

ព្រះ
ច័ន្ទ្របិដកបាលី
និង
សេចក្តីប្រែជាភាសាខ្មែរ
អតិថប្បបិដក
បណ្ឌិត តតិយភាគ

៩៦

ពុទ្ធសាសនបណ្ឌិត្យ ភ្នំពេញ

ក.ស ២៥១០

អភិធម្មបិដក
បដ្ឋានសូត្រតិយោ ភាគោ
—
វិបាកត្ថិកំ
បដិច្ចវិវា

(១) វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចារកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ។ បេ ។ ទេ ខន្ធោ បដិច្ច ទេ ខន្ធោ បដិសន្និ-
ត្តុណោ វិចារកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ។ បេ ។
ទេ ខន្ធោ បដិច្ច ទេ ខន្ធោ ។ វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច
នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា
វិចារកោ ខន្ធោ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្និ-
ត្តុណោ វិចារកោ ខន្ធោ បដិច្ច កដត្តារូបំ ។ វិចារកំ
ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ច នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ
ច ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា វិចារកំ ឯកំ
ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទេ
ខន្ធោ បដិច្ច ទេ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ បដិសន្និ-
ត្តុណោ វិចារកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ
កដត្តា ច រូបំ ទេ ខន្ធោ បដិច្ច ទេ ខន្ធោ កដត្តា ច
រូបំ ។

អភិធម្មបិដក
បដ្ឋាន តតិយភាគ
—
វិបាកត្ថិកៈ
បដិច្ចវិវា:

(១) វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
ប្បច្ច័យ គឺខន្ធ ពា អាស្រ័យវិបាកក្នុងខ ។ បេ ។ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ
ខន្ធ ២ ខន្ធ ពា អាស្រ័យវិបាកក្នុងខ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ បេ ។
ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជា
ប្រក្រតី អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺចិត្ត-
សមុដ្ឋានប្រ អាស្រ័យវិបាកក្នុងទាំងឡាយ កដត្តាប្រ អាស្រ័យវិបាកក្នុង
ទាំងឡាយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ វិបាកក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក
មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ពា ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តី អាស្រ័យវិបាកក្នុង ខ
ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ពា ក្តី កដត្តាប្រក្តី
អាស្រ័យវិបាកក្នុង ខ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តាប្រក្តី
អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[២] វិចារកធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចារកធម្មធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធោ ទេ ខន្ធោ បដិច្ច ទេ ខន្ធោ ។ វិចារក-
 ធម្មធម្មំ បដិច្ច នេវវិចារកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 ហេតុប្បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មោ ខន្ធោ បដិច្ច ចិត្តសមុ-
 ដ្ឋានំ រូបំ ។ វិចារកធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចារកធម្មធម្មោ
 ច នេវវិចារកធម្មធម្មោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជន្តិ
 ហេតុប្បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
 ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទេ ខន្ធោ បដិច្ច ទេ ខន្ធោ
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។

[៣] នេវវិចារកធម្មធម្មធម្មំ បដិច្ច នេវវិចារក-
 ធម្មធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា នេវវិចារក-
 ធម្មធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានញ រូបំ ទេ ខន្ធោ បដិច្ច ទេ ខន្ធោ ចិត្តស-
 មុដ្ឋានញ រូបំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា
 ទេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាធារូបំ ។ នេវវិចារក-
 ធម្មធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា បដិសន្ធិត្តលោ វត្ថុំ បដិច្ច វិចារកា ខន្ធោ ។

[៤] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែល
 ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌មិនមែនជា
 វិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធចាំង
 ឡាយ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ។ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
 ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាក
 ជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុ-
 ដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ ក្តី
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[៥] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
 ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលជា
 ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុ-
 ដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យមហាក្ខត ១ មហា-
 ក្ខត ២ អាស្រ័យមហាក្ខត ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាធារូប
 អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ ។ វិបាកធម៌ អាស្រ័យធម៌មិនមែនជា
 វិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ
 គឺ វិបាកក្នុងទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ ។

នេវវិចារកនវិចារកនម្មធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ច នេវ-
 វិចារកនវិចារកនម្មធម្មោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្ប-
 ទ្វយា បដិសន្ធិក្កុណោ វត្ថុ បដិច្ច វិចារកោ ទទ្វា
 មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

[៤] វិចារកញ្ច នេវវិចារកនវិចារកនម្មធម្មញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បទ្វយា
 បដិសន្ធិក្កុណោ វិចារកំ ឯកំ ទទ្វញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច
 តយោ ទទ្វា ទ្វេ ទទ្វេ ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ
 ទទ្វា ។ វិចារកញ្ច នេវវិចារកនវិចារកនម្មធម្មញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច នេវវិចារកនវិចារកនម្មធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្ប-
 ទ្វយា វិចារកោ ទទ្វេ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្កុណោ វិចារកោ ទទ្វេ
 ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។ វិចារកញ្ច
 នេវវិចារកនវិចារកនម្មធម្មញ្ច ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ច
 នេវវិចារកនវិចារកនម្មធម្មោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុ-
 ប្បទ្វយា បដិសន្ធិក្កុណោ វិចារកំ ឯកំ ទទ្វញ្ច វត្ថុញ្ច
 បដិច្ច តយោ ទទ្វា ទ្វេ ទទ្វេ ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ទទ្វា
 វិចារកោ ទទ្វេ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

វិបាកធម៌ក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី អាស្រ័យ
 ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បទ្វយ គឺ វិបាកក្នុងទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិ-
 សន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ ។

[៤] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិន
 មែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្វយ គឺ
 ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកក្នុង ១ ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២
 អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក
 ជាប្រក្រតី អាស្រ័យវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក
 ជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្វយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យវិបាកក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង កដត្តារូប
 អាស្រ័យវិបាកក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ។ វិបាកធម៌ក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជា
 ប្រក្រតីក្តី អាស្រ័យវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក
 ជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បទ្វយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យ
 វិបាកក្នុង ១ ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ
 ខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង កដត្តារូប អាស្រ័យវិបាកក្នុងទាំងឡាយផង មហា-
 ក្ខតទាំងឡាយផង ។

[៥] វិចារកធម្មធម្មញ្ញំ លេវិចារកធម្មធម្ម-
 ធម្មញ្ញំ ធម្មំ បដិច្ច លេវិចារកធម្មធម្មធម្មធម្ម ឧប្ប-
 ជ្ជនំ ហេតុប្បច្ចយា វិចារកធម្មធម្ម ខន្ធ ច មហា-
 ក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ វ្យំ ។

[៦] វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ជនំ អារម្មណប្បច្ចយា វិចារកំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធ ខន្ធ ខន្ធ បដិច្ច ខន្ធ ខន្ធ បដិសន្ធិ-
 ក្ខណោ វិចារកំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ ខន្ធ
 ខន្ធ បដិច្ច ខន្ធ ខន្ធ ។

[៧] វិចារកធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចារកធម្មធម្មោ
 ឧប្បជ្ជនំ អារម្មណប្បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មំ ឯកំ
 ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ ខន្ធ ខន្ធ បដិច្ច ខន្ធ
 ខន្ធ ។

[៨] លេវិចារកធម្មធម្មធម្មំ បដិច្ច លេវិចារក-
 ធម្មធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជនំ អារម្មណប្បច្ចយា លេវិចារ-
 កធម្មធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ
 ខន្ធ ខន្ធ បដិច្ច ខន្ធ ខន្ធ ។ លេវិចារកធម្មធម្ម-
 ធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជនំ អារម្មណប្ប-
 ច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ បដិច្ច វិចារកា ខន្ធ ។

[៩] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
 ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជា
 ប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យខន្ធចាំន់ឡាយ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង មហាក្ខត
 ចាំន់ឡាយផង ។

[១០] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណ-
 ប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកក្នុង ១ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២
 ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកក្នុង ១ ក្នុងវណៈវនបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ
 ខន្ធ ២ ។

[១១] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
 ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១
 ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[១២] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
 ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មិនមែនជា
 វិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ វិបាកធម៌
 អាស្រ័យធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្នុងចាំន់ឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ
 ក្នុងវណៈវនបដិសន្ធិ ។

[៩] វិចារកញ្ច លេវវិចារកនវិចារកនធម្មធម្មញ្ច ធម្ម
 បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណប្បច្ចយា
 បដិសន្ធិត្តុលោ វិចារកំ ឯកំ ទន្ធិញ្ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច
 តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធូ ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ។

[១០] វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ អធិបតិប្បច្ចយា វិចារកំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច
 តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធូ បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ។ វិចារកំ
 ធម្មំ បដិច្ច លេវវិចារកនវិចារកនធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អធិ-
 បតិប្បច្ចយា វិចារកោ ទន្ធូ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។
 វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ច លេវវិចារកនវិចារក-
 នធម្មធម្មោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អធិបតិប្បច្ចយា វិចារកំ
 ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ
 ទ្វេ ទន្ធូ បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ
 វិចារកនធម្មធម្មំ បដិច្ច តិណិ ។

[១១] លេវវិចារកនវិចារកនធម្មធម្មំ បដិច្ច លេវវិចា-
 កនវិចារកនធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អធិបតិប្បច្ចយា លេវ-
 វិចារកនវិចារកនធម្មធម្មំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទ្វេ ទន្ធូ បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ចិត្តស-
 មុដ្ឋានញ្ច រូបំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា

[៩] វិចារកនមិ អាស្រ័យវិចារកនមិផង ធម៌មិនមែនជាវិចារក មិន
 មែនមានវិចារកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ
 ទន្ធិញ្ច អាស្រ័យវិចារកន្ធិ ១ ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈវិនិច្ឆ័យ ទន្ធិ
 ២ អាស្រ័យទន្ធិ ២ ផង វត្ថុផង ។

[១០] វិចារកនមិ អាស្រ័យវិចារកនមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិ-
 បតិប្បច្ច័យ គឺ ទន្ធិញ្ច អាស្រ័យវិចារកន្ធិ ១ ទន្ធិ ២ អាស្រ័យទន្ធិ ២ ។
 ធម៌មិនមែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតី អាស្រ័យវិចារកនមិ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រែ អាស្រ័យវិចារកន្ធិ
 តាំងឡើយ ។ វិចារកនមិក្តី ធម៌មិនមែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារកជា
 ប្រក្រតីក្តី អាស្រ័យវិចារកនមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ
 ទន្ធិញ្ច ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រែក្តី អាស្រ័យវិចារកន្ធិ ១ ទន្ធិ ២ ក្តី ចិត្តសមុ-
 ដ្ឋានប្រែក្តី អាស្រ័យទន្ធិ ២ ទន្ធិញ្ច អាស្រ័យធម៌មានវិចារកជាប្រក្រតី ។

[១១] ធម៌មិនមែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
 ធម៌មិនមែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ទន្ធិញ្ច ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រែក្តី អាស្រ័យទន្ធិ ១ ដែល
 ជាធម៌មិនមែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតី ទន្ធិ ២ ក្តី ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានប្រែក្តី អាស្រ័យទន្ធិ ២ មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យមហាក្ខត ១

មហាក្សត្រ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កងត្ថារូបំ
ឧបាទារូបំ ។

(១២) វិចារកញ្ច លេវិចារកងវិចារកងធម្មញ្ញញ្ច
ធម្មំ បដិច្ច លេវិចារកងវិចារកងធម្មញ្ញញ្ច ឧប្បជ្ជតិ
អធិបតិប្បច្ចយា វិចារក ទន្ធទ មហាក្សត្រ ច បដិច្ច
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(១៣) វិចារកងធម្មញ្ញញ្ច លេវិចារកងវិចារកងធម្ម-
ធម្មញ្ញញ្ច ធម្មំ បដិច្ច លេវិចារកងវិចារកងធម្មញ្ញញ្ច
ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា វិចារកងធម្មញ្ញញ្ច ទន្ធទ ច
មហាក្សត្រ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(១៤) វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មញ្ញញ្ច
ឧប្បជ្ជតិ អនន្តរាប្បច្ចយា . . . សមនន្តរាប្បច្ចយា . . .
អារម្មណាប្បច្ចយសទិសំ ។ សហជាតាប្បច្ចយា . . .
សហជាតំ សង្ខំ ហេតុប្បច្ចយសទិសំ ។

(១៥) លេវិចារកងវិចារកងធម្មញ្ញញ្ច បដិច្ច លេវិ-
ចារកងវិចារកងធម្មញ្ញញ្ច ឧប្បជ្ជតិ សហជាតាប្បច្ចយា
តាហិវ . . . តាហិវសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . .
អសមុដ្ឋានំ ។ សហជាតេ ឥមំ ជាតាការណំ ។

ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កងត្ថារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្សត្រទាំងឡាយ ។

(១២) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
វិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិបាកក្នុង
ទាំងឡាយផង មហាក្សត្រទាំងឡាយផង ។

(១៣) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អា-
ស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិ-
បាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុ-
ដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិបាកក្នុង ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង មហាក្សត្រ
ទាំងឡាយផង ។

(១៤) វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអនន្ត-
រាប្បច្ច័យ . . . ព្រោះសមនន្តរាប្បច្ច័យ . . . ប្រហែលគ្នាទាំងអារម្ម-
ណាប្បច្ច័យដែរ ។ ព្រោះសហជាតាប្បច្ច័យ . . . សហជាតាប្បច្ច័យ
ទាំងអស់ ប្រហែលគ្នាទាំងហេតុប្បច្ច័យដែរ ។

(១៥) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
សហជាតាប្បច្ច័យ គឺ តាហិវរូប . . . តាហិវសមុដ្ឋានរូប . . .
ឧត្តសមុដ្ឋានរូប . . . លេវិចារកងវិចារកងធម្មញ្ញញ្ច ។ សង្ខំឡើង ១ គ្នា
នេះ ក្នុងសហជាតាប្បច្ច័យ ។

(១៦) វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា វិចារកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធោ ទេ ខន្ធោ បដិច្ច ទេ ខន្ធោ បដិសន្ធិ-
 ក្កុណោ វិចារកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ទេ
 ខន្ធោ បដិច្ច ទេ ខន្ធោ ។ វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច លេវ
 វិចារកនវិចារកនធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា
 បដិសន្ធិក្កុណោ វិចារកោ ខន្ធោ បដិច្ច វត្ថុ ។ វិចារកំ
 ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ច លេវិចារកនវិចារកនធម្ម-
 ធម្មោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា បដិ-
 សន្ធិក្កុណោ វិចារកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
 ខន្ធោ វត្ថុ ច ទេ ខន្ធោ បដិច្ច ទេ ខន្ធោ វត្ថុ ច ។

(១៧) វិចារកនធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចារកនធម្មធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា វិចារកនធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ
 បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ទេ ខន្ធោ បដិច្ច ទេ ខន្ធោ ។

(១៨) លេវិចារកនវិចារកនធម្មធម្មំ បដិច្ច លេវ
 វិចារកនវិចារកនធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អញ្ញមញ្ញប្ប-
 ច្ចយា លេវិចារកនវិចារកនធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធោ ឯកំ មហាក្ខតំ . . . ភាហិរ
 . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . .

(១៦) វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញ-
 មញ្ញប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកក្នុង ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២
 ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកក្នុង ខន្ធ ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យ
 ខន្ធ ២ ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
 វិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ គឺ វត្ថុ អាស្រ័យ
 វិបាកក្នុងទាំងឡាយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ វិបាកធម៌ក្តី ធម៌មិន
 មែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី វត្ថុក្តី អាស្រ័យ
 វិបាកក្នុង ខន្ធ ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី វត្ថុក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

(១៧) ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
 ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១
 ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

(១៨) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
 ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មិនមែនជាវិបាក
 មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មហាក្ខត ១ . . . ភាហិរ . . .
 អាហារសមុដ្ឋាន . . . ឧត្តសមុដ្ឋាន . . . (មហាក្ខត ៣

អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ ។ នេវិចារកា-
 នវិចារកាធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចារកា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
 អញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយា បដិសន្ធិត្តុលោ វត្ថុំ បដិច្ច វិចារកា
 ទដ្ឋា ។

[១៩] វិចារកញ្ច នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មញ្ច
 ធម្មំ បដិច្ច វិចារកា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អញ្ញាមញ្ញ-
 ប្បច្ចយា បដិសន្ធិត្តុលោ វិចារកំ ឯកំ ទន្ធា
 វត្ថុញ្ច បដិច្ច តយោ ទដ្ឋា ទ្វេ ទន្ធា ច វត្ថុញ្ច
 បដិច្ច ទ្វេ ទដ្ឋា ។

[២០] វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារកា ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ និស្សយប្បច្ចយា ។ សន្ធិត្ថំ ។ ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយា មុរោតាប្បច្ចយា ។

[២១] វិចារកធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចារកធម្មធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ អាសេវនប្បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មំ ឯកំ ទន្ធា
 បដិច្ច តយោ ទដ្ឋា ទ្វេ ទន្ធា បដិច្ច ទ្វេ ទដ្ឋា ។

[២២] នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មំ បដិច្ច នេវិ-
 ចារកនវិចារកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អាសេវនប្បច្ចយា
 នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មំ ឯកំ ទន្ធា បដិច្ច តយោ
 ទដ្ឋា ទ្វេ ទន្ធា បដិច្ច ទ្វេ ទដ្ឋា ។

អាស្រ័យមហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ វិចារកធម៌ អាស្រ័យ
 ធម៌មិនមែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ច័យ គឺ វិចារកក្នុងខាងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ ។

[១៩] វិចារកធម៌ អាស្រ័យវិចារកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិចារក
 មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ច័យ
 គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិចារកក្នុង ១ ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។

[២០] វិចារកធម៌ អាស្រ័យវិចារកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីចម្រើន ។ ព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ព្រោះ
 ចុរោតាប្បច្ច័យ ។

[២១] ធម៌មានវិចារកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិចារកជាប្រក្រតី
 ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១
 ដែលជាធម៌មានវិចារកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[២២] ធម៌មិនមែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
 ធម៌មិនមែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មិនមែនជា
 វិចារក មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

(២៣) វិចិត្រកថា ធម្មំ បដិច្ច វិចិត្រកថា ធម្មំ
ឧប្បជ្ឈតិ កក្កដាប្បដ្ឋកថា ។ សន្តិក្កំ ។ វិចិត្រកថាប្បដ្ឋកថា
តិណ្ឌិ ។

(២៤) លេខវិចិត្រកថា ធម្មំ ឧប្បជ្ឈតិ វិចិត្រកថាប្បដ្ឋកថា ឧប្បជ្ឈតិ
មហាក្កតំ បដិច្ច កក្កដា មហាក្កតា មហាក្កតេ បដិច្ច
ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កក្កដា ឧបាទានំ ។ លេខ
វិចិត្រកថា ធម្មំ ឧប្បជ្ឈតិ វិចិត្រកថា ធម្មំ ឧប្បជ្ឈតិ
វិចិត្រកថាប្បដ្ឋកថា បដិសន្ធិក្កតោ វត្ថុំ បដិច្ច វិចិត្រកថា
ឧបាទានំ ។ លេខវិចិត្រកថា ធម្មំ ឧប្បជ្ឈតិ វិចិត្រកថា
ធម្មំ លេខវិចិត្រកថា ធម្មំ ឧប្បជ្ឈតិ ឧប្បជ្ឈតិ
វិចិត្រកថាប្បដ្ឋកថា បដិសន្ធិក្កតោ វត្ថុំ បដិច្ច វិចិត្រកថា
ឧបាទានំ មហាក្កតេ បដិច្ច កក្កដា រូបំ ។

(២៥) វិចិត្រកថា លេខវិចិត្រកថា ធម្មំ ឧប្បជ្ឈតិ
ធម្មំ បដិច្ច វិចិត្រកថា ធម្មំ ឧប្បជ្ឈតិ វិចិត្រកថាប្បដ្ឋកថា
។ បេ ។ លេខវិចិត្រកថា ធម្មំ ឧប្បជ្ឈតិ វិចិត្រ
កថាប្បដ្ឋកថា ។ បេ ។ វិចិត្រកថា ធម្មំ លេខវិចិត្រកថា
ធម្មំ ឧប្បជ្ឈតិ វិចិត្រកថាប្បដ្ឋកថា ។

(២៦) វិចិត្រកថា អស្រ័យវិចិត្រកថា ទើបកើតឡើង ព្រោះកម្ម
ប្បដ្ឋកថា ។ សេចក្តីបំប្រញា ។ ព្រោះវិចិត្រកថាប្បដ្ឋកថា មានកថា ៣ ។

(២៧) ធម្មំ មិនមែនជាវិចិត្រ មិនមែនមានវិចិត្រជាប្រក្រតី អស្រ័យ
ធម្មំ មិនមែនជាវិចិត្រ មិនមែនមានវិចិត្រជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
វិចិត្រកថាប្បដ្ឋកថា គឺ មហាក្កតា ៣ អស្រ័យមហាក្កតា ១ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ
កដ្ឋកថា ឧបាទានប្រ អស្រ័យមហាក្កតាទាំងឡាយ ។ វិចិត្រកថា
អស្រ័យធម្មំ មិនមែនជាវិចិត្រ មិនមែនមានវិចិត្រជាប្រក្រតី ទើបកើត
ឡើង ព្រោះវិចិត្រកថាប្បដ្ឋកថា គឺ វិចិត្រកថាទាំងឡាយ អស្រ័យវត្ថុ ក្នុង
ឧបាទានប្រ ។ វិចិត្រកថា ធម្មំ ធម្មំ មិនមែនជាវិចិត្រ មិនមែនមាន
វិចិត្រជាប្រក្រតី អស្រ័យធម្មំ មិនមែនជាវិចិត្រ មិនមែនមានវិចិត្រជា
ប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះវិចិត្រកថាប្បដ្ឋកថា គឺ វិចិត្រកថាទាំងឡាយ
អស្រ័យវត្ថុ ក្នុងឧបាទានប្រ កក្កដា អស្រ័យមហាក្កតាទាំង
ឡាយ ។

(២៨) វិចិត្រកថា អស្រ័យវិចិត្រកថា ធម្មំ មិនមែនជាវិចិត្រ មិន
មែនមានវិចិត្រជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះវិចិត្រកថាប្បដ្ឋកថា ។ បេ ។
ធម្មំ មិនមែនជាវិចិត្រ មិនមែនមានវិចិត្រជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
វិចិត្រកថាប្បដ្ឋកថា ។ បេ ។ វិចិត្រកថា ធម្មំ ធម្មំ មិនមែនជាវិចិត្រ មិនមែន
មានវិចិត្រជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះវិចិត្រកថាប្បដ្ឋកថា ។

[២៦] វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ អាហារប្បច្ចយា ។ សន្តិកំ ។ ឥន្ទ្រិយ-
 ប្បច្ចយា ឈានប្បច្ចយា មគ្គប្បច្ចយា សម្មយុត្តប្ប-
 ច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្ថិប្បច្ចយា នត្ថិប្បច្ចយា
 វិតតប្បច្ចយា អវិតតប្បច្ចយា ។

[២៧] ហេតុយា តោស ការម្មណោ បញ្ច
 អធិបតីយា នវ អនន្តរេ បញ្ច សមនន្តរេ បញ្ច
 សហជាតេ តោស អញ្ញមញ្ញេ សត្តំ និស្សយេ
 តោស ឧបនិស្សយេ បញ្ច បុរេជាតេ តីណិ
 អាសេវនេ ទ្វេ កម្មេ តោស វិចារកំ នវ អាហារេ
 តោស ឥន្ទ្រិយេ តោស ឈានេ តោស មគ្គេ
 តោស សម្មយុត្តេ បញ្ច វិប្បយុត្តេ តោស អត្ថិយា
 តោស នត្ថិយា បញ្ច វិតតេ បញ្ច អវិតតេ តោស ។

[២៨] ហេតុប្បច្ចយា ការម្មណោ បញ្ច ។ បេ ។
 អវិតតេ តោស ។ យថា កុសលត្ថិតស្ស កណាតា
 វវំ កណោតតំ ។

[២៦] វិចារកមិ អាស្រ័យវិចារកមិ រេហកេតត្យឿនំ ព្រោះអា-
 ហារប្បច្ចយ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ ព្រោះឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ ឈានប្បច្ចយ
 មគ្គប្បច្ចយ សម្មយុត្តប្បច្ចយ វិប្បយុត្តប្បច្ចយ អត្ថិប្បច្ចយ នត្ថិប្បច្ចយ
 វិតតប្បច្ចយ និង អវិតតប្បច្ចយ ។

[២៧] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងការម្មណប្បច្ចយ
 មានវារៈ ៥ ក្នុងអធិបតីប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បច្ចយ មានវារៈ
 ៥ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ មានវារៈ
 ១៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងនិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ១៣
 ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ចយ មានវារៈ ៣ ក្នុង
 អាសេវនប្បច្ចយ មានវារៈ ២ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងវិចារ-
 កម្មប្បច្ចយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្ប-
 ច្ចយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងឈានប្បច្ចយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងមគ្គប្បច្ចយ
 មានវារៈ ១៣ ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ
 មានវារៈ ១៣ ក្នុងអត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនត្ថិប្បច្ចយ មានវារៈ
 ៥ ក្នុងវិតតប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអវិតតប្បច្ចយ មានវារៈ ១៣ ។

[២៨] ក្នុងការម្មណប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បច្ចយ
 ។ បេ ។ ក្នុងអវិតតប្បច្ចយ មានវារៈ ១៣ ។ បព្វន្តតប្បកប់ ដូចជាការ
 រាប់ នូវកុសលត្ថិតវេរី ។

(២៩) អាសេវនប្បច្ចយា មោគុយា ទ្វេ . . . អាម្ម-

ណេ ទ្វេ អធិបតីយា ទ្វេ អនន្តរេ ទ្វេ សមនន្តរេ
ទ្វេ សហជាតេ ទ្វេ អញ្ញាមញ្ញោ ទ្វេ ធិស្សយេ ទ្វេ
ឧបធិស្សយេ ទ្វេ បុរេជាតេ ទ្វេ កក្កេ ទ្វេ អា-
ហារេ ទ្វេ ឥន្ទ្រិយេ ទ្វេ ឈានេ ទ្វេ មគ្គេ ទ្វេ
សម្មយុត្តេ ទ្វេ វិប្បយុត្តេ ទ្វេ អត្ថិយា ទ្វេ ធន្តិយា
ទ្វេ វិតតេ ទ្វេ អវិតតេ ទ្វេ ។

(៣០) វិចារក្ខិកៈ បដិច្ចវារៈ មោគុយា ធន . . .

អាម្មណេ តីណិ អធិបតីយា បញ្ច អនន្តរេ តីណិ
សមនន្តរេ តីណិ សហជាតេ ធន អញ្ញាមញ្ញោ ធន
ធិស្សយេ ធន ឧបធិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ ឯកំ
កក្កេ ធន អាហារេ ធន ឥន្ទ្រិយេ ធន ឈានេ ធន

(២៩) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានព័រៈ ២ ព្រោះអាសេវនប្បច្ចយ . . .

ក្នុងអាម្មណប្បច្ចយ មានព័រៈ ២ ក្នុងអធិបតីប្បច្ចយ មានព័រៈ ២ ក្នុង
អនន្តរប្បច្ចយ មានព័រៈ ២ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ចយ មានព័រៈ ២ ក្នុងសហ-
ជាតប្បច្ចយ មានព័រៈ ២ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ មានព័រៈ ២ ក្នុងធិស្ស-
យប្បច្ចយ មានព័រៈ ២ ក្នុងឧបធិស្សយប្បច្ចយ មានព័រៈ ២ ក្នុងបុរេជា-
តប្បច្ចយ មានព័រៈ ២ ក្នុងកក្កប្បច្ចយ មានព័រៈ ២ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ
មានព័រៈ ២ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ មានព័រៈ ២ ក្នុងឈានប្បច្ចយ មានព័រៈ
២ ក្នុងមគ្គប្បច្ចយ មានព័រៈ ២ ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ២ ក្នុង
វិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ២ ក្នុងអត្ថប្បច្ចយ មានព័រៈ ២ ក្នុងធន្តិប្ប-
ច្ចយ មានព័រៈ ២ ក្នុងវិតតប្បច្ចយ មានព័រៈ ២ ក្នុងអវិតតប្បច្ចយ
មានព័រៈ ២ ។

(៣០) ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានព័រៈ ៩ ព្រោះវិចារក្ខិកៈ . . .

ក្នុងអាម្មណប្បច្ចយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងអធិបតីប្បច្ចយ មានព័រៈ ៥ ក្នុង
អនន្តរប្បច្ចយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ចយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងស-
ហជាតប្បច្ចយ មានព័រៈ ៩ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ មានព័រៈ ៦ ក្នុងធិស្ស-
យប្បច្ចយ មានព័រៈ ៩ ក្នុងឧបធិស្សយប្បច្ចយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងបុរេ-
ជាតប្បច្ចយ មានព័រៈ ១ ក្នុងកក្កប្បច្ចយ មានព័រៈ ៩ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ
មានព័រៈ ៩ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ មានព័រៈ ៩ ក្នុងឈានប្បច្ចយ មានព័រៈ ៩

មត្តេ នវ សម្បយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ នវ អត្តិយា
នវ នត្តិយា តីណិ វិភតេ តីណិ អវិភតេ នវ ។

អនុលោមន្តណាមា ធិដ្ឋិតា ។

(៣០) វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ វិចារកំ ឯកំ
ទន្ធំ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធព បដិច្ច ទ្វេ
ទន្ធា អហេតុកប្បជិសន្តិកូលោ វិចារកំ ឯកំ ទន្ធំ
បដិច្ច តយោ ទន្ធា តយោ ទន្ធព បដិច្ច ឯកោ
ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធព បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ។ វិចារកំ ធម្មំ
បដិច្ច នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេ-
តុប្បច្ចយា អហេតុកវិចារកេ ទន្ធព បដិច្ច ចិត្តស-
មុដ្ឋានំ រូបំ អហេតុកប្បជិសន្តិកូលោ វិចារកេ ទន្ធព
បដិច្ច កដត្តារូបំ ។ វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ
ច នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ ២ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ វិចារកំ ឯកំ ទន្ធំ បដិច្ច
តយោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានកា រូបំ ទ្វេ ទន្ធព បដិច្ច ទ្វេ
ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានកា រូបំ អហេតុកប្បជិសន្តិកូលោ
វិចារកំ ឯកំ ទន្ធំ បដិច្ច តយោ ទន្ធា កដត្តា
ច រូបំ ទ្វេ ទន្ធព បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា កដត្តា ច រូបំ ។

ក្នុងមត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងវិប្ប-
យុត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអត្តិប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងនត្តិប្បច្ចយ
មានព័រៈ ៣ ក្នុងវិភតប្បច្ចយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងអវិភតប្បច្ចយ
មានព័រៈ ៧ ។

ចប់អនុលោមន្តណាមា ។

(៣១) វិចារកធម៌ អាស្រ័យវិចារកធម៌ វេចកើតឡើង ព្រោះន-
ហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យអាហតុកវិចារកន្ធ ១ ខន្ធ ២ អា-
ស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិចារកន្ធ ១ ក្នុងខណៈនៃអាហតុកបដិ-
សន្ធិ ខន្ធ ១ អាស្រ័យខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌មិន
មែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារកជាប្រស្រី អាស្រ័យវិចារកធម៌ វេចកើត
ឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានកា អាស្រ័យអាហតុកវិចារ-
កន្ធ ខន្ធច្បាយ កដត្តា អាស្រ័យវិចារកន្ធ ខន្ធច្បាយ ក្នុងខណៈនៃ
អាហតុកបដិសន្ធិ ។ វិចារកធម៌ក្តី ធម៌មិនមែនជាវិចារក មិនមែនមានវិ-
ចារកជាប្រស្រីក្តី អាស្រ័យវិចារកធម៌ វេចកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្ប-
ច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានកា ក្តី អាស្រ័យអាហតុកវិចារកន្ធ ១
ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានកា ក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តា ក្តី
អាស្រ័យវិចារកន្ធ ១ ក្នុងខណៈនៃអាហតុកបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តា-
ក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកប្បដិសន្ធិ-
ត្តុណោ វត្ថុ បដិច្ច វិចារកា ទន្ធា មហាក្ខតេ បដិច្ច
កដត្តារូបំ ។

(៣៤) វិចារកញ្ច នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មញ្ច
ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ នហេតុប្បច្ច-
យា អហេតុកប្បដិសន្ធិត្តុណោ វិចារកំ ឯកំ ទន្ធា
វត្ថុញ្ច បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធា ច វត្ថុញ្ច
បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ។ វិចារកញ្ច នេវិចារកនវិចារកធម្ម-
ធម្មញ្ច ធម្មំ បដិច្ច នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ឈន្តិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកវិចារកេ ទន្ធា ច មហា-
ក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អហេតុកប្បដិសន្ធិ-
ត្តុណោ វិចារកេ ទន្ធា ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច
កដត្តារូបំ ។ វិចារកញ្ច នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មញ្ច
ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ច នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ
ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកប្បដិសន្ធិ-
ត្តុណោ វិចារកំ ឯកំ ទន្ធា វត្ថុញ្ច បដិច្ច តយោ
ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធា ច វត្ថុញ្ច បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា វិចារកេ
ទន្ធា ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

វេបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ វិចារកក្នុងទាំងឡាយ អាស្រ័យ
វត្ថុ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ កដត្តារូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំង-
ឡាយ ។

(៣៥) វិចារកធមិ អាស្រ័យវិចារកធមិផង ធមិមិនមែនជាវិចារក មិន
មែនមានវិចារកជាប្រក្រតីផង វេបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ
ខន្ធ ព អាស្រ័យវិចារកក្នុង ខ ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិ-
សន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។ ធមិមិនមែនជាវិចារក
មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតី អាស្រ័យវិចារកធមិផង ធមិមិនមែនជាវិចារក
មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតីផង វេបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអហេតុកវិចារកក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្ខត
ទាំងឡាយផង កដត្តារូប អាស្រ័យវិចារកក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្ខត
ទាំងឡាយផង ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ។ វិចារកធមិក្តី ធមិមិន
មែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតីក្តី អាស្រ័យវិចារកធមិផង ធមិ
មិនមែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតីផង វេបកើតឡើង ព្រោះ
នហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព អាស្រ័យវិចារកក្នុង ខ ផង វត្ថុផង ក្នុង
ខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង កដត្តា-
រូប អាស្រ័យវិចារកក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

នការម្មណាប្បច្ចយា វិចារកេ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច
 បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារកេ
 ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

[៣៩] វិចារកេ ធម្មធម្មញ្ញា នេវិចារកេ នវិចារកេ ធម្ម-
 ធម្មញ្ញា ធម្មំ បដិច្ច នេវិចារកេ នវិចារកេ ធម្មធម្មា
 ឧប្បជ្ឈតិ នការម្មណាប្បច្ចយា វិចារកេ ធម្មធម្ម ខន្ធ
 ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៤០] វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតីប្បច្ចយា ។ យថា អនុលោមំ
 សហជាតសមិសំ សន្ធិត្ថំ ។

[៤១] វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច នេវិចារកេ នវិចារកេ ធម្ម-
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ នអនន្តរាប្បច្ចយា . . . នសមនន្ត-
 រាប្បច្ចយា នអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយា មហាក្ខតេ បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ពាហិរូបំ . .
 អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញា-
 សត្តានំ មហាក្ខតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ឥមំ
 តានត្ថំ នអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយា នឧបនិស្សយប្បច្ចយា ។

កើតឡើង ព្រោះនការម្មណាប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិបាកក្នុង
 ទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង កដត្តារូប អាស្រ័យវិបាកក្នុង
 ទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង កដត្តារូបនៃបដិសន្ធិ ។

[៣៩] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក ជាប្រាកដ
 អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រាកដផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក ពិតប្រាកដ
 វិបាកជាប្រាកដផង រឿបកើតឡើង ព្រោះនការម្មណាប្បច្ចយ គឺ
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យទទួលទាំងឡាយ ដែលជាធម៌ មានវិបាកជា
 ប្រាកដផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

[៤០] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ រឿបកើតឡើង ព្រោះន-
 អធិបតីប្បច្ចយ ។ អនុលោម ប្រវេណគ្នានឹងសហជាតប្បច្ចយ តាម
 ដែលលោកបំប្រញាញើយ ។

[៤១] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក ជាប្រាកដ
 អាស្រ័យវិបាកធម៌ រឿបកើតឡើង ព្រោះនអនន្តរាប្បច្ចយ . . . ព្រោះ
 នសមនន្តរាប្បច្ចយ ព្រោះនអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តា-
 រូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ ពាហិរូប . . . អា-
 ហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧត្តសមុដ្ឋានរូប . . . កដត្តារូប ឧបាទារូប
 អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ សេចក្តីផ្សេងៗ គ្នា
 នេះ ព្រោះនអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយ ព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ចយ ។

(៤២) វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា អាវុប្ប វិចារកំ ឯកំ
 ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ
 ខន្ធោ បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារកំ ឯកំ ខន្ធំ ។ សង្ខតំ ។
 វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច នេវិចារកនវិចារកនធម្មធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា វិចារកោ ខន្ធោ បដិច្ច ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្ខណោ ។ សង្ខតំ ។ វិចារកំ
 ធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ច នេវិចារកនវិចារកនធម្មធម្មោ
 ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ
 វិចារកំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ កាដត្តា ច
 រូបំ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ កាដត្តា ច រូបំ ។

(៤៣) វិចារកនធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចារកនធម្មធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា អាវុប្ប វិចារកនធម្មធម្មំ
 ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ បដិច្ច
 ទ្វេ ខន្ធោ ។ វិចារកនធម្មធម្មំ បដិច្ច នេវិចារកនវិ-
 ចារកនធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា វិចារក-
 នធម្មធម្មោ ខន្ធោ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៤៤) វិចារកនធម្ម អាស្រ័យវិចារកនធម្ម ទើបកើតឡើង ព្រោះន-
 បុរេជាតប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិចារកន្ត ១ ក្នុងអរូបភព ខន្ធ ២
 អាស្រ័យខន្ធ ២ (ខន្ធាន្តឡាយ) អាស្រ័យវិចារកន្ត ១ ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ ធម៌មិនមែនជាវិចារ មិនមែនមានវិចារ
 ជាប្រក្រតី អាស្រ័យវិចារកនធម្ម ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ចយ គឺ
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិចារកន្តតាំងឡាយ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។
 សេចក្តីបំប្រញ ។ វិចារកនធម្មក្តី ធម៌មិនមែនជាវិចារ មិនមែនមានវិចារ
 ជាប្រក្រតីក្តី អាស្រ័យវិចារកនធម្ម ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ចយ
 គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យវិចារកន្ត ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តារូបក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

(៤៥) ធម៌មានវិចារជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិចារជាប្រក្រតី
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែល
 ជាធម៌មានវិចារជាប្រក្រតី ក្នុងអរូបភព ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌
 មិនមែនជាវិចារ មិនមែនមានវិចារជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិចារជា
 ប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យខន្ធាន្តឡាយ ដែលជាធម៌មានវិចារជាប្រក្រតី ។

[៤៤] ទេវវិចារកនវិចារកនម្មធម្មំ បដិច្ច ទេវវិ-
 ចារកនវិចារកនម្មធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា
 អារុប្ប ទេវវិចារកនវិចារកនម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធោ ទេវវិចារកន-
 វិចារកនម្មធម្មោ ខន្ធេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឯកំ
 មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា តាហិវ . . .
 អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញា-
 សត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ។ ទេវវិចារកន-
 វិចារកនម្មធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នបុ-
 រេជាតប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច វិចារកា
 ខន្ធោ ។ ទេវវិចារកនវិចារកនម្មធម្មំ បដិច្ច វិចារកោ
 ច ទេវវិចារកនវិចារកនម្មធម្មោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
 នបុរេជាតប្បច្ចយា បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បដិច្ច វិចារកា
 ខន្ធោ មហាក្ខតេ បដិច្ច តតត្តារូបំ ។

[៤៥] វិចារកញ្ច ទេវវិចារកនវិចារកនម្មធម្មញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច វិចារកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នបុរេជាតប្បច្ចយា

[៤៤] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី
 អាស្រ័យធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលជា
 ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ក្នុងអប្បេកតា ខន្ធ ២
 អាស្រ័យខន្ធ ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធចាំន់ឡាយ ដែលជាធម៌
 មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យ
 មហាក្ខត ១ តាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧត្តស-
 មុដ្ឋានរូប . . . (មហាក្ខត ៣) អាស្រ័យមហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញា-
 សត្វ ។ វិបាកធម៌ អាស្រ័យធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជា
 ប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្នុងចាំន់ឡាយ
 អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ វិបាកធម៌ក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក
 មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី អាស្រ័យធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែន
 មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ គឺវិបាកក្នុង
 ចាំន់ឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ក្នុងតារូប អាស្រ័យ
 មហាក្ខតចាំន់ឡាយ ។

[៤៥] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិន
 មែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បច្ច័យ

បដិសន្ធិក្នុងលោក វិចារកំ ឯកំ ទន្ធា វត្ថុញ បដិច្ច
 តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធា ច វត្ថុញ បដិច្ច ទ្វេ
 ទន្ធា ។ វិចារកញ លេវិចារកនវិចារកនធម្មធម្មញ ធម្ម
 បដិច្ច លេវិចារកនវិចារកនធម្មធម្មញ ឧប្បជ្ឈតិ នបុរេ-
 ជាតប្បព្វយា វិចារក ទន្ធា ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្នុងលោក វិចារក ទន្ធា
 ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច កដត្តារូបំ ។ វិចារកញ
 លេវិចារកនវិចារកនធម្មធម្មញ ធម្ម បដិច្ច វិចារកា ច
 លេវិចារកនវិចារកនធម្មធម្មញ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ នបុរេ-
 ជាតប្បព្វយា បដិសន្ធិក្នុងលោក វិចារកំ ឯកំ ទន្ធា
 វត្ថុញ បដិច្ច តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធា ច វត្ថុញ
 បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា វិចារក ទន្ធា ច មហាក្ខតេ ច
 បដិច្ច កដត្តារូបំ ។

[៤៦] វិចារកនធម្មធម្មញ លេវិចារកនវិចារកនធម្ម-
 ធម្មញ ធម្ម បដិច្ច លេវិចារកនវិចារកនធម្មធម្មញ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ នបុរេជាតប្បព្វយា វិចារកនធម្មធម្ម ទន្ធា ច
 មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ វិចារកំ
 ធម្ម បដិច្ច វិចារកា ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ នបច្ឆាជាតប្ប-
 ព្វយា ។ សង្ខតំ ។ . . . នរោសេវនប្បព្វយា ។

គី ខន្ធា អាស្រ័យវិចារកក្នុង ១ ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ខន្ធា អាស្រ័យខន្ធា ២ ផង វត្ថុផង ។ ធម៌មិនមែនជាវិចារក មិនមែន
 មានវិចារកជាប្រក្រតី អាស្រ័យវិចារកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិចារក មិន
 មែនមានវិចារកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បព្វយា គឺ
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យវិចារកក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយ
 ផង កដត្តារូប អាស្រ័យវិចារកក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយ
 ផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ វិចារកធម៌ក្តី ធម៌មិនមែនជាវិចារក មិន
 មែនមានវិចារកជាប្រក្រតីក្តី អាស្រ័យវិចារកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិចារក
 មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បព្វយា
 គឺ ខន្ធា អាស្រ័យវិចារកក្នុង ១ ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ខន្ធា អាស្រ័យខន្ធា ២ ផង វត្ថុផង កដត្តារូប អាស្រ័យវិចារកក្នុង
 ទាំងឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

[៤៦] ធម៌មិនមែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារក ជាប្រក្រតី
 អាស្រ័យធម៌មានវិចារកជាប្រក្រតីផង ធម៌មិនមែនជាវិចារក មិនមែនមាន
 វិចារកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនបុរេជាតប្បព្វយា គឺ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធាទាំងឡាយ ដែលជាធម៌មានវិចារកជាប្រក្រតីផង
 មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។ វិចារកធម៌ អាស្រ័យវិចារកធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនបច្ឆាជាតប្បព្វយា ។ សេចក្តីបំប្រុង ។ ព្រោះនរោសេវនប្បព្វយា ។

វិចារកធម្មនម្ពំ បដិច្ច វិចារកធម្មនម្ពំ ឧប្បជ្ជតិ
 នកម្មប្បច្ចយា វិចារកធម្មនម្ពំ ខន្ធ បដិច្ច វិចារក-
 ធម្មនម្ពំ ចេតនា ។

(២៧) នៅវិចារកនវិចារកធម្មនម្ពំ បដិច្ច នៅវិ-
 ចារកនវិចារកធម្មនម្ពំ ឧប្បជ្ជតិ នកម្មប្បច្ចយា នៅ-
 វិចារកនវិចារកធម្មនម្ពំ ខន្ធ បដិច្ច នៅវិចារកនវិចារក-
 ធម្មនម្ពំ ចេតនា ពាហិវ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .
 ឧត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាកូតំ បដិច្ច តយោ មហាកូតា
 មហាកូតេ បដិច្ច ឧបាទារូបំ ។

(២៨) វិចារកធម្មនម្ពំ បដិច្ច វិចារកធម្មនម្ពំ
 ឧប្បជ្ជតិ នវិចារកប្បច្ចយា វិចារកធម្មនម្ពំ ឯកំ ខន្ធ
 បដិច្ច តយោ ខន្ធ ខន្ធ ខន្ធ បដិច្ច ខន្ធ ខន្ធ ។
 វិចារកធម្មនម្ពំ បដិច្ច នៅវិចារកនវិចារកធម្មនម្ពំ
 ឧប្បជ្ជតិ នវិចារកប្បច្ចយា វិចារកធម្មនម្ពំ ខន្ធ បដិច្ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ វិចារកធម្មនម្ពំ បដិច្ច វិចារកធម្ម-
 នម្ពំ ច នៅវិចារកនវិចារកធម្មនម្ពំ ច ធម្មា ឧប្បជ្ជតិ
 នវិចារកប្បច្ចយា វិចារកធម្មនម្ពំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ

ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី វេបកើតឡើង
 ព្រោះនកម្មប្បច្ចយ គឺ ចេតនា ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
 ខន្ធចាំឡាយ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ។

(២៩) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក ជាប្រក្រតី
 អាស្រ័យធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី វេបកើតឡើង
 ព្រោះនកម្មប្បច្ចយ គឺ ចេតនា ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមាន
 វិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យខន្ធចាំឡាយ ដែលជាធម៌មិនមែនជាវិបាក
 មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពាហិវ . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . .
 ឧត្តសមុដ្ឋានរូប . . . មហាកូត ព អាស្រ័យមហាកូត ខ ឧបាទារូប
 អាស្រ័យមហាកូតចាំឡាយ ។

(៣០) ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
 វេបកើតឡើង ព្រោះវិបាកប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព អាស្រ័យខន្ធ ខ ដែល
 ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។ ធម៌មិនមែនជា
 វិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មិនមានវិបាកជាប្រក្រតី
 វេបកើតឡើង ព្រោះវិបាកប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យខន្ធ
 ចាំឡាយ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ។ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
 គឺ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យធម៌មាន
 វិបាកជាប្រក្រតី វេបកើតឡើង ព្រោះវិបាកប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព ក្តី

ទន្ទា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ទន្ទេ បដិច្ច ទ្វេ
 ទន្ទា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។

(៤៩) នេវវិចារកនវិចារកនម្ពធម្មំ បដិច្ច នេវវិ-
 ចារកនវិចារកនម្ពធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នវិចារកប្បច្ចយា
 នេវវិចារកនវិចារកនម្ពធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
 ទន្ទា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទ្វេ ទន្ទេ បដិច្ច ទ្វេ ទន្ទា
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ
 មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧ-
 ចានារូបំ តាហិវ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្ត-
 សមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច
 តយោ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច កជន្តារូបំ
 ឧចានារូបំ ។

(៥០) វិចារកនម្ពធម្មញ នេវវិចារកនវិចារកនម្ព-
 ធម្មញ ធម្មំ បដិច្ច នេវវិចារកនវិចារកនម្ពធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នវិចារកប្បច្ចយា វិចារកនម្ពធម្មេ ទន្ទេ ច
 មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៥១) នេវវិចារកនវិចារកនម្ពធម្មំ បដិច្ច នេវវិចា-
 កនវិចារកនម្ពធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអាហារប្បច្ចយា តាហិវ
 . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . .

សមុដ្ឋានប្បក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២
 ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្បក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

(៤៩) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
 ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នវិបាកប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្បក្តី អាស្រ័យខន្ធ ១
 ដែលជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ ក្តី
 ចិត្តសមុដ្ឋានប្បក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យមហាក្ខត ១
 ចិត្តសមុដ្ឋានប្ប ឧបាទាប្ប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ តាហិវប្ប . . .
 អាហារសមុដ្ឋានប្ប . . . ឧត្តសមុដ្ឋានប្ប . . . មហាក្ខត ៣ អាស្រ័យ
 មហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ កជន្តារប្ប ឧបាទាប្ប អាស្រ័យ
 មហាក្ខតទាំងឡាយ ។

(៥០) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
 ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក
 ជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិបាកប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានប្ប
 អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង មហាក្ខត
 ទាំងឡាយផង ។

(៥១) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
 ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះន-
 អាហារប្បច្ចយ គឺ តាហិវប្ប . . . អាហារសមុដ្ឋានប្ប . . . ឧត្តសមុដ្ឋានប្ប . . .

អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហា-
ក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច កងត្តារូបំ ឧបាធារូបំ ។

(៥២) នេវិចារកនវិចារកនម្មនម្មំ បដិច្ច នេវិ-
ចារកនវិចារកនម្មនម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នន្ត្រ័យប្បច្ចយា
តាហិវំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ
. . . ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា
អសញ្ញាសត្តានំ មហាក្ខតេ បដិច្ច រូបដិវិវិទ្ធិយំ ។

(៥៣) វិចារកំ នម្មំ បដិច្ច វិចារកោ នម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ នឈានប្បច្ចយា បញ្ចវិញ្ញាណសមាគតំ ឯកំ
ខន្ធិ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធព បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។

(៥៤) នេវិចារកនវិចារកនម្មនម្មំ បដិច្ច នេវិ-
ចារកនវិចារកនម្មនម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នឈានប្បច្ចយា
តាហិវំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ
អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ។ បេ ។

(៥៥) វិចារកំ នម្មំ បដិច្ច វិចារកោ នម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ នមត្តប្បច្ចយា អហេតុកំ វិចារកំ ឯកំ
ខន្ធិ បដិច្ច តីណិ ។

(៥៦) នេវិចារកនវិចារកនម្មនម្មំ បដិច្ច នេវិចារ-
កនវិចារកនម្មនម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នមត្តប្បច្ចយា អហេតុកំ

មហាក្ខត ព អាស្រ័យមហាក្ខត ខ របស់ភ្នកអសញ្ញាសត្វ កងត្តារូប
ឧបាធារូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ ។

(៥៦) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នន្ត្រ័យប្បច្ចយ គឺ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧតុ-
សមុដ្ឋានរូប . . . មហាក្ខត ព អាស្រ័យមហាក្ខត ខ រូបដិវិវិទ្ធិយ
អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ របស់ភ្នកអសញ្ញាសត្វ ។

(៥៧) វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នឈានប្បច្ចយ គឺ ខន្ធព អាស្រ័យខន្ធព ដែលច្រឡំដោយបញ្ចវិញ្ញាណ
ខន្ធព អាស្រ័យខន្ធព ។

(៥៨) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នឈានប្បច្ចយ គឺ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧតុសមុដ្ឋាន-
រូប . . . មហាក្ខត ព អាស្រ័យមហាក្ខត ខ របស់ភ្នកអសញ្ញាសត្វ ។ បេ ។

(៥៩) វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នមត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធព អាស្រ័យអហេតុកវិបាកក្នុង ខ ។

(៦០) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
នមត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធព អាស្រ័យខន្ធព ដែលជាអហេតុកៈ

វិចារក្កិក បដិច្ចវា

នេវិចារក្កិកនវិចារក្កិកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តីណំ ។

(៥៧) វិចារក្កិក នេវិចារក្កិកនវិចារក្កិកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធ វិចារក្កិក ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ នមត្តប្បច្ចយា អហេតុកប្បដិសន្ធិកូណោ វិចារកំ ឯកំ ខន្ធា វត្ថុញ បដិច្ច តីណំ ។

(៥៨) វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច នេវិចារក្កិកនវិចារក្កិក ធម្មធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ នសម្បយុត្តប្បច្ចយា ទេ ។ វិចារក្កិកធម្មធម្មំ បដិច្ច នេវិចារក្កិកនវិចារក្កិកធម្មធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ នសម្បយុត្តប្បច្ចយា ទេ ។ នេវិចារក្កិកនវិចារក្កិកធម្មធម្មំ បដិច្ច ឯកំ ។

(៥៩) វិចារកំ ធម្មំ បដិច្ច វិចារក្កិក ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ នវិសម្បយុត្តប្បច្ចយា អារុប្ប វិចារកំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តីណា ខន្ធ ទេ ខន្ធ បដិច្ច តីណា ខន្ធ ទេ ខន្ធ បដិច្ច ទេ ខន្ធ ។

(៦០) វិចារក្កិកធម្មធម្មំ បដិច្ច វិចារក្កិកធម្មធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ នវិសម្បយុត្តប្បច្ចយា អារុប្ប វិចារក្កិកធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តីណា ខន្ធ ទេ ខន្ធ បដិច្ច ទេ ខន្ធ ។

វិចារក្កិក បដិច្ចវា

ជាធម៌មិនមែនជាវិចារក្កិក មិនមែនមានវិចារក្កិកជាប្រក្រតី ។

(៥៧) វិចារក្កិក អស្រ័យវិចារក្កិកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិចារក្កិក មិនមែនមានវិចារក្កិកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនមត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ អស្រ័យវិចារក្កិកខន្ធ ១ ផង ក្នុង ១ ណៈ វិចារក្កិកប្បដិសន្ធិ ។

(៥៨) ធម៌មិនមែនជាវិចារក្កិក មិនមែនមានវិចារក្កិកជាប្រក្រតី អស្រ័យ វិចារក្កិក ទើបកើតឡើង ព្រោះនសម្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ២ ។ ធម៌មិនមែនជាវិចារក្កិក មិនមែនមានវិចារក្កិកជាប្រក្រតី អស្រ័យធម៌មានវិចារក្កិក ជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនសម្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ២ ។ ខន្ធ ១ អស្រ័យធម៌មិនមែនជាវិចារក្កិក មិនមែនមានវិចារក្កិកជាប្រក្រតី ។

(៥៩) វិចារក្កិក អស្រ័យវិចារក្កិក ទើបកើតឡើង ព្រោះ នវិសម្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ អស្រ័យវិចារក្កិកខន្ធ ១ ក្នុងអប្បេកត ខន្ធ ៣ អស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ២ អស្រ័យខន្ធ ២ ។

(៦០) ធម៌មានវិចារក្កិកជាប្រក្រតី អស្រ័យធម៌មានវិចារក្កិកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិសម្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ អស្រ័យខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មានវិចារក្កិកជាប្រក្រតី ក្នុងអប្បេកត ខន្ធ ២ អស្រ័យខន្ធ ២ ។

(៦០) នេវវិចារកនវិចារកនធម្មនម្ពំ បដិច្ច នេវវិចារក-
 នវិចារកនធម្មនម្ពំ ឧប្បជ្ឈតិ នវិចារកនធម្មនម្ពំ អារុហ្ម
 នេវវិចារកនវិចារកនធម្មនម្ពំ ឯកំ ទន្ធី បដិច្ច តយោ
 ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធា បដិច្ច ទ្វេ ទន្ធា ពាហិរំ . . .
 អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . អសត្តា-
 សត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា
 មហាក្ខតេ បដិច្ច កជត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។

(៦២) វិចារកំ នម្ពំ បដិច្ច នេវវិចារកនវិចារក-
 នធម្មនម្ពំ ឧប្បជ្ឈតិ នេវវិចារកនធម្មនម្ពំ . . . នេវវិចារក-
 ប្បច្ចយា . . . ។

(៦៣) នបេតុយា នស នអារម្មណេ បញ្ច
 នអធិបតិយា តេស នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ
 បញ្ច នអញ្ញមញ្ញេ បញ្ច នឧបនិស្សយេ បញ្ច នបុរេ-
 ជាតេ ធានេ នបច្ឆាជាតេ តេស នអាសេវនេ
 តេស នកិធម្មេ ទ្វេ នវិចារកេ បញ្ច នអាហារេ
 ឯកំ នសន្តិយេ ឯកំ នឈានេ ទ្វេ នមគ្គេ នវ

(៦១) ធម្មិមិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
 ធម្មិមិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក ជាប្រក្រតី រើបកើតឡើង
 ព្រោះនវិចារកនធម្មនម្ពំ គឺ ទន្ធា ព អាស្រ័យទន្ធា ដែលជាធម្មិមិន
 មែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ក្នុងវិបាក ទន្ធា ២
 អាស្រ័យទន្ធា ពាហិរេ . . . ហោរសមុដ្ឋានេ . . . ឧត្តស-
 មុដ្ឋានេ . . . មហាក្ខត ព អាស្រ័យមហាក្ខត ១ របស់ពួកអសត្តា-
 សត្វ កជត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ ។

(៦២) ធម្មិមិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី អាស្រ័យ
 វិបាកធម្មិ រើបកើតឡើង ព្រោះនានត្ថិប្បច្ចយ . . . នេវវិចារក-
 ប្បច្ចយ . . . ។

(៦៣) ក្នុងនវហត្ថប្បច្ចយ មានវារៈ ១០ ក្នុងនវអារម្មណប្បច្ចយ
 មានវារៈ ៥ ក្នុងនវអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនវអនន្តរេប្បច្ចយ មាន
 វារៈ ៥ ក្នុងនវសមនន្តរេប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនវអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ មាន
 វារៈ ៥ ក្នុងនវឧបនិស្សយប្បច្ចយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនវបុរេជាតប្បច្ចយ
 មានវារៈ ១២ ក្នុងនវបច្ឆាជាតប្បច្ចយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនវអាសេវនេប្ប-
 ច្ចយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនវកិធម្មប្បច្ចយ មានវារៈ ២ ក្នុងនវវិចារកប្បច្ចយ
 មានវារៈ ៥ ក្នុងនវអាហារប្បច្ចយ មានវារៈ ១ ក្នុងនវសន្តិយប្បច្ចយ
 មានវារៈ ១ ក្នុងនវឈានប្បច្ចយ មានវារៈ ២ ក្នុងនវមគ្គប្បច្ចយ មានវារៈ ៨

នសម្បយុត្ត បញ្ច នវិប្បយុត្ត តីណិ ជោនតុយា
បញ្ច ជោវិតតេ បញ្ច ។

[២២] នហេតុប្បទូយា នអាម្ពណ្ឌ តីណិ . . .
នអធិបតីយា នស នអនន្តរេ តីណិ នសមនន្តរេ
តីណិ នអញ្ញាមញ្ញា តីណិ នឧបទិស្សយេ តីណិ
នបុរេជានេ នស នបច្ឆាជានេ នស នអាសេវនេ
នស នកម្មេ ទ្វេ នវិភាគេ ទ្វេ នអាហារេ ឯតំ
នឥន្ទ្រិយេ ឯតំ នឈានេ ទ្វេ នមេត្តេ នវ នសម្ប-
យុត្ត តីណិ នវិប្បយុត្ត ទ្វេ ជោនតុយា តីណិ
ជោវិតតេ តីណិ ។

[២៣] នហេតុប្បទូយា នអាម្ពណ្ឌប្បទូយា
នអធិបតីយា តីណិ . . . នអនន្តរេ តីណិ នសម-
នន្តរេ តីណិ ជោនតុយា តីណិ ជោវិតតេ តីណិ ។

ក្នុងនសម្បយុត្តប្បទូយា មានវារៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បទូយា មានវារៈ ៣
ក្នុងនានត្ថប្បទូយា មានវារៈ ៥ ក្នុងនាវិតតប្បទូយា មានវារៈ ៥ ។

[២៤] ក្នុងនអាម្ពណ្ឌប្បទូយា មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុ-
ប្បទូយា . . . ក្នុងនអធិបតីប្បទូយា មានវារៈ ១០ ក្នុងនអនន្តរប្បទូយា
មានវារៈ ៣ ក្នុងនសមនន្តរប្បទូយា មានវារៈ ៣ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បទូយា
មានវារៈ ៣ ក្នុងនឧបទិស្សយប្បទូយា មានវារៈ ៣ ក្នុងនបុរេជានប្បទូយា
មានវារៈ ១០ ក្នុងនបច្ឆាជានប្បទូយា មានវារៈ ១០ ក្នុងនអាសេវនប្បទូយា
មានវារៈ ១០ ក្នុងនកម្មប្បទូយា មានវារៈ ២ ក្នុងនវិភាគប្បទូយា មានវារៈ ២
ក្នុងនអាហារប្បទូយា មានវារៈ ១ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បទូយា មានវារៈ ១
ក្នុងនឈានប្បទូយា មានវារៈ ២ ក្នុងនមេត្តប្បទូយា មានវារៈ ៨
ក្នុងនសម្បយុត្តប្បទូយា មានវារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បទូយា មានវារៈ ២
ក្នុងនានត្ថប្បទូយា មានវារៈ ៣ ក្នុងនាវិតតប្បទូយា មានវារៈ ៣ ។

[២៥] ក្នុងនអធិបតីប្បទូយា មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បទូយា
ព្រោះនអាម្ពណ្ឌប្បទូយា . . . ក្នុងនអនន្តរប្បទូយា មានវារៈ ៣
ក្នុងនសមនន្តរប្បទូយា មានវារៈ ៣ ក្នុងនានត្ថប្បទូយា មានវារៈ ៣
ក្នុងនាវិតតប្បទូយា មានវារៈ ៣ ។

និហេតុមូលកំ

យថា កុសលត្ថិកេ សង្ខារមគ្គេន គណិតំ
ឯវំ ឥនាមិ គណេតតំ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[៦៦] ហេតុប្បដ្ឋយា នអារម្មណេ បញ្ច . . .
នអធិបតីយា តេរស នអនន្តរេ បញ្ច នសមនន្តរេ
បញ្ច នអញ្ញាមគ្គេ បញ្ច នឧបទិស្សយេ បញ្ច នបុ-
រេជានេ បញ្ច នបញ្ញាជានេ តេរស នអានេវេន
តេរស នកម្មេ ទ្វេ នវិចារកេ បញ្ច នសម្បយុត្តេ
បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្ថយា បញ្ច នោវិ-
គតេ បញ្ច ។

[៦៧] ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណប្បដ្ឋយា នអធិ-
បតីយា បញ្ច . . . នបុរេជានេ បញ្ច នបញ្ញាជានេ
បញ្ច នអានេវេន បញ្ច នកម្មេ ទ្វេ នវិចារកេ ទ្វេ
នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

និហេតុមូលកៈ

បណ្ឌិតតប្បិកបំ ក្នុងនិហេតុមូលកៈនេះ ដូចជាលោកបរិហឹយ
ដោយផ្លូវនៃការស្វាគ្វាយន៍ ក្នុងកុសលត្ថិកៈដែរ ។
ចប់ បច្ចនីយៈ ។

[៦៦] ក្នុងនិហេតុមូលប្បដ្ឋយ មានវារៈ៥ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ . . .
ក្នុងនិអធិបតីប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនិអនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥
ក្នុងនិសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនិអញ្ញាមគ្គប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥
ក្នុងនិឧបទិស្សយប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនិបុរេជានប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១២
ក្នុងនិបញ្ញាជានប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនិអានេវេនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ១៣
ក្នុងនិកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនិវិចារកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុង
និសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនិវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣
ក្នុងនិវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនិវិគតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ។

[៦៧] ក្នុងនិអធិបតីប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
ព្រោះអារម្មណប្បដ្ឋយ . . . ក្នុងនិបុរេជានប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុង
និបញ្ញាជានប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុងនិអានេវេនប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៥ ក្នុង
និកម្មប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនិវិចារកប្បដ្ឋយ មានវារៈ ២ ក្នុងនិវិប្ប-
យុត្តប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

[៦៨] ហេតុប្បដ្ឋាន អាម្ពណប្បដ្ឋាន អធិប-
តិប្បដ្ឋាន ឧបុរេជាតេ តីណិ . . . ឧបច្ឆាជាតេ
តីណិ ឧអាសេវនេ តីណិ ឧកក្ខេ ទ្វេ ឧវិចារកេ
ទ្វេ ឧវិប្បយុត្តេ តីណិ ។

[៦៩] ហេតុប្បដ្ឋាន អាម្ពណប្បដ្ឋាន អធិបតិ-
ប្បដ្ឋាន អនន្តរាប្បដ្ឋាន ។ មូលកំ សន្តិកំ ។
បុរេជាតប្បដ្ឋាន ឧបច្ឆាជាតេ តីណិ . . . ឧអាសេ-
វនេ តីណិ ឧកក្ខេ ទ្វេ ឧវិចារកេ ទ្វេ ។ សន្តិកំ ។
យថា កុសលត្ថិកេ អនុលោមប្បដ្ឋានិយភណ្ឌា
គណិតា វិវំ គណេតត្ថំ ។

អនុលោមប្បដ្ឋានិយំ និដ្ឋិតំ ។

[៧០] ឧហេតុប្បដ្ឋាន អាម្ពណេ បញ្ច . . .
អនន្តរេ បញ្ច សមនន្តរេ បញ្ច សហជាតេ នស
អញ្ញាមញ្ញេ សត្តំ ធិស្សយេ នស ឧបធិស្សយេ
បញ្ច បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ ទ្វេ កក្ខេ នស
វិចារកេ ឧវ អាហារេ នស ឥន្ទ្រិយេ នស

[៦៨] ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៣ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន
ព្រោះអាម្ពណប្បដ្ឋាន ព្រោះអធិបតិប្បដ្ឋាន . . . ក្នុងឧបច្ឆាជាតប្បដ្ឋាន
មានព្រះ ៣ ក្នុងឧអាសេវនប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៣ ក្នុងឧកក្ខប្បដ្ឋាន
មានព្រះ ២ ក្នុងឧវិចារកប្បដ្ឋាន មានព្រះ ២ ក្នុងឧវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាន មាន
ព្រះ ៣ ។

[៦៩] ព្រោះហេតុប្បដ្ឋាន អាម្ពណប្បដ្ឋាន អធិបតិប្បដ្ឋាន និង
អនន្តរាប្បដ្ឋាន ។ មូលកៈ លោកវិប្បញ្ញាហិយ ។ ក្នុងឧបច្ឆាជាតប្បដ្ឋាន
មានព្រះ ៣ ព្រោះបុរេជាតប្បដ្ឋាន . . . ក្នុងឧអាសេវនប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៣
ក្នុងឧកក្ខប្បដ្ឋាន មានព្រះ ២ ក្នុងឧវិចារកប្បដ្ឋាន មានព្រះ ២ ។
សេចក្តីបំប្រែញ ។ បណ្ឌិតឧប្បិករ ដូចជាភាវកបំ ខ្ញុំអនុលោមប្បដ្ឋានិយៈ
ក្នុងកុសលត្ថិកៈ ដែលលោកកត់ហើយដែរ ។

ចប់ អនុលោមប្បដ្ឋានិយៈ ។

[៧០] ក្នុងអាម្ពណប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៥ ព្រោះឧហេតុ-
ប្បដ្ឋាន . . . ក្នុងអនន្តរាប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៥ ក្នុងសមនន្តរាប្បដ្ឋាន
មានព្រះ ៥ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋាន មានព្រះ ១០ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋាន
មានព្រះ ៧ ក្នុងធិស្សប្បដ្ឋាន មានព្រះ ១០ ក្នុងឧបធិស្សប្បដ្ឋាន
មានព្រះ ៥ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៣ ក្នុងឧអាសេវនប្បដ្ឋាន
មានព្រះ ២ ក្នុងឧកក្ខប្បដ្ឋាន មានព្រះ ១០ ក្នុងឧវិចារកប្បដ្ឋាន មានព្រះ ៨
ក្នុងឧវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាន មានព្រះ ១០ ក្នុងឧស្ស័យប្បដ្ឋាន មានព្រះ ១០

ឈានេ ទស មក្កេ ឯតំ សម្បយុត្តេ បញ្ច
វិប្បយុត្តេ ទស អត្ថិយា ទស ទត្ថិយា បញ្ច វិគតេ
បញ្ច អវិគតេ ទស ។

[៧០] នហេតុប្បច្ចយា នភារម្មណប្បច្ចយា
សហជាតេ តីណិ . . . អញ្ញមញ្ញ ទ្វេ ទិស្សយេ
តីណិ កក្កេ តីណិ វិចារតេ តីណិ រាហារេ តីណិ
ឥន្ទ្រិយេ តីណិ ឈានេ តីណិ វិប្បយុត្តេ តីណិ
អត្ថិយា តីណិ អវិគតេ តីណិ ។

[៧១] នហេតុប្បច្ចយា នភារម្មណប្បច្ចយា
នអធិបតិប្បច្ចយា នអនន្តរប្បច្ចយា នសមនន្តរ-
ប្បច្ចយា នអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយា សហជាតេ តីណិ . . .
ទិស្សយេ តីណិ កក្កេ តីណិ វិចារតេ តីណិ
រាហារេ តីណិ ឥន្ទ្រិយេ តីណិ ឈានេ តីណិ
វិប្បយុត្តេ តីណិ អត្ថិយា តីណិ អវិគតេ តីណិ ។
សន្និទ្ធី ។

យថា កុសលន្តិកោ នរោត្តមលកំ កណ៌តំ
ឯវំ កលោតវំ ។

ក្នុងឈានប្បច្ចយ មានព័រៈ ១០ ក្នុងមគ្គប្បច្ចយ មានព័រៈ ១ ក្នុងសម្ប-
យុត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ៥ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ១០ ក្នុងអត្ថប្បច្ចយ
មានព័រៈ ១០ ក្នុងទត្ថប្បច្ចយ មានព័រៈ ៥ ក្នុងវិគតប្បច្ចយ មានព័រៈ ៥
ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានព័រៈ ១០ ។

[៧២] ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ មានព័រៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ
ព្រោះនភារម្មណប្បច្ចយ . . . ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ មានព័រៈ ២ ក្នុង
ទិស្សប្បច្ចយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងវិបាក-
ប្បច្ចយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បច្ចយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្ប-
ច្ចយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងឈានប្បច្ចយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ
មានព័រៈ ៣ ក្នុងអត្ថប្បច្ចយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានព័រៈ ៣ ។

[៧៣] ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ មានព័រៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ
នភារម្មណប្បច្ចយ នអធិបតិប្បច្ចយ នអនន្តរប្បច្ចយ នសមនន្តរប្បច្ចយ
និងនអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ . . . ក្នុងទិស្សប្បច្ចយ មានព័រៈ ៣ ក្នុង
កម្មប្បច្ចយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងវិបាកប្បច្ចយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងអាហា-
រប្បច្ចយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ចយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងឈានប្ប-
ច្ចយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងអត្ថប្បច្ចយ
មានព័រៈ ៣ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានព័រៈ ៣ ។ សេចក្តីបំប្រុង ។

ចក្ខុវិគតប្បិកាបំ ដូចនហេតុមូលនៈ ដែលលោកហៅថា ក្នុង
កុសលន្តិកវិដេរ ។

បែកក្តីពេ បដិច្ចវារ

យថា កុសលត្ថិតេ បច្ចនីយានុលោមំ វិចារិកំ
ឯវំ ឥមំ វិចារិកេត្វំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ ។

បដិច្ចវារ ឆិដ្ឋិតោ ។

សហជាតិវារ

[៧៣] វិចារិកំ ឆដ្ឋំ សហជាតោ វិចារិកោ
ឆដ្ឋោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ វិចារិកំ ឯកំ ខន្ធ
សហជាតា តយោ ខន្ធ តយោ ខន្ធ សហជា-
តោ ឯកោ ខន្ធ ខន្ធ ខន្ធ សហជាតា ខន្ធ
ខន្ធ ។ សន្តិទ្គំ ។ ហេតុយា តោស ។ បេ ។
អវិគតេ តោស ។ ធម្មហេតុយា ធន ។ បេ ។
ធម្មវិគតេ បញ្ច ។ ហេតុប្បដ្ឋយោ ធម្មាម្មណោ
បញ្ច . . . ធម្មយុត្តេ តីណិ ។ ធម្មហេតុប្បដ្ឋយោ
ធម្មាម្មណោ បញ្ច . . . អវិគតេ តោស ។

សហជាតិវារ ឆិដ្ឋិតោ ។

បច្ចយវារ

[៧៤] វិចារិកំ ឆដ្ឋំ បច្ចយោ វិចារិកោ ឆដ្ឋោ
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយោ វិចារិកំ ឯកំ ខន្ធ បច្ចយោ
តយោ ខន្ធ តយោ ខន្ធ បច្ចយោ ឯកោ ខន្ធ
ខន្ធ ខន្ធ បច្ចយោ ខន្ធ ខន្ធ បដិសន្ធិក្កុលោ ។

បែកក្តីពេ បដិច្ចវារ

ព្រះនេះ បណ្ឌិតកប្បវិទូពិស្តារ ដូចបច្ចនីយានុលោម ក្នុង
កុសលត្ថិតៈ ដែលលោកឲ្យពិស្តារហើយដែរ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

ចប់ បដិច្ចវារៈ ។

សហជាតិវារ

[៧៣] វិបុកធម៌ កើតជាមួយនឹងវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង
ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ កើតជាមួយនឹងវិបាកក្នុង ១ ខន្ធ ១ កើត
ជាមួយនឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ កើតជាមួយនឹងខន្ធ ២ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។
ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១៣ ។ បេ ។ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ មាន
ព្រះ ១៣ ។ ក្នុងធម្មហេតុប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១៦ ។ បេ ។ ក្នុងធម្មវិ-
គតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៥ ។ ក្នុងធម្មាម្មណប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៥ ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ . . . ក្នុងធម្មយុត្តប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៣ ។ ក្នុង
ធម្មាម្មណប្បដ្ឋយ មានព្រះ ៥ ព្រោះធម្មហេតុប្បដ្ឋយ . . . ក្នុងអវិ-
គតប្បដ្ឋយ មានព្រះ ១៣ ។

ចប់ សហជាតិវារ ។

បច្ចយវារ

[៧៤] វិបាកធម៌ តឹងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ តឹងផ្អែកនឹងវិបាកក្នុង ១ ខន្ធ ១ តឹងផ្អែក
នឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ តឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ក្នុងធម្មាម្មណវេទបដិសន្ធិ ។

វិចារកំ ធម្មំ បច្ចយា នេវវិចារកំ វិចារកំ ធម្មំ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចារកំ ខន្ធ បច្ចយា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិក្កុណោ វិចារកំ ខន្ធ បច្ច-
 យា កដត្តារូបំ ។ វិចារកំ ធម្មំ បច្ចយា វិចារកា
 ធម្មំ នេវវិចារកំ វិចារកំ ធម្មំ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ
 ហេតុប្បច្ចយា វិចារកំ ឯកំ ខន្ធ បច្ចយា តយោ
 ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានក្ក រូបំ ទ្វេ ខន្ធ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធ
 ចិត្តសមុដ្ឋានក្ក រូបំ បដិសន្ធិក្កុណោ . . . ។

(៧៥) វិចារកំ ធម្មំ បច្ចយា វិចារកំ ធម្មំ ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចារកំ ធម្មំ ឯកំ ខន្ធ
 បច្ចយា តយោ ខន្ធ ទ្វេ ខន្ធ បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធ ។
 វិចារកំ ធម្មំ បច្ចយា នេវវិចារកំ វិចារកំ ធម្មំ ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចារកំ ធម្មំ ខន្ធ បច្ចយា
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ វិចារកំ ធម្មំ បច្ចយា វិចារកំ
 ធម្មំ ធម្មា នេវវិចារកំ វិចារកំ ធម្មំ ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចារកំ ធម្មំ ឯកំ ខន្ធ
 បច្ចយា តយោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានក្ក រូបំ ទ្វេ ខន្ធ
 បច្ចយា ទ្វេ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានក្ក រូបំ ។

ធម្មំ មិនមែនជាវិចារកំ មិនមែនជាវិចារកំ ជាប្រក្រតី តឹងផ្អែកនឹងវិចារកំ
 វេបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋាន តឹងផ្អែកនឹងវិចារ-
 កំ ក្នុងខ្លួន ក្នុងខ្លួន តឹងផ្អែកនឹងវិចារកំ ក្នុងខ្លួន ក្នុងខ្លួន ក្នុងខ្លួន ក្នុងខ្លួន
 បដិសន្ធិ ។ វិចារកំ ធម្មំ ធម្មំ មិនមែនជាវិចារកំ មិនមែនជាវិចារកំ
 ប្រក្រតី តឹងផ្អែកនឹងវិចារកំ វេបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ
 ខន្ធ ក្នុង ចិត្តសមុដ្ឋាន តឹងផ្អែកនឹងវិចារកំ ខន្ធ ក្នុង ចិត្ត-
 សមុដ្ឋាន តឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ក្នុងខ្លួន បដិសន្ធិ . . . ។

(៧៦) ធម្មំ មិនមែនជាវិចារកំ តឹងផ្អែកនឹងធម្មំ មិនមែនជាវិចារកំ
 ប្រក្រតី វេបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ក្នុង តឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ខន្ធ
 ដែលជាធម្មំ មិនមែនជាវិចារកំ ខន្ធ ក្នុង តឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ក្នុង ធម្មំ មិនមែន
 ជាវិចារកំ មិនមែនជាវិចារកំ ប្រក្រតី តឹងផ្អែកនឹងធម្មំ មិនមែនជាវិចារកំ
 វេបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋាន តឹងផ្អែកនឹងខន្ធ
 ក្នុងខ្លួន ដែលជាធម្មំ មិនមែនជាវិចារកំ ។ ធម្មំ មិនមែនជាវិចារកំ តឹងផ្អែកនឹងធម្មំ
 មិនមែនជាវិចារកំ មិនមែនជាវិចារកំ ប្រក្រតី តឹងផ្អែកនឹងធម្មំ
 វិចារកំ វេបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ក្នុង ចិត្ត-
 សមុដ្ឋាន តឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ដែលជាធម្មំ មិនមែនជាវិចារកំ ខន្ធ ក្នុង
 ចិត្តសមុដ្ឋាន តឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ។

[៧៦] នេវវិចារកាធិបាតកម្មនម្ប បច្ចុយា នេវវិ-
 ចារកាធិបាតកម្មនម្ប ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា នេវវិ-
 ចារកាធិបាតកម្មនម្ប ឯតំ ខន្ធ បច្ចុយា តយោ ខន្ធ
 ចិត្តសមុដ្ឋានក្ខ រូបំ ទ្វេ ខន្ធ បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធ
 ចិត្តសមុដ្ឋានក្ខ រូបំ ឯតំ មហាក្ខតំ បច្ចុយា ។ បេ ។
 មហាក្ខតេ បច្ចុយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ កាដត្តារូបំ ឧចា-
 នារូបំ វត្ថុ បច្ចុយា នេវវិចារកាធិបាតកម្មនម្ប ខន្ធ ។
 នេវវិចារកាធិបាតកម្មនម្ប បច្ចុយា វិចារកា ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុ បច្ចុយា វិចារកា ខន្ធ
 បដិសន្ធិត្តលោ វត្ថុ បច្ចុយា វិចារកា ខន្ធ ។
 នេវវិចារកាធិបាតកម្មនម្ប បច្ចុយា វិចារកាធម្មនម្ប
 ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុ បច្ចុយា វិចារកាធម្មនម្ប
 ខន្ធ ។ នេវវិចារកាធិបាតកម្មនម្ប បច្ចុយា វិចារកា
 ច នេវវិចារកាធិបាតកម្មនម្ប ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ
 ហេតុប្បច្ចយា វត្ថុ បច្ចុយា វិចារកា ខន្ធ មហាក្ខតេ
 បច្ចុយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ បដិសន្ធិត្តលោ វត្ថុ បច្ចុយា
 វិចារកា ខន្ធ មហាក្ខតេ បច្ចុយា កាដត្តារូបំ ។
 នេវវិចារកាធិបាតកម្មនម្ប បច្ចុយា វិចារកាធម្មនម្ប ច

[៧៦] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ព័ន្ធផ្អែក
 នឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី ព័ន្ធផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលជា
 ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋាន-
 រូបក្តី ព័ន្ធផ្អែកនឹងខន្ធ ២ (មហាក្ខត ៣) ព័ន្ធផ្អែកនឹងមហាក្ខត ១ ។ បេ ។
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប កដត្តារូប ឧបាទារូប ព័ន្ធផ្អែកនឹងមហាក្ខតព័ន្ធគ្នា ពួក
 ខន្ធ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ព័ន្ធផ្អែកនឹងវត្ថុ ។
 វិបាកធម៌ ព័ន្ធផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី
 ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ វិបាកក្នុងព័ន្ធគ្នា ព័ន្ធផ្អែក
 នឹងវត្ថុ វិបាកក្នុងព័ន្ធគ្នា ព័ន្ធផ្អែកនឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌
 មានវិបាកជាប្រក្រតី ព័ន្ធផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក
 ជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធព័ន្ធគ្នា ជាធម៌
 មានវិបាកជាប្រក្រតី ព័ន្ធផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ វិបាកធម៌ក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក
 មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី ព័ន្ធផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែន
 មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ វិបាកក្នុង
 ព័ន្ធគ្នា ព័ន្ធផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ព័ន្ធផ្អែកនឹងមហាក្ខតព័ន្ធគ្នា
 វិបាកក្នុងព័ន្ធគ្នា ព័ន្ធផ្អែកនឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កដត្តារូប
 ព័ន្ធផ្អែកនឹងមហាក្ខតព័ន្ធគ្នា ។ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី ធម៌មិនមែន
 ជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី ព័ន្ធផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក

នេវវិចារកាធិវិចារកាធម្មធម្មោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្ប-
ច្ចយា វត្ថុ បច្ចយា វិចារកាធម្មធម្មា ទន្ធា មហាក្ខតេ
បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៧៧) វិចារកា ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ចយា
ធម្មំ បច្ចយា វិចារកា ធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ចយា
វិចារកំ ឯកំ ទន្ធា វត្ថុ បច្ចយា តយោ ទន្ធា
ទ្វេ ទន្ធា ច វត្ថុ បច្ចយា ទ្វេ ទន្ធា បដិសន្ធិត្តលោ
វិចារកំ ឯកំ ទន្ធា វត្ថុ បច្ចយា តយោ ទន្ធា ទ្វេ
ទន្ធា ច វត្ថុ បច្ចយា ទ្វេ ទន្ធា ។ វិចារកា
នេវវិចារកាធិវិចារកាធម្មធម្មោ ធម្មំ បច្ចយា នេវវិចា-
កាធិវិចារកាធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ចយា វិចារកា
ទន្ធា ច មហាក្ខតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
បដិសន្ធិត្តលោ វិចារកា ទន្ធា ច មហាក្ខតេ ច
បច្ចយា តដក្ការូបំ ។ វិចារកា នេវវិចារកាធិវិចា-
កាធម្មធម្មោ ធម្មំ បច្ចយា វិចារកា ច នេវវិចា-
កាធិវិចារកាធម្មធម្មោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ចយា
វិចារកំ ឯកំ ទន្ធា វត្ថុ បច្ចយា តយោ ទន្ធា
ទ្វេ ទន្ធា ច វត្ថុ បច្ចយា ទ្វេ ទន្ធា វិចារកា
ទន្ធា ច មហាក្ខតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ

មិនមែនជាវិចារកាជាប្រក្រតី រឿងកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ
ទាំងឡាយ ជាវិចារកាជាប្រក្រតី គឺផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋាន-
រូប គឺផ្អែកនឹងហេតុទាំងឡាយ ។

(៧៨) វិចារកា គឺផ្អែកនឹងវិចារកាធម្មធម្មធម្ម ធម្មធម្មធម្មជាវិចារកា
មិនមែនជាវិចារកាជាប្រក្រតី រឿងកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ
ខន្ធ គឺផ្អែកនឹងវិចារកាធម្មធម្មធម្ម ទន្ធា វត្ថុ ខន្ធ គឺផ្អែកនឹង
ខន្ធ គឺផ្អែកនឹងវិចារកាធម្មធម្មធម្ម ទន្ធា វត្ថុ ខន្ធ គឺផ្អែកនឹង
ក្នុងឧទាហរណ៍សន្ធិ ខន្ធ គឺផ្អែកនឹងខន្ធ គឺផ្អែកនឹង ។
ធម្មធម្មធម្មជាវិចារកា មិនមែនជាវិចារកាជាប្រក្រតី គឺផ្អែកនឹងវិចារកាធម្ម
ធម្មធម្មធម្មជាវិចារកា មិនមែនជាវិចារកាជាប្រក្រតី រឿងកើត
ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប គឺផ្អែកនឹងវិចារកាធម្ម
ទាំងឡាយ មហាក្ខតទាំងឡាយ គឺផ្អែកនឹងវិចា-
កាធម្មធម្មទាំងឡាយ មហាក្ខតទាំងឡាយ ក្នុងឧទាហរណ៍សន្ធិ ។
វិចារកាធម្មធម្ម ធម្មធម្មធម្មជាវិចារកា មិនមែនជាវិចារកាជាប្រក្រតី គឺ
ផ្អែកនឹងវិចារកាធម្មធម្មធម្ម ធម្មធម្មធម្មជាវិចារកា មិនមែនជាវិចារកាជាប្រក្រតី
គឺ រឿងកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ គឺផ្អែកនឹង
វិចារកាធម្មធម្មធម្ម ទន្ធា វត្ថុ ខន្ធ គឺផ្អែកនឹងខន្ធ គឺផ្អែកនឹង ចិត្ត-
សមុដ្ឋានរូប គឺផ្អែកនឹងវិចារកាធម្មធម្មទាំងឡាយ មហាក្ខតទាំងឡាយ

តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធូ បច្ចយា ទ្វេ ទន្ធា បដិសន្ធិ-
ក្ខណោ . . . ។

(៨០) វិចារកធម្មធម្មំ បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណប្បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មំ ឯកំ ទន្ធូ
បច្ចយា តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធូ បច្ចយា ទ្វេ ទន្ធា ។

(៨១) លេវិចារកធម្មធម្មំ បច្ចយា លេវិចារក-
ធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណប្បច្ចយា លេវិចារ-
កធម្មធម្មធម្មំ ឯកំ ទន្ធូ បច្ចយា តយោ ទន្ធា ទ្វេ
ទន្ធូ បច្ចយា ទ្វេ ទន្ធា វត្ថុំ បច្ចយា លេវិចារកធម្មធម្ម-
កធម្មធម្មោ ទន្ធា ។ លេវិចារកធម្មធម្មធម្មំ បច្ចយា
វិចារកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណប្បច្ចយា ចក្ខា-
យតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ សោតាយតនំ បច្ចយា
សោតវិញ្ញាណំ ឃានាយតនំ បច្ចយា ឃានវិញ្ញាណំ
ជីវ្ហាយតនំ បច្ចយា ជីវ្ហវិញ្ញាណំ កាយាយតនំ បច្ច-
យា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចយា វិចារកា ទន្ធា បដិ-
សន្ធិក្ខណោ វត្ថុំ បច្ចយា វិចារកា ទន្ធា ។ លេវិចារ-
កធម្មធម្មធម្មំ បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
អារម្មណប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មោ ទន្ធា ។

ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ក្នុងខណៈវេលាបដិសន្ធិ . . . ។

(៨០) ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១
ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ។

(៨១) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹង
ផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង
ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលជាធម៌មិន
មែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២
ខន្ធចាំងឡាយ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី
ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ វិបាកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែន
មានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ចក្ខុ-
វិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងចក្ខុនាយតនៈ សោតវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងសោតា-
យតនៈ ឃានវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងឃាននាយតនៈ ជីវ្ហវិញ្ញាណ ពឹង
ផ្អែកនឹងជីវ្ហនាយតនៈ កាយវិញ្ញាណ ពឹងផ្អែកនឹងកាយនាយតនៈ វិបា-
កក្នុងខន្ធចាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ វិបាកក្នុងខន្ធចាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ
ក្នុងខណៈវេលាបដិសន្ធិ ។ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មិន
មែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធចាំងឡាយ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែក
នឹងវត្ថុ ។

(៨២) វិបាកក្តី ឈរវិបាកឈរវិបាកធម្មធម្មតា
 ធម្មំ បច្ចុយា វិបាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អាម្ពណា-
 ប្បច្ចុយា ធម្មវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ខន្ធកា ចក្ខុ-
 យតនកា បច្ចុយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធទេ ច ចក្ខុ-
 យតនកា បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធា សោត . . . យាទ . . .
 ជិត្តំ . . . កាយ . . . វិបាកំ ឯកំ ខន្ធកា វត្ថុកា
 បច្ចុយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធទេ ច វត្ថុកា បច្ចុយា
 ទ្វេ ខន្ធា បដិសន្ធិគ្គុណោ វិបាកំ ឯកំ ខន្ធកា វត្ថុកា
 បច្ចុយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធទេ ច វត្ថុកា បច្ចុយា
 ទ្វេ ខន្ធា ។

(៨៣) វិបាកធម្មធម្មតា ឈរវិបាកធម្មធម្មតា
 ធម្មតា ធម្មំ បច្ចុយា វិបាកធម្មធម្មតា ឧប្បជ្ឈតិ អា-
 ម្ពណាប្បច្ចុយា វិបាកធម្មធម្មតា ឯកំ ខន្ធកា វត្ថុកា
 បច្ចុយា តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធទេ ច វត្ថុកា បច្ចុយា
 ទ្វេ ខន្ធា ។

(៨៤) វិបាកំ ធម្មំ បច្ចុយា វិបាកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
 អធិបតិប្បច្ចុយា វិបាកំ ឯកំ ខន្ធកា បច្ចុយា តិណំ ។
 អធិបតិប្បច្ចុយា បដិសន្ធិគ្គុណោ ធម្មំ ។ វិបាកធម្មធម្មតា
 បច្ចុយា អធិបតិយា តិណំ ។

(៨៥) វិបាកធម្ម តឹងផ្អែកនឹងវិបាកធម្មធម្ម ធម្មមិនមែនជាវិបាក
 មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើតឡើង ព្រោះអាម្ពណាប្បច្ចុយ
 គឺ ខន្ធកា តឹងផ្អែកនឹងខន្ធកា ដែលច្រឡំដោយចក្ខុវិញ្ញាណផង
 ចក្ខុយតនៈផង ខន្ធកា តឹងផ្អែកនឹងខន្ធកា ផង ចក្ខុយតនៈផង
 សោត . . . យាទ . . . ជិត្តំ . . . កាយ . . . ខន្ធកា
 តឹងផ្អែកនឹងវិបាកក្នុង ខន្ធកា ផង វត្ថុផង ខន្ធកា តឹងផ្អែកនឹងខន្ធកា ផង
 វត្ថុផង ខន្ធកា តឹងផ្អែកនឹងវិបាកក្នុង ខន្ធកា ផង វត្ថុផង ក្នុងខណៈវេទ
 បដិសន្ធិ ខន្ធកា តឹងផ្អែកនឹងខន្ធកា ផង វត្ថុផង ។

(៨៦) ធម្មមានវិបាកជាប្រក្រតី តឹងផ្អែកនឹងធម្មមានវិបាកជា
 ប្រក្រតីផង ធម្មមិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើប
 កើតឡើង ព្រោះអាម្ពណាប្បច្ចុយ គឺ ខន្ធកា តឹងផ្អែកនឹងខន្ធកា ដែល
 ធម្មមានវិបាកជាប្រក្រតីផង វត្ថុផង ខន្ធកា តឹងផ្អែកនឹងខន្ធកា ផង
 វត្ថុផង ។

(៨៧) វិបាកធម្មតឹងផ្អែកនឹងវិបាកធម្ម ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អធិបតិប្បច្ចុយ គឺ ខន្ធកា តឹងផ្អែកនឹងវិបាកក្នុង ខន្ធកា មិនមាន
 ក្នុងខណៈវេទបដិសន្ធិ ព្រោះអធិបតិប្បច្ចុយទេ ។ ខន្ធកា ក្នុងអធិបតិ-
 ប្បច្ចុយ តឹងផ្អែកនឹងធម្មមានវិបាកជាប្រក្រតី ។

(៧៥) នេវវិចារកនវិចារកនម្ពនម្ពំ បច្ចយា នេវវិចារ
 កនេវិចារកនម្ពនម្ពំ ឧប្បជ្ឈតិ អនិបតិប្បច្ចយា នេវ
 វិចារកនវិចារកនម្ពនម្ពំ វតំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ
 ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ ទេ ខន្ធ បច្ចយា ទេ
 ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ វតំ មហាក្ខតំ បច្ចយា
 តយោ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ វត្ថុំ បច្ចយា នេវវិចារកនវិចារកនម្ពនម្ពំ ខន្ធា ។

(៧៦) នេវវិចារកនវិចារកនម្ពនម្ពំ បច្ចយា វិចា-
 កោ នម្ពំ ឧប្បជ្ឈតិ អនិបតិប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា
 វិចាកា ខន្ធា ។ នេវវិចារកនវិចារកនម្ពនម្ពំ បច្ចយា
 វិចារកនម្ពនម្ពំ ឧប្បជ្ឈតិ អនិបតិប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា
 វិចារកនម្ពនម្ពំ ខន្ធា ។ នេវវិចារកនវិចារកនម្ពនម្ពំ
 បច្ចយា វិចាកោ ច នេវវិចារកនវិចារកនម្ពនម្ពំ
 ច នម្ពំ ឧប្បជ្ឈតិ អនិបតិប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា
 វិចាកា ខន្ធា មហាក្ខតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។
 នេវវិចារកនវិចារកនម្ពនម្ពំ បច្ចយា វិចារកនម្ពនម្ពំ
 ច នេវវិចារកនវិចារកនម្ពនម្ពំ ច នម្ពំ ឧប្បជ្ឈតិ

(៨៥) ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹង
 ផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១
 ដែលជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ២ ក្តី
 ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ មហាក្ខត ៣ ពឹងផ្អែកនឹង
 មហាក្ខត ១ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខតទាំងឡាយ ខន្ធទាំង
 ឡាយ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែក
 នឹងវត្ថុ ។

(៨៦) វិបាកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមាន
 វិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្នុង
 ទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌
 មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 អធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធទាំងឡាយ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែក
 នឹងវត្ថុ ។ វិបាកធម៌ក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជា
 ប្រក្រតីក្តី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី
 ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ វិបាកក្នុងទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹង
 វត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខតទាំងឡាយ ។ ធម៌មានវិបាក
 ជាប្រក្រតីក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី ពឹង-
 ផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង

អធិបតិប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មា ទុដ្ឋា
មហាក្ខតេ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៧៩) វិចារកញ្ច ធម៌វិចារកធម៌វិចារកធម្មធម្មញ្ច
ធម្មំ បច្ចយា វិចារកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អធិបតិ-
ប្បច្ចយា វិចារកំ ឯកំ ទុដ្ឋញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា
តយោ ទុដ្ឋា ទុ ទន្ធទ វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ទុដ្ឋា ។
វិចារកញ្ច ធម៌វិចារកធម៌វិចារកធម្មធម្មញ្ច ធម្មំ បច្ចយា
ធម៌វិចារកធម៌វិចារកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អធិបតិប្បច្ចយា
វិចារកោ ទន្ធទ មហាក្ខតេ ធម៌ បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ
រូបំ ។ វិចារកញ្ច ធម៌វិចារកធម៌វិចារកធម្មធម្មញ្ច ធម្មំ
បច្ចយា វិចារកោ ធម៌ ធម៌វិចារកធម៌វិចារកធម្មធម្មោ ម
ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ អធិបតិប្បច្ចយា វិចារកំ ឯកំ ទុដ្ឋញ្ច
វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ទុដ្ឋា ទ្វេ ទន្ធទ វត្ថុញ្ច
បច្ចយា ទ្វេ ទុដ្ឋា វិចារកោ ទន្ធទ មហាក្ខតេ ធម៌
បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(៨០) វិចារកធម្មធម្មញ្ច ធម៌វិចារកធម៌វិចារកធម្ម-
ធម្មញ្ច ធម្មំ បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អធិបតិ-
ប្បច្ចយា វិចារកធម្មធម្មំ ឯកំ ទុដ្ឋញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា
តយោ ទុដ្ឋា ទ្វេ ទន្ធទ វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ទុដ្ឋា ។

ព្រោះអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធាន្តឡាយ កាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹង
ផ្អែកនឹងវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខតវាំងឡាយ ។

(៨១) វិបាកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក
មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង រើបក្កេតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ចយ គឺ
ខន្ធតា ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកក្នុង ខ ផង វត្ថុផង ខន្ធល ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធល
ផង វត្ថុផង ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹង
ផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី
ផង រើបក្កេតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹង
វិបាកក្នុងវាំងឡាយផង មហាក្ខតវាំងឡាយផង ។ វិបាកធម៌ក្តី ធម៌
មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ផង
ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង រើបក្កេតឡើង
ព្រោះអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធតា ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកក្នុង ខ ផង វត្ថុផង
ខន្ធល ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធល ផង វត្ថុផង ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹង
វិបាកក្នុងវាំងឡាយផង មហាក្ខតវាំងឡាយផង ។

(៨២) ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
ផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង រើបក្កេតឡើង
ព្រោះអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ខន្ធតា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធតា ដែលជាធម៌មាន
វិបាកជាប្រក្រតីផង វត្ថុផង ខន្ធល ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធល ផង វត្ថុផង ។

វិចារកនម្មនម្មន្ស លេវិចារកនវិចារកនម្មនម្មន្ស ធម្មំ
 បច្ចយា លេវិចារកនវិចារកនម្មនម្មន្ស ឧប្បជ្ឈនិ អធិប-
 និប្បច្ចយា វិចារកនម្មនម្មន្ស ខន្ធទេ ច មហាក្ខតេ ច
 បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ វិចារកនម្មនម្មន្ស
 លេវិចារកនវិចារកនម្មនម្មន្ស ធម្មំ បច្ចយា វិចារក-
 នម្មនម្មន្ស ច លេវិចារកនវិចារកនម្មនម្មន្ស ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈនិ អធិបនិប្បច្ចយា វិចារកនម្មនម្មន្ស ឯកំ ខន្ធស្ស
 វត្ថុន្ស បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទេ ខន្ធទេ ច វត្ថុន្ស
 បច្ចយា ទេ ខន្ធា វិចារកនម្មនម្មន្ស ខន្ធទេ ច មហាក្ខតេ
 ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[៧៩] វិចារកំ ធម្មំ បច្ចយា វិចារកោ នម្មន្ស
 ឧប្បជ្ឈនិ អនន្តរាប្បច្ចយា . . . សមនន្តរាប្បច្ចយា . . . ។
 ការម្មណាប្បច្ចយាសនិសំ ។

[៨០] សហជាតប្បច្ចយា . . . អញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយា
 វិចារកំ ឯកំ ខន្ធឺ បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទេ ខន្ធទេ
 បច្ចយា ទេ ខន្ធា បដិសន្ធិត្តណោ វិចារកំ ឯកំ ខន្ធឺ
 បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទេ ខន្ធទេ បច្ចយា ទេ ខន្ធា ។
 វិចារកំ ធម្មំ បច្ចយា លេវិចារកនវិចារកនម្មនម្មន្ស

ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មាន
 វិបាកជាប្រក្រតីផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង
 រើបកើតឡើង ព្រោះអធិបនិប្បច្ចយា គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹង
 ខន្ធាន្តឡាយ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង មហាក្ខត្ាន្តឡាយ
 ផង ។ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែន
 មានវិបាកជាប្រក្រតីក្តី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង ធម៌មិន
 មែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង រើបកើតឡើង ព្រោះ
 អធិបនិប្បច្ចយា គឺ ខន្ធា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធា ដែលជាធម៌មានវិបាកជា
 ប្រក្រតីផង វត្ថុផង ខន្ធា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធា ផង វត្ថុផង ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធាន្តឡាយ ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
 ផង មហាក្ខត្ាន្តឡាយផង ។

[៨១] វិបាកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ រើបកើតឡើង ព្រោះ
 អនន្តរាប្បច្ចយា . . . ព្រោះសមនន្តរាប្បច្ចយា . . . ។ ប្រវេហស្ថា
 នឹងការម្មណាប្បច្ចយាដែរ ។

[៨២] ព្រោះសហជាតប្បច្ចយា . . . ព្រោះអញ្ញាមញ្ញាប្បច្ចយា ខន្ធា
 ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកក្នុង ខ ខន្ធា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធា ខន្ធា ពឹង
 ផ្អែកនឹងវិបាកក្នុង ខ ក្នុងធានាវេទនាសន្ធិ ខន្ធា ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធា ។
 ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌

នឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង
ព្រោះអត្តាមតាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធភ តឹងផ្អែកនឹងខន្ធទ ដែលជាធម៌មិនមែន
ជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធល តឹងផ្អែកនឹងខន្ធល មហា-
កូត ៣ តឹងផ្អែកនឹងមហាកូត ១ តាហិរូប . . . អាហារសមុជ្ជានរូប . . .
ឧតុសមុជ្ជានរូប . . . មហាកូត ៣ តឹងផ្អែកនឹងមហាកូត ១ របស់
ពួកអសុត្តាសត្វ មហាកូត ២ តឹងផ្អែកនឹងមហាកូត ២ ពួកខន្ធ ជា
ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

នេវិចារកា នវិចារកា ធម្មធម្មំ បច្ចុយា វិចារកា ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញប្បច្ចុយា ចក្កាយតនំ បច្ចុយា
 ចក្កវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ កាយាយតនំ បច្ចុយា កាយ-
 វិញ្ញាណំ វត្ថុ បច្ចុយា វិចារកា ទន្ធា បដិសន្ធិកុលោ
 វត្ថុ បច្ចុយា វិចារកា ទន្ធា ។ នេវិចារកា នវិចារកា-
 ធម្មធម្មំ បច្ចុយា វិចារកា ធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញ-
 ប្បច្ចុយា វត្ថុ បច្ចុយា វិចារកា ធម្មធម្មោ ទន្ធា ។

(៩៣) វិចារកា ធម្មោ នេវិចារកា នវិចារកា ធម្មធម្មោ
 ធម្មំ បច្ចុយា វិចារកា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញមញ្ញ-
 ប្បច្ចុយា ចក្កវិញ្ញាណសហគតំ ឯកំ ទន្ធា បក្កា-
 យតនំ បច្ចុយា តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធា ច ចក្កាយ-
 តនំ បច្ចុយា ទ្វេ ទន្ធា សោត . . . យាធិ . . .
 ជិហ្គ . . . កាយ . . . វិចារកា ឯកំ ទន្ធា
 វត្ថុ បច្ចុយា តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធា ច វត្ថុ
 បច្ចុយា ទ្វេ ទន្ធា បដិសន្ធិកុលោ វិចារកា ឯកំ
 ទន្ធា វត្ថុ បច្ចុយា តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធា ច
 វត្ថុ បច្ចុយា ទ្វេ ទន្ធា ។

វិចារកា ធម្មំ តឹងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិចារកា មិនមែនមានវិចារកាជាប្រក្រតី
 រើបក្កតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ចុយា គឺ ចក្កវិញ្ញាណ តឹងផ្អែកនឹងចក្កា-
 យតនៈ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ តឹងផ្អែកនឹងកាយាយតនៈ វិចារកា ក្នុងតាំង-
 ឡាយ តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ វិចារកា ក្នុងតាំងឡាយ តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ ។ ធម៌មានវិចារកាជាប្រក្រតី តឹងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិចារកា
 មិនមែនមានវិចារកាជាប្រក្រតី រើបក្កតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ចុយា គឺ
 ចក្កក្នុង ជាធម៌មានវិចារកាជាប្រក្រតី តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

(៩៣) វិចារកា ធម្មំ តឹងផ្អែកនឹងវិចារកាធម៌ផង ធម៌មិនមែនជាវិចារកា
 មិនមែនមានវិចារកាជាប្រក្រតីផង រើបក្កតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បច្ចុយា
 គឺ ទន្ធា តឹងផ្អែកនឹងទន្ធា ដែលប្រឡងដោយចក្កវិញ្ញាណផង ចក្កា-
 យតនៈផង ទន្ធា តឹងផ្អែកនឹងទន្ធា ផង ចក្កាយតនៈផង សោត
 . . . យាធិ . . . ជិហ្គ . . . កាយ . . . ទន្ធា តឹងផ្អែកនឹង
 វិចារកា ទន្ធា វត្ថុផង ទន្ធា តឹងផ្អែកនឹងទន្ធា ផង វត្ថុផង ទន្ធា
 តឹងផ្អែកនឹងវិចារកា ទន្ធា វត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ទន្ធា តឹង
 ផ្អែកនឹងទន្ធា ផង វត្ថុផង ។

[៧៤] វិចារកនម្មនម្មញ្ច លេវិចារកនវិចារកនម្ម-

នម្មញ្ច ធម្មំ បច្ចយា វិចារកនម្មនម្មនម្ម ឧប្បជ្ជតិ អញ្ញា-
មញ្ញប្បច្ចយា វិចារកនម្មនម្ម ឯកំ ទន្ធិញ្ច វត្ថុញ្ច
បច្ចយា តយោ ទន្ធា ទេ ទន្ធា ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា
ទេ ទន្ធា ។

[៧៥] វិចារកំ ធម្មំ បច្ចយា វិចារកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ជតិ និស្សយប្បច្ចយា ។ សហជាតសនិសំ ។
ឧបនិស្សយប្បច្ចយា បុរោជាតប្បច្ចយា វិចារកំ ឯកំ ទន្ធិ
បច្ចយា តយោ ទន្ធា ទេ ទន្ធា បច្ចយា ទេ ទន្ធា
វត្ថុ បុរោជាតប្បច្ចយា ។ អនន្តរសនិសំ ។ សន្និដ្ឋំ ។

[៧៦] វិចារកនម្មនម្ម បច្ចយា វិចារកនម្មនម្ម
ឧប្បជ្ជតិ អាសេវនប្បច្ចយា វិចារកនម្មនម្ម ឯកំ ទន្ធិ
បច្ចយា តយោ ទន្ធា តយោ ទន្ធា បច្ចយា ឯកោ
ទន្ធា ទេ ទន្ធា បច្ចយា ទេ ទន្ធា ។

[៧៧] លេវិចារកនវិចារកនម្មនម្ម បច្ចយា លេវ-
វិចារកនវិចារកនម្មនម្ម ឧប្បជ្ជតិ អាសេវនប្បច្ចយា
លេវិចារកនវិចារកនម្មនម្ម ឯកំ ទន្ធិ បច្ចយា ។ បេ ។

[៧៨] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មានវិបាកជា

ប្រក្រតីផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើប
កើតឡើង ព្រោះអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយា គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែល
ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតីផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង
វត្ថុផង ។

[៧៩] វិបាកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
និស្សយប្បច្ចយា ។ ប្រវេហសន្តាននឹងសហជាតប្បច្ចយាដែរ ។ ខន្ធ ៣
ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកក្នុង ១ ទើបកើតឡើង ព្រោះឧបនិស្សយប្បច្ចយា ព្រោះ
បុរោជាតប្បច្ចយា គឺ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ (ខន្ធចាំងឡាយ) ពឹង
ផ្អែកនឹងវត្ថុ ទើបកើតឡើង ព្រោះបុរោជាតប្បច្ចយា ។ ប្រវេហសន្តាននឹង
អនន្តរសនិសំដែរ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

[៨០] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី
ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ចយា គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១
ដែលជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ខន្ធ ១ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ពឹង
ផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ។

[៨១] ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹង
ផ្អែកនឹងធម៌ មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើប
កើតឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ចយា គឺ (ខន្ធ ៣) ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១
ដែលជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ។ បេ ។

វត្ថុ បច្ចុយា នេវវិចារកនវិចារកនម្មធម្មា ខន្ធា ។
 នេវវិចារកនវិចារកនម្មធម្មំ បច្ចុយា វិចារកនម្មធម្មា
 ឧប្បជ្ឈតិ អាសេវនប្បច្ចុយា វត្ថុ បច្ចុយា វិចារកនម្ម-
 ធម្មា ខន្ធា ។

[៩៨] វិចារកនម្មធម្មត្ថា នេវវិចារកនវិចារកនម្ម-
 ធម្មត្ថា ធម្មំ បច្ចុយា វិចារកនម្មធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ អាសេវ-
 នប្បច្ចុយា វិចារកនម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធា វត្ថុត្ថា បច្ចុ-
 យា តយោ ខន្ធា តយោ ខន្ធា ច វត្ថុត្ថា បច្ចុយា
 ឯកោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធា ច វត្ថុត្ថា បច្ចុយា ទ្វេ ខន្ធា ។

[៩៩] វិចារកំ ធម្មំ បច្ចុយា វិចារកោ ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈតិ កម្មប្បច្ចុយា តិណិ ។ សហជាតសនិសំ ។

[១០០] វិចារកំ ធម្មំ បច្ចុយា វិចារកោ
 ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ វិចារកប្បច្ចុយា តិណិ ។ នេវ-
 វិចារកនវិចារកនម្មធម្មំ បច្ចុយា នេវវិចារកនវិចារក-
 នម្មធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ វិចារកប្បច្ចុយា ឯកំ មហាកូតំ
 បច្ចុយា តយោ មហាកូតា ទ្វេ មហាកូតេ បច្ចុយា
 ទ្វេ មហាកូតា មហាកូតេ បច្ចុយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
 កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ វិចារកោ ច ឧភយត្ថា តិណិ ។

ត្ថកខន្ធ ជាធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែក
 នឹងវត្ថុ ។ ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក
 មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ចុយ គឺ
 ត្ថកខន្ធ ជាធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

[៩៨] ធម៌មានវិបាកជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មានវិបាកជាប្រ-
 ក្រតីផង ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីផង ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ចុយ គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ១ ដែលជាធម៌
 មានវិបាកជាប្រក្រតីផង វត្ថុផង ខន្ធ ១ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ៣ ផង វត្ថុផង
 ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។

[៩៩] វិបាកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 កម្មប្បច្ចុយ គឺ ខន្ធ ៣ ។ ប្រវហលន្តានឹងសហជាតប្បច្ចុយដែរ ។

[១០០] វិបាកធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 វិបាកប្បច្ចុយ គឺ ខន្ធ ៣ ។ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាក
 ជាប្រក្រតី ពឹងផ្អែកនឹងធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតី
 ទើបកើតឡើង ព្រោះវិបាកប្បច្ចុយ មហាកូត ៣ ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូត ១
 មហាកូត ២ ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូត ២ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រតី កដត្តាប្រតី ឧបា-
 ទារប្រតី វិបាកក្តី ខន្ធចាំង ២ ក្តី ខន្ធ ៣ ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងមហាកូតចាំងឡាយ ។

វិចារកញ្ច ធម៌វិចារក ធម៌វិចារក ធម៌ធម៌ញ្ច តំណា ។
 អាហារប្បដ្ឋយា ឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយា ឈានប្បដ្ឋយា មគ្គ-
 ប្បដ្ឋយា សម្មយុត្តប្បដ្ឋយា វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយា អត្ថិ-
 ប្បដ្ឋយា ធន្តិប្បដ្ឋយា វិភត្តប្បដ្ឋយា អវិភត្តប្បដ្ឋយា ។

(១០១) ហេតុយា សត្តាស អាម្មណោ សត្ត
 អធិបតិយា សត្តាស អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ
 សត្ត សហជាតេ សត្តាស អញ្ញាមញ្ញោ នវំ និស្សៈ
 យេ សត្តាស ឧបនិស្សៈយេ សត្ត បុរេជាតេ សត្ត
 អាសេវនេ ចត្តាវិ កាម្មេ សត្តាស វិចារកេ នវំ
 អាហារេ សត្តាស ឥន្ទ្រិយេ សត្តាស ឈានេ
 សត្តាស មគ្គេ សត្តាស សម្មយុត្តេ សត្ត វិប្បយុត្តេ
 សត្តាស អត្ថិយា សត្តាស ធន្តិយា សត្ត វិភត្តេ
 សត្ត អវិភត្តេ សត្តាស ។

(១០២) ហេតុប្បដ្ឋយា អាម្មណោ សត្ត . . .
 អធិបតិយា សត្តាស ។ សន្តិក្ខំ ។ . . . អវិភត្តេ
 សត្តាស ។ យថា កុសលត្ថិកេ កណាថា ឯវំ
 កណោតក្ខំ ។

អនុណមំ ធិដ្ឋិតំ ។

វិបាកធម៌ក្ខំ ធម៌មិនមែនជាវិបាក មិនមែនមានវិបាកជាប្រក្រតីក្ខំ ឧទ្ធច ពា-
 ក្ខី ។ ព្រោះអាហារប្បដ្ឋយ ព្រោះឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ ព្រោះឈានប្បដ្ឋយ
 ព្រោះមគ្គប្បដ្ឋយ ព្រោះសម្មយុត្តប្បដ្ឋយ ព្រោះវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ព្រោះ
 អត្ថិប្បដ្ឋយ ព្រោះធន្តិប្បដ្ឋយ ព្រោះវិភត្តប្បដ្ឋយ ព្រោះអវិភត្តប្បដ្ឋយ ។

(១០១) ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ១៧ ក្នុងអាម្មណប្បដ្ឋយ
 មានព័រៈ ៧ ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ១៧ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ មាន
 ព័រៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានព័រៈ
 ១៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងនិស្សៈយប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ១៧
 ក្នុងឧបនិស្សៈយប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុង
 អាសេវនប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៦ ក្នុងកម្មប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ១៧ ក្នុងវិបាក-
 ប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ១៧ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បដ្ឋយ
 មានព័រៈ ១៧ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ១៧ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ មាន
 ព័រៈ ១៧ ក្នុងសម្មយុត្តប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មាន
 ព័រៈ ១៧ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ១៧ ក្នុងធន្តិប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧
 ក្នុងវិភត្តប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអវិភត្តប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ១៧ ។

(១០២) ក្នុងអាម្មណប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ . . .
 ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ១៧ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ . . ក្នុងអវិភត្តប្បដ្ឋយ
 មានព័រៈ ១៧ ។ បណ្ឌិតប្បក្កំបំ ដូចជាគោរាប់ ក្នុងកុសលត្ថិកៈវេរ ។

ចប់ អនុណាម ។

[១០៣] វិចារកំ ធម្មំ បច្ចុយោ វិចារកោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ វិចារកំ ឯកំ
 ខន្ធំ បច្ចុយោ តណំ ។ វិចារកធម្មធម្មំ បច្ចុយោ វិចា-
 កធម្មធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា វិចិត្តិក្ខាស-
 ហគរត ឧទ្ធចូសហគរត ខន្ធ បច្ចុយោ វិចិត្តិក្ខាស-
 ហគរតា ឧទ្ធចូសហគរតា មោហោ ។ នេវិចារក-
 ធម្មធម្មធម្មំ បច្ចុយោ នេវិចារកធម្មធម្មធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ នេវិចារកធម្មធម្ម-
 ធម្មធម្មំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចុយោ ។ នេវិចារកធម្មធម្ម-
 ធម្មធម្មំ បច្ចុយោ វិចារកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ច-
 យា ចត្វាយតនំ បច្ចុយោ ចតុវិញ្ញាណំ ។ បេ ។ នេ-
 វិចារកធម្មធម្មធម្មំ បច្ចុយោ វិចារកធម្មធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចុយោ វិចិត្តិក្ខាសហគរតា
 ឧទ្ធចូសហគរតា មោហោ ។ នេវិចារកធម្មធម្ម-
 ធម្មធម្មំ បច្ចុយោ វិចារកោ ច នេវិចារកធម្មធម្ម-
 ធម្មោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចុយោ
 អហេតុកា វិចារកា ខន្ធ មហាក្ខតេ បច្ចុយោ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ អហេតុកប្បជ្ឈិតត្វាណា . . . ។

[១០៣] វិចារកមិ ពិន័យ្យកន័យវិចារកមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ ពិន័យ្យកន័យអហេតុកវិចារកក្នុង ១ ។ ធម៌មានវិ-
 ចារកជាប្រក្រតី ពិន័យ្យកន័យធម៌មានវិចារកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នហេតុប្បច្ចយ គឺ មោហាៈ ដែលប្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា ប្រឡំដោយឧទ្ធចូៈ
 ពិន័យ្យកន័យខន្ធចំណុយ ដែលប្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា ប្រឡំដោយឧទ្ធចូៈ ។
 ធម៌មិនមែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតី ពិន័យ្យកន័យធម៌មិនមែន
 ជាវិចារក មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុ-
 ប្បច្ចយ គឺ (ខន្ធ ៣) ពិន័យ្យកន័យនហេតុកក្នុង ១ ដែលជាធម៌មិនមែនជា
 វិចារក មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតី ។ វិចារកមិ ពិន័យ្យកន័យធម៌មិន
 មែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេ-
 តុប្បច្ចយ គឺ ចតុវិញ្ញាណ ពិន័យ្យកន័យចត្វាយតនៈ ។ បេ ។ ធម៌
 មានវិចារកជាប្រក្រតី ពិន័យ្យកន័យធម៌មិនមែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារក
 ជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ មោហាៈ ដែល
 ប្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា ប្រឡំដោយឧទ្ធចូៈ ពិន័យ្យកន័យវត្ថុ ។ វិចារកមិក្តី
 ធម៌មិនមែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតីក្តី ពិន័យ្យកន័យធម៌មិន
 មែនជាវិចារក មិនមែនមានវិចារកជាប្រក្រតី ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុ-
 ប្បច្ចយ គឺ អហេតុកវិចារកក្នុងចំណុយ ពិន័យ្យកន័យវត្ថុ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 ពិន័យ្យកន័យមហាក្ខតចំណុយ ក្នុងខណៈនៃនហេតុកប្បជ្ឈិតសន្តិ . . . ។

នអាហារេ ឯកំ នស្រ្តីយេ ឯកំ នឈានេ ចត្តារិ
 នមេត្តេ នវ នសម្បយុត្តេ បញ្ច នវិប្បយុត្តេ តីណិ
 យោនត្ថិយា បញ្ច យោវិតតេ បញ្ច ។

[១០៥] នហេតុប្បដ្ឋយា នការម្មណោ តីណិ . . .
 នអធិបតីយា ទ្វាធស ។ សន្និទ្ធី ។ . . . យោវិតតេ
 តីណិ ។ យថា កុសលត្ថិកេ បច្ចុដ្ឋិយកណាធា ឯវំ
 កណោតត្ថំ ។

បច្ចុដ្ឋិយំ និដ្ឋិតំ ។

[១០៦] ហេតុប្បដ្ឋយា នការម្មណោ បញ្ច . . .
 នអធិបតីយា សត្តរស ។ សន្និទ្ធី ។ យោវិតតេ បញ្ច ។
 យថា កុសលត្ថិកេ អនុលោមបច្ចុដ្ឋិយកណាធា ឯវំ
 កណោតត្ថំ ។

អនុលោមបច្ចុដ្ឋិយំ និដ្ឋិតំ ។

[១០៧] នហេតុប្បដ្ឋយា ការម្មណោ សត្ត . . .
 អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត ។ យេ ។ . . .
 អវិតតេ ទ្វាធស ។ នហេតុប្បដ្ឋយា នការម្មណោប្ប-
 ដ្ឋយា សហជាតេ តីណិ . . . អញ្ញាមញ្ញោ ទ្វេ ។

ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ១ ក្នុងនស្រ្តីយប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ១
 ក្នុងនឈានប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ២ ក្នុងនមេត្តេប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៨ ក្នុង
 នសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៥ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៣
 ក្នុងនខានត្ថិប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៥ ក្នុងនខាវិតតេប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៥ ។

[១០៥] ក្នុងនការម្មណប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៣ ព្រោះនហេតុ-
 ប្បដ្ឋយ . . . ក្នុងនអធិបតីប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ១២ ។ សេចក្តី
 បំប្រែញ ។ . . . ក្នុងនខាវិតតេប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៣ ។ បណ្ឌិត គប្បី
 រាប់ ដូចជាភារករំ ខ្ញុំបច្ចុដ្ឋិយៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈវេដ ។
 ចប់ បច្ចុដ្ឋិយៈ ។

[១០៦] ក្នុងនការម្មណប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៥ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
 . . . ក្នុងនអធិបតីប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ១២ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។
 ក្នុងនខាវិតតេប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៥ ។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់ ដូចជាភារករំ
 ខ្ញុំអនុលោមបច្ចុដ្ឋិយៈ ក្នុងកុសលត្ថិកៈវេដ ។
 ចប់ អនុលោមបច្ចុដ្ឋិយៈ ។

[១០៧] ក្នុងនការម្មណប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
 . . . ក្នុងនអនន្តរេប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងនសមនន្តរេប្បដ្ឋយ មាន
 ព័រៈ ៧ ។ យេ ។ . . . ក្នុងនវិតតេប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ១២ ។
 ក្នុងនសហជាតេប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ព្រោះ
 នការម្មណប្បដ្ឋយ . . . ក្នុងនញ្ញាមញ្ញាប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ២ ។

វិបាកគ្គិកៈ និស្សយវិហារ

សង្ខតំ ។ . . . អវិគតេ តីណិ ។ យថា កុស-
លត្ថិតេ បច្ឆនិយានុលោមកណ្ណោ ឯវំ គលោតង្គំ ។
បច្ឆនិយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។
បច្ឆយវាហេ និដ្ឋិតោ ។

និស្សយវិហារ

[១០៨] វិចារកំ ធម្មំ និស្សយ វិចារកោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចារកំ ឯតំ ខន្ធំ និស្សយ
តយោ ខន្ធា ។

[១០៩] ហេតុយា សត្តរស ។ នហេតុយា
ប្បាទស . . . នោវិគតេ បញ្ច ។ ហេតុប្បច្ចយា
នអារម្មណេ បញ្ច . . . នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។
នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ សត្ត . . . អវិគតេ
ប្បាទស ។

និស្សយវាហេ និដ្ឋិតោ ។

វិបាកគ្គិកៈ និស្សយវិហារ

សេចក្តីបំប្រញ ។ . . . ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានព៌ៈ ៣ ។ បណ្ឌិត
តប្បិកបំ ដូចជាគារពបំ នូវបច្ឆនិយានុលោម ក្នុងកុសលត្ថិតៈវិដេ ។
ចប់ បច្ឆនិយានុលោម ។
ចប់ បច្ឆយវាហៈ ។

និស្សយវិហារ

[១០៨] វិបាកធម៌ អាស្រ័យវិបាកធម៌ ទើបរក្សតឡើង ព្រោះ
នហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យវិបាកក្នុង ១ ។
[១០៩] ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ មានព៌ៈ ១៧ ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មាន
ព៌ៈ ១២ ក្នុងនោវិគតប្បច្ច័យ មានព៌ៈ ៥ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ច័យ មាន
ព៌ៈ ៥ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានព៌ៈ ៣ ក្នុង
អារម្មណប្បច្ច័យ មានព៌ៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ
មានព៌ៈ ១២ ។

ចប់ និស្សយវាហៈ ។

សិលដ្ឋវិវា

[១១០] វិចាគំ ធម្មំ សំសដ្ឋោ វិចាកោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បច្ចយា វិចាគំ ឯកំ ខន្ធំ សំសដ្ឋា
 តយោ ខន្ធា ។ សង្ខតំ ។ សព្វាធិ បទាធិ វិគ្គា-
 រេតព្វាធិ ។

[១១១] ហេតុយា តីណិ អាម្មណោ តីណិ
 អធិបតីយា តីណិ អនន្តរេ តីណិ សមនន្តរេ តីណិ
 សហជាតេ តីណិ អញ្ញមញ្ញោ តីណិ ធិស្សយេ តីណិ
 ឧបនិស្សយេ តីណិ បុរេជាតេ តីណិ អាសេវនេ ទេ
 កម្មេ តីណិ វិចាកោ ឯកំ ភាហារេ តីណិ វត្ថុយេ
 តីណិ ឈានេ តីណិ មក្ខេ តីណិ សម្បយុត្តេ តីណិ
 វិប្បយុត្តេ តីណិ អត្ថិយា តីណិ ធន្ថិយា តីណិ វិគតេ
 តីណិ អវិគតេ តីណិ ។ សង្ខតំ ។ យថា គុសលត្ថិកោ
 គណនា ឯវំ គណេតព្វំ ។

សិលដ្ឋវិវា

[១១០] វិបាកធម៌ ប្រឡំដោយវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព ប្រឡំដោយវិបាកកន្ល ១ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។
 បទខាងអស់ បណ្ឌិតគប្បីដឹង ដោយពិស្តារចុះ ។

[១១១] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានពីរ ព ក្នុងការម្សឺណប្បច្ចយ
 មានពីរ ព ក្នុងអធិបតីប្បច្ចយ មានពីរ ព ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចយ មាន
 ពីរ ព ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ចយ មានពីរ ព ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ
 មានពីរ ព ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ចយ មានពីរ ព ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយ
 មានពីរ ព ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ចយ មានពីរ ព ក្នុងបុរេជាតប្បច្ចយ
 មានពីរ ព ក្នុងអាសេវនេប្បច្ចយ មានពីរ ៦ ក្នុងកម្មប្បច្ចយ មាន
 ពីរ ព ក្នុងវិបាកប្បច្ចយ មានពីរ ១ ក្នុងភាហារប្បច្ចយ មានពីរ ព
 ក្នុងវត្ថុយប្បច្ចយ មានពីរ ព ក្នុងឈានប្បច្ចយ មានពីរ ព ក្នុង
 មក្ខប្បច្ចយ មានពីរ ព ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចយ មានពីរ ព ក្នុងវិប្ប-
 យុត្តប្បច្ចយ មានពីរ ព ក្នុងអត្ថប្បច្ចយ មានពីរ ព ក្នុងធន្ថប្បច្ចយ
 មានពីរ ព ក្នុងវិគតប្បច្ចយ មានពីរ ព ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មាន
 ពីរ ព ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ ដូចជាការរាប់ ក្នុង
 គុសលត្ថិកៈដែរ ។

[១១២] វិចារកំ ធម្មំ សំសន្តិកោ វិចារកោ ធម្មោ

ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកំ វិចារកំ ឯកំ
ខន្ធំ សំសន្តិកោ តយោ ខន្ធោ ទ្វេ ខន្ធោ សំសន្តិកោ
ទ្វេ ខន្ធោ ។ សត្វានិ បដានិ វិភជិតញានិ ។

[១១៣] នហេតុយា តីណិ នអធិបតិយា តីណិ
នបុរេជាតេ តីណិ នបន្តាជាតេ តីណិ នអាសវនេ
តីណិ នកម្មេ ទ្វេ នវិចារកោ ទ្វេ នឈានេ ឯកំ
នមក្ខេ ទ្វេ នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ យថា កុស-
លត្ថិតេ បច្ចនីយតណា ឯវំ គលោតត្បំ ។

បច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[១១៤] ហេតុប្បច្ចយា នអធិបតិយា តីណិ ។
សន្ធិត្ថំ ។ . . . នវិប្បយុត្តេ តីណិ ។ យថា កុស-
លត្ថិតេ អនុលោមបច្ចនីយតណា ឯវំ គលោតត្បំ ។

អនុលោមបច្ចនីយំ និដ្ឋិតំ ។

[១១៥] វិចារកមិ ប្រឡំដោយវិចារកមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ

នហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព ប្រឡំដោយនហេតុកវិចារកន្ធ ខ ខន្ធ ២
ប្រឡំដោយខន្ធ ២ ។ បទពាំងអស់ បណ្ឌិតចែកផងចុះ ។

[១១៦] ក្នុងនហេតុប្បច្ចយ មានវារៈ ព ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយ
មានវារៈ ព ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ចយ មានវារៈ ព ក្នុងនបន្តាជាតប្បច្ចយ
មានវារៈ ព ក្នុងនអាសវនប្បច្ចយ មានវារៈ ព ក្នុងនកម្មប្បច្ចយ
មានវារៈ ២ ក្នុងនវិចារកប្បច្ចយ មានវារៈ ២ ក្នុងនឈានប្បច្ចយ មាន
វារៈ ១ ក្នុងនមក្ខប្បច្ចយ មានវារៈ ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ
ព ។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់ ដូចជាការរាប់ នូវបច្ចនីយៈ ក្នុងកុសលត្ថិតៈ
ដែរ ។

ចប់ បច្ចនីយៈ ។

[១១៧] ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយ មានវារៈ ព ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ ។
សេចក្តីបំប្រញ ។ . . . ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានវារៈ ព ។ បណ្ឌិត
គប្បីរាប់ ដូចជាការរាប់ នូវអនុលោមបច្ចនីយៈ ក្នុងកុសលត្ថិតៈដែរ ។

ចប់ អនុលោមបច្ចនីយៈ ។

អភិធម្មបំណង អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១១៥] នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ តីណិ . . .
អវិភតេ តីណិ ។ យថា កុសលត្តិកេ បច្ចនីយា-
នុលោមកណា ឯវំ កណោតង់ ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ ។
សំសន្និវារេ និដ្ឋិតា ។

សម្មយុត្តវារោ

[១១៦] វិចារកំ ធម្មំ សម្មយុត្តោ វិចារកោ
ធម្មោ ធម្មជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា វិចារកំ ឯកំ ទន្ធ
សម្មយុត្តា តយោ ទន្ធ ។

នហេតុយា តីណិ ។

ហេតុប្បដ្ឋយា នអនិបតិយា តីណិ ។

នហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ តីណិ ។

សម្មយុត្តវារេ និដ្ឋិតា ។

បញ្ញាវារោ

[១១៧] វិចារកោ ធម្មោ វិចារកេស្ស ធម្មស្ស
ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ វិចារកា ហេតុ សម្ម-
យុត្តកានំ ទន្ធានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ

អភិធម្មបំណង អនុលោមត្តិកប្បដ្ឋានំ

[១១៥] ក្នុងការប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ
... ក្នុងអវិភតប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។ បណ្ឌិត គប្បីរាប់ ដូចជាការ
រាប់ នូវបច្ចនីយានុលោម ក្នុងកុសលត្តិកវិដេវ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។
ចប់ សំសន្និវារៈ ។

សម្មយុត្តវារៈ

[១១៦] វិបាកធម៌ ប្រកបដោយវិបាកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
ហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ៣ ប្រកបដោយវិបាកក្នុង ១ ។

ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ។

ក្នុងនអនិបតិប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ។

ក្នុងនការប្បដ្ឋយ មានវារៈ ៣ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ។

ចប់ សម្មយុត្តវារៈ ។

បញ្ញាវារៈ

[១១៧] វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺ
ពួកវិបាក ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្តកក្នុង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ

បដិសន្ធិត្ថុណោ វិចារោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ
 ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។ វិចារោ ធម្មោ នេវ
 វិចារកនវិចារកធម្មធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ
 វិចារោ ហេតុ ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូចានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិត្ថុណោ វិចារោ ហេតុ កដត្តា-
 រូចានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។ វិចារោ ធម្មោ
 វិចារកស្ស ច នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មស្ស ច
 ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ វិចារោ ហេតុ
 សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានញ្ច រូចានំ
 ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្ថុណោ វិចារោ
 ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ កដត្តា ច រូចានំ
 ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

(១១៨) វិចារកធម្មធម្មោ វិចារកធម្មធម្មស្ស
 ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ វិចារកធម្មធម្មោ ហេតុ
 សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។
 វិចារកធម្មធម្មោ នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មស្ស ហេតុ-
 ប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ វិចារកធម្មធម្មោ ហេតុ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋាធានំ រូចានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

ត្ថុកវិចារ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃត្ថុកសម្បយុត្តកក្នុង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន ។ វិចារកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវិចារកវិចារកធម្មធម៌
 (ធម៌មិនមែនជាវិចារ មិនមែនមានវិចារជាប្រក្រតី) ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន
 គឺត្ថុកវិចារ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃត្ថុកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុប្ប-
 ដ្ឋយេន ត្ថុកវិចារ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃត្ថុកកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន ។ វិចារកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម៌ផង
 នៃនេវិចារកវិចារកធម្មធម៌ផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន គឺត្ថុកវិចារ ជាហេតុ
 ជាបច្ច័យ នៃត្ថុកសម្បយុត្តកក្នុងផង នៃត្ថុកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយ
 ហេតុប្បដ្ឋយេន ត្ថុកវិចារ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃត្ថុកសម្បយុត្តកក្នុងផង
 នៃត្ថុកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន ។

(១១៨) វិចារកធម្មធម៌ (ធម៌មានវិចារជាប្រក្រតី) ជាបច្ច័យ នៃ
 វិចារកធម្មធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន គឺវិចារកធម្មធម៌ទាំងឡាយ ជាហេតុ ជា
 បច្ច័យ នៃត្ថុកសម្បយុត្តកក្នុង ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន ។ វិចារកធម្មធម៌ ជា
 បច្ច័យ នៃនេវិចារកវិចារកធម្មធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន គឺវិចារកធម្មធម៌ទាំង
 ឡាយ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃត្ថុកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុប្បដ្ឋយេន ។

វិចារកធម្មនដ្ឋោ វិចារកធម្មនដ្ឋស្ស ច នេវវិចារកធម្មនដ្ឋោ
 កធម្មនដ្ឋស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វិចារកធម្មនដ្ឋោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១១៩] នេវវិចារកធម្មនដ្ឋោ នេវវិចារក-
 ធម្មនដ្ឋស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេវវិ-
 ចារកធម្មនដ្ឋោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូចានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១២០] វិចារកោ នដ្ឋោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស
 ការម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកា ទន្ទេ អនិច្ចតោ
 ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេនិ អភិធម្មនិ តំ
 អារត្ត រាតោ ឧប្បជ្ឈនិ ធិដ្ឋិ ឧប្បជ្ឈនិ វិចិត្តិច្ឆា ឧប្បជ្ឈនិ
 ឧទ្ធចំ ឧប្បជ្ឈនិ នោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈនិ កុសលាកុសលេ
 ធិរុទ្ធ វិចារកោ តតារម្មណតា ឧប្បជ្ឈនិ ។ វិចារកោ
 នដ្ឋោ វិចារកធម្មនដ្ឋស្ស ការម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សេត្វា ដលំ បច្ចវេត្តន្តិ វិចារកា ទន្ទេ អនិច្ចតោ
 ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទេន្តិ អភិធម្មន្តិ តំ
 អារត្ត រាតោ ឧប្បជ្ឈនិ ។ បេ ។ នោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈនិ

វិចារកធម្មនមិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម្មនមិផង នៃនេវវិចារកធម្មនមិផង
 ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ វិចារកធម្មនមិទាំងឡាយ ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃ
 តួកសម្បយុត្តកក្នុងផង នៃតួកចិត្តសមុដ្ឋានប្បដង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២១] នេវវិចារកធម្មនមិ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិចារក-
 ធម្មនមិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ នេវវិចារកធម្មនមិទាំងឡាយ
 ជាហេតុ ជាបច្ច័យ នៃតួកសម្បយុត្តកក្នុងផង នៃតួកចិត្តសមុដ្ឋានប្បដង
 ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[១២២] វិចារកមិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកមិ ដោយការម្មណប្ប-
 ច្ច័យ គឺកុដ្ឋល ឃើញច្បាស់នូវវិចារកក្នុងទាំងឡាយ ថាមិនឡើង ជាទុក្ខ
 មិនមែនខ្លួន កើតក្រអៅ កែរវាយ រាគៈ ប្រារព្ធនូវវិចារកក្នុងនោះ រើប
 កើតឡើង ឯដ្ឋិ កើតឡើង វិចិត្តិច្ឆា កើតឡើង ឧទ្ធចៈ កើតឡើង
 ខោមនស្ស កើតឡើង កាលបើកុសលនិងអកុសល លេចរំហើយ វិចារក
 រើបកើតឡើង ព្រោតរំហើយជាអារម្មណ៍ ។ វិចារកមិ ជាបច្ច័យ
 នៃវិចារកធម្មនមិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺតួកសត្វបុគ្គល ពិចារ-
 ណាឃើញខ្លាស់ ក៏ឃើញច្បាស់ នូវវិចារកក្នុងទាំងឡាយ ថាមិន
 ឡើង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន កើតក្រអៅ កែរវាយ រាគៈ ប្រារព្ធនូវ
 វិចារកក្នុងនោះ រើបកើតឡើង ។ បេ ។ ខោមនស្ស កើតឡើង

ចេតោបរិយញ្ញាណោ ន វិចារក្កិក្ខុសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជា-
 នន្តិ ។ វិចារកា ខន្ធោ ចេតោបរិយញ្ញាណាស្ស
 បុព្វេនិក្ខាទុស្សន្តិញ្ញាណាស្ស យថាកម្មបក្កា-
 ណាស្ស អនាគតំសញ្ញាណាស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ វិចារកោ ធម្មោ នេវវិចារកនិចារក-
 ធម្មធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរហ-
 ដលំ បច្ចវេក្ខតិ វិចារកោ ខន្ធោ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ វិបស្សនិ ចេតោបរិយញ្ញាណោ ន វិចា-
 ក្កិក្ខុសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាធាតុ ។ វិចារកា ខន្ធោ
 ចេតោបរិយញ្ញាណាស្ស បុព្វេនិក្ខាទុស្សន្តិញ្ញាណាស្ស
 អនាគតំសញ្ញាណាស្ស អារម្មណាយ អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[១២០] វិចារកធម្មធម្មោ វិចារកធម្មធម្មស្ស អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាង ឧត្តា សីលំ សមាធមិត្តា
 ទុច្ចាសថកម្មំ កត្វា តំ បច្ចវេក្ខតិ បុព្វេ សុចិណ្ឌានិ
 បច្ចវេក្ខតិ ឈាធា វុដ្ឋវេក្ខតា ឈាង បច្ចវេក្ខតិ

ព្រឹក្សសក្កបុគ្គល ដឹងឲ្យចិត្ត នៃបុគ្គលដែលប្រកបដោយវិចារក្កិក្ខុ ដោយ
 ចេតោបរិយញ្ញាណ ។ វិចារក្កុទ្ធាន្តិឡាយ ជាបច្ច័យ នៃចេតោបរិ-
 យញ្ញាណ បុព្វេនិក្ខាទុស្សន្តិញ្ញាណ យថាកម្មបក្កាណ និវេសនាគតំ-
 សញ្ញាណ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ ។ វិចារកមិ ជាបច្ច័យ នៃវេ-
 វិចារកវិចារកធម្មធម្ម ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺព្រះអរហន្ត ពិចារណា
 ឃើញឲ្យផល គឺឃើញច្បាស់ ឲ្យវិចារក្កុទ្ធាន្តិឡាយ ថាមិនទៀង ជា
 ទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ដឹងឲ្យចិត្ត នៃបុគ្គលដែលប្រកបដោយវិចារក្កិក្ខុ ដោយ
 ចេតោបរិយញ្ញាណ ។ វិចារក្កុទ្ធាន្តិឡាយ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា
 ឲ្យចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិក្ខាទុស្សន្តិញ្ញាណ និវេសនាគតំសញ្ញាណ
 ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ ។

[១២១] វិចារកធម្មធម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម្មធម្ម ដោយអារម្ម-
 ណាប្បច្ច័យ គឺបុគ្គល ឲ្យទាន សមាទានសីល ធ្វើឧបាសថកម្ម ពិចារ-
 ណាឲ្យអំពើជាកុសលនោះ ពិចារណាឲ្យអំពើជាកុសលនាំឲ្យផល ដែល
 ខ្លួនធ្លាប់សន្សំល្អហើយក្នុងកាលមុន ចេញចាកឈាន ពិចារណាឈាន

សេត្វា គោត្រកុំ បច្ចុវេត្តន្តិ វេណាធំ បច្ចុវេត្តន្តិ
 សេត្វា មត្តា វដ្ឋហិត្វា មត្តំ បច្ចុវេត្តន្តិ សេត្វា
 បហិវេ កិលេសេ បច្ចុវេត្តន្តិ វិក្កម្ពិភេ កិ.
 លេសេ បច្ចុវេត្តន្តិ បុព្វេ សមុទាមិណ្ឌោ កិ.
 លេសេ ជាងន្តិ វិចារកធម្មធម្ម ខន្ធ អនិច្ចតោ
 ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាធន្តិ អភិធន្តិ
 តំ អារត្ត វាតោ ឧប្បជ្ឈតិ ។ បេ ។ ចោមនស្សំ
 ឧប្បជ្ឈតិ ចេតោបរិយញ្ញាណោ វិចារកធម្មធម្មចិត្តស.
 មន្តិស្ស ចិត្តំ ជាងន្តិ អាកាសានញ្ញាយតនកុសលំ
 វិញ្ញាណញ្ញាយតនកុសលស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ បេ ។ អាកិញ្ញញ្ញាយតនកុសលំ ចេ.
 សញ្ញាណសញ្ញាយតនកុសលស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ វិចារកធម្មធម្មា ខន្ធ ឥន្ទ្រិវិញ្ញាណស្ស
 ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស
 យថាកម្មបកញ្ញាណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិចារកធម្មធម្មា
 វិចារកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វិចារកធម្មធម្ម ខន្ធ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
 វិបស្សន្តិ អស្សាធន្តិ អភិធន្តិ តំ អារត្ត វាតោ

ពួកសេត្វបុគ្គល ពិចារណាទូលែត្រកុំ ពិចារណាទូលែវេណាធំ ពួកសេត្វ-
 បុគ្គល ចេញចាកមត្ត ពិចារណាទូលែមត្ត ពួកសេត្វបុគ្គល ពិចារណាទូលែពួក
 កិលេស ដែលខ្លួនលះបង់ហើយ ពិចារណាទូលែពួកកិលេស ដែលខ្លួន
 សន្តត់សន្តិទេហើយ ដឹងទូលែពួកកិលេស ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំទុកហើយ ក្នុង
 កាលមុន ឃើញច្បាស់ទូលែវិចារកធម្មធម្មក្នុងខាងឡាយ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ
 មិនមែនខ្លួន កែងច្រកអរ រីករាយ ពត៌ៈ ប្រារព្ធទូលែខ្លួននោះ ទើបកើតឡើង
 ។ បេ ។ ចោមនស្ស ភ្នើតឡើង ពួកសេត្វបុគ្គល ដឹងទូលែចិត្ត នៃបុគ្គល
 ដែលប្រកបដោយវិចារកធម្មធម្មចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាកាសា-
 នញ្ញាយតនកុសល ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញាណញ្ញាយតនកុសល ដោយអារម្ម-
 ណប្បច្ច័យ ។ បេ ។ អាកិញ្ញញ្ញាយតនកុសល ជាបច្ច័យ នៃនេវេសញ្ញា-
 នសញ្ញាយតនកុសល ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ វិចារកធម្មធម្មក្នុងខាង-
 ឡាយ ជាបច្ច័យ នៃឥន្ទ្រិវិញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្ស-
 តិញ្ញាណ យថាកម្មបកញ្ញាណ ចិន្តិអនាគតសញ្ញាណ ដោយអារម្មណ-
 ប្បច្ច័យ ។ វិចារកធម្មធម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម្មធម្ម ដោយអារម្មណ-
 ប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឃើញច្បាស់ ទូលែវិចារកធម្មធម្មក្នុងខាងឡាយ ថាមិន
 ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន កែងច្រកអរ រីករាយ ពត៌ៈ ប្រារព្ធទូលែខ្លួននោះ

ឧប្បជ្ឈតិ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ កុសលា កុសលេ
 ឱវេទេ វិចារតោ តទារម្មណតា ឧប្បជ្ឈតិ អាគា-
 សានញ្ចាយតនកុសលំ វិញ្ញាណញ្ចាយតនវិចារតស្ស
 អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។ អាគិត្តញ្ញា-
 យតនកុសលំ ទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតនវិចារតស្ស
 អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារតនម្មធម្មោ ទេវវិ-
 ចារតនម្មធម្មស្ស អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរហា
 មត្តា វុដ្ឋហិតា មត្តំ បច្ចវេក្ខតិ បុព្វេ សុចិណ្ឌិនិ
 បច្ចវេក្ខតិ អរហា បហិទេ កិលេសេ បច្ចវេក្ខតិ
 បុព្វេ សុដុដានិណ្ឌា កិលេសេ ជាតានិ វិចារត-
 នម្មធម្មោ ឧទេ អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ
 ចេតោបរិយញ្ញាណោ វិចារតនម្មធម្មចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ
 ជាតានិ អាគាសានញ្ចាយតនកុសលំ វិញ្ញាណញ្ចា-
 យតនកិរិយស្ស អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។
 អាគិត្តញ្ញាយតនកុសលំ ទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតន-
 កិរិយស្ស អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារតនម្មធម្មោ
 ឧទ្ធា ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស បុព្វេនិវាសនុស្សតិញ្ញា-
 ណស្ស យថាកម្មបតញ្ញាណស្ស អនាគតសញ្ញា-
 ណស្ស អាវុដ្ឋនាយ អាម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ទើបកើតឡើង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង កាលបើកុសលនិង
 កុសល រលត់ហើយ វិបាក កើតឡើង ព្រោះអំពើនោះជាអារម្មណ៍
 អាគាសានញ្ចាយតនកុសល ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញាណញ្ចាយតនវិបាក
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ បេ ។ អាគិត្តញ្ញាយតនកុសល ជាបច្ច័យ
 នៃទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតនវិបាក ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ វិបាកធម្ម-
 ធម៌ ជាបច្ច័យ នៃទេវវិបាកវិបាកធម្មធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ
 ព្រះអរហន្ត ចេញចាកមគ្គ ពិចារណាមគ្គ ពិចារណាខ្ញុំអំពើទាំងឡាយ
 ដែលខ្លួនសន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ព្រះអរហន្ត ពិចារណាខ្ញុំកិលេស
 ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនលះបង់ហើយ ដឹងខ្ញុំកិលេសទាំងឡាយ ដែល
 ខ្លួនសន្សំទុក ក្នុងកាលមុន ឃើញច្បាស់ នូវវិបាកធម្មធម្មក្នុងទាំងឡាយ
 ជាមិនឡើង ជាទុក្ខ មិនវិនិច្ឆ័យ ដឹងនូវចិត្ត នៃបុគ្គលដែលប្រកបដោយ
 វិបាកធម្មធម្មចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាគាសានញ្ចាយតនកុសល
 ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញាណញ្ចាយតនកិរិយា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។ បេ ។
 អាគិត្តញ្ញាយតនកុសល ជាបច្ច័យ នៃទេវសញ្ញាធាសញ្ញាយតន-
 កិរិយា ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ វិបាកធម្មធម្មក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ
 នៃការពិចារណា នូវចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសនុស្សតិញ្ញាណ
 យថាកម្មបតញ្ញាណ និងអនាគតសញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

(១២២) នេវវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ នេវវិចាក-
 នវិចាកធម្មធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរ-
 ហា ធិញ្ចនំ បច្ចវេក្ខតិ ធិញ្ចនំ អាវជ្ជនាយ អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អរហា ចក្កំ អនិច្ចតោ
 ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សតិ សោតំ . . . យានំ ជ្ជីវំ
 កាយំ រូបេ សន្និ កន្ធិ រសេ ដោដ្ឋន្ទេ វត្ថុ . . .
 នេវវិចាកនវិចាកធម្មធម្មោ ខន្ធិ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ វិបស្សតិ ធិញ្ចនំ ចក្កនា រូបំ បស្សតិ
 ធិញ្ចយ សោតនាតុយា សន្នំ សុណាតិ ចេតាបរិ-
 យញ្ញាលោន នេវវិចាកនវិចាកធម្មធម្មធិត្ថសមម្ពិស្ស
 ចិត្តំ ជាយតិ អាគាសានញ្ញាយននកិរិយំ វិញ្ញាណញ្ញា-
 យននកិរិយស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។
 អតតិញ្ញាណាយននកិរិយំ នេវសញ្ញាណសញ្ញាយននកិ-
 រិយស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេវវិចាកនវិចា-
 កធម្មធម្មោ ខន្ធិ វិញ្ញាណស្ស ចេតាបរិយញ្ញា-
 ណស្ស បុរោនិកសានុស្សតិញ្ញាណស្ស យថាកម្មប-
 តញ្ញាណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវវិចាកនវិចាកធម្ម-
 ធម្មោ វិចាកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ

(១២២) នេវវិចាកនវិចាកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិចាកនវិចាក-
 ធម្មធម្មិ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ព្រះអរហន្ត ពិចារណាទូរព្រះនិព្វាន
 ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ ។ ព្រះ
 អរហន្ត ឃើញច្បាស់ទូរចក្ក ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន សោតៈ
 . . . យានៈ ជីវ្ហំ កាយ រូប សំឡេង ក្លិន រស ដោដ្ឋន្ទៈ វត្ថុ . . .
 ឃើញច្បាស់ ទូរនេវវិចាកនវិចាកធម្មធម្មក្នុងទាំងឡាយ ថាមិនទៀង ជា
 ទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ឃើញច្បាស់ទូររូប ដោយទិព្វចក្ក ត្រូវសំឡេងដោយទិព្វ-
 សោតនាតុ ដឹងទូរវិចិត្ត នៃបុគ្គលដែលប្រកបដោយនេវវិចាកនវិចាកធម្ម-
 ធម្មចិត្ត ដោយចេតាបរិយញ្ញាណ អាគាសានញ្ញាយននកិរិយា ជាបច្ច័យ
 នៃវិញ្ញាណញ្ញាយននកិរិយា ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ ។ បេ ។ អតតិញ្ញា-
 យននកិរិយា ជាបច្ច័យ នៃនេវសញ្ញាណសញ្ញាយននកិរិយា ដោយអារម្ម-
 ណាប្បច្ច័យ នេវវិចាកនវិចាកធម្មធម្មក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃការពិ-
 ចារណាទូរវិញ្ញាណ ចេតាបរិយញ្ញាណ បុរោនិកសានុស្សតិញ្ញាណ
 យថាកម្មបតញ្ញាណ និងអនាគតសញ្ញាណ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ ។
 នេវវិចាកនវិចាកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិចាកធម្មិ ដោយអារម្មណាប្បច្ច័យ

ដំបូង ផលស្ស អារម្មណ៍ប្បដូរយេន បដូរយោ សេ-
 ត្វា វា បុព្វជ្ជនា វា ចក្កំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សនេន្តិ អភិធន្តន្តិ តំ អារក្ខ
 រតោ ឧប្បជ្ជនិ ។ បេ ។ ដោមនស្សំ ឧប្បជ្ជនិ
 កុសលាកុសលេ ធិរុទ្ធេ វិចារកោ តនារម្មណតា
 ឧប្បជ្ជនិ សោតំ . . . យានំ ជ្ជំ កាយំ រូបេ សន្តេ
 តន្តេ រសេ ដោដ្ឋន្តេ វត្ថុំ . . . នេវិចារកនវិចារក-
 ធម្មធម្មេ ឧន្តេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ
 អស្សនេន្តិ អភិធន្តន្តិ តំ អារក្ខ រតោ ឧប្បជ្ជនិ
 ។ បេ ។ ដោមនស្សំ ឧប្បជ្ជនិ កុសលាកុសលេ ធិរុទ្ធេ
 វិចារកោ តនារម្មណតា ឧប្បជ្ជនិ រូបាយតនំ ចក្ក-
 វិញ្ញាណស្ស ។ បេ ។ ដោដ្ឋញាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស
 អារម្មណប្បដូរយេន បដូរយោ ។ នេវិចារកនវិចារ-
 កធម្មធម្មោ វិចារកធម្មធម្មស្ស អារម្មណប្បដូរយេន
 បដូរយោ សេត្វា ដំបូងំ បដូរេត្តន្តិ ដំបូងំ តោត្រកុស្ស
 វេនានស្ស ចក្កស្ស អារម្មណប្បដូរយេន បដូរយោ ។

គឺ ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃផល ដោយការម្សោយប្បច្ច័យ ពួកសេត្វ-
 បុគ្គលក្តី ពួកបុព្វជ្ជនក្តី ពិចារណាឃើញច្បាស់នូវចក្ក ថាមិនទៀង ជា
 ទុក្ខ មិនមែនខ្លួន តែងត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធនូវចក្កនោះ
 រើបកើតឡើង ។ បេ ។ ដោមនស្ស កើតឡើង កាលបើកុសល
 និងអកុសល រលត់ហើយ វិបាក រើបកើតឡើង ព្រោះអំពើនោះ
 ជាបច្ច័យ សោតៈ . . . យានៈ ជ្ជំ កាយ រូប សំឡេង ភ្លឺន រស
 ដោដ្ឋន្តៈ វត្ថុ . . . ពួកសេត្វបុគ្គល ពិចារណាឃើញច្បាស់ នូវនេវិបាក-
 នវិបាកធម្មធម្មត្ថន្តាំងឡាយ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ត្រេកអរ
 រីករាយ រាគៈ ប្រារព្ធនូវវន្តនោះ រើបកើតឡើង ។ បេ ។ ដោមនស្ស
 កើតឡើង កាលបើកុសលនិងអកុសល រលត់ហើយ វិបាក កើតឡើង
 ព្រោះអំពើនោះជាអារម្មណ៍ រូបាយនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ
 ។ បេ ។ ដោដ្ឋញាយនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយការម្សោយ-
 ប្បច្ច័យ ។ នេវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ ដោយ
 អារម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកសេត្វបុគ្គល ពិចារណានូវព្រះនិព្វាន ព្រះនិព្វាន
 ជាបច្ច័យ នៃគាត្រកុ វេនានៈ និងមគ្គ ដោយការម្សោយប្បច្ច័យ ។

សេត្វា វា បុម្ភជ្ជនា វា ចត្តុំ អនិច្ចតោ ធុត្តតោ
 អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទន្តិ អភិទន្ធិ តំ
 ។ បេ ។ គោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ សោតំ . . . ។ បេ ។
 នេវិចារកនិចារកនម្មនម្មេ ខន្ធ អនិច្ចតោ ធុត្តតោ
 អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សាទន្តិ អភិទន្ធិ ជិព្វន
 ចត្តនា រូបំ បស្សន្តិ ជិព្វាយ សោតនាតុយា សន្តិ
 សុណន្តិ ចេតោបរិយញ្ញាណន នេវិចារកនិចារកនម្ម-
 នម្មនិគ្គសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជានន្តិ នេវិចារកនិចារកនម្ម-
 នម្មា ខន្ធា ឥន្ទ្រិវិញ្ញាណស្ស ចេតោបរិយញ្ញាណស្ស
 បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណស្ស អនាគតិសញ្ញាណស្ស
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១២៣] វិចារកោ ធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស អនិ-
 បតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ វិចារកាធិបតិ
 សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ អនិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 វិចារកោ ធម្មោ វិចារកនម្មធម្មស្ស អនិបតិប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សេត្វា ដលំ
 កុំ កត្វា បច្ចវេត្តន្តិ វិចារកេ ខន្ធ កុំ កត្វា
 អស្សាទន្តិ អភិទន្ធិ តំ កុំ កត្វា វតោ ឧប្បជ្ជតិ

ពួកសេត្វបុគ្គលក្តី ពួកបុម្ភជ្ជនក្តី ពិចារណាយើញព្យាសន្ត្រៃត្រូវ ជាមិន
 ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន តែងត្រេកអរ រីករាយ ចំពោះចក្ខុនោះ ។ បេ ។
 គោមនស្ស កើតឡើង សោតៈ . . . ។ បេ ។ ពួកសេត្វបុគ្គល
 ពិចារណាយើញព្យាសន្ត្រៃនេវិចារកនិចារកនម្មធម្មក្នុងទាំងឡាយ ជាមិន
 ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន តែងត្រេកអរ រីករាយ ឃើញព្យាសន្ត្រៃប្រ-
 ដោយវិញ្ញាណ ព្រលឹងឡើង ដោយវិញ្ញាណនាគ ដឹងនូវចិត្ត នៃបុគ្គល
 ដែលប្រកបដោយនេវិចារកនិចារកនម្មធម្មចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ
 នេវិចារកនិចារកនម្មធម្មក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃឥន្ទ្រិវិញ្ញាណ
 ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេនិវាសានុស្សតិញ្ញាណ និងអនាគតិសញ្ញាណ
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[១២៣] វិចារកមិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកមិ ដោយអធិបតិប្ប-
 ច្ច័យ គឺ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ វិចារកាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួក
 សម្បយុត្តកក្នុង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ វិចារកមិ ជាបច្ច័យ នៃ
 វិចារកនម្មមិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺពួក
 សេត្វបុគ្គល ធ្វើដល់ឲ្យជាវិគោរោ ទើបពិចារណា ធ្វើវិចារកក្នុងទាំងឡាយ
 ឲ្យជាវិគោរោ ទើបត្រេកអរ រីករាយ រាគៈ ធ្វើខន្ធនោះឲ្យជាវិគោរោ

និដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ វិចារកោ ធម្មោ នេវវិចារកោ វិចារ-
 កធម្មធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណា-
 ធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ អរហា
 ដលំ កុំ កត្វា បច្ចវេត្តតិ ។ សហជាតាធិបតិ
 វិចារកោធិបតិ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបាទំ អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ វិចារកោ ធម្មោ វិចារកស្ស ច នេវវិចារ-
 កោវិចារកធម្មធម្មស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតាធិបតិ វិចារកោធិបតិ សម្បយុត្ត-
 កានំ ទដ្ឋានំ ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបាទំ អធិបតិប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[១២២] វិចារកធម្មធម្មោ វិចារកធម្មស្ស អធិប-
 តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិ-
 បតិ អារម្មណាធិបតិ នាទំ ធនា សីលំ សមាទ-
 យេត្វា ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ កុំ កត្វា បច្ចវេត្តតិ
 ពុទ្ធេ សុចីណ្ណានំ កុំ កត្វា បច្ចវេត្តតិ ឈាបា
 វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ កុំ កត្វា បច្ចវេត្តតិ សេត្វា
 គោត្រកុំ កុំ កត្វា បច្ចវេត្តតិ វេទានំ កុំ កត្វា
 បច្ចវេត្តតិ សេត្វា មត្តា វុដ្ឋហិត្វា មត្តំ កុំ កត្វា

វេបកេត្តឡើង ចិដ្ឋិ កេត្តឡើង ។ បេ ។ វិបាកធមិ ជាបច្ច័យ នៃនេវ-
 វិបាកនវិបាកធម្មធមិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ បានដល់អារម្មណាធិបតិ
 និងសហជាតាធិបតិ ។ ឯអារម្មណាធិបតិ ព្រះអរហន្ត ធ្វើដល់ឲ្យជា
 ទីគោរព វេបភិបារណា ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ វិបាកាធិបតិ ជា
 បច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ វិបាកធមិ ជាបច្ច័យ
 នៃវិបាកធមិផង នៃនេវវិបាកនវិបាកធម្មធមិផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
 គឺ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ វិបាកាធិបតិ ជាបច្ច័យ នៃពួក
 សម្បយុត្តកន្លងផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[១២២] វិបាកធម្មធមិ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធមិ ដោយអធិប-
 តិប្បច្ច័យ គឺ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ ឯអារម្ម-
 ណាធិបតិ គឺបុគ្គល ឲ្យបាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើអំពើ
 ទាំងនោះ ឲ្យជាទីគោរព វេបភិបារណា ធ្វើអំពើទាំងឡាយ ដែល
 ខ្លួនសន្សំល្អហើយ ក្នុងកាលមុន ឲ្យជាទីគោរព វេបភិបារណា ចេញ
 ចាកឈាន ធ្វើឈានឲ្យជាទីគោរព វេបភិបារណា ពួកសេក្ខបុគ្គល
 ធ្វើគោត្រកុំ ឲ្យជាទីគោរព វេបភិបារណា ធ្វើវេទានៈ ឲ្យជាទីគោរព
 វេបភិបារណា ពួកសេក្ខបុគ្គល ចេញចាកមគ្គ ធ្វើមគ្គឲ្យជាទីគោរព

អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកមនោធាតុ វិចារក-
 មនោវិញ្ញាណធាតុយា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 វិចារកា ធម្មោ នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មស្ស អនន្ត-
 រប្បច្ចយេន បច្ចយោ កវន្តំ អាវជ្ជនាយ អនន្តរប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ វិចារកមនោវិញ្ញាណធាតុ តិរិយ-
 មនោវិញ្ញាណធាតុយា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១២៧) វិចារកធម្មធម្មោ វិចារកធម្មធម្មស្ស អនន្ត-
 រប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា វិចារកធម្មធម្មា
 ទន្ធា បច្ឆិមាទំ បច្ឆិមាទំ វិចារកធម្មធម្មាទំ ទន្ធាទំ
 អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ គោត្រកុស្ស
 អនុលោមំ វេទានស្ស គោត្រកុ មគ្គស្ស វេទានំ
 មគ្គស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិចារកធម្មធម្មោ
 វិចារកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចា-
 កធម្មធម្មា ទន្ធា វុដ្ឋានស្ស មន្តោ ផលស្ស
 សេត្តានំ អនុលោមំ ផលសមាបត្តិយា និរោធា
 វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកុសលំ ផល-
 សមាបត្តិយា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ដោយអនន្តរប្បច្ចយេ វិចារកមនោធាតុ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកមនោវិញ្ញាណ-
 ធាតុ ដោយអនន្តរប្បច្ចយេ ។ វិចារកមិ ជាបច្ច័យ នៃនេវិចារក-
 វិចារកធម្មធម្មិ ដោយអនន្តរប្បច្ចយេ គឺកវន្តៈ ជាបច្ច័យ នៃអាវជ្ជនៈ
 ដោយអនន្តរប្បច្ចយេ វិចារកមនោវិញ្ញាណធាតុ ជាបច្ច័យ នៃតិរិយា-
 មនោវិញ្ញាណធាតុ ដោយអនន្តរប្បច្ចយេ ។

(១២៧) វិចារកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម្មធម្មិ ដោយអនន្តរប្ប-
 ច្ចយេ គឺត្រកុវិចារកធម្មធម្មក្ខន្ធមុន ជាបច្ច័យ នៃត្រកុវិចារកធម្មធម្មក្ខន្ធគ្រាយ ។
 ដោយអនន្តរប្បច្ចយេ អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃគោត្រកុ អនុលោម
 ជាបច្ច័យ នៃវេទានៈ គោត្រកុ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ វេទានៈ ជាបច្ច័យ
 នៃមគ្គ ដោយអនន្តរប្បច្ចយេ ។ វិចារកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារ-
 កមិ ដោយអនន្តរប្បច្ចយេ គឺត្រកុវិចារកធម្មធម្មក្ខន្ធ ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ
 មគ្គ ជាបច្ច័យ នៃផល អនុលោម របស់ត្រកុស្សកុសល ជាបច្ច័យ
 នៃផលសមាបត្តិ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនកុសល របស់មគ្គកុសល
 បេញហនិរោធា ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរប្បច្ចយេ ។

[១២៧] នេវិចារកនវិចារកនម្មធម្មោ នេវិចារក-
 នវិចារកនម្មធម្មស្ស អនន្តរម្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិ-
 មា បុរិមា នេវិចារកនវិចារកនម្មធម្មោ ទន្ធា បច្ច័យានំ
 បច្ច័យានំ នេវិចារកនវិចារកនម្មធម្មានំ ទន្ធានំ អនន្ត-
 រម្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវិចារកនវិចារកនម្មធម្មោ
 វិចារកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរម្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អាវជ្ជនា បញ្ចនំ វិញ្ញាណានំ អនន្តរម្បច្ចយេន
 បច្ចយោ នេវិចារកនវិចារកនម្មធម្មោ ទន្ធា វុត្តានស្ស
 អាហតោ អនុលាមំ ផលសមាបត្តិយា និរោថា
 វុត្តេហន្តស្ស នេវសត្តាថាសត្តាយតនកិរិយំ ផលស-
 មាបត្តិយា អនន្តរម្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវិចារកន-
 វិចារកនម្មធម្មោ វិចារកនម្មធម្មស្ស អនន្តរម្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អាវជ្ជនា វិចារកនម្មធម្មានំ ទន្ធានំ អនន្ត-
 រម្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១២៨] វិចារកោ ធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស
 សមនន្តរម្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរសនិសំ ។
 វិចារកោ ធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស សហជាត-
 ម្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកោ ឯកោ ទន្ធា តិណ្ឌំ
 ។ បេ ។ តិណ្ឌំ ។

[១២៨] នេវិចារកនវិចារកនម្មធម្ម ជាបច្ច័យ នៃនេវិចារកនវិចារ-
 កនម្មធម្ម ដោយអនន្តរម្បច្ច័យ គឺពួកនេវិចារកនវិចារកនម្មធម្មក្នុងមុន ។ ជា
 បច្ច័យ នៃពួកនេវិចារកនវិចារកនម្មធម្មក្នុងក្រោយ ។ ដោយអនន្តរម្បច្ច័យ ។
 នេវិចារកនវិចារកនម្មធម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិចារកនម្ម ដោយអនន្តរម្បច្ច័យ
 គឺ អាវជ្ជនៈ ជាបច្ច័យ នៃបញ្ចវិញ្ញាណ ដោយអនន្តរម្បច្ច័យ ពួកនេវិចារក-
 នវិចារកនម្មធម្មក្នុង ជាបច្ច័យ នៃវុត្តេហៈ អនុលាម របស់ព្រះអរហន្ត
 ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ នៃសត្តានាសញ្ញាយតនកិរិយា របស់
 បុគ្គលដែលចេញពីនិរោធ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរម្ប-
 ច្ច័យ ។ នេវិចារកនវិចារកនម្មធម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិចារកនម្មធម្ម ដោយ
 អនន្តរម្បច្ច័យ គឺ អាវជ្ជនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិចារកនម្មធម្មក្នុង ដោយ
 អនន្តរម្បច្ច័យ ។

[១២៩] វិចារកនម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិចារកនម្ម ដោយសមនន្តរម្ប-
 ច្ច័យ គឺ ប្រហែលគ្នានឹងអនន្តរម្បច្ច័យដែរ ។ វិចារកនម្ម ជាបច្ច័យ
 នៃវិចារកនម្ម ដោយសហជាតម្បច្ច័យ គឺ វិចារកន្ន ១ (ជាបច្ច័យ) នៃ
 វិចារកន្ន ៣ ។ បេ ។ ខន្ត ៣ ។

[១៣០] វិចារកធម្មធម្មោ វិចារកធម្មធម្មស្ស
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណី ។ នេវិចា-
 កធនវិចារកធម្មធម្មោ នេវិចារកធនវិចារកធម្មធម្មស្ស
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ. នេវិចារកធនវិចារក-
 ធម្មធម្មោ ឯកោ ខន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ . . .
 តាហិវ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ
 . . . អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ ។

[១៣១] នេវិចារកធនវិចារកធម្មធម្មោ វិចារកស្ស
 ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ-
 ត្តុលោ វត្ថុ វិចារកានំ ខន្ធានំ សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[១៣២] វិចារកោ ច នេវិចារកធនវិចារកធម្មធម្មោ
 ច ធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បដិសន្ធិត្តុលោ វិចារកោ ឯកោ ខន្ធា
 ច វត្ថុ ច តីណ្ហានំ ខន្ធានំ ។ វិចារកោ ច នេវិ-
 ចារកធនវិចារកធម្មធម្មោ ច ធម្មោ នេវិចារកធនវិចារក-
 ធម្មធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកា
 ខន្ធា ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ។

[១៣០] វិចារកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម្មធម្មិ ដោយសហ-
 ជាតប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា ។ នេវិចារកវិចារកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃ
 នេវិចារកវិចារកធម្មធម្មិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ នេវិចារកវិចារក-
 ធម្មធម្មក្ខន្ធ ១ មហាក្ខត ១ . . . តាហិវ . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប
 . . . ឧត្តសមុដ្ឋានរូប . . . មហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។

[១៣១] នេវិចារកវិចារកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម្មិ ដោយ
 សហជាតប្បច្ច័យ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃពួកវិចារកក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិ-
 សន្ធិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[១៣២] វិចារកធម្មិក្ខំ នេវិចារកវិចារកធម្មធម្មិក្ខំ ជាបច្ច័យ នៃ
 វិចារកធម្មិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ វិចារកក្ខន្ធ ១ ក្តី វត្ថុក្តី (ជាបច្ច័យ)
 នៃខន្ធា ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ វិចារកធម្មិក្ខំ នេវិចារកវិចារកធម្ម-
 ធម្មិក្ខំ ជាបច្ច័យ នៃនេវិចារកវិចារកធម្មធម្មិ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ
 ពួកវិចារកក្ខន្ធក្តី ពួកមហាក្ខតក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ។

[១៣៥] វិចារកធម្មធម្មោ វិចារកធម្មធម្មស្ស
 អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកធម្មធម្មោ ឯកោ
 ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ ។
 នេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ នេវវិចារកនវិចារកធម្ម-
 ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេវវិចារកនវិចារ-
 កធម្មធម្មោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ទ្វេ ខន្ធា
 ទ្វិន្នំ ខន្ធានំ ។ នេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ វិចារកស្ស
 ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ
 វត្ថុ វិចារកានំ ខន្ធានំ ។

[១៣៦] វិចារកោ ច នេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ
 ច ធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារកោ
 ឯកោ ខន្ធោ ច វត្ថុ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ។ សត្ត
 បញ្ញា ។

[១៣៧] វិចារកោ ធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស
 និស្សយេប្បច្ចយេន បច្ចយោ តិណ្ណំ ។ វិចារកធម្មធម្មោ
 វិចារកធម្មធម្មស្ស តិណ្ណំ ។ នេវវិចារកនវិចារក-
 ធម្មធម្មោ នេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មស្ស ។ បេ ។

[១៣៨] វិចារកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម្មធម្មិ ដោយអញ្ញមញ្ញ-
 ប្បច្ច័យ គឺ វិចារកធម្មធម្មក្ខន្ធ ១ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ (ជា
 បច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ។ នេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិ-
 ចារកនវិចារកធម្មធម្មិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ គឺ នេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្ម-
 ក្ខន្ធ ១ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ។
 នេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម្មិ ដោយអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ
 គឺ វត្ថុ (ជាបច្ច័យ) នៃវត្ថុវិចារកក្ខន្ធ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

[១៣៩] វិចារកធម្មិក្កំ នេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មិក្កំ (ជាបច្ច័យ)
 នៃវិចារកធម្មិ គឺ វិចារកក្ខន្ធ ១ ក្កំ វត្ថុក្កំ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ ។ បញ្ញា ៧ ។

[១៤០] វិចារកធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម្មិ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ
 គឺ ខន្ធ ៣ ។ វិចារកធម្មធម្មិ (ជាបច្ច័យ) នៃវិចារកធម្មធម្មិ គឺ ខន្ធ ៣ ។
 នេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មិ (ជាបច្ច័យ) នៃនេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មិ ។ បេ ។

នេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស ចត្តា-
 យតនំ ចត្តវិញ្ញាណស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ។ បេ ។ កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ វិចា-
 កានំ ខន្ធានំ បដិសន្ធិកូលោ វត្ថុ វិចាកានំ ខន្ធានំ ។
 នេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ វិចារកធម្មធម្មស្ស និស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ វិចារកធម្មធម្មានំ ខន្ធានំ ។

[១៣៨] វិចារកោ ច នេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ
 ច ធម្មា វិចារកស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ចត្តវិញ្ញាណសហគតោ ឯកោ ខន្ធា ច ចត្តា-
 យតនក្ខ ។ បេ ។ កាយាយតនក្ខ វិចារកោ ឯកោ
 ខន្ធា ច វត្ថុ ច ភិណ្ឌន្នំ ខន្ធានំ បដិសន្ធិកូលោ
 វិចារកោ ឯកោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច ។ វិចារកោ ច
 នេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ ច ធម្មា នេវវិចារកនវិចា-
 កធម្មធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកា
 ខន្ធា ច មហាក្ខតា ច ។ សន្ធិត្ថំ ។ បដិសន្ធិកូ-
 លោ . . . ។ វិចារកធម្មធម្មោ ច នេវវិចារកនវិចារកធម្ម-
 ធម្មោ ច ធម្មា វិចារកធម្មធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន

នេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ (ជាបច្ច័យ) នៃវិចារកធម្ម គឺ ចត្តាយតនៈ
 ជាបច្ច័យ នៃចត្តវិញ្ញាណ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។ បេ ។ កាយា-
 យតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ (ជាបច្ច័យ) នៃត្ថុ
 វិចារក្ខ វត្ថុ (ជាបច្ច័យ) នៃត្ថុវិចារក្ខ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។
 នេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម្មធម្ម ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ
 គឺ វត្ថុ (ជាបច្ច័យ) នៃត្ថុវិចារកធម្មធម្មក្ខ ។

[១៣៩] វិចារកធម្មក្កី នេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មក្កី ជាបច្ច័យ នៃ
 វិចារកធម្ម ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា ដែលប្រឡងដោយចត្តវិញ្ញាណ
 ក្កី ចត្តាយតនៈក្កី ។ បេ ។ កាយាយតនៈក្កី វិចារក្ខខ ក្កី វត្ថុក្កី (ជា
 បច្ច័យ) នៃខន្ធា វិចារក្ខខ ក្កី វត្ថុក្កី ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។
 វិចារកធម្មក្កី នេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មក្កី ជាបច្ច័យ នៃនេវវិចារកនវិចារកធម្ម-
 ធម្ម ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ត្ថុវិចារក្ខក្កី ត្ថុមហាក្ខក្កី ។ សេចក្តី
 បំប្រញ ។ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។ វិចារកធម្មធម្មក្កី នេវវិចារ-
 កនវិចារកធម្មធម្មក្កី ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម្មធម្ម ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ

សង្ខារ កិច្ចតិ កាយិកំ សុខំ . . . កាយិកំ ទុក្ខំ
 សត្វាយ ។ បេ ។ បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ វិចារកោ ធម្មោ នេវវិចារកនវិចារក-
 ធម្មធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌ-
 បនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្តបនិស្សយោ ។
 បកត្តបនិស្សយោ អរហ កាយិកំ សុខំ ឧប-
 និស្សាយ អនុប្បដ្ឋំ តិរិយសមាបត្តិ ឧប្បា នេតិ ឧប្បដ្ឋំ
 សមាបជ្ជតិ សង្ខារេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
 វិបស្សតិ កាយិកំ ទុក្ខំ ឧបនិស្សាយ អនុប្បដ្ឋំ
 តិរិយសមាបត្តិ ឧប្បា នេតិ ឧប្បដ្ឋំ សមាបជ្ជតិ ។

[១២០] វិចារកធម្មធម្មោ វិចារកធម្មធម្មស្ស ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ
 អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្តបនិស្សយោ ។ បកត្តប-
 និស្សយោ សន្ធុ ឧបនិស្សាយ នានំ នេតិ ។ បេ ។ មាណំ
 ជល្យតិ និដ្ឋិ កត្តាតិ សីលំ . . . សុតំ . . . ធាតុំ . . .
 បញ្ចំ ឧបនិស្សាយ នានំ នេតិ ។ បេ ។ មាណំ ជល្យតិ
 និដ្ឋិ កត្តាតិ វាតំ . . . គោសំ មោហំ មាណំ និដ្ឋិ . . .

បំបែកសង្ខារ កាយិកសុខ . . . កាយិកទុក្ខ (ជាបច្ច័យ) នៃសត្វ ។ បេ ។
 ជាបច្ច័យ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ វិចារកធម្ម
 ជាបច្ច័យ នៃនេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្ម ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ បាន
 ដល់អារម្មណ្ឌបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្តបនិស្សយ ។ បក-
 ត្តបនិស្សយ គឺ ប្រាសាទ អាស្រ័យកាយិកសុខ ធ្វើកិរិយាសមាបត្តិ
 ដែលមិនខានកើតឲ្យកើតឡើង ចូលគាន់កិរិយាសមាបត្តិ ដែលកើតឡើង
 ហើយ ពិបាកណាស់ប្រែប្រួលនូវសង្ខារទាំងឡាយ ជាមិនឡើង ជាទុក្ខ
 មិនមែនមួយ អាស្រ័យកាយិកទុក្ខ ធ្វើកិរិយាសមាបត្តិ ដែលមិនខាន
 កើតឲ្យកើតឡើង ចូលគាន់កិរិយាសមាបត្តិ ដែលកើតឡើងហើយ ។

[១២១] វិចារកធម្មធម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម្មធម្ម ដោយឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ គឺ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្សយ អនន្តរូបនិស្សយ និង
 បកត្តបនិស្សយ ។ បកត្តបនិស្សយ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យសត្វ ហើយ
 ឲ្យបាន ។ បេ ។ នំឡើងមានៈ ប្រាន់វិដ្ឋិ សីល . . . សុតៈ . . .
 ចាតៈ . . . អាស្រ័យបញ្ចា ហើយឲ្យបាន ។ បេ ។ នំឡើងមានៈ
 ប្រាន់វិដ្ឋិ វាតៈ . . . គោសា មោហា មាណ មាណ មាណ មាណ . . .

បត្តនំ ឧបនិស្សាយ នានំ នេតិ ។ បេ ។ សមាបត្តិ
 ឧប្បនេតិ ចាណំ ហនតិ ។ បេ ។ សង្ឃំ កិច្ចតិ
 ។ បេ ។ សទ្ធា ។ បេ ។ បត្តថា សទ្ធាយ សីលស្ស
 ។ បេ ។ បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បវេមស្ស ឈានស្ស បរិកម្មំ បវេមស្ស ។ បេ ។
 នេវេសញ្ញានាសញ្ញាយតនស្ស បរិកម្មំ នេវេសញ្ញានា-
 សញ្ញាយតនស្ស បវេមំ ឈានំ ទុតិយស្ស ។ បេ ។
 អាកិក្ខញ្ញាយតនំ នេវេសញ្ញានាសញ្ញាយតនស្ស ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។ បវេមស្ស
 មគ្គស្ស បរិកម្មំ បវេមស្ស ។ បេ ។ ចតុត្ថស្ស មគ្គស្ស
 បរិកម្មំ ចតុត្ថស្ស បវេមោ មគ្គោ ទុតិយស្ស ទុតិយោ
 មគ្គោ តតិយស្ស តតិយោ មគ្គោ ចតុត្ថស្ស បត្តស្ស
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ សេត្វា មគ្គំ ឧប-
 និស្សាយ អនុប្បដ្ឋំ កុសលសមាបត្តិ ឧប្បនេតិ
 ។ បេ ។ មគ្គោ សេត្វានំ អនុប្បដ្ឋិសម្ពិទានេ
 ។ បេ ។ ហេតាហេនកោសល្យស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ចាណាតិចារោ ចាណាតិចារស្ស ។ បេ ។

អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឱ្យបាន ។ បេ ។ ធ្វើសមាបត្តិឱ្យកើតឡើង
 សម្លាប់សត្វ ។ បេ ។ បំបែកសង្ឃ ។ បេ ។ សទ្ធា ។ បេ ។ សេចក្តី
 ប្រាថ្នា (ជាបច្ច័យ) នៃសទ្ធា នៃសីល ។ បេ ។ ជាបច្ច័យ នៃសេចក្តី
 ប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃបវេមជ្ឈាន (ជាបច្ច័យ)
 នៃបវេមជ្ឈាន ។ បេ ។ បរិកម្ម នៃនេវេសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ (ជាបច្ច័យ)
 នៃនេវេសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ បវេមជ្ឈាន (ជាបច្ច័យ) នៃទុតិយជ្ឈាន
 ។ បេ ។ អាកិក្ខញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃនេវេសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ បេ ។ បរិកម្ម នៃមគ្គទី ១ (ជាបច្ច័យ) នៃ
 មគ្គទី ១ ។ បេ ។ បរិកម្ម នៃមគ្គទី ២ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គទី ២ មគ្គទី ១
 (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គទី ២ មគ្គទី ២ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គទី ៣ មគ្គទី ៣
 ជាបច្ច័យ នៃមគ្គទី ២ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ត្រួតសេចក្តីបុគ្គល
 អាស្រ័យមគ្គ ហើយធ្វើកុសលសមាបត្តិ ដែលមិនខានកើត ឱ្យកើត
 ឡើង ។ បេ ។ មគ្គ (ជាបច្ច័យ) នៃអត្ថប្បដ្ឋិសម្ពិទ្ធ របស់ពួកសត្វបុគ្គល
 ។ បេ ។ ជាបច្ច័យ នៃសេចក្តីល្អាសក្នុងវាទាវាទៈ ដោយឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ បាណាតិបាត (ជាបច្ច័យ) នៃបាណាតិបាត ។ បេ ។

មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។
មិច្ឆាទិដ្ឋិ មិច្ឆាទិដ្ឋិយា ។ បេ ។ ព្យាបាទស្ស មាតុយា-
តកកម្មំ មាតុយាតកកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ បេ ។ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបនិស្សយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ និយតមិច្ឆា-
ទិដ្ឋិយា សង្ឃកេទកម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។ បេ ។

(១៤០) វិចាកធម្មធម្មោ វិចាកស្ស ធម្មស្ស
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ
បកត្ថូបនិស្សយោ ។ បកត្ថូបនិស្សយោ សទ្ធំ ឧប-
និស្សយ អត្តាធំ អាតាបេតិ បរិតាបេតិ បរិយេដ្ឋិ-
បូលកំ ធុត្តំ បច្ចនុកោតិ ។ បេ ។ បត្តធំ
ឧបនិស្សយ អត្តាធំ អាតាបេតិ បរិតាបេតិ ។ បេ ។
សទ្ធា ។ បេ ។ បត្តបា កាយិកស្ស សុខស្ស កា-
យិកស្ស ធុត្តស្ស ផលសមាបន្តិយា ឧបនិស្សយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលានិកុសលំ កម្ម-
វិចាកស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ មត្តោ
ផលសមាបន្តិយា ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ជាបច្ច័យ នៃមិច្ឆាទិដ្ឋិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ បេ ។ មិច្ឆាទិដ្ឋិ
(ជាបច្ច័យ) នៃមិច្ឆាទិដ្ឋិ ។ បេ ។ នៃព្យាបាទ មាតុយាតកម្ម ជាបច្ច័យ
នៃមាតុយាតកម្ម ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ជាបច្ច័យ នៃ
និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ (ជាបច្ច័យ)
នៃនិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ នៃសង្ឃកេទកម្ម ដោយឧបនិស្សយប្ប-
ច្ច័យ ។ បេ ។

(១៤១) វិចាកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិចាកធម្មិ ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ គឺ បានផលអនន្តរូបនិស្សយំ និងបកត្ថូបនិស្សយំ ។ បក-
ត្ថូបនិស្សយំ គឺ បុគ្គល កាស្រ័យសទ្ធា ធ្វើខ្លួនឱ្យក្តៅ ឱ្យក្តៅសទ្ធា
ធ្វើខ្លួនឱ្យក្តៅ ឱ្យក្តៅសទ្ធា ។ បេ ។ សទ្ធា ។ បេ ។ សេចក្តីប្រាថ្នា
ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខ កាយិកទុក្ខ និងផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ កុសលនិងអកុសល ជាបច្ច័យ នៃកម្មវិបាក ដោយឧបនិស្ស-
យប្បច្ច័យ មគ្គ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

វិចារកធម្មធម្មោ នេវវិចារកធម្មធម្មធម្មស្ស ឧប-
 ងិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបងិស្សយោ
 បកត្ថបងិស្សយោ ។ បកត្ថបងិស្សយោ អរហា មន្ត្រ
 ឧបងិស្សយ អនុប្បដ្ឋំ កិរិយសមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
 ឧប្បដ្ឋំ សមាបដ្ឋតិ សង្ខារេ អនិច្ចតោ ធុត្តតោ
 អនត្តតោ វិបស្សតិ ។ បេ ។ មត្តោ អរហតោ អត្ថប្ប-
 ដិសម្ពិទ្ធាយ ធម្មនិរុត្តិប្បដិកាណប្បដិសម្ពិទ្ធាយ ហំធា-
 ហំនរកាសល្លស្ស ឧបងិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១២២) នេវវិចារកធម្មធម្មធម្មោ នេវវិចារកធម្ម-
 វិចារកធម្មធម្មស្ស ឧបងិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អា-
 រម្មណ្ឌបងិស្សយោ អនន្តរូបងិស្សយោ បកត្ថបងិស្ស-
 យោ ។ បកត្ថបងិស្សយោ អរហា ឧត្ថ . . . ភោជនំ
 . . . សេនាសនំ ឧបងិស្សយ អនុប្បដ្ឋំ កិរិយសមាបត្តិ
 ឧប្បាទេតិ ឧប្បដ្ឋំ សមាបដ្ឋតិ ។ នេវវិចារកធម្មធម្ម-
 ធម្មធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស ឧបងិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបងិស្សយោ អនន្តរូបងិស្សយោ
 បកត្ថបងិស្សយោ ។ បកត្ថបងិស្សយោ ឧត្ថ . . .

វិចារកធម្មធម្មោ នេវវិចារកធម្មធម្មធម្មស្ស ឧប-
 ងិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបងិស្សយោ
 បកត្ថបងិស្សយោ ។ បកត្ថបងិស្សយោ អរហា មន្ត្រ
 ឧបងិស្សយ អនុប្បដ្ឋំ កិរិយសមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
 ឧប្បដ្ឋំ សមាបដ្ឋតិ សង្ខារេ អនិច្ចតោ ធុត្តតោ
 អនត្តតោ វិបស្សតិ ។ បេ ។ មត្តោ អរហតោ អត្ថប្ប-
 ដិសម្ពិទ្ធាយ ធម្មនិរុត្តិប្បដិកាណប្បដិសម្ពិទ្ធាយ ហំធា-
 ហំនរកាសល្លស្ស ឧបងិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១២២) នេវវិចារកធម្មធម្មធម្មោ នេវវិចារកធម្ម-
 វិចារកធម្មធម្មស្ស ឧបងិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អា-
 រម្មណ្ឌបងិស្សយោ អនន្តរូបងិស្សយោ បកត្ថបងិស្ស-
 យោ ។ បកត្ថបងិស្សយោ អរហា ឧត្ថ . . . ភោជនំ
 . . . សេនាសនំ ឧបងិស្សយ អនុប្បដ្ឋំ កិរិយសមាបត្តិ
 ឧប្បាទេតិ ឧប្បដ្ឋំ សមាបដ្ឋតិ ។ នេវវិចារកធម្មធម្ម-
 ធម្មធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស ឧបងិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបងិស្សយោ អនន្តរូបងិស្សយោ
 បកត្ថបងិស្សយោ ។ បកត្ថបងិស្សយោ ឧត្ថ . . .

កោដង់ . . . សេនាសង់ កាយិកស្ស សុខស្ស
 កាយិកស្ស ធុត្តស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបនិស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវិចារក្កនិចារក្កធម្មធម្មោ
 វិចារក្កធម្មធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណ៍បនិស្សយោ អនន្តបនិស្សយោ បកត្ថប-
 និស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្សយោ ធុតុំ ឧបនិស្សយ
 នាង ទេតិ ។ បេ ។ សង្ខំ កិច្ចតិ កោដង់ . . . សេនា-
 សង់ ឧបនិស្សយ នាង ទេតិ ។ បេ ។ សង្ខំ កិច្ចតិ
 ធុតុំ . . . កោដង់ . . . សេនាសង់ សង្ខាយ ។ បេ ។
 បត្តនាយ ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៤៣] នេវិចារក្កនិចារក្កធម្មធម្មោ នេវិចារក្ក-
 និចារក្កធម្មធម្មស្ស បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណ៍បុរេជានំ វត្ថុបុរេជានំ ។ អារម្មណ៍បុរេជានំ
 អារហា ចត្តំ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ កាយំ រូបេ ។ បេ ។
 ដោន្តត្វេ វត្ថុំ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ ជិវត្វន ចត្តនា
 រូបំ ។ បេ ។ ជិវត្វាយ សោតនាតុយា សង្ខំ ។ បេ ។
 វត្ថុបុរេជានំ វត្ថុ នេវិចារក្កនិចារក្កធម្មធម្មាង់ ឧបាង់
 បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវិចារក្កនិចារក្កធម្ម-
 ធម្មោ វិចារក្កស្ស ធម្មស្ស បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ

កោដង់ . . . សេនាសង់ ជាបច្ច័យ នៃកាយិកសុខ កាយិកធុតុំ និង
 ផលសមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ នេវិចារក្កនិចារក្កធម្មធម្មិ ជា
 បច្ច័យ នៃវិចារក្កបុរេជានំ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ បានដល់អារម្មណ៍
 បនិស្សយ អនន្តបនិស្សយ និងបកត្ថបនិស្សយ ។ បកត្ថបនិស្សយ គឺ
 ច្បុក្កល ពាស្រ័យរដូវ ហើយឱវាទ ។ បេ ។ ចំបែកសង្ខំ កាស្រ័យ
 កោដង់ . . . សេនាសង់ ហើយឱវាទ ។ បេ ។ ចំបែកសង្ខំ រដូវ
 . . . កោដង់ . . . សេនាសង់ (ជាបច្ច័យ) នៃសង្ខំ ។ បេ ។
 ជាបច្ច័យ នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[១៤៣] នេវិចារក្កនិចារក្កធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃនេវិចារក្កនិចារក្ក-
 ធម្មធម្មិ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ គឺ បានដល់អារម្មណ៍បុរេជានំ និងវត្ថុ-
 បុរេជានំ ។ អារម្មណ៍បុរេជានំ គឺ ព្រះអរហន្ត (ពិចារណាឃើញ)
 នូវចក្ខុ ជាមិនទៀង ។ បេ ។ នូវកាយ នូវរូបទាំងឡាយ ។ បេ ។ នូវ
 វ័យ្យាទាំងឡាយ នូវវត្ថុ ជាមិនទៀង ។ បេ ។ នូវរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ។ បេ ។
 នូវសំឡេង ដោយទិព្វសោតនាតុ ។ បេ ។ ឯវត្ថុបុរេជានំ គឺ វត្ថុ ជា
 បច្ច័យ នៃនេវិចារក្កនិចារក្កធម្មធម្មត្ថទាំងឡាយ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ។
 នេវិចារក្កនិចារក្កធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារក្កធម្មិ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ

ការម្មណបុរេជានំ វត្ថុបុរេជានំ ។ ការម្មណបុរេជានំ
 សេត្វា វា បុដ្ឋជ្ជនា វា ចក្កំ អធិច្ចតោ ធុត្តតោ
 អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សនេន្តិ អភិទន្ធន្តិ តំ ការត្ថ
 រតោ ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ
 កុសលាកុសលេ ធិរុទ្ធេ វិចារតោ តនារម្មណតា
 ឧប្បជ្ជតិ សោតំ ។ បេ ។ វត្ថុ អធិច្ចតោ ។ បេ ។
 តនារម្មណតា ឧប្បជ្ជតិ រូបាយននំ ចក្កវិញ្ញាណា-
 ស្ស បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។ ដោជ្ជត្វា-
 យននំ កាយវិញ្ញាណស្ស ។ វត្ថុបុរេជានំ ចក្កា-
 យននំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស ។ បេ ។ កាយាយននំ កា-
 យវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ វិចារកានំ ទន្ធានំ បុរេជាន-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវិចារកានំវិចារកានម្មនម្មោ
 វិចារកានម្មនម្មស្ស បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្ម-
 ណបុរេជានំ វត្ថុបុរេជានំ ។ ការម្មណបុរេជានំ សេត្វា
 វា បុដ្ឋជ្ជនា វា ចក្កំ ។ បេ ។ ការត្ថ រតោ ឧប្បជ្ជតិ
 ។ បេ ។ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ សោតំ ។ បេ ។

គឺ បុរេជានំការម្មណបុរេជានំ និងវត្ថុបុរេជានំ ។ ការម្មណបុរេជានំ
 គឺ ពួកសេត្វត្ថលក្ខី ពួកបុដ្ឋជ្ជនក្ខី ពិចារណាយេញច្បាស់ ខ្ញុំចក្ក
 ថាមិនទៀង វាបុគ្គ មិនមែនខ្លួន ហើយត្រួតអរ រីករាយ រតៈ
 ប្រាជ្ញាប្បចក្កុយោ រើបកើតឡើង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង
 កាលបើកុសលរោងកុសល លេងហើយ វិបាក កើតឡើង ព្រោះ
 អំពើនោះជាអារម្មណ៍ ខ្ញុំសោតៈ ។ បេ ។ ខ្ញុំវត្ថុ ថាមិនទៀង ។ បេ ។
 (វិបាក) កើតឡើង ព្រោះអំពើនោះជាអារម្មណ៍ រូបាយននៈ ជាបច្ច័យ
 នៃចក្កវិញ្ញាណ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោជ្ជត្វាយននៈ (ជា
 បច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ។ ឯវត្ថុបុរេជានំ គឺ ចក្កាយននៈ (ជាបច្ច័យ)
 នៃចក្កវិញ្ញាណ ។ បេ ។ កាយាយននៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ
 វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃចក្កវិបាកក្នុង ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ។ នេវិបាកន-
 វិបាកធម្មនមិ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មនមិ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ គឺ បាន
 ដល់ការម្មណបុរេជានំ និងវត្ថុបុរេជានំ ។ ការម្មណបុរេជានំ គឺ ពួក
 សេត្វត្ថលក្ខី ពួកបុដ្ឋជ្ជនក្ខី (ពិចារណាយេញ) ខ្ញុំចក្ក ។ បេ ។ រតៈ
 ប្រាជ្ញា រើបឡើង ។ បេ ។ ទោមនស្ស កើតឡើង ខ្ញុំសោតៈ ។ បេ ។

វត្ថុ អធិប្បត្តិ ។ បេ ។ តោមនស្សំ ។ បេ ។ ទិព្វន
ចក្កុនា រូបំ ។ បេ ។ ទិព្វាយ សោភណតុយា សន្តំ ។
វត្ថុបុរេជានំ វត្ថុ វិចារកធម្មនម្បានំ ទន្ធានំ បុរេជានប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៤៤] វិចារកា ធម្មោ នេវិចារកនវិចារកធម្ម-
នម្បស្ស បច្ចាជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ចាជានា
វិចារកា ទន្ធា បុរេជានស្ស ឥមស្ស កាយស្ស
បច្ចាជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៤៥] វិចារកធម្មនម្បោ នេវិចារកនវិចារកធម្ម-
នម្បស្ស បច្ចាជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេវិចារក-
នវិចារកធម្មនម្បោ នេវិចារកនវិចារកធម្មនម្បស្ស បច្ចា-
ជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៤៦] វិចារកធម្មនម្បោ វិចារកធម្មនម្បស្ស អា-
សេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា វិចារកធម្ម-
នម្បា ទន្ធា បច្ឆិមាទំ បច្ឆិមាទំ វិចារកធម្មនម្បានំ
ទន្ធាទំ អនុលោមំ តោត្រកុស្ស អនុលោមំ វេទាន-
ស្ស តោត្រកុ មគ្គស្ស វេទានំ មគ្គស្ស អាសេវ-
នប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

នូវវត្ថុ ជាប់រៀង ។ បេ ។ តោមនស្ស ។ បេ ។ នូវរូប ដោយចិព្វ-
ចក្ក ។ បេ ។ នូវសំរោង ដោយចិព្វសោភណតុ ។ ឯវត្ថុបុរេជាន គឺ
វត្ថុ ជាប់ថ្វីយ នៃភូមិវិបាកធម្មនម្បស្ស ដោយបុរេជានប្បថ្វីយ ។

[១៤៧] វិបាកធម្មន ជាប់ថ្វីយ នៃនេវិបាកនវិបាកធម្មនមិ ដោយ
បច្ចាជានប្បថ្វីយ បានដល់បច្ចាជាន គឺ ភូមិវិបាកធម្មន ជាប់ថ្វីយ នៃ
កាយនេវ ដែលកើតមុន ដោយបច្ចាជានប្បថ្វីយ ។

[១៤៨] វិបាកធម្មនមិ ជាប់ថ្វីយ នៃនេវិបាកនវិបាកធម្មនមិ
ដោយបច្ចាជានប្បថ្វីយ គឺ នេវិបាកនវិបាកធម្មនមិ ជាប់ថ្វីយ នៃនេវ-
ិបាកនវិបាកធម្មនមិ ដោយបច្ចាជានប្បថ្វីយ ។

[១៤៩] វិបាកធម្មនមិ ជាប់ថ្វីយ នៃវិបាកធម្មនមិ ដោយអាស-
េវនប្បថ្វីយ គឺ ភូមិវិបាកធម្មនម្បស្សមុន ។ (ជាប់ថ្វីយ) នៃភូមិវិបាក-
ធម្មនម្បស្សក្រោយ ។ អនុលោម (ជាប់ថ្វីយ) នៃតោត្រកុ អនុលោម
(ជាប់ថ្វីយ) នៃវេទានៈ តោត្រកុ (ជាប់ថ្វីយ) នៃមគ្គ វេទានៈ ជា
ប់ថ្វីយ នៃមគ្គ ដោយអាសេវនប្បថ្វីយ ។

(១៤៧) នេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ នេវវិចារក-
នវិចារកធម្មធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ឬរិមា ឬរិមា ។ បេ ។ អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៤៨) វិចារកោ ធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកា ចេតនា សម្បយុត្ត-
កានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិ-
កូលោ វិចារកា ចេតនា ។ វិចារកោ ធម្មោ នេវវិ-
ចារកនវិចារកធម្មធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
វិចារកា ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូបានំ កម្មប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ បដិសន្ធិកូលោ វិចារកា ចេតនា
កដត្តារូបានំ ។ វិចារកោ ធម្មោ វិចារកធម្មធម្មស្ស
ច នេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មស្ស ច ធម្មស្ស កម្ម-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ
ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានកា រូបានំ បដិសន្ធិកូលោ
វិចារកា ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ កដត្តា
ច រូបានំ ។

(១៤៧) នេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្ម ជាបច្ច័យ នៃនេវវិចារកនវិចារ-
ធម្មធម្ម ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ (ពួកខន្ធ) មុន ។ បេ ។ ជាបច្ច័យ
ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

(១៤៨) វិចារកមិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកមិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ
គឺ វិចារកចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុង ដោយកម្មប្បច្ច័យ
វិចារកចេតនា ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ វិចារកមិ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិ-
ចារកនវិចារកធម្មធម្ម ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ វិចារកចេតនា ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកចិត្តសមុដ្ឋានុរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ វិចារកចេតនា ក្នុងខណៈនៃបដិ-
សន្ធិ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកកដត្តារូប ។ វិចារកមិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារក-
ធម្មធម្មផង នៃនេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ វិចារក-
ចេតនា (ជាបច្ច័យ) នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានុរូបផង
វិចារកចេតនា (ជាបច្ច័យ) នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង នៃពួកកដត្តារូបផង
ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។

(១២៧) វិចិត្រកថាប្បដិដ្ឋាន វិចិត្រកថាប្បដិដ្ឋាន

កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកេន្ទ្រេន្ទ្រោ ចេតនា
សម្បយុត្តកានំ ទុព្វានំ ។ វិចាកេន្ទ្រេន្ទ្រោ វិចាក-
ស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ នាបាឡាវិកា
វិចាកេន្ទ្រេន្ទ្រោ ចេតនា វិចាកានំ ទុព្វានំ កម្មប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិចាកេន្ទ្រេន្ទ្រោ នេវិចាកេ-
វិចាកេន្ទ្រេន្ទ្រស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
ជាតា នាបាឡាវិកា ។ សហជាតា វិចាកេន្ទ្រេន្ទ្រោ
ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ ។ នាបាឡាវិកា
វិចាកេន្ទ្រេន្ទ្រោ ចេតនា កដត្តារូបានំ ។ វិចាកេ-
ន្ទ្រេន្ទ្រោ វិចាកស្ស ច នេវិចាកេវិចាកេន្ទ្រេន្ទ្រស្ស
ច នាបាឡាវិកា វិចាកេន្ទ្រេន្ទ្រោ ចេតនា វិចាកានំ
ទុព្វានំ កដត្តា ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
វិចាកេន្ទ្រេន្ទ្រោ វិចាកេន្ទ្រេន្ទ្រស្ស ច នេវិចាកេវិ-
ចាកេន្ទ្រេន្ទ្រស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
វិចាកេន្ទ្រេន្ទ្រោ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ទុព្វានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ខ រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១២៧) វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ ដោយកម្ម.

វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់
នានាខណិកា គឺ ពួកវិបាកធម្មធម្មចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធ
ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវិបាកនវិបាក-
ធម្មធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ បុរេដល់សហជាតានាខណិកា ។
សហជាតា គឺ វិបាកធម្មធម្មចេតនា (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសម្មាស-
រូប ។ ឯនានាខណិកា គឺ វិបាកធម្មធម្មចេតនា (ជាបច្ច័យ) នៃពួក-
កដ្ឋក្ខរូប ។ វិបាកធម្មធម៌ (ជាបច្ច័យ) នៃវិបាកធម៌ផង នៃនេវិបាក-
នវិបាកធម្មធម៌ផង គឺ បានដល់នានាខណិកា គឺ វិបាកធម្មធម្មចេតនា
ជាបច្ច័យ នៃពួកវិបាកក្ខន្ធផង នៃពួកកដ្ឋក្ខរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។
វិបាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម៌ផង នៃនេវិបាកនវិបាកធម្មធម៌
ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ វិបាកធម្មធម្មចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួក
សម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសម្មាសរូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[១៥០] នេវវិចារកនវិចារកនម្ពធម្មោ នេវវិចារកនវិ-
 ចារកនម្ពធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ នេវវិចា-
 កនវិចារកនម្ពធម្មោ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ទទ្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋាធានក្ខ រូបាទំ ។

[១៥១] វិចារកោ ធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស
 វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកោ ឯកោ ទេវោ
 តិណ្ណន្នំ ទទ្ធានំ បដិសន្ធិត្ថុលោ . . . ។ វិចារកោ
 ធម្មោ នេវវិចារកនវិចារកនម្ពធម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ វិចារកោ ទទ្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូបាទំ បដិ-
 សន្ធិត្ថុលោ វិចារកោ ទទ្ធា កដត្តារូបាទំ ។ វិចារកោ
 ធម្មោ វិចារកស្ស ច នេវវិចារកនវិចារកនម្ពធម្មស្ស ច
 ធម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកោ ឯកោ
 ទេវោ តិណ្ណន្នំ ទទ្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានក្ខ រូបាទំ បដិ-
 សន្ធិត្ថុលោ វិចារកោ ឯកោ ទេវោ តិណ្ណន្នំ ទទ្ធានំ
 កដត្តា ច រូបាទំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 វិចារកោ ធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ វិចារកោ អាហារា សម្បយុត្តកានំ ទទ្ធានំ
 អីលវំ ។ បដិសន្ធិបំ ឥមេសំ តិណ្ណន្នំ កាតតំ ។

[១៥០] នេវវិចារកនវិចារកនម្ពធម្ម ជាបច្ច័យ នៃនេវវិចារកនវិចារ-
 កនម្ពធម្ម ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ នេវវិចារកនវិចារកនម្ពធម្មាចតនា (ជាបច្ច័យ)
 នៃភូតសម្បយុត្តកក្ខន្ធវន្ត នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូបវន្ត ។

[១៥១] វិចារកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម៌ ដោយវិចារកប្បច្ច័យ
 គឺ វិចារកក្ខន្ធ ១ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។
 វិចារកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិចារកនវិចារកនម្ពធម្ម ដោយវិចារកប្បច្ច័យ គឺ
 ភូតវិចារកក្ខន្ធ (ជាបច្ច័យ) នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូប ភូតវិចារកក្ខន្ធ (ជាបច្ច័យ)
 នៃភូតកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ វិចារកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃ
 វិចារកធម៌វន្ត នៃនេវវិចារកនវិចារកនម្ពធម៌វន្ត ដោយវិចារកប្បច្ច័យ គឺ
 វិចារកក្ខន្ធ ១ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ វន្ត នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូបវន្ត
 វិចារកក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ វន្ត នៃភូតកដត្តារូបវន្ត ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ ដោយវិចារកប្បច្ច័យ ។ វិចារកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម៌
 ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ វិចារកហារ (ជាបច្ច័យ) នៃភូតសម្បយុត្តកក្ខន្ធ
 គឺ ខន្ធ ៣ ។ បដិសន្ធិ នៃខន្ធានំ ៣ នេះ បណ្ឌិត អប្បវិជ្ជចុះ ។

វិបាកធម្មធម្មោ វិបាកធម្មធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន
បច្ចយោ តីណិ ។

[១៥២] នេវិបាកនវិបាកធម្មធម្មោ នេវិបាក-
កនវិបាកធម្មធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
នេវិបាកនវិបាកធម្មធម្មោ អាហារា សម្បយុត្តកានំ
ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ខ រូបាទំ អាហារប្បច្ចយេន
បច្ចយោ កតតធឿកាហេ អាហារា ឥមស្ស កោ-
យស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៥៣] វិបាកោ ធម្មោ វិបាកស្ស ធម្មស្ស
ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។ បដិសន្ធិ កា-
តត្ថំ ។ វិបាកធម្មធម្មោ វិបាកធម្មធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ តីណិ ។

[១៥៤] នេវិបាកនវិបាកធម្មធម្មោ នេវិបាក-
កនវិបាកធម្មធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
នេវិបាកនវិបាកធម្មធម្មោ ឥន្ទ្រិយា សម្បយុត្ត-
កានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ខ រូបាទំ រូបដិវិ-
តិឥន្ទ្រិយំ កតតត្តារូបាទំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

វិបាកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម្មិ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ
ខន្ធាន ។

[១៥៥] នេវិបាកនវិបាកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃនេវិបាកនវិបាក-
ធម្មធម្មិ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ នេវិបាកនវិបាកធម្មធម្មាហារ ជា
បច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្កន្ធដង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ កវិទ្យុន្តិកាហារ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអាហារ-
ប្បច្ច័យ ។

[១៥៦] វិបាកធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មិ ដោយឥន្ទ្រិយប្ប-
ច្ច័យ គឺ ខន្ធាន ។ បដិសន្ធិ បណ្ឌិតតប្បិធ្វើចុះ ។ វិបាកធម្មធម្មិ
ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម្មធម្មិ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធាន ។

[១៥៧] នេវិបាកនវិបាកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃនេវិបាកនវិបាក-
ធម្មធម្មិ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ឥន្ទ្រិយខាំងឡាយ ជានេវិបាកនវិបាក-
ធម្មធម្មិ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកសម្បយុត្តកក្កន្ធដង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
រូបដិវិឥន្ទ្រិយ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

[១៥៧] វិចារកោ ធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស មក្ក-
 ប្បវច្ឆយេន បច្ឆយោ តីណិ ។ វិចារកធម្មធម្មោ វិចា-
 កធម្មធម្មស្ស មក្កប្បវច្ឆយេន បច្ឆយោ តីណិ ។
 នេវវិចារកធម្មវិចារកធម្មធម្មោ នេវវិចារកធម្មវិចារកធម្ម-
 ធម្មស្ស មក្កប្បវច្ឆយេន បច្ឆយោ នេវវិចារកធម្មវិចារក-
 ធម្មធម្មោ មក្កប្បវច្ឆយេន បច្ឆយោ សម្មយុត្តកាណំ ខន្ធាណំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
 ហានក្ខ រូបាណំ មក្កប្បវច្ឆយេន បច្ឆយោ ។

[១៥៨] វិចារកោ ធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស
 សម្មយុត្តប្បវច្ឆយេន បច្ឆយោ វិចារកោ ឋានោ ខន្ធា
 តិណ្ឌន្នំ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ បដិសន្ធិក្កុណោ . . . ។

[១៥៩] វិចារកធម្មធម្មោ វិចារកធម្មធម្មស្ស
 សម្មយុត្តប្បវច្ឆយេន បច្ឆយោ ។ នេវវិចារកធម្មវិចារក-
 ធម្មធម្មោ នេវវិចារកធម្មវិចារកធម្មធម្មស្ស សម្មយុត្ត-
 ប្បវច្ឆយេន បច្ឆយោ ។ បេ ។ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ ខន្ធាណំ
 សម្មយុត្តប្បវច្ឆយេន បច្ឆយោ ។

[១៦០] វិចារកធម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម្ម ដោយមក្កប្បវច្ច័យ
 គឺ ខន្ធា ។ វិចារកធម្មធម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម្មធម្ម ដោយមក្កប្បវច្ច័យ
 គឺ ខន្ធា ។ នេវវិចារកធម្មវិចារកធម្មធម្ម ជាបច្ច័យ នៃនេវវិចារកធម្មវិចារក-
 ធម្មធម្ម ដោយមក្កប្បវច្ច័យ គឺ គង្គមក្កវាជឡាយ ជាវិចារកធម្មវិចារក-
 ធម្មធម្ម ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្តកក្កន្ធដន្ន នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបន្ត
 ដោយមក្កប្បវច្ច័យ ។

[១៦១] វិចារកធម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម្ម ដោយសម្មយុត្តប្ប-
 ច្ច័យ គឺ វិចារកក្កន្ធទ្វ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធា ខន្ធទ្វ (ជាបច្ច័យ) នៃ
 ខន្ធទ្វ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

[១៦២] វិចារកធម្មធម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម្មធម្ម ដោយសម្ម-
 យុត្តប្បវច្ច័យ ។ នេវវិចារកធម្មវិចារកធម្មធម្ម ជាបច្ច័យ នៃនេវវិចារកធម្ម-
 វិចារកធម្មធម្ម ដោយសម្មយុត្តប្បវច្ច័យ ។ បេ ។ គឺ ខន្ធទ្វ ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធទ្វ ដោយសម្មយុត្តប្បវច្ច័យ ។

[១៦០] វិចារកោ ធម្មោ នេវវិចារកនវិចារកធម្ម-
 ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
 បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា វិចារកា ទន្ធា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋាធានំ រូចានំ បដិសន្ធិត្តុលោ វិចារកា
 ទន្ធា កដត្តារូចានំ ។ បច្ឆាជាតា វិចារកា ទន្ធា
 បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[១៦១] វិចារកធម្មធម្មោ នេវវិចារកនវិចារក-
 ធម្មធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
 បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា វិចារកធម្មធម្មា ទន្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូចានំ ។ បច្ឆាជាតា វិចារកធម្មធម្មា
 ទន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[១៦២] នេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ នេវវិចា-
 កនវិចារកធម្មធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា
 នេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មា ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាធា-
 ធានំ ។ បុរេជាតំ វត្ថុ នេវវិចារកនវិចារកធម្ម-
 ធម្មានំ ទន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[១៦០] វិចារកមិ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មិ ដោយ
 វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតៈ និងបច្ឆាជាតៈ ។ សហជាតៈ
 គឺ វិចារកន្ទគាំងឡាយ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប វិចារកន្ទ-
 គាំងឡាយ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។
 ឯបច្ឆាជាតៈ គឺ វិចារកន្ទគាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែល
 កើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[១៦១] វិចារកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មិ
 ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតៈ និងបច្ឆាជាតៈ ។ សហ-
 ជាតៈ គឺ ពួកវិចារកធម្មធម្មន្ទ (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ។
 ឯបច្ឆាជាតៈ គឺ ពួកវិចារកធម្មធម្មន្ទ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើត
 មុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[១៦២] នេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិចារកនវិ-
 ចារកធម្មធម្មិ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតៈ បុរេជាតៈ
 និងបច្ឆាជាតៈ ។ សហជាតៈ គឺ ពួកនេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មន្ទ
 (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ។ ឯបុរេជាតៈ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
 នៃនេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មន្ទគាំងឡាយ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

បញ្ញាជាតា នៅវិចារកនិចារកនម្មនម្មា ខន្ធា បុរេ-
 ជាតស្ស វេសស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បន្នយេន
 បច្ចយោ ។ នៅវិចារកនិចារកនម្មនម្មា វិចារកស្ស
 នម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បន្នយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេ-
 ជាតំ ។ សហជាតំ បដិសន្ធិក្ខណោ វត្ថុ វិចារកនំ
 ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បន្នយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ
 ធន្តាយតនំ ធន្តវិញ្ញាណស្ស ។ បេ ។ កាយាយតនំ
 កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ វិចារកនំ ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្ប-
 ន្នយេន បច្ចយោ ។ នៅវិចារកនិចារកនម្មនម្មា
 វិចារកនម្មនម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បន្នយេន បច្ចយោ បុរេ-
 ជាតំ វត្ថុ វិចារកនម្មនម្មា ខន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បន្នយេន
 បច្ចយោ ។

[១៦៣] វិចារកោ នម្មា វិចារកស្ស នម្មស្ស
 អត្ថិប្បន្នយេន បច្ចយោ វិចារកោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ឌន្នំ
 បដិសន្ធិក្ខណោ វិចារកោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ឌន្នំ ។
 វិចារកោ នម្មា នៅវិចារកនិចារកនម្មនម្មស្ស អត្ថិ-
 ប្បន្នយេន បច្ចយោ សហជាតំ បញ្ញាជាតំ ។

បញ្ញាជាតា គឺ នៅវិចារកនិចារកនម្មនម្មក្នុងតាំងឡាយ ជាបច្ច័យ
 នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បន្នយេន ។ នៅវិចារកនិ-
 ចារកនម្មនម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិចារកនម្ម ដោយវិប្បយុត្តប្បន្នយេន បានដល់
 សហជាតា វិនិចារកនា ។ សហជាតា គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃត្ថក
 វិចារកន្ន ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិប្បយុត្តប្បន្នយេន ។ ឯបុរេជាតា
 គឺ ចក្ខុយន្តនា (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ។ បេ ។ កាយាយន្តនា
 (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃត្ថកវិចារកន្ន ដោយ
 វិប្បយុត្តប្បន្នយេន ។ នៅវិចារកនិចារកនម្មនម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិចារកនម្ម-
 នម្ម ដោយវិប្បយុត្តប្បន្នយេន បានដល់បុរេជាតា គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
 នៃត្ថកវិចារកនម្មនម្មក្នុង ដោយវិប្បយុត្តប្បន្នយេន ។

[១៦៣] វិចារកនម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិចារកនម្ម ដោយអត្ថិប្បន្នយេន
 គឺ វិចារកន្ន ១ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធា ៣ វិចារកន្ន ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធា
 ៣ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ។ វិចារកនម្ម ជាបច្ច័យ នៃនៅវិចារកនិចារក-
 នម្មនម្ម ដោយអត្ថិប្បន្នយេន បានដល់សហជាតា វិនិចារកនា ។

សហជាតា វិហាកា ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋាបាទំ រូបាទំ បដិ-
 សន្និក្កុលោ វិហាកា ខន្ធ កដត្តារូបាទំ ។ បន្ទា-
 ជាតា វិហាកា ខន្ធ បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិហាកោ ធម្មោ វិហាកស្ស
 ច នេវវិហាកនវិហាកធម្មធម្មស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិហាកោ ឯកោ ខន្ធ តិណ្ណន្នំ
 ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋាបាទំ រូបាទំ បដិសន្និក្កុលោ... ។

[១៦៤] វិហាកធម្មធម្មោ វិហាកធម្មធម្មស្ស អត្ថិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធ ទ្វិន្នំ ខន្ធ អត្ថិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិហាកធម្មធម្មោ នេវវិហាកន-
 វិហាកធម្មធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជា-
 តំ បន្ទាជាតំ ។ សហជាតា វិហាកធម្មធម្មោ ខន្ធ
 ចិត្តសមុដ្ឋាបាទំ រូបាទំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បន្ទាជាតា វិហាកធម្មធម្មោ ខន្ធ បុរេជាតស្ស ឥ-
 មស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិហាក-
 ធម្មធម្មោ វិហាកធម្មធម្មស្ស ច នេវវិហាកនវិហាក-
 ធម្មធម្មស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វិហាកធម្មធម្មោ ឯកោ ខន្ធ តិណ្ណន្នំ ខន្ធ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋាបាទំ រូបាទំ ។

សហជាតា គី វិហាកក្ខន្ធានីឡាយ (ជាបច្ច័យ) នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋាទ្វេ
 វិហាកក្ខន្ធានីឡាយ (ជាបច្ច័យ) នៃភូតកដត្តារូប ក្នុងខណៈនៃបដិសន្និ ។
 ឯបន្ទាជាតា គី វិហាកក្ខន្ធានីឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើត
 មុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ វិហាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិហាកធម៌ផង នៃ
 នេវវិហាកនវិហាកធម្មធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គី វិហាកក្ខន្ធខ (ជាបច្ច័យ)
 នៃខន្ធ ៣ ផង នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋាទ្វេផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្និ ... ។

[១៦៥] វិហាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិហាកធម្មធម៌ ដោយ
 អត្ថិប្បច្ច័យ គី ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។
 វិហាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិហាកនវិហាកធម្មធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាតា ឯបន្ទាជាតា ។ សហជាតា គី វិហាកធម្មធម្មក្ខន្ធ-
 ក្ខន្ធានីឡាយ ជាបច្ច័យ នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋាទ្វេ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។
 ឯបន្ទាជាតា គី វិហាកធម្មធម្មក្ខន្ធានីឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ
 ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ វិហាកធម្មធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិហាក-
 ធម្មធម៌ផង នៃនេវវិហាកនវិហាកធម្មធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ គី វិហាក
 ធម្មធម្មក្ខន្ធ ៤ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ៣ ផង នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋាទ្វេផង ។

(១៦៥) នេវិវិចារកនិវិចារកនម្មធម្មោ នេវិវិចារ-
 កនិវិចារកនម្មធម្មស្ស សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ
 អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ សហជាតោ នេវិវិចារកនិវិចារ-
 ម្មធម្មោ ឯកោ ខន្ធោ តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តស-
 មុដ្ឋានាធខន្ធ រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា-
 ន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានាធខន្ធ រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ឯកំ មហាក្ខតំ . . . មហាក្ខតា ចិត្តសមុ-
 ដ្ឋានានំ រូបានំ កដត្តារូបានំ ឧបាទារូបានំ អត្ថិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ តាហិវំ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .
 ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ ។
 បុរេជាតំ អាហារ ចក្ខុំ អនិច្ចរតា ។ បេ ។ សោតំ
 ។ បេ ។ វត្ថុំ អនិច្ចរតា ។ បេ ។ និរត្វន ចក្ខុនា
 រូបំ បស្សតិ ទិក្ខាយ សោតនាតុយា សន្នំ សុណាតិ
 ។ បេ ។ វត្ថុ នេវិវិចារកនិវិចារកនម្មធម្មានំ ខន្ធានំ
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា នេវិវិចារក-
 និវិចារកនម្មធម្មោ ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កា-
 យស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ កតទិក្ខិការោ អា-
 ហារោ ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(១៦៥) នេវិវិចារកនិវិចារកនម្មធម្មិ (ជាបច្ច័យ) នៃនេវិវិចារកនិវិចារ-
 កនម្មធម្មិ បានដល់សហជាតៈ បុរេជាតៈ បច្ឆាជាតៈ អាហារ ទំនិ
 ឥន្ទ្រិយ ។ សហជាតៈ គឺ នេវិវិចារកនិវិចារកនម្មធម្មក្ខន្ធ ១ (ជាបច្ច័យ)
 នៃខន្ធ ៣ ផង នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២
 ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 មហាក្ខត ១ . . . មហាក្ខតវាំងខ្សោយ ជាបច្ច័យ នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋាន-
 រូប នៃភូតកដត្តារូប នៃភូតឧបាទារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ តាហិវរូប . . .
 តាហារសមុដ្ឋានរូប . . . ឧត្តសមុដ្ឋានរូប . . . មហាក្ខត ១ របស់ភូត
 អសញ្ញាសត្វ ។ ឯបុរេជាតៈ គឺ ព្រះអរហន្ត (ពិបរាណយើង) ទ្រុ
 ចក្ខុ ថាមិនខៀន ។ បេ ។ ទ្វេសោតៈ ។ បេ ។ ទ្វេវត្ថុ ថាមិនខៀន
 ។ បេ ។ យើងរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ឮសំឡេង ដោយទិព្វសោតនាតុ
 ។ បេ ។ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃភូតនេវិវិចារកនិវិចារកនម្មធម្មក្ខន្ធ ដោយ
 អត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាតៈ គឺ ភូតនេវិវិចារកនិវិចារកនម្មធម្មក្ខន្ធ
 ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។
 កតទិក្ខិការោ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

រូបធីវិតិច្ឆ័យំ កតត្ថាវចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិ
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ ស-
 ហជាតំ បដិសន្ធិក្កុលោ វត្ថុ វិចារកានំ ខន្ធានំ
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ សេត្វា ក
 បុត្តជ្ជនា ក ចត្តំ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ អស្មាធន្តិ តំ
 អារក្ខ រកោ ឧប្បជ្ជតិ ។ បេ ។ នោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ
 កុសលាកុសលេ ឱវុទ្ធេ វិចារកោ តទារម្មណតា...
 សោតំ ... ។ បេ ។ វត្ថុ ... វិចារកោ តទារម្មណ-
 តា ... រូបាយតនំ ចត្តវិញ្ញាណស្ស ។ បេ ។ ដោ-
 ជ្ជត្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស ចត្វាយតនំ ចត្ត-
 វិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ
 វិចារកានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នេវិ-
 ចារកនវិចារកធម្មធម្មោ វិចារកធម្មធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ បុរេជាតំ សេត្វា ក បុត្តជ្ជនា
 ក ចត្តំ អនិច្ចតោ ។ បេ ។ អស្មាធន្តិ ។ បេ ។
 នោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ សោតំ ... វត្ថុ អនិច្ចតោ ។ បេ ។
 នោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ធិត្វេន ចត្តនា ។ បេ ។ វត្ថុ
 វិចារកធម្មធម្មានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អភិធម្មបិដកេ អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ

រូបធីវិតិច្ឆ័យ ជាបច្ច័យ នៃភូតកដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ នេវិ-
 ចារកនវិចារកធម្មធម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម្ម ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បាន
 ដល់សហជាតៈ ខន្ធានុជាតៈ ។ សហជាតៈ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃ
 ភូតវិចារកក្នុង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាតៈ
 គឺ ភូតសេតុប្បន្តលក្ខី ភូតបុត្តជ្ជនក្ខី (វិចារណារយ័ញ្ញ) ឡូចក្ក ថាមិន
 រឿង ។ បេ ។ វេយ្យាករណ៍ ពតៈ ប្រារុទ្ធាចក្កុខោ រេចកេត្តរឿង
 ។ បេ ។ ភោមនស្ស កេត្តរឿង កាលបើកុសលខន្ធអកុសល លក់
 ហើយ វិចារក (កេត្តរឿង) ព្រោះអំពើនោះជាអារម្មណ៍ ... ឡូសោតៈ
 ... ។ បេ ។ ឡូវត្ថុ ... វិចារក (កេត្តរឿង) ព្រោះអំពើនោះជាអារ-
 ម្មណ៍ ... រូបាយតនៈ ជាបច្ច័យនៃចត្តវិញ្ញាណ ។ បេ ។ ដោជ្ជត្វាយ-
 តនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ ចត្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចត្តវិញ្ញាណ
 កាយាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃភូតវិចារ-
 កក្នុង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ នេវិចារកនវិចារកធម្មធម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិចារក-
 ធម្មធម្ម ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាតៈ គឺ ភូតសេតុប្បន្តលក្ខី ភូត
 បុត្តជ្ជនក្ខី (វិចារណារយ័ញ្ញ) ឡូចក្ក ថាមិនរឿង ។ បេ ។ វេយ្យាករណ៍
 ។ បេ ។ ភោមនស្ស កេត្តរឿង ឡូសោត ... ឡូវត្ថុ ថាមិនរឿង
 ។ បេ ។ ភោមនស្ស កេត្តរឿង ដោយវិចារក ។ បេ ។ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
 នៃភូតវិចារកធម្មធម្មក្នុង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[១៦៦] វិចារតោ ច ឈេវិចារកនវិចារកនម្ពធម្មោ
 ច ធម្មា វិចារកស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតំ បុរោជាតំ ។ សហជាតោ
 ចក្កវិញ្ញាណសហគតោ ឯកោ ខន្ធា ច ចក្កាយ-
 តនេត្វា តិណ្ណន្នំ ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណសហគតោ
 វិចារតោ ឯកោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ
 បដិសន្ធិក្កុរណា វិចារតោ ឯកោ ខន្ធា ច វត្ថុ ច
 តិណ្ណន្នំ ។ វិចារតោ ច ឈេវិចារកនវិចារកនម្ពធម្មោ
 ច ធម្មា ឈេវិចារកនវិចារកនម្ពធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតំ បុរោជាតំ អាហារំ វិទ្យាយំ ។
 សហជាតោ វិចារតោ ខន្ធា ច មហាក្ខតា ច ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានានំ រូរោនំ បដិសន្ធិក្កុរណា វិចារតោ ខន្ធា
 ច មហាក្ខតា ច កដត្តារូរោនំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។ បុរោជាតា វិចារតោ ខន្ធា ច កតជ្ឈិ-
 កករោ អាហារោ ច វេសស្ស កាយស្ស ។ បុរោ-
 ជាតា វិចារតោ ខន្ធា ច រូបជីវិត្រ្យាយោ កដត្តា-
 រូរោនំ ។

[១៦៦] វិបាកធម៌ក្តី នេវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
 វិបាកធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតៈ និងបុរោជាតៈ ។
 សហជាតៈ គឺ ខន្ធទ ដែលច្រឡំដោយចក្កវិញ្ញាណក្តី ចក្កាយតនៈក្តី
 (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធទ ។ បេ ។ វិបាកត្ថន្ធទ ដែលច្រឡំដោយកាយ-
 វិញ្ញាណក្តី វត្ថុក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធទ វិបាកត្ថន្ធទ ក្តី វត្ថុក្តី (ជា
 បច្ច័យ) នៃខន្ធទ ក្នុងឈ្មោះនៃបដិសន្ធិ ។ វិបាកធម៌ក្តី នេវិបាកនវិ-
 បាកធម្មធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃនេវិបាកនវិបាកធម្មធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាតៈ បុរោជាតៈ អាហារ វិទ្យាយ ។ សហជាតៈ គឺ
 ពួកវិបាកត្ថន្ធទ ពួកមហាក្ខតក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពួក
 វិបាកត្ថន្ធទ មហាក្ខតក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប ក្នុងឈ្មោះនៃបដិសន្ធិ
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបុរោជាតៈ គឺ ពួកវិបាកត្ថន្ធទ កតជ្ឈិកករោ
 ក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃកាយនេះ ។ ឯបុរោជាតៈ គឺ ពួកវិបាកត្ថន្ធទ
 រូបជីវិត្រ្យាយក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃពួកកដត្តារូប ។

បច្ឆាជាតេ តីណិ អាសវនេ ទ្វេ កម្មេ ធរ វិចារកេ
 តីណិ អាហារេ សត្ត វិជ្ជិយេ ធរ ឈានេ សត្ត
 មក្កេ សត្ត សម្មយុត្តេ តីណិ វិជ្ជយុត្តេ បញ្ញ
 អត្ថិយា តេរស ធន្ថិយា សត្ត វិគតេ សត្ត អវិគ-
 តេ តេរស ។

[១៦៩] ហេតុប្បដ្ឋយា អធិបតិយា សត្ត . . .
 សហជាតេ សត្ត អញ្ញមញ្ញា បញ្ញ ធិស្សយេ សត្ត
 វិចារកេ តីណិ វិជ្ជិយេ សត្ត មក្កេ សត្ត សម្ម-
 យុត្តេ តីណិ វិជ្ជយុត្តេ តីណិ អត្ថិយា សត្ត
 អវិគតេ សត្ត ។

យថា កុសលត្ថិកេ បញ្ញាវាស្ស អនុលោម-
 កណាតា កណិកា ឯវំ វិត្តាវេត្វា ។

អនុលោមំ ធិដ្ឋិកំ ។

[១៧០] វិចារកោ ធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស អាម្ម-
 ណាប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ . . . សហជាតប្បដ្ឋយេន បច្ច-
 យោ . . . ឧបធិស្សយប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។ វិចារកោ
 ធម្មោ វិចារកធម្មធម្មស្ស អាម្មណាប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ . . .

ក្នុងបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងអាសវនេប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ២ ក្នុង
 កម្មប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៨ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងអាហារប្បដ្ឋយ
 មានព័រៈ ៧ ក្នុងវិជ្ជិយប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៨ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ មានព័រៈ
 ៧ ក្នុងមក្កប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងសម្មយុត្តប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៣ ក្នុង
 វិជ្ជយុត្តប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៥ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ១៣ ក្នុងអវិគតប្ប-
 ដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងវិគតប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ
 មានព័រៈ ១៣ ។

[១៦៩] ក្នុងអធិបតិប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្រោយហេតុប្បដ្ឋយ . . .
 ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអញ្ញមញ្ញាប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៥ ក្នុង
 ធិស្សយប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងវិបាកប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងវិជ្ជិយ-
 ប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងមក្កប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងសម្មយុត្តប្បដ្ឋយ
 មានព័រៈ ៣ ក្នុងវិជ្ជយុត្តប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ មានព័រៈ
 ៧ ក្នុងអវិគតប្បដ្ឋយ មានព័រៈ ៧ ។

ការព័រជាអនុលោម ខ្មែរបញ្ញាវិចារ ក្នុងកុសលត្ថិកៈ ដែលលោក
 បានរាប់ហើយ យ៉ាងណា បណ្ឌិត ភ័យឡធិស្ឋា យ៉ាងនោះចុះ ។

ចប់ អនុលោម ។

[១៧០] វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយអាម្មណាប្បដ្ឋយ . . .
 ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បដ្ឋយ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបធិស្សយប្ប-
 ដ្ឋយ ។ វិបាកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃវិបាកធម៌ ដោយអាម្មណាប្បដ្ឋយ . . .

ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិចារកោ ធម្មោ
 នេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ . . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ វិចារកោ ធម្មោ វិចារកស្ស ច នេវវិចារក-
 នវិចារកធម្មធម្មស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

(១៧១) វិចារកធម្មធម្មោ វិចារកធម្មធម្មស្ស
 អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ . . . ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 វិចារកធម្មធម្មោ វិចារកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ . . . ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 . . . កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វិចារកធម្មធម្មោ
 នេវវិចារកនវិចារកធម្មធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ . . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . .
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . បច្ឆាជាតប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ . . . កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 វិចារកធម្មធម្មោ វិចារកស្ស ច នេវវិចារកនវិចារក-
 ធម្មធម្មស្ស ច ធម្មស្ស កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ វិចារកធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃនេវ-
 វិចារកវិចារកធម្មធម្មិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយ
 សហជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជា
 បច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។ វិចារកធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម្មិផង
 នៃនេវវិចារកវិចារកធម្មធម្មិផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

(១៧២) វិចារកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម្មធម្មិ ដោយអារម្មណ-
 ប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។ វិចារកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃវិចារកធម្មិ ដោយអា-
 រម្មណប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ
 ដោយកក្កប្បច្ច័យ ។ វិចារកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ នៃនេវវិចារកវិចារកធម្មធម្មិ
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ . . .
 ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជា-
 តប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយកក្កប្បច្ច័យ ។ វិចារកធម្មធម្មិ ជាបច្ច័យ
 នៃវិចារកធម្មិផង នៃនេវវិចារកវិចារកធម្មធម្មិផង ដោយកក្កប្បច្ច័យ ។

វិចារកោ ច នេវិចារកនិចារកនម្មនម្មោ ច ធម្មា
នេវិចារកនិចារកនម្មនម្មស្ស សហជាតំ បច្ឆាជាតំ
អាហារំ នុទ្រិយំ ។

[១៧២] វិចារកនម្មនម្មោ ច នេវិចារកនិចារ-
កនម្មនម្មោ ច ធម្មា វិចារកនម្មនម្មស្ស សហជាតំ
បុរេជាតំ ។ វិចារកនម្មនម្មោ ច នេវិចារកនិចារ-
កនម្មនម្មោ ច ធម្មា នេវិចារកនិចារកនម្មនម្មស្ស
សហជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ នុទ្រិយំ ។

[១៧៣] នេហតុយា សោឡស នអាម្មណេ
សោឡស នអធិបតិយា សោឡស នអនន្តរ
សោឡស នសមនន្តរ សោឡស នសហជាតេ
ទ្វាទស នអញ្ញមញ្ញេ ទ្វាទស ននិស្សយេ ទ្វាទស
នឧបនិស្សយេ សោឡស នបុរេជាតេ ធុទ្ទស នបច្ឆា-
ជាតេ សោឡស នអាសវនេ សោឡស នកក្កេ
បណ្ណាស នវិចារកេ ធុទ្ទស នអាហារេ សោឡស
ននុទ្រិយេ សោឡស នឈារេ សោឡស នមក្កេ
សោឡស នសម្បយុត្តេ ទ្វាទស នវិប្បយុត្តេ នស
នោអត្ថិយា នស នោអត្ថិយា សោឡស នោវិភក្កេ
សោឡស នោវិភក្កេ នស ។

វិចារកនម្មិត្តំ នេវិចារកនិចារកនម្មិត្តំ (ជាបច្ច័យ) នៃនេវិចារកនិចារ-
កនម្មិត្តិ បានដល់សហជាតៈ បច្ឆាជាតៈ អាហារ និងនុទ្រិយ ។

[១៧៤] វិចារកនម្មិត្តំ នេវិចារកនិចារកនម្មិត្តំ (ជាបច្ច័យ)
នៃវិចារកនម្មិត្តិ បានដល់សហជាតៈ និងបុរេជាតៈ ។ វិចារកនម្មិត្តំ
នេវិចារកនិចារកនម្មិត្តំ (ជាបច្ច័យ) នៃនេវិចារកនិចារកនម្មិត្តិ បាន
ដល់សហជាតៈ បច្ឆាជាតៈ អាហារ និងនុទ្រិយ ។

[១៧៥] ក្នុងនៈហតុប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១៦ ក្នុងនៈអាម្មណប្បដ្ឋាយ
មានព្រះ ១៦ ក្នុងនៈអធិបតិប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១៦ ក្នុងនៈអនន្តរប្បដ្ឋាយ
មានព្រះ ១៦ ក្នុងនៈសមនន្តរប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១៦ ក្នុងនៈសហជាត-
ប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១៦ ក្នុងនៈអញ្ញមញ្ញប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១៦ ក្នុងនៈនិស្ស-
យប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១៦ ក្នុងនៈឧបនិស្សយប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១៦ ក្នុង
នៈបុរេជាតប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១៦ ក្នុងនៈបច្ឆាជាតប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១៦
ក្នុងនៈអាសវនប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១៦ ក្នុងនៈកក្កប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១៥
ក្នុងនៈវិចារកប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១៦ ក្នុងនៈអាហារប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១៦
ក្នុងនៈនុទ្រិយប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១៦ ក្នុងនៈឈានប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១៦
ក្នុងនៈមក្កប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១៦ ក្នុងនៈសម្បយុត្តប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១៦
ក្នុងនៈវិប្បយុត្តប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១០ ក្នុងនៈនោអត្ថិប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១០
ក្នុងនៈនោអត្ថិប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១៦ ក្នុងនៈនោវិភក្កប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១៦
ក្នុងនៈនោវិភក្កប្បដ្ឋាយ មានព្រះ ១០ ។

(១៧៦) កងខណ្ឌប្បដ្ឋយ មាន៖ ១៦ ព្រះនរោត្តម

ប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្លែង ។ . . . ក្នុងនាងតែប្បច្ច័យ មានពីរ៖
 ១០ ។ ដែលបណ្ឌិតតប្បវិទ្យាស្ថាន ដូចជាការរាប់ នូវច្បងនិយៈ ក្នុងកុ-
 សលក្ខតៈ ដែលលោកឱវិទ្យាស្ថានហើយដែរ ។

ចង់ បញ្ជីឈ្មោះ ។

(១៧៧) ក្នុងការបង្ហាញថា មាន៖ ៧ ប្រភេទហត្ថប្ប-

[illegible]

[១៧៨] ភាគៗ សាជាតិប្បដ្ឋាន និស្សយប្បដ្ឋាន អភិប្បដ្ឋាន

គំនិតច្បងៗ ដូច្នេះ គួនអោយឈាច្បងៗ មាន៖ ៧ ប្រភេទច្បងៗ ។ គេចក្តីបំប្លែង ។ . . . គួនគំនិតច្បងៗ មាន៖ ៣ ។

உருவமுடைய பூக்கள் : பூக்கள் : ... வெண்கல பூக்கள் :

យថា កុសលត្ថិតេ អនុលោមបច្ច័យនីយកណាធា
 វិត្តាវិតា ឯវំ វិត្តារតត្វំ ។ អសម្មោហាន្តេន ឯសោ
 សជ្ឈាយមត្តោ ។

អនុលោមបច្ច័យំ វិនិច្ឆ័យំ ។

[១៧៩] ឧបោតុប្បច្ចយា អាម្មណោ ឯវំ . . .
 អធិបតិយា ធន អនន្តរេ សត្តំ សមនន្តរេ សត្តំ
 សហជាតេ ឯកានធន អញ្ញមញ្ញេ សត្តំ ធិស្សយេ
 តោស ធូបធិស្សយេ ឯវំ បុរេជាតេ តីណិ បច្ឆា-
 ជាតេ តីណិ អាសវនេ ទ្វេ កក្កេ ឯវំ វិចារកេ
 តីណិ អាហារេ សត្តំ វេទ្ធិយេ ឯវំ ឈានេ សត្តំ
 មត្តេ សត្តំ សឡយុត្តេ តីណិ វិជ្ជយុត្តេ មត្តា
 អត្ថិយា តោស ធនិយា សត្តំ វិគតេ សត្តំ អវិ-
 គតេ តោស ។

បណ្ឌិត គប្បិទ្ធិវិត្តា ដូចជាការរាប់ នូវអនុលោមបច្ច័យៈ ក្នុង
 កុសលត្ថិតៈ ដែលលោកទ្វិវិត្តារហិយដែរ ។ នេះ ជាផ្លូវនៃការ
 ស្វាធារយ ដែលបុគ្គលអ្នកមិនវិនិច្ឆ័យ (គប្បិទ្ធិវិត្តារចុះ) ។

ឯវំ អនុលោមបច្ច័យៈ ។

[១៧៩] ក្នុងអាម្មណប្បច្ច័យ មានព្រះ ៩ ព្រោះនេះហេតុ-
 ប្បច្ច័យ . . . ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានព្រះ ១០ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ច័យ
 មានព្រះ ៧ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ច័យ
 មានព្រះ ១១ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងធិស្សយប្បច្ច័យ
 មានព្រះ ១៣ ក្នុងធូបធិស្សយប្បច្ច័យ មានព្រះ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ
 មានព្រះ ៣ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានព្រះ ៣ ក្នុងអាសវនេប្បច្ច័យ
 មានព្រះ ៦ ក្នុងកក្កេប្បច្ច័យ មានព្រះ ៩ ក្នុងវិចារកប្បច្ច័យ មានព្រះ ៣
 ក្នុងអាហារេប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងវេទ្ធិយប្បច្ច័យ មានព្រះ ៩
 ក្នុងឈានេប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងមត្តេប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងសឡ-
 យុត្តប្បច្ច័យ មានព្រះ ៣ ក្នុងវិជ្ជយុត្តប្បច្ច័យ មានព្រះ ៥ ក្នុងអត្ថិប្ប-
 ច្ច័យ មានព្រះ ១៣ ក្នុងធនិប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ ក្នុងវិគតេប្បច្ច័យ
 មានព្រះ ៧ ក្នុងអវិគតេប្បច្ច័យ មានព្រះ ១៣ ។

វិបាកគ្គិកេ បញ្ញាវិហារ

[១៨០] ឧបេក្ខប្បច្ចយា ឧភារម្មណប្បច្ចយា
អធិបតិយា សត្ត ។ សង្ខត្តំ ។ . . . អវិកតេ តេស ។
យថា កុសលត្ថិតេ បច្ចនីយានុលោមកណាថា វិត្តា-
វិតា ឯវំ វិត្តាវេតត្វំ ។

បច្ចនីយានុលោមំ និដ្ឋិតំ

វិបាកគ្គិកំ ភតិយំ

និដ្ឋិតំ ។

វិបាកគ្គិកៈ បញ្ញាវិហារៈ

(១៨០) ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ
ព្រោះនភារម្មណប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ . . . ក្នុងអវិកតប្បច្ច័យ
មានវារៈ ១៣ ។ បណ្ឌិតតប្បវិទ្យាស្តារ ដូចជាការរាប់នូវបច្ចនីយា-
នុលោម ក្នុងកុសលត្ថិតៈ ដែលរលាកឱ្យពិស្តារហើយដែរ ។

ចប់ បច្ចនីយានុលោម ។

វិបាកគ្គិកៈទី ៣

ចប់ ។

ឧបាទិដ្ឋានាណិយំ
បដិច្ចវិវា

[១៨១] ឧបាទិដ្ឋានាណិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទិ-
ដ្ឋានាណិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា ឧបាទិដ្ឋ-
ានាណិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ទេ ខន្ធ
បដិច្ច ទេ ខន្ធា បដិសន្ធិត្តណោ ឧបាទិដ្ឋានាណិយំ
ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ
ទេ ខន្ធ បដិច្ច ទេ ខន្ធា កដត្តា ច រូបំ ខន្ធ
បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធា ឧបាទិដ្ឋានាណិយំ
ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា ទេ មហា-
ក្ខតេ បដិច្ច ទេ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ បដិច្ច
កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ ឧបាទិដ្ឋានាណិយំ ធម្មំ
បដិច្ច អនុបាទិដ្ឋានាណិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា ឧបាទិដ្ឋានាណិយោ ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តស-
មុដ្ឋានំ រូបំ ។ ឧបាទិដ្ឋានាណិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបា-
ទិដ្ឋានាណិយោ ច អនុបាទិដ្ឋានាណិយោ ច ធម្មា
ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បច្ចយា ឧបាទិដ្ឋានាណិយំ ឯកំ
ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ទេ
ខន្ធ បដិច្ច ទេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ។

ឧបាទិដ្ឋានាណិយំ
បដិច្ចវិវា

[១៨១] ឧបាទិដ្ឋានាណិយំ (ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិ-
លេសមានតណ្ហាជាដើមកាន់យកហើយ ទាំងជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន)
អាស្រ័យឧបាទិដ្ឋានាណិយំ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ
ខន្ធ ក អាស្រ័យឧបាទិដ្ឋានាណិយក្នុង ខ ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២
ខន្ធ ក ក្តី កដត្តាប្រក្តិ អាស្រ័យឧបាទិដ្ឋានាណិយក្នុង ខ ក្នុងខណៈ
វៃបដិសន្ធិ ខន្ធ ២ ក្តី កដត្តាប្រក្តិ អាស្រ័យខន្ធ ២ វត្ថុ អាស្រ័យ
ខន្ធទាំងឡាយ ខន្ធទាំងឡាយ អាស្រ័យវត្ថុ មហាក្ខត ក អាស្រ័យ
មហាក្ខត ខ ដែលជាឧបាទិដ្ឋានាណិយៈ មហាក្ខត ២ អាស្រ័យមហា-
ក្ខត ២ កដត្តាប្រ ឧបាទាប្រ អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ ។ អនុ-
បាទិដ្ឋានាណិយំ (ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយកិលេស មានតណ្ហា
ជាដើមមិនបានកាន់យកហើយ តែជាប្រយោជន៍ដល់ឧបាទាន) អាស្រ័យ
ឧបាទិដ្ឋានាណិយំ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានប្រក្តិ អាស្រ័យឧបាទិដ្ឋានាណិយក្នុងទាំងឡាយ ។ ឧបាទិដ្ឋ-
ានាណិយំ អនុបាទិដ្ឋានាណិយំ អាស្រ័យឧបាទិដ្ឋានាណិយ
ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ក ក្តី ចិត្តសមុ-
ដ្ឋានប្រក្តិ អាស្រ័យឧបាទិដ្ឋានាណិយក្នុង ខ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តិ
អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

(១៨២) អនុបាទិន្ទបាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុ-
បាទិន្ទបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា
អនុបាទិន្ទបាទានិយំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា
ចិត្តសមុដ្ឋានកា រូបំ ទេ ទន្ធិ បដិច្ច ទេ ទន្ធា
ចិត្តសមុដ្ឋានកា រូបំ អនុបាទិន្ទបាទានិយំ ឯកំ
មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា មហាក្ខតេ
បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧបាទានរូបំ ។

(១៨៣) អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុ-
បាទិន្ទអនុបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា
អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ
ទន្ធា ទេ ទន្ធិ បដិច្ច ទេ ទន្ធា ។ អនុបាទិន្ទ-
អនុបាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុបាទិន្ទបាទានិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា អនុបាទិន្ទអនុបាទា-
និយោ ទន្ធិ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អនុបា-
ទិន្ទអនុបាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ច
អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ច ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ-
ប្បច្ចយា អនុបាទិន្ទបាទានិយំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច
តយោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានកា រូបំ ទេ ទន្ធិ បដិច្ច
ទេ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានកា រូបំ ។

(១៨៤) អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ កាស្រ័យអនុបាទិន្ទបាទានិយ-
ធម៌ វេបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ទន្ធិ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋាន-
ប្រក្តី កាស្រ័យអនុបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធ ១ ទន្ធិ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋាន-
ប្រក្តី កាស្រ័យទន្ធិ ២ មហាក្ខត កាស្រ័យមហាក្ខត ១ ដែលជា
អនុបាទិន្ទបាទានិយៈ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ ទបាទប្រ កាស្រ័យមហាក្ខត
ទាំងឡាយ ។

(១៨៥) អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ (ធម៌ដែលកម្មប្រកបដោយ
និរោសមានអណ្តាជាដើមមិនបានកាន់យកហើយ ទាំងមិនជាប្រាសាដទី
ដល់វត្ថុទាន) កាស្រ័យអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយក្ខន្ធ ១
ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ទន្ធិ កាស្រ័យអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយក្ខន្ធ ១
ទន្ធិ ២ កាស្រ័យទន្ធិ ២ ។ អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ កាស្រ័យអនុ-
បាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ វេបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានប្រ កាស្រ័យអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ ។ អនុបា-
ទិន្ទបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ក្តី កាស្រ័យអនុបាទិន្ទអ-
នុបាទានិយធម៌ វេបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ទន្ធិ ក្តី
ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តី កាស្រ័យអនុបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធ ១ ទន្ធិ ២ ក្តី ចិត្ត-
សមុដ្ឋានប្រក្តី កាស្រ័យទន្ធិ ២ ។

[១៨៧] អនុបាទិន្ទ្រាធានិយំ ធម្មំ បដិច្ច
អនុបាទិន្ទ្រាធានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អនិបតិប្បច្ចយា
អនុបាទិន្ទ្រាធានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច គយោ ខត្វា
ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច . . .

(១៨៧) អនុបាទិទុបាទានិយធម៌ អាស្រ័យអនុបាទិទុបាទានិយធម៌
 រទិបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិយ្យជួយ គឺ ខន្ធ ៣ ក្តី ចិត្តសម្ពាធិប្បក្តី អា-
 ស្រ័យអនុបាទិទុបាទានិយក្ខន្ធទ (មហាក្វត ៣) អាស្រ័យមហាក្វត ១ . . .

(១៨៨) ឧបាទិដ្ឋានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបា-
 នានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អនុន្តរប្បច្ចយា . . .
 អនុន្តរប្បច្ចយា . . . សហជាតប្បច្ចយា ឧបាទិដ្ឋា-
 នានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច . . . បដិសន្ធិកុណា
 មហាក្កតំ បដិច្ច . . . មហាក្កតេ បដិច្ច កធន្តា-
 ឧបាទារូបំ អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្កតំ
 ច្ច . . . មហាក្កតេ បដិច្ច កធន្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។
 ឧបាទានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច តីណំ ។ អនុ-
 ន្តានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុបាទិដ្ឋានានិយោ
 ឧប្បជ្ជតិ សហជាតប្បច្ចយា អនុបាទិដ្ឋា-
 នានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខណ្ឌ ចិត្តស-
 នក្ខារូបំ ។ បេ ។ ឯកំ មហាក្កតំ បដិច្ច . . .

(១៨៨) ឧបាទិទ្ធុបាទនិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិទ្ធុបាទនិយធម៌ រើប
កេរ្តិ៍ ព្រោះអនុទ្ធិប្បវ្វ័យ . . . ព្រោះសមនុទ្ធិប្បវ្វ័យ . . . ព្រោះ
បាតប្បវ្វ័យ អាស្រ័យឧបាទិទ្ធុបាទនិយក្ខន្ធ ១ . . . អាស្រ័យមហា
១ ក្នុងខណៈវេទនាសុទ្ធ . . . កងក្ការ ឧបាទិទ្ធ អាស្រ័យមហាក្ក
ឡាយ អាស្រ័យមហាក្ក ១ របស់ក្កសក្ការ . . . កងក្ការ
ឡាយ អាស្រ័យមហាក្កតាំងឡាយ ។ ខន្ធ ពា អាស្រ័យឧបាទិ
និយធម៌ ។ អនុបាទិទ្ធុបាទនិយធម៌ អាស្រ័យអនុបាទិទ្ធុបាទនិយធម៌
កេរ្តិ៍ ព្រោះសហជនប្បវ្វ័យ គឺ ខន្ធ ពា ក្ក ចិត្តសមុប្បវ្វ័យ
សម្រាប់អនុបាទិទ្ធុបាទនិយក្ខន្ធ ១ ។ រេ ។ អាស្រ័យមហាក្ក ១ . . .

មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ឧបាទានរូបំ ពាហិរំ
 ... អាហារសមុដ្ឋានំ ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហា-
 ក្ខតំ បដិច្ច ... ។ អនុចានិន្ទចានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច
 តិណំ ។ អនុចានិន្ទចានានិយញ្ច អនុចានិន្ទអនុចានា-
 និយញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អនុចានិន្ទអនុចានានិយោ ។
 ឧចានិន្ទចានានិយញ្ច អនុចានិន្ទចានានិយញ្ច ធម្មំ
 បដិច្ច អនុចានិន្ទចានានិយោ ។

[១៨៩] ឧចានិន្ទចានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧចា-
 និន្ទចានានិយោ ធម្មោ ឧប្បន្នតិ អញ្ញមញ្ញប្បន្នយា
 ឧចានិន្ទចានានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច ... បដិសន្ធិគូលោ
 ឧចានិន្ទចានានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
 វត្ថុ ច ខន្ធព បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច ខន្ធា ឯកំ
 មហាក្ខតំ បដិច្ច ... ទ្វេ មហាក្ខតេ បដិច្ច ទ្វេ
 មហាក្ខតា អសញ្ញាសន្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ ... ។
 អនុចានិន្ទចានានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ពាហិរំ ... អាហារំ
 ... ឧត្តសមុដ្ឋានំ ... ។ អនុចានិន្ទអនុចានានិយំ
 ធម្មំ បដិច្ច ។

ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្ខតវាំងឡាយ ពាហិរូប ...

អាហារសមុដ្ឋានរូប ... ឧត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យមហាក្ខត ១ ... ។

ខន្ធា អាស្រ័យអនុចានិន្ទចានានិយធម៌ ។ អនុចានិន្ទចានានិយធម៌

អាស្រ័យអនុចានិន្ទចានានិយធម៌ផង អនុចានិន្ទអនុចានានិយធម៌ផង ។

អនុចានិន្ទចានានិយធម៌ អាស្រ័យខន្ធានិយធម៌ផង អនុចានិន្ទ

ចានានិយធម៌ផង ។

[១៨៩] ឧចានិន្ទចានានិយធម៌ អាស្រ័យឧចានិន្ទចានានិយធម៌ រូប

កើតឡើង ព្រោះអញ្ញមញ្ញប្បន្នយ គឺ អាស្រ័យឧចានិន្ទចានានិយក្ខន្ធទ ...

ខន្ធា ក្តី វត្ថុក្តី អាស្រ័យឧចានិន្ទចានានិយក្ខន្ធទ ក្នុងខណៈ នៃបដិសន្ធិ

វត្ថុ អាស្រ័យខន្ធានិយធម៌ ខន្ធានិយធម៌ អាស្រ័យវត្ថុ អាស្រ័យមហា-

ក្ខត១ ... មហាក្ខត២ អាស្រ័យមហាក្ខត២ មហាក្ខត១ របស់ពួកអសញ្ញា-

សត្វ ... ។ ពាហិរូប អាស្រ័យអនុចានិន្ទចានានិយធម៌ ... អាហារ-

[១៧០] ឧបាទិស្សន្តបិដកនិយម ធម្មំ បដិច្ច . . .
និស្សយេប្បច្ចយា ។ នវ បញ្ញា ។ . . . ឧបនិស្ស-
យេប្បច្ចយា ។

[១៧១] ឧបាទិស្សន្តបិដកនិយម ធម្មំ បដិច្ច ឧបា-
ទិស្សន្តបិដកនិយម ធម្មំ ឧប្បន្នតិ បុរោហិតប្បច្ចយា ។
តិណំ បញ្ញា ។

[១៧២] អនុបាទិស្សន្តបិដកនិយម ធម្មំ បដិច្ច អនុ-
បាទិស្សន្តបិដកនិយម ធម្មំ ឧប្បន្នតិ អាសេវនប្ប-
ច្ចយា អនុបាទិស្សន្តបិដកនិយម ធម្មំ ឧប្បន្នតិ ឧប-
និស្សយេប្បច្ចយា អនុបាទិស្សន្តបិដកនិយម ធម្មំ បដិច្ច អនុបាទិស្សន្ត-
បិដកនិយម ធម្មំ ឧប្បន្នតិ អាសេវនប្បច្ចយា
អនុបាទិស្សន្តបិដកនិយម ធម្មំ ឧប្បន្នតិ ឧប-
និស្សយេប្បច្ចយា អនុបាទិស្សន្តបិដកនិយម ធម្មំ បដិច្ច ។

[១៧៣] ឧបាទិស្សន្តបិដកនិយម ធម្មំ បដិច្ច ឧបា-
ទិស្សន្តបិដកនិយម ធម្មំ ឧប្បន្នតិ កម្មប្បច្ចយា ។ ហេ-
តុប្បច្ចយសនិសា នវ បញ្ញា ។

[១៧៤] ឧបាទិស្សន្តបិដកនិយម ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទិស្ស-
ន្តបិដកនិយម ធម្មំ ឧប្បន្នតិ វិចារកប្បច្ចយា តិណំ ។

[១៧៥] អស្រ័យឧបាទិស្សន្តបិដកនិយម ធម្មំ . . . ព្រោះនិស្សយេប្ប-
ច្ចយ ។ មានបញ្ញា ៧ ។ . . . ព្រោះឧបនិស្សយេប្បច្ចយ ។

[១៧៦] ឧបាទិស្សន្តបិដកនិយម ធម្មំ អស្រ័យឧបាទិស្សន្តបិដកនិយម ធម្មំ
វេបកើតឡើង ព្រោះបុរោហិតប្បច្ចយ ។ មានបញ្ញា ៧ ។

[១៧៧] អនុបាទិស្សន្តបិដកនិយម ធម្មំ អស្រ័យអនុបាទិស្សន្តបិដកនិយម ធម្មំ
វេបកើតឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ចយ គឺ អស្រ័យអនុបាទិស្ស-
ន្តបិដកនិយម ក្នុង ១ ។ អនុបាទិស្សន្តបិដកនិយម ធម្មំ អស្រ័យអនុបាទិស្ស-
ន្តបិដកនិយម ធម្មំ វេបកើតឡើង ព្រោះអាសេវនប្បច្ចយ គឺ អស្រ័យ
អនុបាទិស្សន្តបិដកនិយម ក្នុង ១ ។

[១៧៨] ឧបាទិស្សន្តបិដកនិយម ធម្មំ អស្រ័យឧបាទិស្សន្តបិដកនិយម ធម្មំ
វេបកើតឡើង ព្រោះកម្មប្បច្ចយ ។ មានបញ្ញា ៧ ដូចជាគុណហេតុ-
ប្បច្ចយវេទ ។

[១៧៩] ឧបាទិស្សន្តបិដកនិយម ធម្មំ អស្រ័យឧបាទិស្សន្តបិដកនិយម ធម្មំ
វេបកើតឡើង ព្រោះវិចារកប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៧ ។

អនុបាទិទ្ធិបាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុបាទិទ្ធិបា-
ទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិចារកប្បច្ចយា ឯកំ
មហាក្ខតំ បដិច្ច . . . មហាក្ខតេ បដិច្ច ចិត្តសមុ-
ដ្ឋានំ រូបំ ឧបាទារូបំ ។ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយំ
ធម្មំ បដិច្ច អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្ប-
ជ្ឈតិ វិចារកប្បច្ចយា វិចារកំ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិ-
យំ ឯកំ ខន្ធិ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ។ ឈ បញ្ញា ។

[១៩៥] ឧបាទិទ្ធិបាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបា-
ទិទ្ធិបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ វិចារកប្បច្ចយា ។
បេ ។ វត្ថុយប្បច្ចយា ឈាធម្មច្ចយោ មគ្គប្បច្ចយា
សម្បយុត្តប្បច្ចយា វិប្បយុត្តប្បច្ចយា អត្ថប្បច្ចយា
នត្ថប្បច្ចយា វិគតប្បច្ចយា អវិគតប្បច្ចយា ។

យថា កុសលត្ថិតស្ម បដិច្ចព្រហ្ម សន្និយ-
មក្កេន វិទ្យាវតោ ឯវំ វិទ្យាវតត្ថំ ។

[១៩៦] ហេតុយា ឈ វារម្មណោ តិណិ អធិ-
បតិយា បញ្ច អនន្តរេ តិណិ សមនន្តរេ តិណិ
សហជាតេ ឈ អញ្ញមញ្ញោ តិណិ ធិស្សយេ ឈ

អនុបាទិទ្ធិបាទានិយធមិ អាស្រ័យអនុបាទិទ្ធិបាទានិយធមិ ទើបកើតឡើង
ព្រោះវិបាកប្បច្ច័យ គឺ អាស្រ័យមហាក្ខត ១ . . . ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ ។ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិ-
យធមិ អាស្រ័យអនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
វិបាកប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា អាស្រ័យអនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយក្ខន្ធទ ដែល
ជាវិបាក ។ មានបញ្ហា ៩ ។

[១៩៧] ឧបាទិទ្ធិបាទានិយធមិ អាស្រ័យឧបាទិទ្ធិបាទានិយធមិ
ទើបកើតឡើង ព្រោះអាហារប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ព្រោះវត្ថុយប្បច្ច័យ
ព្រោះឈាធម្មប្បច្ច័យ ព្រោះមគ្គប្បច្ច័យ ព្រោះសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ព្រោះ
វិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ព្រោះអត្ថប្បច្ច័យ ព្រោះនត្ថប្បច្ច័យ ព្រោះវិគតប្ប-
ច្ច័យ ព្រោះអវិគតប្បច្ច័យ ។ បណ្ឌិតតប្បវិទិត្តោ ដូចជាបដិច្ចព្រះ
ក្នុងកុសលត្ថិតៈ ដែលលោកឲ្យវិទិត្តោហើយ តាមលំនាំនៃការស្វា-
ព្យាយាម ។

[១៩៨] ព្រះ ៩ ក្នុងហេតុប្បច្ច័យ ព្រះ ៣ ក្នុងអា-
រម្មណប្បច្ច័យ ព្រះ ៥ ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ ព្រះ ៣ ក្នុងអនន្តរ-
ប្បច្ច័យ ព្រះ ៣ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ច័យ ព្រះ ៩ ក្នុងសហជាតប្ប-
ច្ច័យ ព្រះ ៣ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ច័យ ព្រះ ៩ ក្នុងធិស្សយប្បច្ច័យ

ឧបទិស្សយេ តីណិ បុរេជានេ តីណិ អាសេវនេ
ទ្វេ កម្មេ ធរ វិចារកេ ធរ អាហារេ ធរ វេទ្ខិយេ
ធរ ឈានេ ធរ មគ្គេ ធរ សម្មយុត្តេ តីណិ
វិជ្ជយុត្តេ ធរ អត្តិយា ធរ ធម្មតិយា តីណិ វិគតេ
តីណិ អវគតេ ធរ ។ ហេតុប្បច្ចយា អាម្មណ
តីណិ... អវិគតេ ធរ ។

យថា កុសលត្ថិតៈ បដិច្ចកថាជា សង្ខារ-
មគ្គេន គណៈតា ឯវំ គណេត្វំ ។

អនុលោមំ ។

[១៧៧] ឧបាទិដ្ឋានាទិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទិដ្ឋា-
នាទិយេយា ធម្មោ ឧប្បន្នតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេ-
តុកំ ឧបាទិដ្ឋានាទិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា អហេតុកប្បន្នសន្ធិ-
ក្ខណេ ឧបាទិដ្ឋានាទិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ
ខន្ធា កធន្តា ច រូបំ ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា
កធន្តា ច រូបំ ខន្ធេ បដិច្ច វត្ថុ វត្ថុ បដិច្ច
ខន្ធា ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច តយោ មហាក្ខតា

វារៈ ព ក្នុងឧបទិស្សយប្បច្ច័យ វារៈ ព ក្នុងបុរេជាកប្បច្ច័យ វារៈ ២ ក្នុង
អាសវនប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងវិចារកប្បច្ច័យ
វារៈ ៧ ក្នុងអាហារប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងវេទ្ខិយប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុង
ឈានប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងមគ្គប្បច្ច័យ វារៈ ព ក្នុងសម្មយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៧
ក្នុងវិជ្ជយុត្តប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអត្តិប្បច្ច័យ វារៈ ព ក្នុងធម្មតិប្បច្ច័យ
វារៈ ព ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ វារៈ ៧ ក្នុងអវគតប្បច្ច័យ ។ វារៈ ព ក្នុង
អាម្មណប្បច្ច័យ ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ... វារៈ ៧ ក្នុងអវគតប្បច្ច័យ ។

បទ្ធិតតប្បិព័ ដូចជាករណប្បច្ច័យធម្មតា ក្នុងកុសលត្ថិតៈ ដែល
លោកប្រែហើយ តាមលំអាននៃការស្វាធារ្យវិដា ។

ធម៌ អនុលោម ។

[១៧៨] ឧបាទិដ្ឋានាទិយធម៌ កាស្រ័យឧបាទិដ្ឋានាទិយធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធព កាស្រ័យឧបាទិដ្ឋា-
នាទិយក្នុងខ ដែលជាអហេតុកៈ ខន្ធ ២ កាស្រ័យខន្ធ ២ ខន្ធ ព ក្តី
កធន្តាប្រតី កាស្រ័យឧបាទិដ្ឋានាទិយក្នុងខ ក្នុងឧបាទិដ្ឋានាទិយក្នុង
ដ៏សន្ធិ ខន្ធ ២ កធន្តាប្រតី កាស្រ័យខន្ធ ២ វត្ថុ កាស្រ័យខន្ធចាំង-
ឡាយ ខន្ធចាំងឡាយ កាស្រ័យវត្ថុ មហាក្ខត ព កាស្រ័យមហាក្ខត ខ

មហាក្សតេ បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ អសញ្ញា-
 សត្តានំ ឯកំ មហាក្សតំ បដិច្ច . . . មហាក្សតេ
 បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧបាទារូបំ ។ ឧបាទិន្នាបាទា-
 និយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុបាទិន្នាបាទានិយោ ឆម្មា
 ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា អហេតុកេ ឧបាទិន្នាបា-
 ទានិយេ ខន្ធ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ ឧបា-
 ទិន្នាបាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទិន្នាបាទានិយោ ច
 អនុបាទិន្នាបាទានិយោ ច ឆម្មា ឧប្បជ្ឈន្តិ នហេតុ-
 ប្បច្ចយា អហេតុកំ ឧបាទិន្នាបាទានិយំ ឯកំ ខន្ធ
 បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទេ ខន្ធ បដិច្ច ទេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ។

[១៩៧] អនុបាទិន្នាបាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុ-
 បាទិន្នាបាទានិយោ ឆម្មា ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយា
 អហេតុកំ អនុបាទិន្នាបាទានិយំ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច
 តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ ទេ ខន្ធ បដិច្ច
 ទេ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ រូបំ អនុបាទិន្នាបាទានិយំ
 ឯកំ មហាក្សតំ មហាក្សតេ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ឧបាទារូបំ តាហិវ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .

កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ អាស្រ័យមហាក្ខត
 របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ . . . កដត្តារូប ឧបាទារូប អាស្រ័យមហាក្ខតទាំង-
 ឡាយ ។ អនុបាទិន្នាបាទានិយធម៌ អាស្រ័យឧបាទិន្នាបាទានិយធម៌ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យឧបាទិន្នា-
 បាទានិយក្នុងទាំងឡាយ ដែលជាអហេតុកៈ ។ ឧបាទិន្នាបាទានិយធម៌ក្តី
 អនុបាទិន្នាបាទានិយធម៌ក្តី អាស្រ័យឧបាទិន្នាបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យឧបា-
 ទិន្នាបាទានិយក្នុង ១ ដែលជាអហេតុកៈ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី
 អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[១៩៨] អនុបាទិន្នាបាទានិយធម៌ អាស្រ័យអនុបាទិន្នាបាទានិយធម៌ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យ
 អនុបាទិន្នាបាទានិយក្នុង ១ ជាអហេតុកៈ ខន្ធ ២ ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី មហា-
 ក្ខត ១ ដែលជាអនុបាទានិយក្តី អាស្រ័យខន្ធ ២ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ឧបាទារូប
 អាស្រ័យមហាក្ខតទាំងឡាយ តាហិវរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . .

អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្ខតំ
 បដិច្ច ។ អនុចាទិន្នាណានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុចា-
 ទិន្នាណានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នរោម្មណប្បច្ចយា
 អនុចាទិន្នាណានិយោ ទន្ធទ បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបំ ។ អនុចាទិន្នាណានិយក្ខ អនុចាទិន្នាណានិ-
 យក្ខ ធម្មំ បដិច្ច អនុចាទិន្នាណានិយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នរោម្មណប្បច្ចយា អនុចាទិន្នាណានិយោ
 ទន្ធទ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។
 ឧចាទិន្នាណានិយក្ខ អនុចាទិន្នាណានិយក្ខ ធម្មំ
 បដិច្ច អនុចាទិន្នាណានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នរោ-
 ម្មណប្បច្ចយា ឧចាទិន្នាណានិយោ ទន្ធទ ច មហា-
 ក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[២០០] ឧចាទិន្នាណានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧចា-
 ទិន្នាណានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតីប្បច្ចយា ។
 បដិសន្ធិ បរិបុណ្ណំ ។ តីណិ បញ្ញា ។ អនុចា-
 ទិន្នាណានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ។ ឯកា បញ្ញា ។ អនុចា-
 ទិន្នាណានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុចាទិន្នាណានិយោ

អាហារសមុដ្ឋានោ . . . អាស្រ័យមហាក្ខត ១ ដែលមានផ្លូវជាស-
 មុដ្ឋាន ។ អនុចាទិន្នាណានិយធម៌ អាស្រ័យអនុចាទិន្នាណានិយ-
 ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនរោម្មណប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យអនុចាទិន្នាណានិយក្ខន្ធាន្តរាំងឡាយ ។ អនុចាទិន្នាណានិយ-
 ធម៌ អាស្រ័យអនុចាទិន្នាណានិយធម៌ផង អនុចាទិន្នាណានិយធម៌
 ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនរោម្មណប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យអនុចាទិន្នាណានិយក្ខន្ធាន្តរាំងឡាយផង មហាក្ខតរាំងឡាយ
 ផង ។ អនុចាទិន្នាណានិយធម៌ អាស្រ័យឧចាទិន្នាណានិយធម៌ផង
 អនុចាទិន្នាណានិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនរោម្មណប្បច្ចយ គឺ
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យឧចាទិន្នាណានិយក្ខន្ធាន្តរាំងឡាយផង មហាក្ខត
 រាំងឡាយផង ។

[២០១] ឧចាទិន្នាណានិយធម៌ អាស្រ័យឧចាទិន្នាណានិយធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតីប្បច្ចយ ។ បដិសន្ធិ បរិបុណ្ណិ ។
 មានបញ្ញា ៣ ។ អាស្រ័យអនុចាទិន្នាណានិយធម៌ ។ មានបញ្ញា
 ១ ។ អនុចាទិន្នាណានិយធម៌ អាស្រ័យអនុចាទិន្នាណានិយធម៌

ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា អនុចាទិន្នអនុ-
 ចាទានិយេ ខន្ធ បដិច្ច អនុចាទិន្នអនុចាទានិយា
 អធិបតិ ។ ឧចាទិន្នចាទានិយេ អនុចាទិន្នចាទានិ-
 យេ ធម្មំ បដិច្ច អនុចាទិន្នចាទានិយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា ឧចាទិន្នចាទានិយេ ខន្ធ
 ច វេហក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

(២០២) ឧចាទិន្នចាទានិយេ ធម្មំ បដិច្ច ឧចា-
 ទិន្នចាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអនន្តរប្បច្ចយា
 ។ វេ ។ . . . នសមនន្តរប្បច្ចយា នអក្ខមក្ខប្បច្ចយា
 នឧបនិស្សយប្បច្ចយា នបុរោជាតប្បច្ចយា នបក្កាជា-
 តប្បច្ចយា នអាសវនប្បច្ចយា ។ អនុចាទិន្នអនុចា-
 ទានិយេ ធម្មំ បដិច្ច អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នអាសវនប្បច្ចយា វិចាគំ អនុចាទិន្នអនុ-
 ចាទានិយេ ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ ។
 សន្និទ្ធី ។

(២០៣) អនុចាទិន្នចាទានិយេ ធម្មំ បដិច្ច អនុ-
 ចាទិន្នចាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នកម្មប្បច្ចយា
 អនុចាទិន្នចាទានិយេ ខន្ធ បដិច្ច អនុចាទិន្នចា-
 ទានិយោ ចេតនា ពាហិវ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . .

វេហក្ខតេ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ អធិបតិ ដែលជាអនុចាទិន្ន-
 អនុចាទានិយៈ អាស្រ័យអនុចាទិន្នអនុចាទានិយក្នុងទាំងឡាយ ។ អនុ-
 ចាទិន្នចាទានិយធមិ អាស្រ័យឧចាទិន្នចាទានិយធមិផង អនុចាទិន្នចាទា-
 និយធមិផង វេហក្ខតេ ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 អាស្រ័យឧចាទិន្នចាទានិយក្នុងទាំងឡាយផង មហាក្ខតេទាំងឡាយផង ។

(២០៤) ឧចាទិន្នចាទានិយធមិ អាស្រ័យឧចាទិន្នចាទានិយធមិ
 វេហក្ខតេ ព្រោះនអនន្តរប្បច្ចយ ។ វេ ។ . . . ព្រោះនសមនន្ត-
 រប្បច្ចយ ព្រោះនកម្មប្បច្ចយ ព្រោះនឧបនិស្សយប្បច្ចយ ព្រោះ
 នបុរោជាតប្បច្ចយ ព្រោះនបក្កាជាតប្បច្ចយ ព្រោះនអាសវនប្បច្ចយ ។
 អនុចាទិន្នអនុចាទានិយធមិ អាស្រ័យអនុចាទិន្នអនុចាទានិយធមិ វេហ
 ក្ខតេ ព្រោះនអាសវនប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ពា អាស្រ័យអនុចាទិន្ន-
 អនុចាទានិយក្នុង ១ ដែលជាវិបាក ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

(២០៥) អនុចាទិន្នចាទានិយធមិ អាស្រ័យអនុចាទិន្នចាទានិយធមិ
 វេហក្ខតេ ព្រោះនកម្មប្បច្ចយ គឺ អនុចាទិន្នចាទានិយចេតនា អាស្រ័យ
 អនុចាទិន្នចាទានិយក្នុងទាំងឡាយ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . .

ឧត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ។

[២០៤] អនុចាទិន្នអនុចាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុ-
ចាទិន្នអនុចាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នវិចារកប្បដ្ឋយា
កុសលេ អនុចាទិន្នអនុចាទានិយេ ទន្ធូ បដិច្ច
អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ចេតនា ។

[២០៥] ឧចាទិន្នចាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧចា-
ទិន្នចាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នវិចារកប្បដ្ឋយា
អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច មហាក្ខតេ
បដិច្ច កដត្តារូបំ ឧចាទានិយំ ។ ឧចាទិន្នចាទា-
និយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុចាទិន្នចាទានិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ នវិចារកប្បដ្ឋយា ។ ឯកា បញ្ញា ។
អនុចាទិន្នចាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុចាទិន្នអនុចាទា-
និយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នវិចារកប្បដ្ឋយា កុសលំ
អនុចាទិន្នអនុចាទានិយំ ឯកំ ទន្ធូ បដិច្ច តយោ
ទទ្ធា ។ តិណំ បញ្ញា ។ អនុចាទិន្នចាទានិយញ្ច
អនុចាទិន្នអនុចាទានិយញ្ច ធម្មំ បដិច្ច អនុចាទិន្នចា-
ទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នវិចារកប្បដ្ឋយា កុស-
លេ អនុចាទិន្នអនុចាទានិយេ ទន្ធូ ច មហាក្ខតេ
ច បដិច្ច ឧត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

អាស្រ័យមហាក្ខត ១ ដែលមានរដ្ឋជាសមុដ្ឋាន ។

[២០៦] អនុចាទិន្នអនុចាទានិយធមិ អាស្រ័យអនុចាទិន្នអនុចា-
ទានិយធមិ វេបកើតឡើង ព្រោះនវិចារកប្បដ្ឋយ គឺ អនុចាទិន្នអនុចា-
ទានិយចេតនា អាស្រ័យអនុចាទិន្នអនុចាទានិយក្នុងខាងឡាយ ដែលជា
កុសល ។

[២០៧] ឧចាទិន្នចាទានិយធមិ អាស្រ័យឧចាទិន្នចាទានិយធមិ
វេបកើតឡើង ព្រោះនវិចារកប្បដ្ឋយ គឺ អាស្រ័យមហាក្ខត ១ របស់
តួអសញ្ញាសត្ត កដត្តារូប ឧចាទានិយ អាស្រ័យមហាក្ខតខាងឡាយ ។
អនុចាទិន្នចាទានិយធមិ អាស្រ័យអនុចាទិន្នចាទានិយធមិ វេបកើតឡើង
ព្រោះនវិចារកប្បដ្ឋយ ។ មានបញ្ញា ១ ។ អនុចាទិន្នអនុចាទានិយធមិ
អាស្រ័យអនុចាទិន្នចាទានិយធមិ វេបកើតឡើង ព្រោះនវិចារកប្បដ្ឋយ គឺ
ទន្ធូ តា អាស្រ័យអនុចាទិន្នចាទានិយក្នុង ១ ដែលជាកុសល ។ មាន
បញ្ញា ៣ ។ អនុចាទិន្នចាទានិយធមិ អាស្រ័យអនុចាទិន្នចាទានិយធមិ
ផង អនុចាទិន្នអនុចាទានិយធមិផង វេបកើតឡើង ព្រោះនវិចារកប្បដ្ឋយ
គឺ ឧត្តសមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យអនុចាទិន្នអនុចាទានិយក្នុងខាងឡាយ ដែល
ជាកុសលផង មហាក្ខតខាងឡាយផង ។

[២០៦] ឧបាទិដ្ឋានានិយមំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទិដ្ឋានា-
 នានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នកាហារប្បដ្ឋយា អសញ្ញា-
 សត្តានំ ឯកំ មហាក្កតំ បដិច្ច ។ អនុបាទិដ្ឋានា-
 នានិយមំ ធម្មំ បដិច្ច អនុបាទិដ្ឋានានិយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នកាហារប្បដ្ឋយា តាហិវំ . . . ឧតុសមុជ្ឈានំ
 ឯកំ មហាក្កតំ បដិច្ច ។ សន្និទ្ធី ។

[២០៧] ឧបាទិដ្ឋានានិយមំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបា-
 ទិដ្ឋានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នក្រិយប្បដ្ឋយា
 អសញ្ញាសត្តានំ មហាក្កតេ បដិច្ច រូបជីវិតក្រិយំ ។

[២០៨] អនុបាទិដ្ឋានានិយមំ ធម្មំ បដិច្ច អនុ-
 បាទិដ្ឋានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នក្រិយប្បដ្ឋយា
 តាហិវំ . . . កាហារសមុជ្ឈានំ . . . ឧតុសមុជ្ឈានំ ឯកំ
 មហាក្កតំ បដិច្ច ។

[២០៩] ឧបាទិដ្ឋានានិយមំ ធម្មំ បដិច្ច ឧបាទិដ្ឋានា-
 និយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នឈានប្បដ្ឋយា បញ្ចវិញ្ញាណ-
 សហគតំ ឯកំ ខន្ធិ បដិច្ច កាយោ ខន្ធា ។ សន្និទ្ធី ។

[២០៦] ឧបាទិដ្ឋានានិយមំ អស្រ័យឧបាទិដ្ឋានានិយមំ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនកាហារប្បដ្ឋយ គឺ អស្រ័យមហាក្កត ១ របស់
 ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ អនុបាទិដ្ឋានានិយមំ អស្រ័យអនុបាទិដ្ឋានា-
 និយមំ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកាហារប្បដ្ឋយ គឺ តាហិវុប . . .
 អស្រ័យមហាក្កត ១ ដែលមានរដូវជាសមុជ្ឈាន ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

[២០៧] ឧបាទិដ្ឋានានិយមំ អស្រ័យឧបាទិដ្ឋានានិយ-
 មំ ទើបកើតឡើង ព្រោះនក្រិយប្បដ្ឋយ គឺ រូបជីវិតក្រិយ អស្រ័យ
 មហាក្កតទាំងឡាយ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។

[២០៨] អនុបាទិដ្ឋានានិយមំ អស្រ័យអនុបាទិដ្ឋានានិយ-
 មំ ទើបកើតឡើង ព្រោះនក្រិយប្បដ្ឋយ គឺ តាហិវុប . . .
 កាហារសមុជ្ឈានរូប . . . អស្រ័យមហាក្កត ១ ដែលមានរដូវជា
 សមុជ្ឈាន ។

[២០៩] ឧបាទិដ្ឋានានិយមំ អស្រ័យឧបាទិដ្ឋានានិយមំ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនឈានប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធតា អស្រ័យ
 ខន្ធទ ១ ដែលច្រឡំដោយបញ្ចវិញ្ញាណ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ។ អនុតា-
 ទិន្នាទានិនិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុតាទិន្នាទានិនិយោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នឈានប្បច្ចយា តាហិវ... អាហារ-
 សមុដ្ឋានំ ... ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ។

[២០០] ឧតាទិន្នាទានិនិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧតា-
 ទិន្នាទានិនិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នមត្តប្បច្ចយា
 អហេតុកំ ឧតាទិន្នាទានិនិយំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច
 តយោ ទន្ធា ។ មរោ បញ្ញា ។

[២០១] ឧតាទិន្នាទានិនិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧតា-
 ទិន្នាទានិនិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នសម្បយុត្តប្បច្ច-
 យា ។ នរោម្មណាប្បច្ចយសទិសំ ។

[២០២] ឧតាទិន្នាទានិនិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧតា-
 ទិន្នាទានិនិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា
 អារុប្ប ឧតាទិន្នាទានិនិយំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច
 តយោ ទន្ធា អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ
 បដិច្ច ។ អនុតាទិន្នាទានិនិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុ-
 តាទិន្នាទានិនិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយា អារុប្ប អនុតាទិន្នាទានិនិយំ ឯកំ ទន្ធិ
 បដិច្ច តយោ ទន្ធា តាហិវ... អាហារសមុដ្ឋានំ ...

អាស្រ័យមហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។ អនុតាទិន្នាទានិនិយធម៌
 អាស្រ័យអនុតាទិន្នាទានិនិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនឈានប្បច្ច័យ
 គឺ តាហិវ... អាហារសមុដ្ឋានប្រ... អាស្រ័យមហាក្ខត ១
 ដែលមានផ្លូវជាសមុដ្ឋាន ។

[២០៣] ឧតាទិន្នាទានិនិយធម៌ អាស្រ័យឧតាទិន្នាទានិនិយធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនមត្តប្បច្ច័យ គឺ ទន្ធា អាស្រ័យឧតាទិន្នា-
 ទានិនិយក្ខន្ធទ ដែលជាអហេតុកៈ ។ មានបញ្ជា ៥ ។

[២០៤] ឧតាទិន្នាទានិនិយធម៌ អាស្រ័យឧតាទិន្នាទានិនិយធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ប្រហែលដ្ឋាននឹងការម្ម-
 ណាប្បច្ច័យដែរ ។

[២០៥] ឧតាទិន្នាទានិនិយធម៌ អាស្រ័យឧតាទិន្នាទានិនិយធម៌
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ទន្ធា អាស្រ័យឧតា-
 ទិន្នាទានិនិយក្ខន្ធទ ក្នុងអប្បភត អាស្រ័យមហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញា-
 សត្វ ។ អនុតាទិន្នាទានិនិយធម៌ អាស្រ័យអនុតាទិន្នាទានិនិយធម៌ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ទន្ធា អាស្រ័យអនុតាទិន្នា-
 ទានិនិយក្ខន្ធទ ក្នុងអប្បភត តាហិវ... អាហារសមុដ្ឋានប្រ...

ឧត្តសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្ខតំ បដិច្ច ។ អនុចាទិន្ន-
 អនុចាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា អារុហ្ម អនុចា-
 ទិន្នអនុចាទានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា
 ទ្វេ ខន្ធេ បដិច្ច ទ្វេ ខន្ធា ។

[២១៣] ឧចាទិន្នចាទានិយំ ធម្មំ បដិច្ច ឧចា-
 ទិន្នចាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នោនត្ថិប្បច្ចយា . . .
 នោវិត្ថប្បច្ចយា ។ យថា កុសលត្ថិតេ បច្ចុដ្ឋយករោ
 វិត្ថារតោ ឯវំ វិត្ថារតោ ។

[២១៤] នហេតុយា បញ្ច នអារម្មណេ ន
 នអធិបតីយា ន នអនន្តរេ ន នសមនន្តរេ ន
 នអញ្ញាមញ្ញេ ន នឧបនិស្សយេ ន នបុរេជាតេ
 សត្វេ នបច្ឆាជាតេ នវំ នអាសវវេនេ នវំ នកក្កេ
 ទ្វេ នវិចារកេ ន នអាហារេ ទ្វេ នសង្ខារេ ទ្វេ
 នឈានេ ទ្វេ នមគ្គេ បញ្ច នសម្មយុត្តេ ន នវិ-
 ប្បយុត្តេ តិណិ នោនត្ថិយា ន នោវិតតេ ន ។

អាស្រ័យមហាក្ខត ១ ដែលមានផ្លូវជាសមុដ្ឋាន ។ អនុចាទិន្នអនុចាទា-
 និយធមិ អាស្រ័យអនុចាទិន្នអនុចាទានិយធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នវិប្បយុត្តប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ អាស្រ័យអនុចាទិន្នអនុចាទានិយក្ខន្ធ ១
 ក្នុងអរូបកត ខន្ធ ២ អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[២១៣] ឧចាទិន្នចាទានិយធមិ អាស្រ័យឧចាទិន្នចាទានិយធមិ
 ទើបកើតឡើង ព្រោះនោនត្ថិប្បច្ចយ . . . ព្រោះនោវិតតប្បច្ចយ ។
 បណ្ឌិតតប្បវិទូពិស្តារ ដូចជាបច្ចុដ្ឋយករៈ ដែលលោកទិព្វពិស្តារហើយ
 ក្នុងកុសលត្ថិតករៈដែរ ។

[២១៤] ករៈ៥ ក្នុងនហេតុប្បច្ចយ ករៈ៦ ក្នុងនអារម្មណ-
 ប្បច្ចយ ករៈ៦ ក្នុងនអធិបតីប្បច្ចយ ករៈ៦ ក្នុងនអនន្តរប្បច្ចយ
 ករៈ៦ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ចយ ករៈ៦ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ ករៈ៦
 ក្នុងនឧបនិស្សយប្បច្ចយ ករៈ៧ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ចយ ករៈ៨ ក្នុង
 នបច្ឆាជាតប្បច្ចយ ករៈ៨ ក្នុងនអាសវវេនប្បច្ចយ ករៈ៦ ក្នុងនកក្ក-
 ប្បច្ចយ ករៈ៦ ក្នុងនវិចារកប្បច្ចយ ករៈ៦ ក្នុងនអាហារប្បច្ចយ
 ករៈ៦ ក្នុងនសង្ខារប្បច្ចយ ករៈ៦ ក្នុងនឈានប្បច្ចយ ករៈ៥ ក្នុង
 នមគ្គប្បច្ចយ ករៈ៦ ក្នុងនសម្មយុត្តប្បច្ចយ ករៈ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយ ករៈ៦ ក្នុងនោនត្ថិប្បច្ចយ ករៈ៦ ក្នុងនោវិតតប្បច្ចយ ។

អភិធម្មចិនិកា អនុលោមបច្ចនិយម

និហេតុប្បដ្ឋយា និហេតុលោ ចត្តារិ ។ សន្និទ្ធី ។
... នោវិគតេ ចត្តារិ ។ យថា កុសលត្ថិកេ
គណនា ឯវំ គណេតញ្ច ។

បច្ចនិយម ។

(២១៥) និហេតុប្បដ្ឋយា និហេតុលោ ធម៌ ។
សន្និទ្ធី ។ ... នោវិគតេ ធម៌ ។ យថា កុសលត្ថិ-
កេ អនុលោមបច្ចនិយមគណនា ឯវំ គណេតញ្ច ។

អនុលោមបច្ចនិយម ។

(២១៦) និហេតុប្បដ្ឋយា អនុលោ ទ្វេ ។
សន្និទ្ធី ។ ... អវិគតេ បញ្ច ។ យថា កុសលត្ថិ-
កេ បច្ចនិយមនុលោមគណនា ឯវំ គណេតញ្ច ។

បច្ចនិយមនុលោម ។

បដិច្ចវារ ។

សហជាតិវារ

(២១៧) ឧបាទិទ្ធានាមិយំ ធម៌ សហជាតោ
ឧបាទិទ្ធានាមិយោ ធម៌ ឧប្បជ្ជតិ និហេតុប្បដ្ឋយា ។
បដិច្ចវារេយិ សហជាតវារេយិ សនិសោ ។

សហជាតវារ ។

អភិធម្មចិនិកា អនុលោមបច្ចនិយម

វារៈ ៤ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះនិហេតុប្បដ្ឋយា ។ សេចក្តីបំប្លែង ។
... វារៈ ៤ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយា ។ បណ្ឌិតធម្មករ ដូចជា ។
រាប់ ក្នុងកុសលត្ថិកៈវិដ្ឋា ។

ចប់ បច្ចនិយម ។

(២១៥) វារៈ ៦ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះនិហេតុប្បដ្ឋយា
សេចក្តីបំប្លែង ។ ... វារៈ ៦ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយា ។ បណ្ឌិត
ធម្មករ ដូចជា ការរាប់ នូវអនុលោមបច្ចនិយម ក្នុងកុសលត្ថិកៈវិដ្ឋា ។

ចប់ អនុលោមបច្ចនិយម ។

(២១៦) វារៈ ៤ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយា ព្រោះនិហេតុប្បដ្ឋយា ។
សេចក្តីបំប្លែង ។ ... វារៈ ៥ ក្នុងនិហេតុប្បដ្ឋយា ។ បណ្ឌិតធម្ម
ករ ដូចជា ការរាប់ នូវបច្ចនិយមនុលោម ក្នុងកុសលត្ថិកៈវិដ្ឋា ។

ចប់ បច្ចនិយមនុលោម ។

ចប់ បដិច្ចវារ ។

សហជាតិវារ

(២១៧) ឧបាទិទ្ធានាមិយធម៌ កើតជាមួយនឹងឧបាទិទ្ធានាមិ-
យធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនិហេតុប្បដ្ឋយា ។ បដិច្ចវារៈក្តី សហ-
ជាតវារៈក្តី ប្រវេណី ។ គ្នា ។

ចប់ សហជាតវារ ។

បច្ចុយវិវា

(២០៨) ឧបាទិដ្ឋានានិយំ ធម្មំ បច្ចុយា ឧបា-
 ទិដ្ឋានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឧបាទិដ្ឋា-
 នានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចុយា ភយោ ខន្ធា បដិ-
 សន្និក្កុណោ ខន្ធំ បច្ចុយា វត្ថុំ វត្ថុំ បច្ចុយា ខន្ធា
 ឯកំ មហាក្ខតំ បច្ចុយា ភយោ មហាក្ខតា មហា-
 ក្ខត បច្ចុយា កកដត្តារូបំ ខន្ធានារូបំ វត្ថុំ បច្ចុយា
 ឧបាទិដ្ឋានានិយោ ខន្ធា ។ ឧបាទិដ្ឋានានិយំ
 ធម្មំ បច្ចុយា អនុបាទិដ្ឋានានិយោ ធម្មោ ឧប្ប-
 ជ្ឈតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឧបាទិដ្ឋានានិយោ ខន្ធំ បច្ចុយា
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វត្ថុំ បច្ចុយា អនុបាទិដ្ឋា-
 នានិយោ ខន្ធា ។ ឧបាទិដ្ឋានានិយំ ធម្មំ បច្ចុយា
 អនុបាទិដ្ឋានានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេ-
 តុប្បដ្ឋយា វត្ថុំ បច្ចុយា អនុបាទិដ្ឋានានិយោ
 ខន្ធា ។ ឧបាទិដ្ឋានានិយំ ធម្មំ បច្ចុយា ឧបា-
 ទិដ្ឋានានិយោ ច អនុបាទិដ្ឋានានិយោ ច ធម្មា
 ឧប្បជ្ឈន្តិ ហេតុប្បដ្ឋយា ឧបាទិដ្ឋានានិយំ ឯកំ
 ខន្ធំ បច្ចុយា ភយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

បច្ចុយវិវា

(២០៩) ឧបាទិដ្ឋានានិយយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋានានិ-
 យធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ខន្ធ ព ពឹងផ្អែកនឹង
 ឧបាទិដ្ឋានានិយក្នុងខ វត្ថុ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធានំឡាយ ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ខន្ធានំឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ មហាក្ខត ព ពឹងផ្អែកនឹង
 មហាក្ខត ខ កដត្តារូប ឧបាទិដ្ឋានានិយ ពឹងផ្អែកនឹងមហាក្ខត ពឹងឡាយ ឧបា-
 ទិដ្ឋានានិយក្នុងខន្ធានំឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អនុបាទិដ្ឋានានិយធម៌
 ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋានានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ
 គឺ ចិត្តសមុដ្ឋាន ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋានានិយក្នុងខន្ធានំឡាយ អនុ-
 បាទិដ្ឋានានិយក្នុងខន្ធានំឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អនុបាទិដ្ឋានានិយ-
 ធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋានានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បដ្ឋយ គឺ អនុបាទិដ្ឋានានិយក្នុងខន្ធានំឡាយ ពឹងផ្អែក
 នឹងវត្ថុ ។ ឧបាទិដ្ឋានានិយធម៌ក្តី អនុបាទិដ្ឋានានិយធម៌ក្តី ពឹង
 ផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋានានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ គឺ
 ខន្ធ ព ចិត្តសមុដ្ឋាន ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋានានិយក្នុងខ ។

អនុបាទិទ្ធ្នបាទានិយធម៌ ធម៌ បច្ចយា អនុបាទិទ្ធ្នបា-
 ទានិយោ ធម៌ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា ។ ឯកា
 បញ្ញា ។ អនុបាទិទ្ធ្នអនុបាទានិយធម៌ ធម៌ បច្ចយា
 អនុបាទិទ្ធ្នអនុបាទានិយោ ធម៌ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្ប-
 ច្ចយា ។ តិណ្ឌិ បញ្ញា ។ អនុបាទិទ្ធ្នបាទានិយកា
 អនុបាទិទ្ធ្នអនុបាទានិយកា ធម៌ បច្ចយា អនុបាទិ-
 ទ្ធ្នអនុបាទានិយោ ធម៌ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា
 អនុបាទិទ្ធ្នអនុបាទានិយធម៌ ឯកា ទទ្ធកា វត្ថុកា បច្ចយា
 តយោ ខន្ធ ទេ ខន្ធ ច វត្ថុកា បច្ចយា ទេ
 ខន្ធ ។ អនុបាទិទ្ធ្នបាទានិយកា អនុបាទិទ្ធ្នអនុបា-
 ទានិយកា ធម៌ បច្ចយា អនុបាទិទ្ធ្នបាទានិយោ ធម៌
 ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា អនុបាទិទ្ធ្នអនុបាទានិយ ខន្ធ
 ច មហាក្ខតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។ អនុ-
 បាទិទ្ធ្នបាទានិយកា អនុបាទិទ្ធ្នបាទានិយកា ធម៌ បច្ច-
 យា អនុបាទិទ្ធ្នបាទានិយោ ធម៌ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុ-
 ប្បច្ចយា អនុបាទិទ្ធ្នបាទានិយ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ
 ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អនុបាទិទ្ធ្នបាទានិយ
 ឯកា ទទ្ធកា វត្ថុកា បច្ចយា តយោ ខន្ធ ទេ ខន្ធ
 ច វត្ថុកា បច្ចយា ទេ ខន្ធ ។

អនុបាទិទ្ធ្នបាទានិយធម៌ តឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិទ្ធ្នបាទានិយធម៌ ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ ។ មានបញ្ញា ១ ។ អនុបាទិទ្ធ្នអនុបាទានិយ-
 ធម៌ តឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិទ្ធ្នអនុបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេ-
 តុប្បច្ចយ ។ មានបញ្ញា ៣ ។ អនុបាទិទ្ធ្នអនុបាទានិយធម៌ តឹងផ្អែកនឹង
 អនុបាទិទ្ធ្នបាទានិយធម៌ផង អនុបាទិទ្ធ្នអនុបាទានិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣ តឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិទ្ធ្នអនុបាទានិយក្នុង ១
 ផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ តឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។ អនុបាទិទ្ធ្នបា-
 ទានិយធម៌ តឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិទ្ធ្នបាទានិយធម៌ផង អនុបាទិទ្ធ្នអនុបាទា-
 និយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 តឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិទ្ធ្នអនុបាទានិយក្នុងតាំងឡាយផង មហាក្ខតតាំងឡាយ
 ផង ។ អនុបាទិទ្ធ្នបាទានិយធម៌ តឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិទ្ធ្នបាទានិយធម៌ផង
 អនុបាទិទ្ធ្នបាទានិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូប តឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិទ្ធ្នបាទានិយក្នុងតាំងឡាយផង មហាក្ខត
 តាំងឡាយផង ខន្ធ ៣ តឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិទ្ធ្នបាទានិយក្នុង ១ ផង វត្ថុផង
 ខន្ធ ២ តឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។

(២០៧) ឧបាទ្ទន្តិកាតាណិយំ ធម្មំ បច្ចយា
 ឧបាទ្ទន្តិកាតាណិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយា ឧបាទ្ទន្តិកាតាណិយំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា
 តយោ ខន្ធា ទេ ខន្ធោ បច្ចយា ទេ ខន្ធា
 បដិសន្ធិក្កុណោ ឧបាទ្ទន្តិកាតាណិយំ ឯកំ ខន្ធំ
 បច្ចយា តយោ ខន្ធា ទេ ខន្ធោ បច្ចយា ទេ ខន្ធា
 វត្ថុំ បច្ចយា ខន្ធា ចក្កាយតនំ បច្ចយា ចក្កវិញ្ញាណំ
 ។ បេ ។ កាយាយតនំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ
 បច្ចយា ឧបាទ្ទន្តិកាតាណិយោ ខន្ធា ។ ឧបាទ្ទន្តិ-
 កាតាណិយំ ធម្មំ បច្ចយា អនុបាទ្ទន្តិកាតាណិយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ អារម្មណាប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា អនុបាទ្ទន្តិ-
 កាតាណិយោ ខន្ធា ។ ឧបាទ្ទន្តិកាតាណិយំ ធម្មំ
 បច្ចយា អនុបាទ្ទន្តិកាតាណិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
 អារម្មណាប្បច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា អនុបាទ្ទន្តិកាតា-
 ណិយោ ខន្ធា ។ អនុបាទ្ទន្តិកាតាណិយំ ធម្មំ
 បច្ចយា អនុបាទ្ទន្តិកាតាណិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ អារម្ម-
 ណាប្បច្ចយា អនុបាទ្ទន្តិកាតាណិយំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា
 តយោ ខន្ធា ទេ ខន្ធោ បច្ចយា ទេ ខន្ធា ។

(២០៧) ឧបាទ្ទន្តិកាតាណិយធម៌ ពិន័យ្យកន័យឧបាទ្ទន្តិកាតាណិយធម៌
 វេបកេតឡើង ព្រោះអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ព ពិន័យ្យកន័យ
 ឧបាទ្ទន្តិកាតាណិយក្នុង ខ ខន្ធ ២ ពិន័យ្យកន័យខន្ធ ២ ខន្ធ ព ពិន័យ្យ
 កន័យឧបាទ្ទន្តិកាតាណិយក្នុងខ ក្នុងខណៈវេបកេតឡើង ខន្ធ ២ ពិន័យ្យ
 កន័យខន្ធ ២ ខន្ធចាំឡាយ ពិន័យ្យកន័យវត្ថុ ចក្កវិញ្ញាណ ពិន័យ្យក
 ន័យចក្កាយតន ។ បេ ។ កាយវិញ្ញាណ ពិន័យ្យកន័យកាយាយតនៈ
 ឧបាទ្ទន្តិកាតាណិយក្នុងចាំឡាយ ពិន័យ្យកន័យវត្ថុ ។ អនុបាទ្ទន្តិកា-
 តាណិយធម៌ ពិន័យ្យកន័យឧបាទ្ទន្តិកាតាណិយធម៌ វេបកេតឡើង ព្រោះ
 អារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទ្ទន្តិកាតាណិយក្នុងចាំឡាយ ពិន័យ្យកន័យ
 វត្ថុ ។ អនុបាទ្ទន្តិកាតាណិយធម៌ ពិន័យ្យកន័យឧបាទ្ទន្តិកាតាណិយធម៌
 វេបកេតឡើង ព្រោះអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទ្ទន្តិកាតាណិយក្នុង
 ចាំឡាយ ពិន័យ្យកន័យវត្ថុ ។ អនុបាទ្ទន្តិកាតាណិយធម៌ ពិន័យ្យកន័យ
 អនុបាទ្ទន្តិកាតាណិយធម៌ វេបកេតឡើង ព្រោះអារម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ
 ព ពិន័យ្យកន័យអនុបាទ្ទន្តិកាតាណិយក្នុង ខ ខន្ធ ២ ពិន័យ្យកន័យខន្ធ ២ ។

អនុបាទិន្នអនុបាទានិយំ ធម្មំ បច្ចយា អនុបាទិន្ន-
 អនុបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាវម្ពណប្បច្ចយា
 អនុបាទិន្នអនុបាទានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា តយោ
 ខន្ធា ទេ ខន្ធេ បច្ចយា ទេ ខន្ធា ។

(២២០) ឧបាទិន្នបាទានិយក្ខ អនុបាទិន្នអនុ-
 បាទានិយក្ខ ធម្មំ បច្ចយា អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អាវម្ពណប្បច្ចយា អនុបាទិន្នអនុបា-
 ទានិយំ ឯកំ ខន្ធក្ខ វត្ថុក្ខ បច្ចយា តយោ
 ខន្ធក្ខ ទេ ខន្ធទេ ច វត្ថុក្ខ បច្ចយា ទេ ខន្ធក្ខ ។
 ឧបាទិន្នបាទានិយក្ខ អនុបាទិន្នបាទានិយក្ខ ធម្មំ
 បច្ចយា អនុបាទិន្នបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 អាវម្ពណប្បច្ចយា អនុបាទិន្នបាទានិយំ ឯកំ ខន្ធក្ខ
 វត្ថុក្ខ បច្ចយា តយោ ខន្ធក្ខ ទេ ខន្ធទេ ច វត្ថុក្ខ
 បច្ចយា ទេ ខន្ធក្ខ ។

(២២១) ឧបាទិន្នបាទានិយំ ធម្មំ បច្ចយា
 អនុបាទិន្នបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្ប-
 ច្ចយា វត្ថុំ បច្ចយា អនុបាទិន្នបាទានិយោ ខន្ធក្ខ ។
 ឧបាទិន្នបាទានិយំ ធម្មំ បច្ចយា អនុបាទិន្នអនុ-
 បាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា

អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះការម្ស្រណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ក ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិន្ន-
 អនុបាទានិយក្ខខន្ធ ខ ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ។

(២២០) អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្នបា-
 ទានិយធម៌ផង អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 ការម្ស្រណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ក ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិន្នអនុបាទានិយក្ខខន្ធ ខផង
 វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។ អនុបាទិន្នបាទា-
 និយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្នបាទានិយធម៌ផង អនុបាទិន្នបាទានិយធម៌
 ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះការម្ស្រណប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ក ពឹងផ្អែកនឹង
 អនុបាទិន្នបាទានិយក្ខខន្ធ ខផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង
 វត្ថុផង ។

(២២១) អនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្នបាទានិ-
 យធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្នបាទានិ-
 យក្ខខន្ធវាន់ឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌
 ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្នបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ

វត្ថុ បច្ចុយា អនុបាទិណ្ឌអនុបាទានិយា ទន្ធា ។ អនុ-
 បាទិណ្ឌបាទានិយា ធម្មំ បច្ចុយា អនុបាទិណ្ឌបាទានិយា
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា ។ ឯតា
 បញ្ញា ។ អនុបាទិណ្ឌអនុបាទានិយា ធម្មំ បច្ចុយា ។
 តិស្សោ បញ្ញា ។ ឧបាទិណ្ឌបាទានិយា អនុបាទិណ្ឌ-
 អនុបាទានិយា ធម្មំ បច្ចុយា . . . អធិបតិប្បច្ចយា ។
 អនុបាទិណ្ឌបាទានិយា អនុបាទិណ្ឌអនុបាទានិយា ធម្មំ បច្ចុយា . . . អធិបតិប្បច្ចយា ។ ឧបាទិណ្ឌបាទានិ-
 យា អនុបាទិណ្ឌបាទានិយា ធម្មំ បច្ចុយា អនុ-
 បាទិណ្ឌបាទានិយា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អធិបតិប្បច្ចយា
 អនុបាទិណ្ឌបាទានិយា ឯកំ ទន្ធា វត្ថុ បច្ចុយា
 តយោ ទន្ធា ទេ ទន្ធា ច វត្ថុ បច្ចុយា ទេ
 ទន្ធា ។

(២២២) ឧបាទិណ្ឌបាទានិយា ធម្មំ បច្ចុយា
 ឧបាទិណ្ឌបាទានិយា ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ អនុប្បច្ចយា ។
 បតុវិសតិ បច្ចុយា វត្ថា វេតតា ។ . . . អវិវត្តបច្ចុយា ។

គឺ អនុបាទិណ្ឌអនុបាទានិយាក្នុងទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អនុបាទិណ្ឌ-
 បាទានិយា ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិណ្ឌបាទានិយា ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអធិបតិប្បច្ចយា ។ មានបញ្ញា ១ ។ ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិណ្ឌអនុ-
 បាទានិយា ។ មានបញ្ញា ៣ ។ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិណ្ឌបាទានិយា-
 ធម៌ផង អនុបាទិណ្ឌអនុបាទានិយាផង . . . ព្រោះអធិបតិប្បច្ចយា ។
 ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិណ្ឌបាទានិយាផង អនុបាទិណ្ឌអនុបាទានិយាផង
 . . . ព្រោះអធិបតិប្បច្ចយា ។ អនុបាទិណ្ឌបាទានិយា ពឹងផ្អែកនឹង
 ឧបាទិណ្ឌបាទានិយាផង អនុបាទិណ្ឌបាទានិយាផង ទើបកើតឡើង
 ព្រោះអធិបតិប្បច្ចយា គឺ ខន្ធ ៣ ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិណ្ឌបាទានិយាក្នុង
 ១ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។

(២២២) ឧបាទិណ្ឌបាទានិយា ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិណ្ឌបាទានិយា-
 ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអនុប្បច្ចយា ។ បច្ចុយា ២២ បណ្ឌិត
 គប្បីឲ្យពិស្តារចុះ ។ . . . ព្រោះអវិវត្តបច្ចុយា ។

(២២៣) ហេតុយា ឯកាទស អារម្មណេ
 សត្ត អធិបតីយា នវ អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ
 សត្ត សហជាតេ ឯកាទស អញ្ញាមញ្ញេ សត្ត
 ជិស្សយេ ឯកាទស ឧបជិស្សយេ សត្ត បុរេជាតេ
 សត្ត អាសវនេ ន កក្កេ ឯកាទស វិចារកេ
 ឯកាទស អាហារេ ឯកាទស វស្ស្រយេ ឯកាទស
 ឈានេ ឯកាទស មគ្គេ ឯកាទស សម្បយុត្តេ
 សត្ត វិប្បយុត្តេ ឯកាទស អត្ថិយា ឯកាទស
 នត្ថិយា សត្ត វកតេ សត្ត អវិកតេ ឯកាទស ។

(២២៤) ហេតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ សត្ត ។
 សន្និទ្ធី ។ . . . អវិកតេ ឯកាទស ។ យថា
 កុសលត្ថិកេ កណ្ណា ឯវំ កណ្ណាតញ្ច ។

អនុលោម ។

(២២៥) ឧបាទិទ្ធពុបាទានិយំ ធម្មំ បច្ចយា ឧបា.
 ទិទ្ធពុបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេតុប្បដ្ឋយា
 អហេតុកំ ឧបាទិទ្ធពុបាទានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា . . .
 អហេតុកប្បជិសន្តិក្ខណេ . . . អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ
 មហាក្ខតំ . . . ចក្ខាយតនំ បច្ចយា ចក្ខុវិញ្ញាណំ

(២២៦) វារៈ ១១ ក្នុងហេតុប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណ-
 ប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងអធិបតីប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ៧
 ក្នុងសមនន្តរប្បដ្ឋយ វារៈ ១១ ក្នុងសហជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញា-
 ប្បដ្ឋយ វារៈ ១១ ក្នុងជិស្សប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងឧបជិស្សប្បដ្ឋយ
 វារៈ ៧ ក្នុងបុរេជាតប្បដ្ឋយ វារៈ ៦ ក្នុងអាសវនប្បដ្ឋយ វារៈ ១១
 ក្នុងកក្កប្បដ្ឋយ វារៈ ១១ ក្នុងវិចារកប្បដ្ឋយ វារៈ ១១ ក្នុងអាហារប្ប-
 ដ្ឋយ វារៈ ១១ ក្នុងវស្ស្រប្បដ្ឋយ វារៈ ១១ ក្នុងឈានប្បដ្ឋយ
 វារៈ ១១ ក្នុងមគ្គប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ១១
 ក្នុងវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ វារៈ ១១ ក្នុងអត្ថិប្បដ្ឋយ វារៈ ៧ ក្នុងនត្ថិប្បដ្ឋយ
 វារៈ ៧ ក្នុងវកតប្បដ្ឋយ វារៈ ១១ ក្នុងអវិកតប្បដ្ឋយ ។

(២២៧) វារៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បដ្ឋយ ព្រាហ្មហេតុប្បដ្ឋយ ។
 សេចក្តីបំប្រញា ។ . . . វារៈ ១១ ក្នុងអវិកតប្បដ្ឋយ ។ ចណ្ឌិត
 គប្បីរាប់ ដូចជាតារាម ក្នុងកុសលត្ថិកវិវាទ ។

ចប់ អនុលោម ។

(២២៨) ឧបាទិទ្ធពុបាទានិយធម៌ ព័ន្ធដ្រែកនឹងឧបាទិទ្ធពុបាទានិយធម៌
 ទើបរក្សាឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ព័ន្ធដ្រែកនឹងឧបាទិទ្ធពុបាទានិយក្នុង
 ១ ដែលជាហេតុកៈ . . . ក្នុងខណៈនៃហេតុកប្បជិសន្តិ . . . មហា-
 ភូត ១ របស់ភ្នំកសោតសត្វ . . . ចក្ខុវិញ្ញាណ ព័ន្ធដ្រែកនឹងចក្ខុយតនៈ

កាយវិញ្ញាណំ បច្ចយា កាយវិញ្ញាណំ វត្ថុំ បច្ចយា
 អហេតុកា ឧបាទ្បន្តាទានិយោ ឧទ្ធា ។ ឧបាទ្បន្ត-
 ទានិយំ ធម្មំ បច្ចយា អនុបាទ្បន្តាទានិយោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយោ អហេតុកេ ឧបា-
 ទ្បន្តាទានិយោ ឧទ្ធា បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ
 វត្ថុំ បច្ចយា អហេតុកា អនុបាទ្បន្តាទានិយោ ឧទ្ធា
 វត្ថុំ បច្ចយា វិចិត្តិក្ខាសហគតោ ឧទ្ធាសហគតោ
 មោហោ ។ ឧបាទ្បន្តាទានិយំ ធម្មំ បច្ចយា ឧបា-
 ទ្បន្តាទានិយោ ច អនុបាទ្បន្តាទានិយោ ច ធម្មោ
 ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយោ អហេតុកំ ឧបាទ្បន្តាទានិយំ
 ឯកំ ឧទ្ធា បច្ចយា តយោ ឧទ្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច
 រូបំ ។ អនុបាទ្បន្តាទានិយំ ធម្មំ បច្ចយា អនុបាទ្បន្ត-
 ាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុប្បច្ចយោ អហេតុកំ
 អនុបាទ្បន្តាទានិយំ ឯកំ ឧទ្ធា បច្ចយា តយោ ឧទ្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ។ បេ ។ ពាហិវេ . . . អាហារស-
 មុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ . . . ឯកំ មហាក្ខតំ ។ បេ ។
 រូបំ វិចិត្តិក្ខាសហគតោ ឧទ្ធាសហគតោ ឧទ្ធា បច្ចយា
 វិចិត្តិក្ខាសហគតោ ឧទ្ធាសហគតោ មោហោ ។

កាយវិញ្ញាណំ តឹងផ្អែកនឹងកាយយកៈ ឧបាទ្បន្តាទានិយក្ខន្ធាន្ត-
 ឡាយ ដែលជាអហេតុកៈ តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អនុបាទ្បន្តាទានិ-
 យធម៌ តឹងផ្អែកនឹងឧបាទ្បន្តាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះន-
 ហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ តឹងផ្អែកនឹងឧបាទ្បន្តាទានិយក្ខន្ធាន្ត
 តាំងឡាយ ដែលជាអហេតុកៈ អនុបាទ្បន្តាទានិយក្ខន្ធាន្តតាំងឡាយ
 ដែលជាអហេតុកៈ តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា
 ច្រឡំដោយឧទ្ធា តឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ ឧបាទ្បន្តាទានិយធម៌ក្តី អនុ-
 បាទ្បន្តាទានិយធម៌ក្តី តឹងផ្អែកនឹងឧបាទ្បន្តាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង
 ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ គឺ ឧទ្ធា ព ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តី តឹងផ្អែក
 នឹងឧបាទ្បន្តាទានិយក្ខន្ធាន្ត ១ ដែលជាអហេតុកៈ ។ អនុបាទ្បន្តាទានិ-
 យធម៌ តឹងផ្អែកនឹងអនុបាទ្បន្តាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
 នហេតុប្បច្ច័យ គឺ ឧទ្ធា ព ក្តី ចិត្តសមុដ្ឋានប្រក្តី តឹងផ្អែកនឹងអនុ-
 បាទ្បន្តាទានិយក្ខន្ធាន្ត ១ ដែលជាអហេតុកៈ ។ បេ ។ ពាហិវេ . . .
 អាហារសមុដ្ឋានប្រ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានប្រ . . . មហាក្ខត ១ ។ បេ ។
 រូប មោហៈ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា ច្រឡំដោយឧទ្ធា តឹងផ្អែក
 នឹងឧទ្ធាតាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិក្ខា ច្រឡំដោយឧទ្ធា ។

ឧបាទិដ្ឋតាណាមិយញ្ច អនុបាទិដ្ឋតាណាមិយញ្ច ធម្មំ
 បច្ចយា អនុបាទិដ្ឋតាណាមិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នហេ-
 តុប្បច្ចយា អហេតុកេ ឧបាទិដ្ឋតាណាមិយេ ខន្ធ ច
 មហាក្ខតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ អហេតុកំ
 អនុបាទិដ្ឋតាណាមិយំ វិកតំ ខន្ធកា វត្ថុកា បច្ចយា
 តយោ ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធទ ច វត្ថុកា បច្ចយា ទ្វេ
 ខន្ធា វិចិត្តិញ្ញាសហគតេ ឧទ្ធច្ចសហគតេ ខន្ធទ ច
 វត្ថុកា បច្ចយា វិចិត្តិញ្ញាសហគតោ ឧទ្ធច្ចសហគតោ
 មោហោ ។

[២២២] ឧបាទិដ្ឋតាណាមិយំ ធម្មំ បច្ចយា ឧបា-
 ទិដ្ឋតាណាមិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអារម្មណប្បច្ចយា ។
 សម្ព័ន្ធ ។ . . . នអធិបតិប្បច្ចយា ឧបាទិដ្ឋតា-
 ណាមិយំ វិកតំ ខន្ធ បច្ចយា ។ ឧបាទិដ្ឋតាណាមិយំ
 ធម្មំ បច្ចយា អនុបាទិដ្ឋតាណាមិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ
 នអធិបតិប្បច្ចយា ឧបាទិដ្ឋតាណាមិយេ ខន្ធ បច្ចយា
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ វត្ថុំ បច្ចយា អនុបាទិដ្ឋតាណាមិយា
 ខន្ធា ។ ឧបាទិដ្ឋតាណាមិយំ ធម្មំ បច្ចយា អនុបា-
 ទិដ្ឋអនុបាទិដ្ឋតាណាមិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នអធិបតិប្បច្ចយា
 វត្ថុំ បច្ចយា អនុបាទិដ្ឋអនុបាទិដ្ឋតាណាមិយា អធិបតិ ។

អនុបាទិដ្ឋតាណាមិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋតាណាមិយធម៌ផង អនុបាទិដ្ឋ-
 តាណាមិយធម៌ផង រើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋាន-
 រូប ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋតាណាមិយក្នុងទាំងឡាយ ដែលជាអហេតុកៈផង
 មហាក្ខតទាំងឡាយផង ខន្ធ ពា ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិដ្ឋតាណាមិយក្នុង ១
 ដែលជាអហេតុកៈផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង
 មោហា ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈ ពឹងផ្អែកនឹងខន្ធ
 ទាំងឡាយ ដែលច្រឡំដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយឧទ្ធច្ចៈផង វត្ថុផង ។

[២២៦] ឧបាទិដ្ឋតាណាមិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋតាណាមិយធម៌
 រើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ . . .
 ព្រោះនអធិបតិប្បច្ចយ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋតាណាមិយក្នុង ១ ។ អនុបាទិដ្ឋ-
 តាណាមិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋតាណាមិយធម៌ រើបកើតឡើង ព្រោះន-
 អធិបតិប្បច្ចយ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋតាណាមិយក្នុងទាំង
 ឡាយ អនុបាទិដ្ឋតាណាមិយក្នុងទាំងឡាយ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អនុបាទិដ្ឋ-
 អនុបាទិដ្ឋតាណាមិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋតាណាមិយធម៌ រើបកើតឡើង ព្រោះ
 នអធិបតិប្បច្ចយ គឺ អធិបតិ ជាអនុបាទិដ្ឋអនុបាទិដ្ឋតាណាមិយៈ ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។

ឧបាទិដ្ឋកាតានិយំ ធម្មំ បច្ចយា ឧបាទិដ្ឋកាតានិយោ
 ច អនុបាទិដ្ឋកាតានិយោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ នអធិប-
 តិប្បច្ចយា ឧបាទិដ្ឋកាតានិយំ ឯកំ ខន្ធំ បច្ចយា
 នយោ ខន្ធោ ចិត្តសមុដ្ឋានញ្ច រូបំ ។ បេ ។ អនុ-
 បាទិដ្ឋកាតានិយំ ធម្មំ បច្ចយា ។ ឯកា បញ្ញា ។
 អនុបាទិដ្ឋអនុបាតានិយំ ធម្មំ បច្ចយា អនុបាទិដ្ឋអនុ-
 បាតានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា អនុ-
 បាទិដ្ឋអនុបាតានិយេ ខន្ធំ បច្ចយា អនុបាទិដ្ឋអនុ-
 បាតានិយោ អធិបតិ ។

(២២៧) ឧបាទិដ្ឋានានិយមោ អនុបាទិដ្ឋានានិយមោ ឆន្ទំ បច្ចយា អនុបាទិដ្ឋានានិយោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា អនុបាទិដ្ឋានានិយោ ខន្ធ ច វត្ថុញ បច្ចយា អនុបាទិដ្ឋានានិយោ អធិបតិ ។ ឧបាទិដ្ឋានានិយមោ អនុបាទិដ្ឋានានិយមោ ឆន្ទំ បច្ចយា អនុបាទិដ្ឋានានិយោ ឆន្ទោ ឧប្បជ្ឈតិ នអធិបតិប្បច្ចយា ឧបាទិដ្ឋានានិយោ ខន្ធ ច មហាក្កតេ ច បច្ចយា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ

ឧបាទិឝ្ចបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិឝ្ចបាទានិយធម៌ក្តី ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិឝ្ច-
បាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះអធិបតីប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធ ពា ក្តី ចិត្ត-
សម្មាសន្តប្បក្តី ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិឝ្ចបាទានិយក្នុង ១ ។ ២ ។ ពឹងផ្អែក
នឹងអនុបាទិឝ្ចបាទានិយធម៌ ។ មានបញ្ហា ១ ។ អនុបាទិឝ្ចអនុបាទានិ-
យធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអនុបាទិឝ្ចអនុបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះ
អធិបតីប្បច្ច័យ គឺ អធិបតី ជាអនុបាទិឝ្ចអនុបាទានិយៈ ពឹងផ្អែកនឹង
អនុបាទិឝ្ចអនុបាទានិយក្នុងខាងទៀង ។

[២២៧] អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្ទ្របាទានិ-
យធម៌ផង អនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនេអធិ-
បតិប្បច្ច័យ គឺ អធិបតិ ជាអនុបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយៈ ពឹងផ្អែកនឹងអនុ-
បាទិន្ទ្រអនុបាទានិយក្នុងតាំងឡាយផង វត្ថុផង ។ អនុបាទិន្ទ្របាទានិ-
យធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្ទ្របាទានិយធម៌ផង អនុបាទិន្ទ្របាទានិយធម៌
ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនេអធិបតិប្បច្ច័យ គឺ ចិត្តសមុដ្ឋានប្រ-
ពឹងផ្អែកនឹងឧបាទិន្ទ្រអនុបាទានិយក្នុងតាំងឡាយផង មហាក្ខតតាំងឡាយផង

អនុចាទិន្នាណាទិយំ ឯកំ ទទ្ធកា វត្ថុកា បច្ចយា
តយោ ទទ្ធា ទ្វេ ទទ្វេ ច វត្ថុកា បច្ចយា ទ្វេ ទទ្ធា ។

[២២៨] ឧចាទិន្នាណាទិយំ ធម្មំ បច្ចយា ឧចាទិន្នា-
ណាទិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នអនន្តរឫច្ចយា . . .
នសមនន្តរឫច្ចយា នកញ្ញាមញ្ញឫច្ចយា នឧបនិស្ស្រ-
យឫច្ចយា នបុរោជាតឫច្ចយា នបច្ឆាជាតឫច្ចយា
នអារាមវនឫច្ចយា ។

[២២៩] ឧចាទិន្នាណាទិយំ ធម្មំ បច្ចយា អនុ-
ចាទិន្នាណាទិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នកម្មឫច្ចយោ
វត្ថុ បច្ចយា អនុចាទិន្នាណាទិយោ ចេតនា ។ ឧចា-
ទិន្នាណាទិយំ ធម្មំ បច្ចយា អនុចាទិន្នាអនុចាទិយោ
ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នកម្មឫច្ចយា វត្ថុ បច្ចយា កុសលា
អនុចាទិន្នាអនុចាទិយោ ចេតនា ។ អនុចាទិន្នា-
ណាទិយំ ធម្មំ បច្ចយា អនុចាទិន្នាណាទិយោ ធម្មោ
ឧប្បជ្ឈតិ នកម្មឫច្ចយា អនុចាទិន្នាណាទិយេ ទទ្វេ
បច្ចយា អនុចាទិន្នាណាទិយោ ចេតនា ពាហិរំ . . .

ទទ្ធកា ពឹងផ្អែកនឹងអនុចាទិន្នាណាទិយក្នុង ១ ផង វត្ថុផង ទទ្ធកា
ពឹងផ្អែកនឹងទទ្ធកា ២ ផង វត្ថុផង ។

[២២៨] ឧចាទិន្នាណាទិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧចាទិន្នាណាទិយធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មឫច្ចយា . . . ព្រោះនសមនន្តរឫច្ចយា
ព្រោះនកញ្ញាមញ្ញឫច្ចយា ព្រោះនឧបនិស្ស្រយឫច្ចយា ព្រោះនបុរោជាត-
ឫច្ចយា ព្រោះនបច្ឆាជាតឫច្ចយា ព្រោះនអារាមវនឫច្ចយា ។

[២២៩] អនុចាទិន្នាណាទិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧចាទិន្នាណាទិយធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មឫច្ចយា គឺ អនុចាទិន្នាណាទិយាចេតនា ពឹង
ផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អនុចាទិន្នាអនុចាទិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងឧចាទិន្នាណាទិយ-
ធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មឫច្ចយា គឺ អនុចាទិន្នាអនុចាទិយាចេតនា
ជាគុសល ពឹងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អនុចាទិន្នាណាទិយធម៌ ពឹងផ្អែកនឹងអនុ-
ចាទិន្នាណាទិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនកម្មឫច្ចយា គឺ អនុចាទិន្នាណា-
ទិយាចេតនា ពឹងផ្អែកនឹងអនុចាទិន្នាណាទិយក្នុងទាំងឡាយ ពាហិរំ . . .

ឧប្បជ្ជតិ នវិចារកប្បច្ចយា វត្ថុ បច្ចយា អនុ-
 តាទិដ្ឋតាទានិយា ទទ្វា ។ ឧបាទិដ្ឋតាទានិយំ
 ធម្មំ បច្ចយា អនុតាទិដ្ឋអនុតាទានិយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នវិចារកប្បច្ចយា វត្ថុ បច្ចយា កុសលា
 អនុតាទិដ្ឋអនុតាទានិយា ទទ្វា ។ អនុតាទិដ្ឋតាទានិយំ
 ធម្មំ បច្ចយា . . . ឯកា បច្ច្យា ។ អនុតាទិដ្ឋអនុ-
 តាទានិយំ ធម្មំ បច្ចយា តិណ្ឌ ។ ឧបាទិដ្ឋតា-
 ទានិយញ្ច អនុតាទិដ្ឋអនុតាទានិយញ្ច ធម្មំ បច្ចយា
 អនុតាទិដ្ឋអនុតាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិចា-
 កប្បច្ចយា ។ សន្និទ្ធី ។ អនុតាទិដ្ឋតាទានិយញ្ច
 អនុតាទិដ្ឋអនុតាទានិយញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អនុតា-
 ទិដ្ឋតាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ នវិចារកប្បច្ចយា ។
 សន្និទ្ធី ។ ឧបាទិដ្ឋតាទានិយញ្ច អនុតាទិដ្ឋតាទានិ-
 យញ្ច ធម្មំ បច្ចយា អនុតាទិដ្ឋតាទានិយោ ធម្មោ
 ឧប្បជ្ជតិ នវិចារកប្បច្ចយា អនុតាទិដ្ឋតាទានិយំ
 ឯកំ ទទ្វញ្ច វត្ថុញ្ច បច្ចយា តយោ ទទ្វា ទ្វេ ទទ្វេ ច
 វត្ថុញ្ច បច្ចយា ទ្វេ ទទ្វា ។

ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិចារកប្បច្ចយ គឺ អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយក្ខន្ធ
 តាំងឡាយ តាំងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ តាំងផ្អែក
 នឹងឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិចារកប្បច្ចយ គឺ អនុ-
 បាទិដ្ឋអនុបាទានិយក្ខន្ធតាំងឡាយ ជាសុសល តាំងផ្អែកនឹងវត្ថុ ។ តាំង
 ផ្អែកនឹងអនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ . . . មានបញ្ជា ១ ។ (ខន្ធ) ៣ តាំងផ្អែក
 នឹងអនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ ។ អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ តាំងផ្អែក
 នឹងឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ផង អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌ផង ទើបកើត
 ឡើង ព្រោះនវិចារកប្បច្ចយ ។ សេចក្តីបំប្លែង ។ អនុបាទិដ្ឋបាទានិយ-
 ធម៌ តាំងផ្អែកនឹងអនុបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ផង អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយធម៌
 ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិចារកប្បច្ចយ ។ សេចក្តីបំប្លែង ។ អនុ-
 បាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ តាំងផ្អែកនឹងឧបាទិដ្ឋបាទានិយធម៌ផង អនុបាទិដ្ឋ-
 បាទានិយធម៌ផង ទើបកើតឡើង ព្រោះនវិចារកប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ៣
 តាំងផ្អែកនឹងអនុបាទិដ្ឋបាទានិយក្ខន្ធទ ផង វត្ថុផង ខន្ធ ២ តាំងផ្អែកនឹង
 ខន្ធ ២ ផង វត្ថុផង ។

(២៣០) ឧបាទិដ្ឋាទានាទិយំ ធម្មំ បច្ចយា
 ឧបាទិដ្ឋាទានាទិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នរោហារប្បច្ចយា
 . . . នសង្ខ្រិយប្បច្ចយា នឈានប្បច្ចយា នមក្កប្ប-
 ច្ចយា នសម្មយុត្តប្បច្ចយា នវិប្បយុត្តប្បច្ចយា
 នោនត្ថប្បច្ចយា នោវិភក្ខប្បច្ចយា ។

(២៣២) នហេតុយា បញ្ច នអារម្មណេ ធម្ម
 នអធិបតីយោ អដ្ឋ នអនន្តរេ ធម្ម នសមនន្តរេ ធម្ម
 នអញ្ញាមញ្ញោ ធម្ម នឧបទិស្សយេ ធម្ម នបុរោជាតេ សត្ត
 នបញ្ញាជាតេ ធម្ម នកាមេ ធម្ម នអាសវេ ធម្ម នភាទស
 នកម្មេ ធម្ម នវិចារកេ ធម្ម នសា នអាហារេ ទ្វេ
 នសង្ខ្រិយេ ទ្វេ នឈានេ ទ្វេ នមក្កេ បញ្ច នសម្ម-
 យុត្តេ ធម្ម នវិប្បយុត្តេ តីណិ នោនត្ថយា ធម្ម
 នោវិភក្ខេ ធម្ម ។ វិជ្ជាវេន កណោតង្គំ ។

ហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ធម្ម ។ សង្ខ្រិតំ ។
 . . . នោវិភក្ខេ ធម្ម ។ វិជ្ជាវេន កណោតង្គំ ។
 នហេតុប្បច្ចយា អារម្មណេ ចត្តារិ ។
 សង្ខ្រិតំ ។ . . . អវិភក្ខេ បញ្ច ។

(២៣១) ឧបាទិដ្ឋាទានិយធម្មំ ព័ន្ធអ្ននីធម្មឧបាទិដ្ឋាទានិយ-
 ធម្មំ ទើបកើតឡើង ព្រោះនរោហារប្បច្ចយ . . . ព្រោះនសង្ខ្រិយប្ប-
 ច្ចយ ព្រោះនឈានប្បច្ចយ ព្រោះនមក្កប្បច្ចយ ព្រោះនសម្មយុត្តប្បច្ចយ
 ព្រោះនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ព្រោះនោនត្ថប្បច្ចយ ព្រោះនោវិភក្ខប្បច្ចយ ។

(២៣២) ព័រៈ ៥ ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ ព័រៈ ៦ ក្នុងនអារម្ម-
 ណប្បច្ចយ ព័រៈ ៨ ក្នុងនអធិបតីប្បច្ចយ ព័រៈ ៦ ក្នុងនអនន្តរប្ប-
 ច្ចយ ព័រៈ ៦ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ចយ ព័រៈ ៦ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្ប-
 ច្ចយ ព័រៈ ៦ ក្នុងនឧបទិស្សប្បច្ចយ ព័រៈ ៧ ក្នុងនបុរោជាតប្បច្ចយ
 ព័រៈ ១១ ក្នុងនបញ្ញាជាតប្បច្ចយ ព័រៈ ១១ ក្នុងនកាសវប្បច្ចយ ព័រៈ ៦
 ក្នុងនកម្មប្បច្ចយ ព័រៈ ១០ ក្នុងនវិចារកប្បច្ចយ ព័រៈ ២ ក្នុងនអាហា-
 រេប្បច្ចយ ព័រៈ ២ ក្នុងនសង្ខ្រិយប្បច្ចយ ព័រៈ ២ ក្នុងនឈានប្បច្ចយ
 ព័រៈ ៥ ក្នុងនមក្កប្បច្ចយ ព័រៈ ៦ ក្នុងនសម្មយុត្តប្បច្ចយ ព័រៈ ៣
 ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បច្ចយ ព័រៈ ៦ ក្នុងនោនត្ថប្បច្ចយ ព័រៈ ៦ ក្នុងនោ-
 វិភក្ខប្បច្ចយ ។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់ ដោយពិស្តារ ។

ព័រៈ ៦ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ចយ ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។
 . . . ព័រៈ ៦ ក្នុងនោវិភក្ខប្បច្ចយ ។ បណ្ឌិតគប្បីរាប់ ដោយ
 ពិស្តារ ។ ព័រៈ ២ ក្នុងនអារម្មណប្បច្ចយ ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ ។
 សេចក្តីបំប្រែញ ។ . . . ព័រៈ ៥ ក្នុងនវិភក្ខប្បច្ចយ ។

និស្សយវិរា

[២៣៣] ឧបាទិទ្គុបាទានិយំ ធម្មំ និស្សយ
 ឧបាទិទ្គុបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ឧបាទិទ្គុបាទានិយំ ឯកំ ទន្ធ�ំ និស្សយ តយោ
 ទន្ធា តយោ ទន្ធន្ត និស្សយ ។ សន្និទ្ធី ។ បច្ច-
 យវារោមិ និស្សយវារោមិ សនិសោ ។

និស្សយវារោ ។

សំសង្ខារិរា

[២៣៤] ឧបាទិទ្គុបាទានិយំ ធម្មំ សំសង្ខារោ
 ឧបាទិទ្គុបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា
 ឧបាទិទ្គុបាទានិយំ ឯកំ ទន្ធ�ំ សំសង្ខារោ តយោ ទន្ធា
 តយោ ទន្ធន្ត សំសង្ខារោ ឯកោ ទន្ធា ទន្ធន្ត
 សំសង្ខារោ ទន្ធន្ត ទន្ធា បដិសន្ធិត្តុលោ ឧបាទិទ្គុបា-
 ទានិយំ ឯកំ ទន្ធ�ំ សំសង្ខារោ តយោ ទន្ធា ទន្ធន្ត
 ទន្ធន្ត សំសង្ខារោ ទន្ធន្ត ទន្ធា ។ អនុបាទិទ្គុបាទានិយំ
 ធម្មំ សំសង្ខារោ អនុបាទិទ្គុបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ
 ហេតុប្បច្ចយា អនុបាទិទ្គុបាទានិយំ ឯកំ ទន្ធ�ំ សំសង្ខារោ
 តយោ ទន្ធា ទន្ធន្ត ទន្ធន្ត សំសង្ខារោ ទន្ធន្ត ទន្ធា ។

និស្សយវិរា

[២៣៣] ឧបាទិទ្គុបាទានិយមិ កាស្រ័យឧបាទិទ្គុបាទានិយមិ
 វេបកេតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ទន្ធា កាស្រ័យឧបាទិទ្គុបា-
 ទានិយក្នុង ១ កាស្រ័យទន្ធា ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ បច្ចយវារោ
 និស្សយវារោ មានសេចក្តីប្រហែល ។ គ្នា ។

ឯង និស្សយវិរា ។

សំសង្ខារិរា

[២៣៤] ឧបាទិទ្គុបាទានិយមិ ច្រឡំដោយឧបាទិទ្គុបាទានិយមិ
 វេបកេតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ទន្ធា ច្រឡំដោយឧបាទិទ្គុបា-
 ទានិយក្នុង ១ ទន្ធា ច្រឡំដោយទន្ធា ៣ ទន្ធា ច្រឡំដោយទន្ធា
 ទន្ធា ច្រឡំដោយឧបាទិទ្គុបាទានិយក្នុង ១ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ទន្ធា
 ២ ច្រឡំដោយទន្ធា ។ អនុបាទិទ្គុបាទានិយមិ ច្រឡំដោយអនុបា-
 ទិទ្គុបាទានិយមិ វេបកេតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ទន្ធា ច្រឡំដោយអនុបាទិទ្គុបាទានិយក្នុង ១ ទន្ធា ច្រឡំដោយទន្ធា ២ ។

អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយំ ធម្មំ សំសង្កា អនុបា.
ទិន្ទអនុបាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជនំ ហេតុប្បច្ចយា
អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយំ ឯកំ ខន្ធំ សំសង្កា ឥយោ
ខន្ធា ទ្វេ ខន្ធេ សំសង្កា ទ្វេ ខន្ធោ ។

(២៣៩) ហេតុយា តីណិ ។ សង្ខតំ ។ អធិ-
បតិយា ទ្វេ អាសេវនេ ទ្វេ វិហារេ ទ្វេ ។ សង្ខតំ ។
អវិគតេ តីណិ ។

យថា កុសលត្ថិកេ ភណ្ឌា វង់ កុសលត្ថា ។

អនុលោម ។

(២៣២) អនុបាទនាមិយំ ធម្មំ សំសដ្ឋា
 អនុបាទនាមិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធម្មោតុប្បជ្ជយា
 អហតុកំ អនុបាទនាមិយំ ឯកំ ទន្ធ�ំ សំសដ្ឋា
 តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធិ សំសដ្ឋា ទ្វេ ទន្ធា អហតុ-
 កប្បដិសន្ធិត្ថយោ . . . ។ អនុបាទនាមិយំ ធម្មំ
 សំសដ្ឋា អនុបាទនាមិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ធម្មោ-
 តុប្បជ្ជយា អហតុកំ អនុបាទនាមិយំ ឯកំ ទន្ធឱ
 សំសដ្ឋា តយោ ទន្ធា ទ្វេ ទន្ធិ សំសដ្ឋា ទ្វេ ទន្ធា

អនុបាទិទ្ធអនុបាទានិយធម៌ ច្រឡំដោយអនុបាទិទ្ធអនុបាទានិយធម៌ រើប
កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បព្វ័យ គឺ ខន្ធ ៣ ច្រឡំដោយអនុបាទិទ្ធ-
អនុបាទានិយក្នុង ខន្ធ ២ ច្រឡំដោយខន្ធ ២ ។

(២៣៥) ព្រះ ពុទ្ធក្នុងហេតុប្បដ្ឋាន ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។
 ព្រះ ពុទ្ធក្នុងអធិបតីប្បដ្ឋាន ព្រះ ពុទ្ធក្នុងការសាវ័នប្បដ្ឋាន ព្រះ ពុទ្ធក្នុង
 វិបាកប្បដ្ឋាន ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ ព្រះ ពុទ្ធក្នុងអវិគតប្បដ្ឋាន ។
 បណ្ឌិតគប្បីរាប់ ដូចជាការរាប់ ក្នុងកុសលត្ថិតៈដែរ ។

ច្បាប់ អន្តរជាតិ ។

(២៣៦) ឧបាទិទ្ធោបាទនិយធម៌ ច្រឡំដោយឧបាទិទ្ធោបាទនិយធម៌
ទើបកើតឡើង ព្រោះនរោត្តមប្បវត្តន៍ គឺ ខន្ធ ៣ ច្រឡំដោយឧបាទិទ្ធោបា-
ទិយក្នុង ១ ដែលជាអរោត្តកៈ ខន្ធ ២ ច្រឡំដោយខន្ធ២ ក្នុងខណៈនៃ
អរោត្តកប្បវត្តន៍ . . . ។ អនុបាទិទ្ធោបាទនិយធម៌ ច្រឡំដោយអនុបា-
ទិទ្ធោបាទនិយធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនរោត្តមប្បវត្តន៍ គឺ ខន្ធ ៣ ច្រឡំ
ដោយអនុបាទិទ្ធោបាទនិយក្នុង ១ ជាអរោត្តកៈ ខន្ធ ២ ច្រឡំដោយខន្ធ ២

វិចិត្តិក្ខាសហគតេ ឧទ្ធចូសហគតេ ខន្ធ សំសដ្ឋោ
 វិចិត្តិក្ខាសហគតោ ឧទ្ធចូសហគតោ មោហោ ។
 សង្ខតំ ។

នហេតុយា ទ្វេ នអធិបតិយា តីណិ

នវិប្បយុត្តោ តីណិ ។ សង្ខតំ ។

ច្បង័យំ ។

[២៣៧] ហេតុប្បដ្ឋយា នអធិបតិយា តីណិ . . .

នវិប្បយុត្តោ តីណិ ។ នហេតុប្បដ្ឋយា ពរម្មណោ

ទ្វេ ។ សង្ខតំ ។ . . . អវិគតេ ទ្វេ ។

សំសដ្ឋានេ ។

សម្បយុត្តវិវា

[២៣៨] ឧបាទិទ្ធពាទានិយំ ធម្មំ សម្បយុត្តោ

ឧបាទិទ្ធពាទានិយោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជតិ ហេតុប្បដ្ឋយា ។

ហេតុយា តីណិ ។ សង្ខតំ ។ . . . អវិគតេ តីណិ ។

សំសដ្ឋានេវេចិ សម្បយុត្តវិវាវេចិ សនិសោ ។

សម្បយុត្តវិវា ។

មោហា ដែលប្រកបដោយវិចិត្តិក្ខា ប្រកបដោយឧទ្ធចូ ច្រឡំដោយ
 ខន្ធចាំងឡាយ ដែលប្រកបដោយវិចិត្តិក្ខា ប្រកបដោយឧទ្ធចូ ។
 សេចក្តីបំប្រញ ។

វារៈ ២ ក្នុងនហេតុប្បដ្ឋយ វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ

វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

ចប់ បច្ចនិយ ។

[២៣៧] វារៈ ៣ ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ . . .

វារៈ ៣ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ ។ វារៈ ២ ក្នុងនអនុលោមប្បដ្ឋយ ព្រោះ

នហេតុប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ . . . វារៈ ២ ក្នុងនវិគត-

ប្បដ្ឋយ ។

ចប់ សំសដ្ឋានេ ។

សម្បយុត្តវិវា

[២៣៨] ឧបាទិទ្ធពាទានិយធម៌ ប្រកបដោយឧបាទិទ្ធពាទានិ-

យធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ ។ វារៈ ៣ ក្នុងនហេតុ-

ប្បដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ . . . វារៈ ៣ ក្នុងនវិគតប្បដ្ឋយ ។

សំសដ្ឋានេក្តី សម្បយុត្តវិវាក្តី មានសេចក្តីប្រហែល ។ គ្នា ។

ចប់ សម្បយុត្តវិវា ។

(២៣៩) ឧបាទិដ្ឋតាតានិយោ ធម្មោ ឧបាទិដ្ឋ-
តាតានិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ
ឧបាទិដ្ឋតាតានិយោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ
ហេតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ បដិសន្ធិក្ការណា ឧបាទិដ្ឋ-
តាតានិយោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ កដត្តា
ច រូបានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

(២៤០) ឧបាទិដ្ឋតាតានិយោ ធម្មោ អនុបាទិដ្ឋ-
តាតានិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ
ឧបាទិដ្ឋតាតានិយោ ហេតុ ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូបានំ
ហេតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

(២៤១) ឧបាទិដ្ឋតាតានិយោ ធម្មោ ឧបាទិដ្ឋ-
តាតានិយស្ស ច អនុបាទិដ្ឋតាតានិយស្ស ច ធម្មស្ស
ហេតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ឧបាទិដ្ឋតាតានិយោ ហេតុ
សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានក្ស រូបានំ
ហេតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

(២៤២) អនុបាទិដ្ឋតាតានិយោ ធម្មោ អនុបាទិដ្ឋ-
តាតានិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ
អនុបាទិដ្ឋតាតានិយោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ
ចិត្តសមុដ្ឋាធានក្ស រូបានំ ហេតុប្បដ្ឋយេន បដ្ឋយោ ។

(២៣៩) ឧបាទិដ្ឋតាតានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋតាតានិយ-
ធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ពួកឧបាទិដ្ឋតាតានិយហេតុ ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ពួកឧបាទិដ្ឋតាតានិយហេតុ
ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធដង នៃពួកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃ
បដិសន្ធិ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

(២៤០) ឧបាទិដ្ឋតាតានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋតា-
និយធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ពួកឧបាទិដ្ឋតាតានិយហេតុ ជាបច្ច័យ
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋាធានក្ស ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

(២៤១) ឧបាទិដ្ឋតាតានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋតាតា-
និយធម៌ផង នៃអនុបាទិដ្ឋតាតានិយធម៌ផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ពួក
ឧបាទិដ្ឋតាតានិយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធដង នៃពួក
ចិត្តសមុដ្ឋាធានក្សផង ដោយហេតុប្បដ្ឋយ ។

(២៤២) អនុបាទិដ្ឋតាតានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋតា-
និយធម៌ ដោយហេតុប្បដ្ឋយ គឺ ពួកអនុបាទិដ្ឋតាតានិយហេតុ ជា
បច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធដង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋាធានក្សផង ដោយ
ហេតុប្បដ្ឋយ ។

[២២៣] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
បាទិន្នអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ហេតុ សម្មយុត្ត-
កានំ ទដ្ឋានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២៤] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបា-
ទិន្នបាទានិយស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ហេតុ ចិត្តសមុដ្ឋាបាទំ រូបាទំ
ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២៥] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបា-
ទិន្នបាទានិយស្ស ច អនុបាទិន្នអនុបាទានិយស្ស ច
ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបាទិន្នអនុបា-
ទានិយោ ហេតុ សម្មយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
បាទនញ្ច រូបាទំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២៦] ឧបាទិន្នបាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិន្ន-
បាទានិយស្ស ធម្មស្ស ការម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សេត្វា វា បុត្តជ្ឈនា វា ធម្មំ អនិច្ចតោ ទុក្ខ-
តោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សនេន្តិ អភិ-
នន្តន្តិ តំ ការត្ថំ វាតោ ឧប្បជ្ឈតិ ទោមនស្សំ

[២២៧] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ន-
អនុបាទានិយធមិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកអនុបាទិន្នអនុបាទានិយ-
ហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្តកក្កន្ធ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២២៨] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ន-
បាទានិយធមិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ គឺ ពួកអនុបាទិន្នអនុបាទានិយហេតុ
ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២២៩] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ន-
បាទានិយធមិផង នៃអនុបាទិន្នអនុបាទានិយធមិផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ
គឺ ពួកអនុបាទិន្នអនុបាទានិយហេតុ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្មយុត្តកក្កន្ធផង
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៣០] ឧបាទិន្នបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្នបាទានិយធមិ
ដោយការម្មណប្បច្ច័យ គឺ ពួកសក្កបុគ្គលក្តី ពួកបុព្វជនក្តី តិចារណា
ឃើញច្បាស់ នូវចក្ខុ ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន វេទនៈក្រេក-
អរ រីករាយ រាគៈ ប្រាណនូវចក្ខុនោះ ទើបកើតឡើង រោមនស្ស

ឧប្បជ្ឈតិ កុសលាកុសលេ និរុទ្ធេ វិចារកោ តណា-
 រម្មណតា ឧប្បជ្ឈតិ សោតំ . . . យានំ ជ្ឈំ កាយំ . . .
 ឧបាទិទ្ធិបាទានិយេ រូបេ . . . កន្ទេ រសេ ដោដ្ឋព្វេ
 វត្ថុំ . . . ឧបាទិទ្ធិបាទានិយេ ខន្ទេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ
 អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សនេន្តិ អភិនន្តន្តិ តំ អារត្ត
 រាតា ឧប្បជ្ឈតិ ខោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ កុសលា-
 កុសលេ និរុទ្ធេ វិចារកោ តណារម្មណតា ឧប្បជ្ឈតិ
 ឧបាទិទ្ធិបាទានិយេ រូបាយតនំ ឥត្តវិញ្ញាណស្ស ឧបា-
 ទិទ្ធិបាទានិយេ គន្ធាយតនំ . . . រសាយតនំ . . .
 ដោដ្ឋព្វាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២២៧] ឧបាទិទ្ធិបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិទ្ធិ-
 បាទានិយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឥត្តំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សន-
 េន្តិ អភិនន្តន្តិ តំ អារត្ត រាតា ឧប្បជ្ឈតិ ខោមនស្សំ
 ឧប្បជ្ឈតិ សោតំ . . . យានំ ជ្ឈំ កាយំ . . . ឧបាទិទ្ធិ-
 បាទានិយេ រូបេ . . . កន្ទេ រសេ ដោដ្ឋព្វេ វត្ថុំ . . .

កើតឡើង កាលកុសលនិងអកុសល រលត់ហើយ វិបាក ក៏កើតឡើង
 ព្រោះអំពើនោះជាអារម្មណ៍ សោតៈ . . . យានៈ ជ្ឈំ កាយ . . .
 ភ្នកឧបាទិទ្ធិបាទានិយរូប . . . ភ្និន រស ដោដ្ឋព្វៈ វត្ថុ . . .
 ពិចារណាយិញ្ញាច្ចាស់ នូវភ្នកឧបាទិទ្ធិបាទានិយភ្នន្តតាំងឡាយ ជាមិន
 ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន វេទន៍ត្រេកអរ រីករាយ រតៈ ប្រារព្ធនូវ
 ខ្លួនតាំងនោះ រើបកើតឡើង ខោមនស្ស កើតឡើង កាលបើកុសល
 និងអកុសល រលត់ហើយ វិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះអំពើនោះជាអា-
 រម្មណ៍ រូបាយតនៈ ជាឧបាទិទ្ធិបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃឥត្តវិញ្ញាណ
 គន្ធាយតនៈ ជាឧបាទិទ្ធិបាទានិយៈ . . . រសាយតនៈ . . . ដោដ្ឋព្វាយ-
 តនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ ។

[២២៧] ឧបាទិទ្ធិបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិបាទានិយធម៌
 ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ពិចារណាយិញ្ញាច្ចាស់ នូវចក្ខុ ជាមិន
 ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន វេទន៍ត្រេកអរ រីករាយ រតៈ ប្រារព្ធនូវចក្ខុ
 នោះ រើបកើតឡើង ខោមនស្ស កើតឡើង សោតៈ . . . យានៈ ជ្ឈំ
 កាយ . . . ភ្នកឧបាទិទ្ធិបាទានិយរូប . . . ភ្និន រស ដោដ្ឋព្វៈ វត្ថុ . . .

ឧបាទិទ្ធានាទិយេ ខន្ធ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
 វិបស្សនិ អស្សនេតិ អភិធម្មតិ តំ អរក្ក រតោ
 ឧប្បជ្ជតិ គោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន ចក្កនា ឧបា-
 ទិទ្ធានាទិយំ រូបំ វស្សនិ ចេតោបរិយញ្ញាណេន
 ឧបាទិទ្ធានាទិយាចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាតានិ ឧបា-
 ទិទ្ធានាទិយា ទដ្ឋា ឥន្ទ្រិយញ្ញាណស្ស បេតាបរិ-
 យញ្ញាណស្ស បុព្វេនិកសាទុស្សនិញ្ញាណស្ស អនា-
 គត៍សញ្ញាណស្ស រាវជ្ជនាយ អារម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២២៨] អនុបាទិទ្ធានាទិយោ ធម្មោ អនុបាទិទ្ធា-
 នាទិយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 នាទំ ទដ្ឋា សីលំ សមាធមិត្តា ឧបោសថកម្មំ
 កត្វា តំ បច្ចវេក្ខន្តិ បុព្វេ សុចិញ្ញាទំ បច្ចវេក្ខន្តិ
 លាទា វុដ្ឋហិត្វា លាទំ បច្ចវេក្ខន្តិ អរិយា តោត្រកុំ
 បច្ចវេក្ខន្តិ វេទានំ បច្ចវេក្ខន្តិ អរិយា បហិទេ
 គិលេសេ បច្ចវេក្ខន្តិ វិក្ខម្ពិភេ គិលេសេ បច្ច-
 វេក្ខន្តិ បុព្វេ សមុទាចិញ្ញា គិលេសេ ជាទន្តិ

ពិចារណាយេញច្បាស់ នូវឧបាទិទ្ធានាទិយក្នុងទាំងឡាយ ជាមិនទៀង
 ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន វេទន៍ត្រេកអរ រីករាយ រតនៈ ប្រារព្ធនូវទន្ធទាំងនោះ
 ទើបកើតឡើង ជាមនស្ស កើតឡើង ឃើញ នូវឧបាទិទ្ធានាទិយរូប
 ដោយទិវចក្ខុ ដឹងនូវចិត្ត នៃបុគ្គលដែលប្រកបដោយឧបាទិទ្ធានាទិយ-
 ចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ ឧបាទិទ្ធានាទិយក្នុងទាំងឡាយ ជា
 បច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥន្ទ្រិយញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វេ
 និកសាទុស្សនិញ្ញាណ និងអនាគតសញ្ញាណ ដោយការម្ស្នាលប្បច្ច័យ ។

[២២៨] អនុបាទិទ្ធានាទិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធា-
 នាទិយធម៌ ដោយការម្ស្នាលប្បច្ច័យ គឺ បុគ្គល ឲ្យខាន សមាទាន
 សីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ពិចារណានូវកុសលនោះ ពិចារណានូវកុសល
 ទាំងឡាយ ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំហើយ ក្នុងកាលមុន ចេញចាកឈាន
 ហើយពិចារណានូវឈាន ពួកអរិយបុគ្គល ពិចារណានូវតាត្រកុ ពិចារ-
 ណានូវវេទានៈ ពួកអរិយបុគ្គល ពិចារណានូវពួកគិលេសដែលខ្លួនលះ
 ចង់ហើយ ពិចារណានូវពួកគិលេស ដែលខ្លួនសង្កត់សង្កិនហើយ ដឹង
 ច្បាស់ នូវពួកគិលេស ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំទុកហើយ ក្នុងកាលមុន

អនុបាទិទ្ធិបាទានិយម រូបេ . . . សន្តេ កន្តេ រសេ
 ដោយដូច្នេះ . . . អនុបាទិទ្ធិបាទានិយម ខន្ធ អនិច្ចតោ
 ទុក្ខតោ អនត្តរតោ វិបស្សន្តិ អស្សនេន្តិ អភិទន្ធគំ
 តំ អាវុត្តំ វាគោ ឧប្បជ្ជតិ ខោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ
 ជំព្រេង បត្តុតា អនុបាទិទ្ធិបាទានិយម រូបេ បស្សន្តិ
 ជំព្រាយ សោតនាតុយា សន្តំ សុលាន្តំ ចេតោបរិ-
 យញ្ញាលោម អនុបាទិទ្ធិបាទានិយម ចិត្តកម្មន្តិស្ស ចិត្ត-
 ជាទន្តិ អាត្មាសាទញ្ញាយនំ វិញ្ញាណញ្ញាយនំ ឧប-
 អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាត្មញ្ញាយនំ ខេវ-
 សញ្ញាសញ្ញាយនំ ឧប្បាសញ្ញាយនំ ឧប្បយោ
 អនុបាទិទ្ធិបាទានិយម ខន្ធ ឥន្ទ្រិវិជញ្ញាណស្ស ចេតោ-
 បរិយញ្ញាណស្ស ចុរុត្តរិកសាទុស្សន្តិញ្ញាណស្ស យថា-
 កម្មបកញ្ញាណស្ស អនាគតសញ្ញាណស្ស អាវជ្ជនាយ
 អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២២៩) អនុបាទិទ្ធិបាទានិយម ឧស្មា ឧបាទិទ្ធិ-
 បាទានិយមស្ស ឧប្បស្ស អាម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សេត្វា វា បុត្តជ្ជនា វា អនុបាទិទ្ធិបាទានិយម រូបេ . . .

នូវភូមិអនុបាទិទ្ធិបាទានិយម . . . សំរោង ភូមិ រស ដោយដូច្នេះ . . .
 ពិចារណាយេញច្បាស់ នូវអនុបាទិទ្ធិបាទានិយមទូទាំងឡាយ ថាមិន
 ទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន វែងជ្រកអរ រីករាយ រកៈ ប្រាជ្ញា
 នូវខ្លួននោះ ទើបកើតឡើង ខោមនស្ស កើតឡើង ពួកអរិយបុគ្គល
 យេញនូវអនុបាទិទ្ធិបាទានិយម ដោយវិវត្តចក្ខុ ព្រមទាំង ដោយទិព្វ-
 សោតនាតុ ដឹងនូវចិត្ត នៃបុគ្គល ដែលប្រកបដោយអនុបាទិទ្ធិបាទានិយមចិត្ត
 ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អាត្មាសាទញ្ញាយនៈ ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញា-
 ណញ្ញាយនៈ ដោយអាម្មណាប្បច្ច័យ អាត្មញ្ញាយនៈ ជាបច្ច័យ
 នៃនេវសញ្ញាសញ្ញាយនៈ ដោយអាម្មណាប្បច្ច័យ អនុបាទិទ្ធិ-
 បាទានិយមទូទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃការពិចារណា នូវឥន្ទ្រិវិជញ្ញាណ
 ចេតោបរិយញ្ញាណ ចុរុត្តរិកសាទុស្សន្តិញ្ញាណ យថាកម្មបកញ្ញាណ
 និងអនាគតសញ្ញាណ ដោយអាម្មណាប្បច្ច័យ ។

(២៣០) អនុបាទិទ្ធិបាទានិយម ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិ-
 បាទានិយម ដោយអាម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ពួកសេត្វបុគ្គលក្តី ពួក
 បុត្តជ្ជនក្តី (ពិចារណាយេញច្បាស់) នូវភូមិអនុបាទិទ្ធិបាទានិយម . . .

សាទ្ធ កន្លែង រសេ ដោយដូច្នេះ . . . អនុចាតិទ្ធិចាតាដិយ
 ១. អនុចាតា ទុក្ខតា អនុត្តតា វិបស្សន្តិ អស្សា-
 នេន្តិ អតិទន្តិ តំ ភាវត្ត រាតា ឧប្បជ្ជតិ តោបទស្ស
 ឧប្បជ្ជតិ កុសលាកុសលេ ឱវេន្ធ វិចារតា តតាវត្ថ-
 លាតា ឧប្បជ្ជតិ អាគាសានញាយតទកុសលំ វិញ្ញា-
 ណញាយតទវិចារកស្ស អាម្ពលាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អាតិញ្ញញាយតទកុសលំ ធម៌សញ្ញាសញ្ញាយតទ-
 វិចារកស្ស អាម្ពលាប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុចាតិទ្ធិចា-
 តាដិយ រូបាយតទំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស ដោយញាយតទំ
 កាយវិញ្ញាណស្ស អាម្ពលាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៥០) អនុចាតិទ្ធិអនុចាតាដិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាតិទ្ធិអនុចាតាដិយស្ស ធម្មស្ស អាម្ពលាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ឱវេន្ធ មគ្គស្ស ផលស្ស អាម្ពលាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

(២៥១) អនុចាតិទ្ធិអនុចាតាដិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាតិទ្ធិអនុចាតាដិយស្ស ធម្មស្ស អាម្ពលាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អវិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ បច្ចវេក្ខន្តិ ផលំ
 បច្ចវេក្ខន្តិ ឱវេន្ធ បច្ចវេក្ខន្តិ ឱវេន្ធ តោត្រកុស្ស ពោ-
 តានស្ស អាវុដ្ឋនាយ អាម្ពលាប្បច្ចយេន បច្ចយោ

សំរោង ភ្លែត រសេ ដោយដូច្នេះ . . . ពិចារណាយេញច្បាស់ ខ្ញុំអនុចាតិទ្ធិ-
 ចាតនិយក្ខន្ធានិយាយ ជាមិនខ្សោយ ជាទុក្ខ មិនមែនខ្ពង់ វេទនាត្រេកអរ
 រីករាយ រាគៈ ប្រាញ់ខ្ញុំទទួលខាង រើបកើតឡើង រោមនស្ស កើតឡើង
 កាលបើកុសលនិងអកុសល រលំហើយ វិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះ
 អំពើនោះជាអារម្មណ៍ អាគាសានញាយតទកុសល ជាបច្ច័យ នៃវិញ្ញា-
 ណញាយតទវិបាក ដោយការម្សឺណប្បច្ច័យ អាតិញ្ញញាយតទកុសល
 ជាបច្ច័យ នៃវេទនាសញ្ញាយតទវិបាក ដោយការម្សឺណប្បច្ច័យ
 ប្រាយនៈ ជាអនុចាតិទ្ធិចាតនិយៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្កវិញ្ញាណ ដោយញា-
 យនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយការម្សឺណប្បច្ច័យ ។

(២៥០) អនុចាតិទ្ធិអនុចាតនិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុចាតិទ្ធិ-
 អនុចាតនិយធម៌ ដោយការម្សឺណប្បច្ច័យ គឺ ឱវាទ ជាបច្ច័យ នៃ
 មគ្គនិងផល ដោយការម្សឺណប្បច្ច័យ ។

(២៥១) អនុចាតិទ្ធិអនុចាតនិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុចាតិទ្ធិចា-
 និយធម៌ ដោយការម្សឺណប្បច្ច័យ គឺ ពួកអវិយាប្បក្កល ចេញចាកមគ្គ
 ពិចារណាខ្ញុំមគ្គ ពិចារណាខ្ញុំផល ពិចារណាខ្ញុំត្រៃវិភាគ ឱវាទ ជា
 បច្ច័យ នៃការពិចារណា ខ្ញុំតោត្រកុស្សនិងវេទនា ដោយការម្សឺណប្បច្ច័យ

អរិយា ចេតោបរិយេក្ខណោ ន អនុបាទិន្ទុអនុបាទា-
និយចិត្តសមន្តិស្ស ចិត្តំ ជាទន្តិ អនុបាទិន្ទុអនុបាទា-
និយា ទុក្ខា ចេតោបរិយេក្ខណស្ស បុព្វេនិវាសានុ-
ស្សតិក្ខណស្ស អនាគតសក្ខណស្ស អារដ្ឋនាយ
អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចុយោ ។

[២៥២] ឧបាទិន្ទុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបា-
ទិន្ទុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចុយោ
អារម្មណាធិបតិ ចត្តុំ កុំ កត្វា អស្សនេតិ
អភិទន្ធិតិ តំ កុំ កត្វា វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ធិដ្ឋិ
ឧប្បជ្ជតិ សោតំ . . . យាទំ ជ្ឈិំ កាយំ . . .
ឧបាទិន្ទុបាទានិយេ រូបេ . . . កន្ធោ វសេ ដោជ្ជទ្វេ
វត្ថុំ . . . ឧបាទិន្ទុបាទានិយេ ទន្ធោ កុំ កត្វា
អស្សនេតិ អភិទន្ធិតិ តំ កុំ កត្វា វាតោ
ឧប្បជ្ជតិ ធិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ អនុបាទិន្ទុបាទានិយោ
ធម្មោ អនុបាទិន្ទុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស អធិបតីប្ប-
ច្ចយេន បច្ចុយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិ-
បតិ ។ អារម្មណាធិបតិ នាទំ ទត្វា សីលំ សមា-
ធម៌ត្វា ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ កុំ បច្ចវេក្ខតិ
បុព្វេ សុចិណ្ឌានិ កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ ឈាធា

ពួកអរិយបុគ្គល ដឹងនូវចិត្ត នៃបុគ្គលដែលប្រកបដោយអនុបាទិន្ទុអនុបាទា-
និយចិត្ត ដោយចេតោបរិយេក្ខណ អនុបាទិន្ទុអនុបាទានិយក្នុងទាំងឡាយ
ជាបច្ច័យ នៃការវិចារណា នូវចេតោបរិយេក្ខណ បុព្វេនិវាសានុស្ស-
តិក្ខណា និងអនាគតសក្ខណា ដោយការម្សណប្បច្ច័យ ។

[២៥២] ឧបាទិន្ទុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទុបាទា-
និយធម៌ ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គលធ្វើ
ចក្ខុឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ ពតៈ ធ្វើនូវចក្ខុនោះឲ្យជា
ទីគោរពហើយ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង សោតៈ . . . ហោនៈ
ជិត្តំ កាយ . . . ពួកឧបាទិន្ទុបាទានិយរូប . . . ភ្លិន វសេ ដោជ្ជទ្វេ
វត្ថុ . . . បុគ្គល ធ្វើនូវឧបាទិន្ទុបាទានិយក្នុងទាំងឡាយឲ្យជាទីគោរព
ហើយត្រេកអរ រីករាយ ពតៈ ធ្វើនូវឧបាទិន្ទុនោះឲ្យជាទីគោរព ហើយ
ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ។ អនុបាទិន្ទុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ
នៃអនុបាទិន្ទុបាទានិយធម៌ ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិ-
បតិ និងសហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យបាន
សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ហើយធ្វើនូវកុសលនោះឲ្យជាទីគោរព
ហើយវិចារណា ធ្វើនូវកុសលទាំងឡាយ ដែលខ្លួនធ្លាប់សន្សំល្អហើយ
ក្នុងកាលមុន ឲ្យជាទីគោរព ហើយវិចារណា ចេញចាកឈាន

វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ សេត្វា តោ-
 ត្រកំ កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ វេទានំ កុំ កត្វា បច្ច-
 វេក្ខតិ អនុចាទិន្នាទានិយេ រូប . . . សន្តេ កន្តេ
 រសេ ដោដ្ឋត្វេ . . . អនុចាទិន្នាទានិយេ ខន្តេ កុំ
 កត្វា អស្សាធម៌ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 ឧប្បជ្ឈតិ ជិដ្ឋ ឧប្បជ្ឈតិ ។ សហជាតាធិបតិ អនុ-
 ចាទិន្នាទានិយាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខត្វានំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋាបាធានា រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៥៣] អនុចាទិន្នាទានិយា ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្នាទានិយស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។
 អារម្មណាធិបតិ ជិត្វានំ មគ្គស្ស ផលស្ស អធិបតិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហជាតាធិបតិ អនុចា-
 ទិន្នាទានិយាធិបតិ សម្បយុត្តកានំ ខត្វានំ
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៥៤] អនុចាទិន្នាទានិយា ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្នាទានិយស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។

ហើយធ្វើឲ្យវាយននោះឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ពួកសេតុបុគ្គល
 ធ្វើឲ្យគោត្រកូឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ធ្វើឲ្យវេទនាឲ្យជាទី
 គោរព ហើយពិចារណា ធ្វើឲ្យពួកអនុបាទិន្នបាទានិយរូប . . .
 សំឡេង ភ្លឺន រស ដោដ្ឋត្វា . . . ធ្វើឲ្យអនុបាទិន្នបាទានិយក្ខន្ធ
 ពាំងឡាយឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រក្សា ធ្វើឲ្យអំពើ
 នោះឲ្យជាទីគោរព ហើយទើបរឹតតឡើង ជិដ្ឋ ភើតឡើង ។ ឯសហ-
 ជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ ជាអនុបាទិន្នបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួក
 សម្បយុត្តកក្ខន្ធដ៏ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបដ៏ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២៥៣] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ន-
 អនុបាទានិយធម៌ ដោយអធិប្បតិបច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និង
 សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃ
 មគ្គនិងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិ-
 បតិ ជាអនុបាទិន្នបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយ
 អធិបតិប្បច្ច័យ ។

[២៥៤] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្នបាទានិយ-
 ធម៌ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និងសហជាតាធិបតិ ។

ការម្នាណាជិបតិ អរិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ កុំ
 កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ ផលំ កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ
 និព្វានំ កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខន្តិ និព្វានំ តោត្រកុស្ស
 វេទានស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហ-
 ជាតាជិបតិ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយាជិបតិ ចិត្តស-
 មុដ្ឋាបាទ រូបានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៥៥) អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 បាទិន្នបាទានិយស្ស ធម្មស្ស ច អនុបាទិន្នអនុបា-
 ទានិយស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ សហជាតាជិបតិ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយាជិបតិ
 សម្បយុត្តកានំ ទទ្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាបាទញ្ច រូបានំ
 អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៥៦) ឧបាទិន្នបាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិន្ន-
 បាទានិយស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បុរិមា បុរិមា ឧបាទិន្នបាទានិយោ ទទ្ធា បច្ឆិមានំ
 បច្ឆិមានំ ឧបាទិន្នបាទានិយានំ ទទ្ធានំ អនន្តរប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បញ្ចវិញ្ញាណំ វិចាកមនោធាតុយា អនន្តរ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចាកមនោធាតុ វិចាកមនោ-
 វិញ្ញាណធាតុយា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ការម្នាណាជិបតិ គឺ ពួកអរិយបុគ្គល ចេញចាកមគ្គហើយ ធ្វើនូវមគ្គ
 ឲ្យជាទីគោរព ហើយនិព្វានណា ធ្វើនូវផលឲ្យជាទីគោរព ហើយនិព្វា-
 ណា ធ្វើនូវនិព្វានឲ្យជាទីគោរព ហើយនិព្វានណា និព្វាន ជាបច្ច័យ
 នៃតោត្រកុ ខឹងវេទានៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ និព្វានជាតាជិបតិ
 គឺ អធិបតិ ជាអនុបាទិន្នអនុបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋាន-
 រូប ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២៥៥) អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ន-
 បាទានិយធម៌ផង អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ផង ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ
 បាទផលសហជាតាជិបតិ គឺ អធិបតិ ជាអនុបាទិន្នអនុបាទានិយៈ ជា
 បច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអធិ-
 បតិប្បច្ច័យ ។

(២៥៦) ឧបាទិន្នបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្នបាទានិយ-
 ធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកឧបាទិន្នបាទានិយក្នុងមុន ។ ជាបច្ច័យ
 នៃពួកឧបាទិន្នបាទានិយក្នុងក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ បញ្ចវិញ្ញាណ
 ជាបច្ច័យ នៃវិចាកមនោធាតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ វិចាកមនោធាតុ
 ជាបច្ច័យ នៃវិចាកមនោវិញ្ញាណធាតុ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[២៥៧] ឧបាទិទ្គុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិទ្គុ-
 បាទានិយស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ភវន្តំ ភវន្តោយ វិបាកមោវិញ្ញាណាតុកិរិយា
 មោវិញ្ញាណាតុកិរិយា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៥៨] អនុបាទិទ្គុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបា-
 ទិទ្គុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បុរិមា បុរិមា អនុបាទិទ្គុបាទានិយោ ខន្ធា បច្ឆិមា
 បច្ឆិមា អនុបាទិទ្គុបាទានិយោ ខន្ធា អនន្តរប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ តោត្រកុស្សំ អនុ-
 លោមំ វេទានស្ស ភវន្តោយ អនុបាទិទ្គុបាទានិ-
 យោ ខន្ធា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៥៩] អនុបាទិទ្គុបាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិទ្គុ-
 បាទានិយស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ភវន្តោ បញ្ចន្តំ វិញ្ញាណា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ អនុបាទិទ្គុបាទានិយោ ខន្ធា វេទានស្ស អនន្តរ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៥៧] ឧបាទិទ្គុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្គុបាទា-
 និយធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ភវន្តចិត្ត ជាបច្ច័យ នៃភាវជ្ជនៈ
 វិបាកមោវិញ្ញាណាតុកិរិយា ជាបច្ច័យ នៃមោវិញ្ញាណាតុ ដោយ
 អនន្តរប្បច្ច័យ ។

[២៥៨] អនុបាទិទ្គុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្គុបា-
 ទានិយធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ពួកអនុបាទិទ្គុបាទានិយក្ខន្ធមុនៗ
 ជាបច្ច័យ នៃពួកអនុបាទិទ្គុបាទានិយក្ខន្ធគ្រោយៗ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ
 អនុលោមៈ ជាបច្ច័យ នៃតាត្រកុ អនុលោមៈ ជាបច្ច័យ នៃវេ-
 ទានៈ ភាវជ្ជនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកអនុបាទិទ្គុបាទានិយក្ខន្ធ ដោយ
 អនន្តរប្បច្ច័យ ។

[២៥៩] អនុបាទិទ្គុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិទ្គុបាទា-
 និយធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គឺ ភាវជ្ជនៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកបញ្ច-
 វិញ្ញាណ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ឧបាទិទ្គុបាទានិយក្ខន្ធានិច្ចាយ ជា
 បច្ច័យ នៃវេទានៈ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[២៦០] អនុបាទិទ្ធិបាទានិយោ ឆម្មោ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយស្ស ឆម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ តោត្រកុ មគ្គស្ស វេទានំ មគ្គស្ស អនុលាមំ ផលសមាបត្តិយា និរោតា វុដ្ឋហន្តស្ស នេវសញ្ញាសញ្ញាយតនំ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៦១] អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ឆម្មោ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយស្ស ឆម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ទត្ថា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយានំ ទត្ថានំ អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ មត្តោ ផលស្ស ផលំ ផលស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៦២] អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ឆម្មោ ឧបាទិទ្ធិបាទានិយស្ស ឆម្មស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ផលំ វុដ្ឋានស្ស អនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។ ឧបាទិទ្ធិបាទានិយោ ឆម្មោ ឧបាទិទ្ធិបាទានិយស្ស ឆម្មស្ស សមនន្តរវ្យច្ចយេន បច្ចយោ ។ អនន្តរវ្យច្ចយសទិសំ ។

[២៦០] អនុបាទិទ្ធិបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយធមិ ដោយអនន្តរវ្យច្ច័យ គឺ តោត្រកុ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គវេទានៈ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ អនុលាមៈ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ នេវសញ្ញាសញ្ញាយតនៈ របស់បុគ្គល ដែលចេញចាកនិរោធ ជាបច្ច័យ នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរវ្យច្ច័យ ។

[២៦១] អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយធមិ ដោយអនន្តរវ្យច្ច័យ គឺ ពួកអនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយក្ខន្ធមុខ ។ ជាបច្ច័យ នៃពួកអនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយក្ខន្ធភ្រាយ ។ ដោយអនន្តរវ្យច្ច័យ មគ្គ ជាបច្ច័យ នៃផល ផល ជាបច្ច័យ នៃផល ដោយអនន្តរវ្យច្ច័យ ។

[២៦២] អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិទ្ធិបាទានិយធមិ ដោយអនន្តរវ្យច្ច័យ គឺ ផល ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តរវ្យច្ច័យ ។ ឧបាទិទ្ធិបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិទ្ធិបាទានិយធមិ ដោយសមនន្តរវ្យច្ច័យ ។ ប្រវេហលក្ខានិទ័អនន្តរវ្យច្ច័យវេរ ។

(២៦៣) ឧបាទិដ្ឋតាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិដ្ឋ-
 តាទានិយស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បដូរយេន បច្ចយោ
 ឧបាទិដ្ឋតាទានិយោ ឯកោ ទេវោ តិល្លាដ្ឋំ ទន្ធនំ
 សហជាតប្បដូរយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា ទ្ធិដ្ឋំ ទន្ធនំ
 បដិសន្ធិក្កុណោ ឧបាទិដ្ឋតាទានិយោ ឯកោ ទេវោ
 តិល្លាដ្ឋំ ទន្ធនំ កកដត្តា ច រូបាទំ សហជាតប្ប-
 ដូរយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា ទ្ធិដ្ឋំ ទន្ធនំ កកដត្តា
 ច រូបាទំ ទន្ធា វត្ថុស្ស វត្ថុ ទន្ធនំ ឯកំ មហាក្ខតំ
 តិល្លាដ្ឋំ មហាក្ខតានំ តយោ មហាក្ខតា ឯកស្ស
 មហាក្ខតស្ស ទ្វេ មហាក្ខតា ទ្ធិដ្ឋំ មហាក្ខតានំ មហា-
 ក្ខតា កកដត្តារូបាទំ ឧបាទាន្ធវាទំ សហជាតប្បដូរយេន
 បច្ចយោ អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ ។ សន្និទ្ធី ។

(២៦៤) ឧបាទិដ្ឋតាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិដ្ឋ-
 តាទានិយស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បដូរយេន បច្ចយោ
 ឧបាទិដ្ឋតាទានិយោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាទានំ រូបាទំ
 សហជាតប្បដូរយេន បច្ចយោ ។

(២៦៥) ឧបាទិដ្ឋតាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋតាទានិ-
 យធម៌ ដោយសហជាតប្បដូរយេន គឺ ឧបាទិដ្ឋតាទានិយក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធ ៣ ដោយសហជាតប្បដូរយេន ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២
 ឧបាទិដ្ឋតាទានិយក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ជន្ន នៃពួកកដត្តារូបផង
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយសហជាតប្បដូរយេន ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃ
 ខន្ធ ២ ជន្ន នៃពួកកដត្តារូបផង ខន្ធាន្នឡាយ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ វត្ថុ
 ជាបច្ច័យ នៃខន្ធាន្នឡាយ មហាក្ខត ១ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ៣
 មហាក្ខត ៣ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ១ មហាក្ខត ២ ជាបច្ច័យ
 នៃមហាក្ខត ២ មហាក្ខត ២ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តារូប និងពួក
 ឧបាទាន្ធវេ ដោយសហជាតប្បដូរយេន មហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។
 សេចក្តីបំប្រែប្រួល ។

(២៦៦) ឧបាទិដ្ឋតាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋតា-
 និយធម៌ ដោយសហជាតប្បដូរយេន គឺ ពួកឧបាទិដ្ឋតាទានិយក្ខន្ធ ជា
 បច្ច័យ នៃពួកវត្ថុសមុដ្ឋាទាន្ធវេ ដោយសហជាតប្បដូរយេន ។

(២២៥) ឧបាទិដ្ឋតាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិដ្ឋ-
 តាទានិយស្ស ច អនុបាទិដ្ឋតាទានិយស្ស ច ធម្មស្ស
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទិដ្ឋតាទានិយោ
 ឯកោ ទន្ធា តិណ្ណាដ្ឋំ ទន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានា
 រូបាទំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា
 ទ្ធិដ្ឋំ ទន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានា រូបាទំ សហជាត-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២២៦) អនុបាទិដ្ឋតាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិដ្ឋ-
 តាទានិយស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនុបាទិដ្ឋតាទានិយោ ឯកោ ទន្ធា តិណ្ណាដ្ឋំ ទន្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានា រូបាទំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទ្វេ ទន្ធា ទ្ធិដ្ឋំ ទន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានា រូបាទំ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបាទិដ្ឋតាទានិយំ
 ឯកំ មហាក្ខតំ មហាក្ខតា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបាទំ
 តាហិវ . . . អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧត្តសមុដ្ឋានំ
 ឯកំ មហាក្ខតំ មហាក្ខតា ឧបាទារូបាទំ សហជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២២៧) ឧបាទិដ្ឋតាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋតាទានិយ-
 ធម៌ផង នៃអនុបាទិដ្ឋតាទានិយធម៌ផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ឧបា-
 ទិដ្ឋតាទានិយក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូប
 ផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង នៃ
 ភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

(២២៨) អនុបាទិដ្ឋតាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋតា-
 ទានិយធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិដ្ឋតាទានិយក្ខន្ធ ១
 ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយសហ-
 ជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋាន-
 រូបផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ ជាអនុបាទិដ្ឋតាទានិយៈ
 មហាក្ខតទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូប តាហិរូប . . .
 អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . មហាក្ខត ១ ដែលមានផ្លូវជាសមុដ្ឋាន មហា-
 ក្ខតទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃភូតឧបាទារូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

(២២៧) អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 បាទិន្នអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ឯកោ ទេវោ
 តិស្តាន្តំ ទន្ធានំ ទ្វេ ទន្ធា ទ្ធិន្តំ ទន្ធានំ សហជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២២៨) អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 បាទិន្នបាទានិយស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នានំ រូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២២៩) អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 បាទិន្នបាទានិយស្ស ច អនុបាទិន្នអនុបាទានិយស្ស
 ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបា-
 ទិន្នអនុបាទានិយោ ឯកោ ទេវោ តិស្តាន្តំ ទន្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ស រូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ទ្វេ ទន្ធា ទ្ធិន្តំ ទន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ស
 រូបានំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២២៧) អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ន-
 អនុបាទានិយធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្នអនុបាទា-
 និយក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២
 ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

(២២៨) អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្នបា-
 ទានិយធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្នបាទានិយក្ខន្ធាន័-
 ឡាយ ជាបច្ច័យ នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

(២២៩) អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្នបា-
 ទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ
 គឺ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃភូត
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២
 ផង នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២៧០] អនុបាទិណ្ឌុបាទានិយោ ច អនុបាទិណ្ឌុ-
 អនុបាទានិយោ ច ធម្មា អនុបាទិណ្ឌុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបាទិណ្ឌុ-
 អនុបាទានិយោ ទន្ធា ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នាធំ រូបាធំ សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧១] ឧបាទិណ្ឌុបាទានិយោ ច អនុបាទិណ្ឌុបា-
 ទានិយោ ច ធម្មា អនុបាទិណ្ឌុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទិណ្ឌុបាទានិយោ
 ទន្ធា ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានាធំ រូបាធំ
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧២] ឧបាទិណ្ឌុបាទានិយោ ធម្មា ឧបាទិណ្ឌុ-
 បាទានិយស្ស ធម្មស្ស អក្ខមក្ខប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបាទិណ្ឌុបាទានិយោ ឯកោ ទន្ធា តិណ្ឌុធំ ទន្ធាធំ
 អក្ខមក្ខប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា ទ្វិធំ ទន្ធាធំ
 បដិសន្ធិត្តរណា ឧបាទិណ្ឌុបាទានិយោ ឯកោ ទន្ធា
 តិណ្ឌុធំ ទន្ធាធំ វត្ថុស្ស ច ទន្ធា វត្ថុស្ស វត្ថុ ទន្ធាធំ
 ឯកំ មហាក្ខតំ តិណ្ឌុធំ មហាក្ខតាធំ ទ្វេ មហាក្ខតា
 ទ្វិធំ មហាក្ខតាធំ អសញ្ញាសត្តាធំ ឯកំ មហាក្ខតំ ។

[២៧០] អនុបាទិណ្ឌុបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិណ្ឌុបាទានិយធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិណ្ឌុបាទានិយធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ អនុ-
 បាទិណ្ឌុអនុបាទានិយក្នុងទាំងឡាយក្តី មហាក្ខតទាំងឡាយក្តី ជាបច្ច័យ
 នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២៧១] ឧបាទិណ្ឌុបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិណ្ឌុបាទានិយធម៌ក្តី ជា
 បច្ច័យ នៃអនុបាទិណ្ឌុបាទានិយធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ គឺ ឧបា-
 ទិណ្ឌុបាទានិយក្នុងទាំងឡាយក្តី មហាក្ខតទាំងឡាយក្តី ជាបច្ច័យ នៃ
 ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសហជាតប្បច្ច័យ ។

[២៧២] ឧបាទិណ្ឌុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិណ្ឌុបាទានិយ-
 ធម៌ ដោយអតាមតាប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិណ្ឌុបាទានិយក្នុង ១ ជាបច្ច័យ នៃ
 ខន្ធ ៣ ដោយអតាមតាប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ឧបាទិណ្ឌុ-
 បាទានិយក្នុង ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃវត្ថុផង ក្នុងខណៈនៃ
 បដិសន្ធិ ខន្ធទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ
 ទាំងឡាយ មហាក្ខត ១ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ៣ មហាក្ខត ២
 ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ២ មហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ។

[២៧៣] អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 បាទិន្ទបាទានិយស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ឯកោ ខន្ធា
 តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ អញ្ញ-
 មញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯកំ មហាក្ខតំ ពាហិរំ . . .
 អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហា-
 ក្ខតំ ។

[២៧៤] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 បាទិន្ទអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស អញ្ញមញ្ញប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ឯកោ ខន្ធា
 តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិន្នំ ខន្ធានំ ។

[២៧៥] ឧបាទិន្ទបាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិន្ទ-
 បាទានិយស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបាទិន្ទបាទានិយោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ណន្នំ ខន្ធានំ
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សន្និទ្ធី ។ បដិសន្ធិ-
 ត្ថលោ ឯកំ មហាក្ខតំ អសញ្ញសត្តានំ ឯកំ មហា-
 ក្ខតំ ចក្ខាយតនំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ
 កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ ឧបាទិន្ទបាទានិយោនំ ខន្ធានំ
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៦] អនុបាទិន្ទបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបា-
 ទានិយធមិ ដោយអតាមតាប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធ ១ ជា
 បច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយអតាមតា-
 ប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ ពាហិរូប . . . អាហារសមុដ្ឋានរូប . . .
 មហាក្ខត ១ ដែលមានផ្លូវជាសមុដ្ឋាន ។

[២៧៧] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទអនុ-
 បាទានិយធមិ ដោយអតាមតាប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធមិ
 ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ។

[២៧៨] ឧបាទិន្ទបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបាទានិយ-
 ធមិ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធ ៣ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រួញ ។ មហាក្ខត ១
 ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ មហាក្ខត ១ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ចក្ខាយតនៈ
 ជាបច្ច័យ នៃចក្ខវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ
 វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធានិទ្យាយ ដោយនិស្សយ-
 ប្បច្ច័យ ។

(២៧៦) ឧបាទិស្សបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិស្ស-
 បាទានិយស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបាទិស្សបាទានិយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូបាទំ
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ អនុបាទិស្សបាទា-
 និយោ ខន្ធានំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៧៧) ឧបាទិស្សបាទានិយោ ធម្មោ អនុបា-
 ទិស្សអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ វត្ថុ អនុបាទិស្សអនុបាទានិយោ ខន្ធានំ
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៧៨) ឧបាទិស្សបាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិស្ស-
 បាទានិយស្ស ច អនុបាទិស្សបាទានិយស្ស ច ធម្មស្ស
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទិស្សបាទានិយោ
 ឯកោ ខន្ធា តិណ្ឌន្នំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានក្ស
 រូបាទំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិន្នំ
 ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានក្ស រូបាទំ និស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

(២៧៩) អនុបាទិស្សបាទានិយោ ធម្មោ អនុបា-
 ទិស្សបាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឯកោ បញ្ញា ។ អនុ-
 បាទិស្សអនុបាទានិយោ ធម្មោ តិណ្ឌ ។

(២៧៦) ឧបាទិស្សបាទានិយោ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្សបាទា-
 និយោ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិស្សបាទានិយក្ខន្ធានំ ឡាយ
 ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
 នៃអនុបាទិស្សបាទានិយក្ខន្ធានំ ឡាយ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(២៧៧) ឧបាទិស្សបាទានិយោ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្សអនុបា-
 ទានិយោ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្សអនុ-
 បាទានិយក្ខន្ធានំ ឡាយ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(២៧៨) ឧបាទិស្សបាទានិយោ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិស្សបាទានិយ-
 ោ ធម្មផង នៃអនុបាទិស្សបាទានិយោ ធម្មផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ឧបា-
 ទិស្សបាទានិយក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
 ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង នៃពួកចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូបផង ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(២៧៩) អនុបាទិស្សបាទានិយោ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្សបាទា-
 និយោ មានបញ្ញា ១ ។ អនុបាទិស្សអនុបាទានិយោ មានបញ្ញា ៣ ។

[២៨០] ឧបាទិដ្ឋតាណាមិយោ ច អនុបាទិដ្ឋ-
 អនុបាទាមិយោ ច ធម្មា អនុបាទិដ្ឋអនុបាទាមិយស្ស
 ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបាទិដ្ឋ-
 អនុបាទាមិយោ ឯកោ ទេវោ ច វត្ថុ ច តិណ្ណាដ្ឋំ
 ទន្ធនំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធន ច វត្ថុ
 ច ត្រិដ្ឋំ ទន្ធនំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨១] អនុបាទិដ្ឋតាណាមិយោ ច អនុបាទិដ្ឋ-
 អនុបាទាមិយោ ច ធម្មា អនុបាទិដ្ឋតាណាមិយស្ស
 ធម្មស្ស និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបាទិដ្ឋអនុ-
 បាទាមិយោ ទន្ធន ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ
 រូបាណំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨២] ឧបាទិដ្ឋតាណាមិយោ ច អនុបាទិដ្ឋតា-
 ណាមិយោ ច ធម្មា អនុបាទិដ្ឋតាណាមិយស្ស ធម្មស្ស
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទិដ្ឋតាណាមិយោ
 ទន្ធន ច មហាក្ខតា ច ចិត្តសមុដ្ឋាធានញ រូបាណំ
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបាទិដ្ឋតាណាមិយោ
 ឯកោ ទេវោ ច វត្ថុ ច តិណ្ណាដ្ឋំ ទន្ធនំ និស្ស-
 យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធន ច វត្ថុ ច ត្រិដ្ឋំ
 ទន្ធនំ និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨០] ឧបាទិដ្ឋតាភាវិយធម៌ក្កំ អនុបាទិដ្ឋអនុបាទាភាវិយធម៌ក្កំ
 ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋអនុបាទាភាវិយធម៌ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ
 អនុបាទិដ្ឋអនុបាទាភាវិយក្ខន្ធ ១ ក្កំ វត្ថុក្កំ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយ
 និស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្កំ វត្ថុក្កំ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយ
 និស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៨១] អនុបាទិដ្ឋតាភាវិយធម៌ក្កំ អនុបាទិដ្ឋអនុបាទាភាវិយធម៌ក្កំ
 ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋតាភាវិយធម៌ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ អនុ-
 បាទិដ្ឋអនុបាទាភាវិយក្ខន្ធាន័ឡាយក្កំ មហាក្ខតាភាវិយក្កំ ជាបច្ច័យ
 នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៨២] ឧបាទិដ្ឋតាភាវិយធម៌ក្កំ អនុបាទិដ្ឋតាភាវិយធម៌ក្កំ ជា
 បច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋតាភាវិយធម៌ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ គឺ ឧបា-
 ទិដ្ឋតាភាវិយក្ខន្ធាន័ឡាយក្កំ មហាក្ខតាភាវិយក្កំ ជាបច្ច័យ នៃ
 ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ អនុបាទិដ្ឋតាភាវិយក្ខន្ធ ១ ក្កំ
 វត្ថុក្កំ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ក្កំ វត្ថុក្កំ
 ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ដោយនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(២៨៣) ឧបាទិស្ថាននិយាយ ឆន្ទា ឧបាទិស្ថាន-
 នានិយស្ស ឆន្ទស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្ថបនិស្សយោ ។ បកត្ថប-
 និស្សយោ កាយិកំ សុខំ កាយិកស្ស សុខស្ស
 កាយិកស្ស ទុក្ខស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 កាយិកំ ទុក្ខំ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស
 ទុក្ខស្ស ឧត្ត កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស
 ទុក្ខស្ស ភោជនំ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិ-
 កស្ស ទុក្ខស្ស កាយិកំ សុខំ . . . កាយិកំ ទុក្ខំ
 . . . ឧត្ត . . . ភោជនំ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិ-
 កស្ស ទុក្ខស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៨៤) ឧបាទិស្ថាននិយាយ ឆន្ទា អនុបាទិស្ថ-
 នានិយស្ស ឆន្ទស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណ៍បនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្ថបនិ-
 ស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្សយោ កាយិកំ សុខំ ឧប-
 និស្សយ នាមំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧបោសថ-
 កម្មំ ករោតិ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ ឧប្បាទេតិ

(២៨៥) ឧបាទិស្ថាននិយាយ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិស្ថាននិយាយ
 ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្ថបនិស្សយ ។
 បកត្ថបនិស្សយ គឺ សេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ជាបច្ច័យ នៃសេច-
 ក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ និងសេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ សេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ (ជាបច្ច័យ) នៃសេចក្តី
 សុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ និងសេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ដូច
 (ជាបច្ច័យ) នៃសេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ និងសេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងកាយ ភោជន (ជាបច្ច័យ) នៃសេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ និង
 សេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ សេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ . . .
 សេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ . . . ដូច . . . ភោជន ជាបច្ច័យ នៃ
 សេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ និងសេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ដោយ
 ឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

(២៨៦) ឧបាទិស្ថាននិយាយ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្ថាន-
 និយាយ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ៍បនិស្សយ អនន្ត-
 រូបនិស្សយ និងបកត្ថបនិស្សយ ។ បកត្ថបនិស្សយ គឺ បុគ្គល
 អាស្រ័យ ទូរសេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ហើយឲ្យបាន សមា-
 ទានសីល ធ្វើឧបោសថកម្ម ធ្វើឈានឲ្យកើត ធ្វើវិបស្សនាឲ្យកើត

អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិំ ឧប្បាទេតិ ចាលាំ
 ហនតិ សង្ឃំ កិណ្ឌតិ កាយិកំ ទុក្ខំ . . . ឧត្ថំ . . .
 កោដនំ ឧបទិស្សាយ ទានំ ទេតិ សង្ឃំ កិណ្ឌតិ
 កាយិកំ សុខំ . . . កាយិកំ ទុក្ខំ ឧត្ថំ . . .
 កោដនំ អនុចាទិន្ទាទានិយាយ សទ្ធាយ សីលស្ស
 សុតស្ស ចាតស្ស បញ្ញាយ ភកស្ស ទោសស្ស
 មោហស្ស មាទស្ស ទិដ្ឋិយា បត្តនាយ ឧបទិស្សយ
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៨៥) ឧចាទិន្ទាទានិយោ ធម្មោ អនុចាទិន្ទ-
 អនុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បកត្វបទិស្សយោ កាយិកំ សុខំ ឧបទិ-
 ស្សាយ មក្ខំ ឧប្បាទេតិ ផលសមាបត្តិំ សមាបជ្ជតិ
 កាយិកំ ទុក្ខំ . . . ឧត្ថំ . . . កោដនំ ឧបទិស្សាយ
 មក្ខំ ឧប្បាទេតិ ផលសមាបត្តិំ សមាបជ្ជតិ ។
 កាយិកំ សុខំ . . . កាយិកំ ទុក្ខំ . . . ឧត្ថំ . . .
 កោដនំ មក្ខស្ស ផលសមាបត្តិយា ឧបទិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ធ្វើអភិញ្ញាឱ្យកើត ធ្វើសមាបត្តិឱ្យកើត សម្លាប់សត្វ បំបែកសង្ឃ បុគ្គល
 អាស្រ័យសេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ . . . ផ្សេង . . . បុគ្គល អាស្រ័យ
 កោដន ហើយឱ្យទាន បំបែកសង្ឃ សេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ
 . . . សេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ផ្សេង . . . កោដន ជាបច្ច័យ នៃ
 អនុចាទិន្ទាទានិយសទ្ធា នៃសីល សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា ភកៈ ទោសៈ
 មោហៈ មាទៈ ទិដ្ឋិ និងសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

(២៨៥) ឧចាទិន្ទាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុចាទិន្ទអនុចា-
 ទានិយធម៌ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់បកត្វបទិស្សយ គឺ
 បុគ្គល អាស្រ័យសេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ហើយធ្វើមគ្គឱ្យកើត
 ចូលកាន់ផលសមាបត្តិ អាស្រ័យសេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ . . .
 ផ្សេង . . . អាស្រ័យកោដន ហើយធ្វើមគ្គឱ្យកើត ចូលកាន់ផលសមា-
 បត្តិ ។ សេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ . . . សេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងកាយ . . . ផ្សេង . . . កោដន ជាបច្ច័យ នៃមគ្គនិងផលសមាបត្តិ
 ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៨៦] អនុបាទិន្នបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិន្ន-
 បាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អាម្ពឈ្លាបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកក្ខប-
 និស្សយោ ។ បកក្ខបនិស្សយោ អនុបាទិន្នបាទានិយ-
 សន្ធិ ឧបនិស្សយ ទានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ
 ឧបោសថកម្មំ កកោតិ ឈានំ ឧប្បាទេតិ វិបស្សនំ
 ឧប្បាទេតិ អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ
 ចាលំ ហនតិ សង្ឃំ ភិក្ខុតិ មាណសំ ជម្លេតិ ទិដ្ឋិ
 តណ្ហាតិ អនុបាទិន្នបាទានិយំ សីលំ . . . សុតំ
 ចាតំ បញ្ញំ ភកំ ទោសំ មោហំ មាណសំ ទិដ្ឋិ បត្តនំ
 ឧត្តំ កោដនំ . . . សេនាសនំ ឧបនិស្សយ ទានំ
 ទេតិ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ ចាលំ ហនតិ សង្ឃំ
 ភិក្ខុតិ មាណសំ ជម្លេតិ ទិដ្ឋិ តណ្ហាតិ អនុបាទិន្ន-
 បាទានិយោ សទ្ធា . . . សីលំ សុតំ ចាតោ បញ្ញា
 ភកោ ទោសោ មោហោ មាណសំ ទិដ្ឋិ បត្តនា ឧត្ត
 កោដនំ . . . សេនាសនំ អនុបាទិន្នបាទានិយាយ
 សទ្ធាយ . . . សីលស្ស សុតស្ស ចាតស្ស បញ្ញាយ
 ភកស្ស ទោសស្ស មោហស្ស មាណស្ស ទិដ្ឋិយា . . .

[២៨៦] អនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្នបាទានិ-
 យធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សោយនិស្សយ អនន្ត-
 រូបនិស្សយ និងបកក្ខបនិស្សយ ។ បកក្ខបនិស្សយ គឺ បុគ្គល អាស្រ័យ
 អនុបាទិន្នបាទានិយសទ្ធា ហើយឱ្យបាន សមាទានសីល ធ្វើឧបោសថ-
 កម្ម ធ្វើឈានឱ្យកើត ធ្វើវិបស្សនាឱ្យកើត ធ្វើអភិញ្ញាឱ្យកើត ធ្វើសមា-
 បត្តិឱ្យកើត សម្លាប់សត្វ បំបែកសង្ឃ ដំឡើងមានៈ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ បុគ្គល
 អាស្រ័យអនុបាទិន្នបាទានិយសីល . . . សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា ភកៈ
 ទោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ សេចក្តីប្រាថ្នា ផ្សេង និងកោដន . . .
 អាស្រ័យសេនាសនៈ ហើយឱ្យបាន ធ្វើសមាបត្តិឱ្យកើត សម្លាប់សត្វ
 បំបែកសង្ឃ ដំឡើងមានៈ ប្រកាន់ទិដ្ឋិ អនុបាទិន្នបាទានិយសទ្ធា . . .
 សីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា ភកៈ ទោសៈ មោហៈ មានៈ ទិដ្ឋិ សេចក្តី
 ប្រាថ្នា ផ្សេង កោដន . . . សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្នបាទានិ-
 យសទ្ធា . . . នៃសីលៈ សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា ភកៈ ទោសៈ មោហៈ ទិដ្ឋិ . . .

បត្តនាយ ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បវេមស្ស
 ឈានស្ស បរិកម្មំ បវេមស្ស ឈានស្ស ទេវសញ្ញា-
 នាសញ្ញាយតនស្ស បរិកម្មំ ទេវសញ្ញានាសញ្ញាយត-
 នស្ស បវេមំ ឈានំ ទុតិយស្ស អានិក្ខញ្ញាយតនំ
 ទេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនស្ស ចាលាភិចាតោ ចាលា-
 ភិចាតស្ស និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិយា ។

[២៨៩] អនុចាទិទ្គចាទានិយោ ធម្មោ ទុកា-
 ទិទ្គចាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកក្ខបទិស្សយោ ។
 បកក្ខបទិស្សយោ អនុចាទិទ្គចាទានិយំ សទ្ធំ ឧប-
 ទិស្សយ អត្តានំ អាតាបេតិ បរិកាបេតិ បរិយដ្ឋិ-
 ម្លលកំ ទុក្ខំ បច្ចទុកោតិ អនុចាទិទ្គចាទានិយំ សីលំ
 ... ។ សន្តិភំ ។ ... សេនាសនំ ឧបទិស្សយ អត្តានំ
 អាតាបេតិ បរិកាបេតិ បរិយដ្ឋិម្លលកំ ទុក្ខំ បច្ចទុ-
 កោតិ អនុចាទិទ្គចាទានិយោ សទ្ធា ... ។ សន្តិភំ ។
 សេនាសនំ កាយិកស្ស កុសស្ស កាយិកស្ស
 ទុក្ខស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលា-
 កុសលំ កម្មំ វិចាកស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

នៃសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយ បរិកម្ម នៃបវេមស្ស
 ជាបច្ច័យ នៃបវេមស្ស បរិកម្ម នៃទេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនស្ស
 ជាបច្ច័យ នៃទេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនស្ស ឈានទី១ ជាបច្ច័យ នៃ
 ឈានទី២ អានិក្ខញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃទេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនៈ
 បាលាភិចាត ជាបច្ច័យ នៃបាលាភិចាត និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាបច្ច័យ
 នៃនិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ។

[២៩០] អនុចាទិទ្គចាទានិយមំ ជាបច្ច័យ នៃអនុចាទិទ្គចា-
 និយមមិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយ បានដល់អនន្តរូបទិស្សយ និង
 បកក្ខបទិស្សយ ។ បកក្ខបទិស្សយ នី បុគ្គល អាស្រ័យអនុចាទិទ្គ-
 ចាទានិយសង្ខារ ហើយធ្វើខន្ធឡក្កោ ឲ្យក្តៅសព្វ វេយ្យាក្កោ ដែល
 មានការស្វែងរកជាមូល អាស្រ័យអនុចាទិទ្គចាទានិយសីល ... ។
 សេចក្តីបំប្រែញ ។ ... បុគ្គល អាស្រ័យសេនាសនៈ ហើយធ្វើខន្ធឡក្កោ
 ឲ្យក្តៅ ឲ្យក្តៅសព្វ វេយ្យាក្កោ ដែលមានការស្វែងរកជាមូល អនុ-
 ចាទិទ្គចាទានិយសង្ខារ ... ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ សេនាសនៈ
 ជាបច្ច័យ នៃសេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ និងសេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅ
 ក្នុងកាយ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយ កុសលនិងអកុសលកម្ម ជាបច្ច័យ
 នៃវិចាក ដោយឧបទិស្សយប្បច្ចយ ។

[២៨៨] អនុចាទិន្នចាទានិយោ ឆោ អនុចា-
 ទិន្នអនុចាទានិយស្ស ឆម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនន្តរូបនិស្សយោ បកត្ថបនិស្សយោ ។
 បកត្ថបនិស្សយោ បវេសស្ស មក្កស្ស បរិកម្មំ បវេ-
 សស្ស មក្កស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទុតិយស្ស មក្កស្ស តតិយស្ស មក្កស្ស ចតុត្ថស្ស
 មក្កស្ស បរិកម្មំ ចតុត្ថស្ស មក្កស្ស ឧបនិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨៩] អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ឆោ អនុចា-
 ទិន្នអនុចាទានិយស្ស ឆម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អារម្មណ្ឌបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ
 បកត្ថបនិស្សយោ ។ បកត្ថបនិស្សយោ បវេសោ
 មត្តោ ទុតិយស្ស មក្កស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទុតិយោ មត្តោ តតិយស្ស មក្កស្ស តតិយោ
 មត្តោ ចតុត្ថស្ស មក្កស្ស មត្តោ វេលសមាបត្តិយា
 ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩០] អនុចាទិន្នចាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុចាទិន្នអនុចា-
 ទានិយធមិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបនិស្សយ និង
 បកត្ថបនិស្សយ ។ បកត្ថបនិស្សយ គឺ បរិកម្ម នៃមគ្គទី ១ ជាបច្ច័យ
 នៃមគ្គទី ១ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បរិកម្ម នៃមគ្គទី ២ មគ្គទី ៣
 និងមគ្គទី ៤ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គទី ២ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៩១] អនុចាទិន្នអនុចាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុចាទិន្នអនុ-
 ចាទានិយធមិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណ្ឌបនិស្សយ
 អនន្តរូបនិស្សយ និងបកត្ថបនិស្សយ ។ បកត្ថបនិស្សយ គឺ មគ្គទី ១
 ជាបច្ច័យ នៃមគ្គទី ២ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ មគ្គទី ២ ជាបច្ច័យ
 នៃមគ្គទី ៣ មគ្គទី ៣ ជាបច្ច័យនៃមគ្គទី ៤ មគ្គ ជាបច្ច័យ នៃវេល-
 សមាបត្តិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[២៩០] អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចា-
 ទិន្នចាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយេឃ្មច្ចយេន បច្ច-
 យោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកក្ខបទិស្សយោ ។ បក-
 ក្ខបទិស្សយោ ផលសមាបត្តិ កាយិកស្ស សុខស្ស
 ឧបទិស្សយេឃ្មច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩១] អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាទិន្នចាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយេឃ្មច្ចយេន
 បច្ចយោ អាម្ពណ្ឌបទិស្សយោ បកក្ខបទិស្សយោ ។
 បកក្ខបទិស្សយោ អរិយា មន្តិ ឧបទិស្សយេ អនុ-
 ប្បន្នំ សមាបត្តិ ឧប្បន្នំ ឧប្បន្នំ សមាបត្តិ
 សមាបត្តិ សង្ខារេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្ថតោ
 វិបស្សន្តិ មត្តោ អរិយាធំ អនុប្បដិសម្ពិទាយ ធម្មប្ប-
 ដិសម្ពិទាយ និរុត្តិប្បដិសម្ពិទាយ បដិកាលាប្បដិសម្ពិ-
 ទាយ ហំនាហំនកោសល្យស្ស ឧបទិស្សយេឃ្មច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២៩២] ឧចាទិន្នចាទានិយោ ធម្មោ ឧចាទិន្ន-
 ចាទានិយស្ស ធម្មស្ស បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អាម្ពណ្ឌបុរេជានំ វត្ថុបុរេជានំ ។ អាម្ពណ្ឌបុរេជានំ
 សេត្វា វា បុត្តជ្ជនា វា បុត្តំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ

[២៩០] អនុចាទិន្នអនុចាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧចាទិន្នចា-
 ទានិយធមិ ដោយឧបទិស្សយេឃ្មច្ច័យ បានដល់អនន្តរូបទិស្សយេ និង
 បកក្ខបទិស្សយេ ។ បកក្ខបទិស្សយេ គឺ ផលសមាបត្តិ ជាបច្ច័យ
 នៃសេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ដោយឧបទិស្សយេឃ្មច្ច័យ ។

[២៩១] អនុចាទិន្នអនុចាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុចាទិន្ន-
 ចាទានិយធមិ ដោយឧបទិស្សយេឃ្មច្ច័យ បានដល់អាម្ពណ្ឌបទិស្សយេ
 និងបកក្ខបទិស្សយេ ។ បកក្ខបទិស្សយេ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ កាស្រ័យ-
 មន្ត ហើយធ្វើសមាបត្តិ ដែលមិនទាន់កើត ឲ្យកើតឡើង ចូលកាន់
 សមាបត្តិ ដែលកើតឡើងហើយ ពិចារណាយឺញច្បាស់ នូវសំខាត
 ទាំងឡាយ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន មគ្គ ជាបច្ច័យ នៃ
 អត្ថប្បដិសម្ពិទា ធម្មប្បដិសម្ពិទា និរុត្តិប្បដិសម្ពិទា បដិកាលាប្បដិសម្ពិទា
 និងហំនាហំនកោសល្យ របស់ពួកព្រះអរិយៈ ដោយឧបទិស្សយេឃ្មច្ច័យ ។

[២៩២] ឧចាទិន្នចាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧចាទិន្ន-
 ចាទានិយធមិ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ បានដល់អាម្ពណ្ឌបុរេជាន
 និងវត្ថុបុរេជាន ។ អាម្ពណ្ឌបុរេជាន គឺ ពួកសេត្វបុគ្គលក្តី
 ពួកបុត្តជ្ជនក្តី ពិចារណាយឺញច្បាស់ នូវចក្ខុ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ

អនត្ថតោ វិបស្សនិ អស្សនេនិ អភិទន្ធនិ តំ
 អារត្ត រាតោ ឧប្បជ្ឈតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ កុស-
 លាកុសលេ ឱរេន្ធ វិចារតោ តទារម្មណតា ឧប្បជ្ឈតិ
 សោតំ . . . យានំ ជ្ជិកំ កាយំ . . . ឧបាទិទ្ធានា-
 និយេ រូបេ . . . កន្ធន្ធ . . . រសេ . . . ដោដ្ឋត្វេ . . . វត្ថុ
 អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនត្ថតោ វិបស្សនិ អស្សនេនិ
 អភិទន្ធនិ តំ អារត្ត រាតោ ឧប្បជ្ឈតិ ទោមនស្សំ
 ឧប្បជ្ឈតិ កុសលាកុសលេ ឱរេន្ធ វិចារតោ តទា-
 រម្មណតា ឧប្បជ្ឈតិ ឧបាទិទ្ធានានិយំ រូបាយតនំ
 ចក្កវិញ្ញាណស្ស ឧបាទិទ្ធានានិយំ កញ្ចាយតនំ . . .
 រសាយតនំ . . . ដោដ្ឋញ្ចាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស
 បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ វត្ថុបុរេជាតំ ចក្ខា-
 យតនំ ចក្កវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ កាយវិញ្ញា-
 ណស្ស វត្ថុ ឧបាទិទ្ធានានិយានំ ទន្ធានំ បុរេជាត-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

មិនមែនខ្លួន វែមង្រែកអរ រីករាយ រាគៈ ប្រាជ្ញាឡើយចក្ខុនេះ ទើបកើត
 ឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង កាលបើកុសលនិងកុសល រលត់
 ហើយ វិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះអំពើនោះជាអារម្មណ៍ (ពួកសេតុ-
 បុគ្គលនិងបុគ្គជន) ពិចារណាលើញព្យាស ខ្លួនសោតៈ . . យានៈ ជីវ្ហ
 កាយ . . . ខ្លួនឧបាទិទ្ធានានិយប្រទាំងឡាយ . . ក្លិន . . . រស . . .
 ដោដ្ឋត្វៈ . . . ខ្លួនវត្ថុ ជាមិនឡើង ជាធុត្ត មិនមែនខ្លួន វែមង្រែកអរ
 រីករាយ រាគៈ ប្រាជ្ញាឡើយចក្ខុនោះ ទើបកើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង
 កាលបើកុសលនិងកុសល រលត់ហើយ វិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះ
 អំពើនោះជាអារម្មណ៍ ប្រាយគនៈ ជាឧបាទិទ្ធានានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃ
 ចក្កវិញ្ញាណ គន្ធាយគនៈ ជាឧបាទិទ្ធានានិយៈ . . . រសាយគនៈ . . .
 ដោដ្ឋញ្ចាយគនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។
 ឯវត្ថុបុរេជាត គឺ ចក្ខុយគនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្កវិញ្ញាណ កាយាយគនៈ
 ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិទ្ធានានិយក្នុង
 ទាំងឡាយ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[២៩៣] ឧបាទិដ្ឋតាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិដ្ឋ-
 តាទានិយស្ស ធម្មស្ស បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ភារម្មណបុរេជានំ វត្ថុបុរេជានំ ។ ភារម្មណបុរេជានំ
 ចក្កំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សា-
 នេន្តិ អភិនន្តន្តិ តំ អារត្ត រកោ ឧប្បជ្ជតិ នោមនស្សំ
 ឧប្បជ្ជតិ សោតំ . . . វត្ថុ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
 វិបស្សន្តិ អស្សានេន្តិ អភិនន្តន្តិ តំ អារត្ត រកោ
 ឧប្បជ្ជតិ នោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ទិព្វេន ចក្កុនា
 ឧបាទិដ្ឋតាទានិយំ រូបំ បស្សន្តិ ។ វត្ថុបុរេជានំ វត្ថុ
 អនុបាទិដ្ឋតាទានិយានំ ខន្ធានំ បុរេជានប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២៩៤] ឧបាទិដ្ឋតាទានិយោ ធម្មោ អនុបា-
 ទិដ្ឋអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស បុរេជានប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ វត្ថុបុរេជានំ វត្ថុ អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយានំ
 ខន្ធានំ បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩៥] អនុបាទិដ្ឋតាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិដ្ឋ-
 តាទានិយស្ស ធម្មស្ស បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ភារម្មណបុរេជានំ អនុបាទិដ្ឋតាទានិយេ រូបេ . . .

[២៩៦] ឧបាទិដ្ឋតាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋតា-
 និយធមិ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ បានដល់ភារម្មណបុរេជាន និងវត្ថុ-
 បុរេជាន ។ ភារម្មណបុរេជាន គឺ (ពួកសេតុបុត្តល និងបុថុជ្ជន)
 ពិចារណាឃើញច្បាស់ ឲ្យចក្ក ជាមិនឡើង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន
 វេទន៍ត្រេកអរ រីករាយ រកៈ ប្រារព្ធឲ្យចក្កនោះ ទើបកើតឡើង
 ភោមនស្ស កើតឡើង (ពួកសេតុបុត្តល និងបុថុជ្ជន) ពិចារណា
 ឃើញច្បាស់ឲ្យសោតៈ . . . ឲ្យវត្ថុ ជាមិនឡើង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន
 វេទន៍ត្រេកអរ រីករាយ រកៈ ប្រារព្ធឲ្យវត្ថុនោះ ទើបកើតឡើង
 ភោមនស្ស កើតឡើង (ពួកត្រាវហិយៈ) ឃើញឲ្យឧបាទិដ្ឋតាទានិយរូប
 ដោយទិព្វចក្ក ។ វត្ថុបុរេជាន គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋតា
 និយក្ខន្ធានំឡាយ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ។

[២៩៧] ឧបាទិដ្ឋតាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋអនុបា-
 ទានិយធមិ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ បានដល់វត្ថុបុរេជាន គឺ វត្ថុ
 ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយក្ខន្ធានំឡាយ ដោយបុរេជាន-
 ប្បច្ច័យ ។

[២៩៨] អនុបាទិដ្ឋតាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋតា-
 ទានិយធមិ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ បានដល់ភារម្មណបុរេជាន គឺ
 បុត្តល ឃើញច្បាស់ ឲ្យអនុបាទិដ្ឋតាទានិយរូបតាំងឡាយ . . .

សង្ខេ . . . កន្លែ . . . រសេ . . . ដោដ្ឋព្វេ អនិច្ចតោ
 ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សនិ អស្សាទេនិ អភិទន្ធនិ
 តំ អារត្ត រាតោ ឧប្បជ្ឈនិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈនិ
 ជិព្វេន ចក្កុនា អនុចាទិន្នាទានិយំ រូបំ បស្សនិ
 ជិញ្ញាយ សោតនាតុយា សន្និ សុណាតិ ។

[២៩៦] អនុចាទិន្នាទានិយោ ច ធម្មា ឧចាទិន្នា-
 ទានិយស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អារម្មណបុរេជាតំ អនុចាទិន្នាទានិយេ រូប . . . សង្ខេ
 . . . កន្លែ . . . រសេ . . . ដោដ្ឋព្វេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្ត-
 តោ វិបស្សនិ អស្សាទេនិ អភិទន្ធនិ តំ អារត្ត រាតោ
 ឧប្បជ្ឈនិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈនិ កុសលាកុសលេ
 និរុទ្ធេ វិចារកោ តនារម្មណតា ឧប្បជ្ឈនិ អនុចាទិន្នា-
 ទានិយំ រូបាយតនំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស ដោដ្ឋព្វាយតនំ
 កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩៧] ឧចាទិន្នាទានិយោ ច អនុចាទិន្នាទា-
 និយោ ច ធម្មា ឧចាទិន្នាទានិយស្ស ធម្មស្ស បុរេ-
 ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេ-
 ជាតំ ។ អនុចាទិន្នាទានិយំ រូបាយតនំ ចក្កាយត-
 នំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សំឡេង . . . ក្លិន . . . រស . . . ដោដ្ឋព្វៈ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ
 មិនមែនខ្លួន វែងក្រីក្រ រីករាយ ពតៈ ប្រារព្ធនូវដោដ្ឋព្វៈនោះ រើប
 កើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង (បុគ្គល) ឃើញនូវអនុចាទិន្នា-
 ទានិយរូប ដោយទិព្វចក្ក ឮសំឡេង ដោយទិព្វសោតនាតុ ។

[២៩៨] អនុចាទិន្នាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧចាទិន្នាទា-
 និយធមិ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាត គឺបុគ្គល
 ឃើញច្បាស់ នូវអនុចាទិន្នាទានិយរូបទាំងឡាយ . . . សំឡេង . . .
 ក្លិន . . . រស . . . ដោដ្ឋព្វៈ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន
 វែងក្រីក្រ រីករាយ ពតៈ ប្រារព្ធនូវដោដ្ឋព្វៈទាំងនោះ រើបកើត
 ឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង កាលបើកុសលនិងអកុសល រលក់
 ហើយ វិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះអំពើនោះជាអារម្មណ៍ រូបាយគនៈ
 ជាអនុចាទិន្នាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្កវិញ្ញាណ ដោដ្ឋព្វាយគនៈ
 ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[២៩៩] ឧចាទិន្នាទានិយធមិក្កំ អនុចាទិន្នាទានិយធមិក្កំ ជា
 បច្ច័យ នៃឧចាទិន្នាទានិយធមិ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់អារម្ម-
 ណបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ រូបាយគនៈ ជាអនុចាទិន្នាទានិយៈ
 ក្តី ចក្កាយគនៈក្តី ជាបច្ច័យ នៃចក្កវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

សង្ខតំ ។ អនុបាទិន្ទបាទានិយំ ដោដ្ឋកាយតទក្ខ
 កាយាយតទក្ខ កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជាតប្បដូយេន
 បច្ចយោ អនុបាទិន្ទបាទានិយំ វូបាយតទក្ខ វត្ថុ
 ច ឧបាទិន្ទបាទានិយានំ ទទ្ធានំ បុរេជាតប្បដូយេន
 បច្ចយោ ។ សង្ខតំ ។ អនុបាទិន្ទបាទានិយំ ដោដ្ឋកា-
 យតទក្ខ វត្ថុ ច ឧបាទិន្ទបាទានិយានំ ទទ្ធានំ
 បុរេជាតប្បដូយេន បច្ចយោ ។

(២៧៨) ឧបាទិន្ទបាទានិយោ ច អនុបាទិន្ទបា-
 ទានិយោ ច ធម្មា អនុបាទិន្ទបាទានិយស្ស ធម្មស្ស
 បុរេជាតប្បដូយេន បច្ចយោ អាវច្ឆណបុរេជានំ វត្ថុ-
 បុរេជានំ ។ អនុបាទិន្ទបាទានិយំ វូបាយតទក្ខ
 វត្ថុ ច អនុបាទិន្ទបាទានិយានំ ទទ្ធានំ បុរេជា-
 តប្បដូយេន បច្ចយោ ។ សង្ខតំ ។ អនុបាទិន្ទ-
 បាទានិយំ ដោដ្ឋកាយតទក្ខ វត្ថុ ច អនុបាទិន្ទបា-
 ទានិយានំ ទទ្ធានំ បុរេជាតប្បដូយេន បច្ចយោ ។

សេចក្តីបំប្រញ ។ ដោដ្ឋកាយតទៈ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយភ្នំ កាយាយ-
 តទៈភ្នំ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជាតប្បដូយ វូបាយតទៈ
 ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយភ្នំ វត្ថុភ្នំ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបាទានិយភ្នំនាំផ្ល-
 ឡាយ ដោយបុរេជាតប្បដូយ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ ដោដ្ឋកាយតទៈ
 ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយភ្នំ វត្ថុភ្នំ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបាទានិយភ្នំនាំផ្ល-
 ឡាយ ដោយបុរេជាតប្បដូយ ។

(២៧៨) ឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ភ្នំ អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ភ្នំ
 ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ដោយបុរេជាតប្បដូយ បាន
 ដល់ការម្សេងបុរេជាត និងវត្ថុបុរេជាត ។ វូបាយតទៈ ជាអនុបាទិន្ទ-
 បាទានិយភ្នំ វត្ថុភ្នំ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយភ្នំនាំផ្លឡាយ
 ដោយបុរេជាតប្បដូយ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។ ដោដ្ឋកាយតទៈ ជា
 អនុបាទិន្ទបាទានិយភ្នំ វត្ថុភ្នំ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយភ្នំនាំផ្ល-
 ឡាយ ដោយបុរេជាតប្បដូយ ។

(៣០២) អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិន្ទ-
 បាទានិយស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បច្ឆាជាតា អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ខត្វា បុរេជាតស្ស
 ឥមស្ស អនុបាទិន្ទបាទានិយស្ស កាយស្ស បច្ឆាជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣០៣) អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិន្ទ-
 បាទានិយស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បច្ឆាជាតា អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ខត្វា បុរេជាតស្ស
 ឥមស្ស ឧបាទិន្ទបាទានិយស្ស កាយស្ស បច្ឆាជា-
 តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣០៤) អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ធម្មោ ឧបា-
 ទិន្ទបាទានិយស្ស ច អនុបាទិន្ទបាទានិយស្ស ច
 ធម្មស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា
 អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ខត្វា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
 ឧបាទិន្ទបាទានិយស្ស ច អនុបាទិន្ទបាទានិយស្ស
 ច កាយស្ស បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣០៥) អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទា-
 និយធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ អនុបាទិន្ទបាទា-
 និយក្ខន្ធាន័ឡាយ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយកាយនេះ ដែល
 កើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

(៣០៦) អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបាទា-
 និយធម៌ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាត គឺ អនុបាទិន្ទបា-
 ទានិយក្ខន្ធាន័ឡាយ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបាទានិយកាយនេះ ដែល
 កើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

(៣០៧) អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបាទា-
 និយធម៌ផង នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ផង ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ បាន
 ដល់បច្ឆាជាត គឺ អនុបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធាន័ឡាយ ជាបច្ច័យ នៃឧបា-
 ទិន្ទបាទានិយកាយនេះផង នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយកាយនេះផង ដែល
 កើតមុន ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ ។

(៣០៥) អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចាទិន្ន-
ចាទានិយស្ស ធម្មស្ស បន្ទាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បន្ទាជាតា អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ទន្ធា បុរេជា-
តស្ស ឥមស្ស ឧចាទិន្នចាទានិយស្ស កាយស្ស បន្ទា-
ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣០៦) អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
ចាទិន្នចាទានិយស្ស ធម្មស្ស បន្ទាជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បន្ទាជាតា អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ទន្ធា
បុរេជាតស្ស ឥមស្ស អនុចាទិន្នចាទានិយស្ស កា-
យស្ស បន្ទាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣០៧) អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចា-
ទិន្នចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្នចាទានិយស្ស ច
ធម្មស្ស បន្ទាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ បន្ទាជាតា
អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ទន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
ឧចាទិន្នចាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្នចាទានិយស្ស ច
កាយស្ស បន្ទាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣០៨) អនុចាទិន្នចាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧចាទិន្ន-
ចាទានិយធម៌ ដោយបន្ទាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បន្ទាជាត គឺ អនុចាទិន្ន-
អនុចាទានិយក្ខន្ធាន័ឡាយ ជាបច្ច័យ នៃឧចាទិន្នចាទានិយកាយនេះ
ដែលកើតមុន ដោយបន្ទាជាតប្បច្ច័យ ។

(៣០៩) អនុចាទិន្នអនុចាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុចាទិន្ន-
ចាទានិយធម៌ ដោយបន្ទាជាតប្បច្ច័យ បានដល់បន្ទាជាត គឺ អនុចាទិន្ន-
អនុចាទានិយក្ខន្ធាន័ឡាយ ជាបច្ច័យ នៃអនុចាទិន្នចាទានិយកាយនេះ
ដែលកើតមុន ដោយបន្ទាជាតប្បច្ច័យ ។

(៣១០) អនុចាទិន្នអនុចាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧចាទិន្ន-
ចាទានិយធម៌ផង នៃអនុចាទិន្នចាទានិយធម៌ផង ដោយបន្ទាជាតប្បច្ច័យ
បានដល់បន្ទាជាត គឺ អនុចាទិន្នអនុចាទានិយក្ខន្ធាន័ឡាយ ជាបច្ច័យ
នៃឧចាទិន្នចាទានិយកាយនេះផង នៃអនុចាទិន្នចាទានិយកាយនេះផង
ដែលកើតមុន ដោយបន្ទាជាតប្បច្ច័យ ។

[៣០៨] អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិន្ទ-
 បាទានិយស្ស ធម្មស្ស ភាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បុរិមា បុរិមា អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ទន្ធា បន្តិមា
 បន្តិមា អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ទន្ធានំ ភាសេវនប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោមំ តោត្រកុស្ស អនុលោមំ
 វេទានស្ស ភាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៩] អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ធម្មោ អនុបា-
 ទិន្ទអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស ភាសេវនប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ តោត្រកុ មគ្គស្ស វេទានំ មគ្គស្ស
 ភាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣១០] ឧបាទិន្ទបាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិន្ទ-
 បាទានិយស្ស ធម្មស្ស កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបាទិន្ទបាទានិយោ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ទន្ធានំ
 កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិកូលោ ឧបាទិន្ទបា-
 ទានិយោ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ទន្ធានំ កក្កត្តា
 ច រូបាទំ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចេតនា វត្ថុស្ស
 កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៨] អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបា-
 ទានិយធម៌ ដោយភាសេវនប្បច្ច័យ បានដល់អនុបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធានំ-
 ឡាយមុន ។ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយក្ខន្ធានំឡាយក្រោយ ។
 ដោយភាសេវនប្បច្ច័យ អនុលោម ជាបច្ច័យ នៃតោត្រកុ អនុលោម
 ជាបច្ច័យ នៃវេទានៈ ដោយភាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៣០៩] អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទអនុ-
 បាទានិយធម៌ ដោយភាសេវនប្បច្ច័យ គឺ តោត្រកុ ជាបច្ច័យ នៃ
 មគ្គ វេទានៈ ជាបច្ច័យ នៃមគ្គ ដោយភាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៣១០] ឧបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបាទានិ-
 យធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិន្ទបាទានិយចេតនា ជាបច្ច័យ នៃ
 ពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ឧបាទិន្ទបាទានិយចេតនា ជាបច្ច័យ
 នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធទាំង នៃពួកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ដោយកម្មប្បច្ច័យ ចេតនា ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(៣០៣) អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ឆមោ ឧបា-
ទិន្ទបាទានិយស្ស ឆម្ពស្ស កម្ពប្បច្ចយេន បច្ចយោ
នាមាខណិកា អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ចេតនា វិចា-
កានំ ឧបាទិន្ទបាទានិយានំ ទព្វានំ កដត្តា ច
រូបានំ កម្ពប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣១១] ឧបាទិទ្ធោបាទនិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធោបាទ-
និយធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិទ្ធោបាទនិយចេតនា ជាបច្ច័យ
នៃពួកចិត្តសម្ពុជ្ជាឧប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឧបាទិទ្ធោបាទនិយធម៌ ជា
បច្ច័យ នៃឧបាទិទ្ធោបាទនិយធម៌ផង នៃអនុបាទិទ្ធោបាទនិយធម៌ផង ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិទ្ធោបាទនិយចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្ត-
ភក្ខន្តផង នៃពួកចិត្តសម្ពុជ្ជាឧបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣១២] អនុបាទិនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិនុបា-
ទានិយធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិនុបាទានិយចេតនា ជា
បច្ច័យ នៃពាក្យសម្បយុត្តកក្កដ៍ នៃពាក្យចិត្តសម្បដ្ឋានប្បដ៍ ដោយកម្ម-
ប្បច្ច័យ ។

(៣១៣) អនុបាទិនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិនុបា-
 ទានិយធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់នានាណិកៈ គឺ អនុបាទិនុ-
 បាទានិយចេតនា ជាបច្ច័យ នៃភ្នកឧបាទិនុបាទានិយក្ខន្ធ ជាវិបាកផង
 នៃភ្នកកដត្តាបូជន៍ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣០៤] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
បាទិន្នអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតា ធានាខណ៌កា ។ សហជាតា
អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ
ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ធានាខណ៌កា
អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ កុសលា ចេតនា វិចារកានំ
អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោនំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៣០៥] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
បាទិន្នអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ
រូបាទំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៦] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
បាទិន្នអនុបាទានិយស្ស ច អនុបាទិន្នអនុបាទានិយស្ស
ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបាទិន្ន-
អនុបាទានិយោ ចេតនា សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
ចិត្តសមុដ្ឋាធានញ្ច រូបាទំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣០៧] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ន-
អនុបាទានិយធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត ខ័ណ៌នា-
ខណ៌កៈ ។ សហជាត គឺ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយចេតនា ជាបច្ច័យ
នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនានាខណ៌កៈ គឺ អនុបា-
ទិន្នអនុបាទានិយកុសលចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកអនុបាទិន្នអនុបាទានិ-
យក្ខន្ធ ជាវិបាក ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣០៨] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្នបា-
ទានិយធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយចេតនា ជា
បច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានុប្ប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៣០៩] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ន-
បាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ
អនុបាទិន្នអនុបាទានិយចេតនា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃ
ពួកចិត្តសមុដ្ឋានុប្បផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

(៣០៧) ឧបាទិដ្ឋានានិយោ ឆម្មោ ឧបាទិដ្ឋ-
 ានានិយស្ស ឆម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វិចារកោ ឧបាទិដ្ឋានានិយោ ឯកោ ខន្ធោ តិល្លាដ្ឋំ
 ខន្ធនំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិដ្ឋំ
 ខន្ធនំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុលោ
 វិចារកោ ឧបាទិដ្ឋានានិយោ ឯកោ ខន្ធោ តិល្លាដ្ឋំ
 ខន្ធនំ កដត្តា ច រូចានំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិដ្ឋំ ខន្ធនំ កដត្តា ច រូចានំ វិចា-
 កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ខន្ធា វត្ថុស្ស វិចារកប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

(៣០៨) ឧបាទិដ្ឋានានិយោ ឆម្មោ អនុបាទិដ្ឋ-
 ានានិយស្ស ឆម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 វិចារកោ ឧបាទិដ្ឋានានិយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាហនំ
 រូចានំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣០៩) ឧបាទិដ្ឋានានិយោ ឆម្មោ ឧបា-
 ទិដ្ឋានានិយស្ស ច អនុបាទិដ្ឋានានិយស្ស ច
 ឆម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកោ ឧបា-
 ទិដ្ឋានានិយោ ឯកោ ខន្ធោ តិល្លាដ្ឋំ ខន្ធនំ

(៣១០) ឧបាទិដ្ឋានានិយមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋានានិយ-
 មិ ដោយវិចារកប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិដ្ឋានានិយក្នុង ១ ជាវិចារ ជា
 បច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយវិចារកប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២
 ដោយវិចារកប្បច្ច័យ ឧបាទិដ្ឋានានិយក្នុង ១ ជាវិចារ ជាបច្ច័យ នៃ
 ខន្ធ ៣ ផង នៃភូតកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិចារកប្បច្ច័យ
 ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង នៃភូតកដត្តារូបផង ដោយវិចារកប្បច្ច័យ
 ខន្ធនាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយវិចារកប្បច្ច័យ ។

(៣១១) ឧបាទិដ្ឋានានិយមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋា-
 នានិយមិ ដោយវិចារកប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិដ្ឋានានិយក្នុងនាំងឡាយ
 ជាវិចារ ជាបច្ច័យ នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋាហរូប ដោយវិចារកប្បច្ច័យ ។

(៣១២) ឧបាទិដ្ឋានានិយមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋ-
 ានានិយមិផង នៃអនុបាទិដ្ឋានានិយមិផង ដោយវិចារកប្បច្ច័យ
 គឺ ឧបាទិដ្ឋានានិយក្នុង ១ ជាវិចារ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង

ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ស រូបាណំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ទ្វេ ទន្ធា ទ្វិន្នំ ទន្ធាណំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ស រូបាណំ
វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣២០] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
បាទិន្នអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ
វិចារកោ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ឯកោ ទន្ធា តិណ្ណាណ្ណំ
ទន្ធាណំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា
ទ្វិន្នំ ទន្ធាណំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣២១] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបា-
ទិន្នអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ
វិចារកោ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋា-
នានំ រូបាណំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣២២] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
បាទិន្នអនុបាទានិយស្ស ច អនុបាទិន្នអនុបាទានិយស្ស
ច ធម្មស្ស វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ វិចារកោ
អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ឯកោ ទន្ធា តិណ្ណាណ្ណំ
ទន្ធាណំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ស រូបាណំ វិចារកប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា ទ្វិន្នំ ទន្ធាណំ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានក្ស រូបាណំ វិចារកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ១១២ ជាបច្ច័យ នៃ១១២
ផង នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៣២០] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ន-
អនុបាទានិយធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយក្នុង១
ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃ១១២ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ១១២ ជាបច្ច័យ
នៃ១១២ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៣២១] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ន-
បាទានិយធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយក្នុងតាំង-
ឡាយ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[៣២២] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ន-
បាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ
គឺ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយក្នុង១ ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃ១១២ ផង
នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ១១២ ជាបច្ច័យ នៃ
១១២ ផង នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

(៣២៣) ឧបាទិស្ថិតាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិស្ថ-
 ិតាទានិយស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបាទិស្ថិតាទានិយោ អាហារា សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ
 អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ឧបា-
 ទិស្ថិតាទានិយោ អាហារា សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ
 កដត្តា ច រូបានំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបា-
 ទិស្ថិតាទានិយោ កតត្បីការោ អាហារោ ឧបាទិស្ថ-
 ិតាទានិយស្ស កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣២៤) ឧបាទិស្ថិតាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិស្ថ-
 ិតាទានិយស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបាទិស្ថិតាទានិយោ អាហារា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ
 អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទិស្ថិតាទានិយោ
 កតត្បីការោ អាហារោ អនុបាទិស្ថិតាទានិយស្ស
 កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣២៥) ឧបាទិស្ថិតាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិស្ថិតាទា-
 និយស្ស ច អនុបាទិស្ថិតាទានិយស្ស ច ធម្មស្ស អា-
 ហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទិស្ថិតាទានិយោ អាហារា
 សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ស រូបានំ

(៣២៦) ឧបាទិស្ថិតាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិស្ថិតាទា-
 និយធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ភូតអាហារ ជាឧបាទិស្ថិតាទានិយៈ
 ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ភូតអាហារ ជា
 ឧបាទិស្ថិតាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកក្ខន្ធដង នៃភូតកដត្តារូប
 ផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអាហារប្បច្ច័យ កតត្បីការហារ ជា
 ឧបាទិស្ថិតាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាឧបាទិស្ថិតាទានិយៈ ដោយ
 អាហារប្បច្ច័យ ។

(៣២៧) ឧបាទិស្ថិតាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្ថិតាទា-
 និយធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ភូតអាហារ ជាឧបាទិស្ថិតាទានិយៈ
 ជាបច្ច័យ នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអាហារប្បច្ច័យ កតត្បីការហារ
 ជាឧបាទិស្ថិតាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាអនុបាទិស្ថិតាទានិយៈ
 ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

(៣២៨) ឧបាទិស្ថិតាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិស្ថិតាទានិយធម៌ផង នៃ
 អនុបាទិស្ថិតាទានិយធម៌ផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ភូតអាហារ ជាឧបាទិ-
 ស្ថិតាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកក្ខន្ធដង នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង

អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧតានិទ្ធោតានិយោ កត-
 ឡីកាកោ អាហារោ ឧតានិទ្ធោតានិយស្ស ច អនុ-
 តានិទ្ធោតានិយស្ស ច កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

(៣២៦) អនុតានិទ្ធោតានិយោ ធម្មោ អនុតានិទ្ធោ-
 តានិយស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនុតានិទ្ធោតានិយោ អាហារោ សម្មយុត្តកានំ
 ទដ្ឋានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ខ រូតានំ អាហារប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនុតានិទ្ធោតានិយោ កតឡីកាកោ អាហា-
 រោ អនុតានិទ្ធោតានិយស្ស កាយស្ស អាហារប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣២៧) អនុតានិទ្ធោតានិយោ ធម្មោ ឧតានិទ្ធោ-
 តានិយស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនុតានិទ្ធោតានិយោ កតឡីកាកោ អាហារោ ឧតា-
 និទ្ធោតានិយស្ស កាយស្ស អាហារប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

ដោយអាហារប្បច្ច័យ កតឡីកាការោ ជាឧតានិទ្ធោតានិយោ ជាបច្ច័យ
 នៃកាយ ជាឧតានិទ្ធោតានិយោផង ជាអនុតានិទ្ធោតានិយោផង ដោយ
 អាហារប្បច្ច័យ ។

(៣២៦) អនុតានិទ្ធោតានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុតានិទ្ធោ-
 តានិយធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ អាហារ ជាអនុតានិទ្ធោតានិយោ
 ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកក្នុងផង នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយ
 អាហារប្បច្ច័យ កតឡីកាការោ ជាអនុតានិទ្ធោតានិយោ ជាបច្ច័យ នៃ
 កាយ ជាអនុតានិទ្ធោតានិយោ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

(៣២៧) អនុតានិទ្ធោតានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧតានិទ្ធោតា-
 និយធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ កតឡីកាការោ ជាអនុតានិទ្ធោ-
 តានិយោ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាឧតានិទ្ធោតានិយោ ដោយអាហា-
 រប្បច្ច័យ ។

[៣២៨] អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ឆន្ទោ ឧបាទិន្ទ-
 បាទានិយស្ស ច អនុបាទិន្ទបាទានិយស្ស ច ធម្មស្ស
 អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបាទិន្ទបាទានិយោ
 កតត្ថកាហោ អាហារោ ឧបាទិន្ទបាទានិយស្ស ច
 អនុបាទិន្ទបាទានិយស្ស ច កាយស្ស អាហារប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[៣២៩] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ឆន្ទោ អនុ-
 បាទិន្ទអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ អាហារោ សម្ម-
 យុត្តកាណំ ខន្ធាណំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៣០] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ឆន្ទោ អនុ-
 បាទិន្ទបាទានិយស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ អាហារោ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានាណំ វូតាណំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៣១] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ឆន្ទោ អនុ-
 បាទិន្ទបាទានិយស្ស ច អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយស្ស ច
 ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបាទិន្ទអនុ-
 បាទានិយោ អាហារោ សម្មយុត្តកាណំ ខន្ធាណំ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានាណំ វូតាណំ អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣២៨] អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបាទានិយ-
 ធម៌ផង នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ កតត្ថកា-
 ហោ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាឧបាទិន្ទបាទា-
 និយៈផង ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៣២៩] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទអនុ-
 បាទានិយធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ អាហារ ជាអនុបាទិន្ទអនុបាទា-
 និយៈ ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកក្កន្ធ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៣៣០] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទ-
 បាទានិយធម៌ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ អាហារ ជាអនុបាទិន្ទអនុបាទា-
 និយៈ ជាបច្ច័យ នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៣៣១] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទា-
 និយធម៌ផង នៃអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធម៌ផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ
 គឺ អាហារ ជាអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកក្កន្ធផង
 នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[illegible]

(၁၈၈) ခုစာစိဋ္ဌာနာဓိယော ဝိ မဂ္ဂစာစိဋ္ဌာနာဓိယော ဝိ ဓမ္မာ မဂ္ဂစာစိဋ္ဌာနာဓိယန္တု ဓမ္မန္တု အာဟာရဗျူတုယေသ ဗဒ္ဓယော ခုစာစိဋ္ဌာနာဓိယော ဝိ မဂ္ဂစာစိဋ္ဌာနာဓိယော ဝိ နန္ဒရိယဉာဏ အာဟာရ မဂ္ဂစာစိဋ္ဌာနာဓိယန္တု နာယန္တု အာဟာရဗျူတုယေသ ဗဒ္ဓယော ။

[illegible]

[ព្យាស ២] ឧបាទិទ្ធ បាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិទ្ធ បាទានិយធម៌ក្តី ជា
 បច្ច័យ នៃ ឧបាទិទ្ធ បាទានិយធម៌ ដោយសាហារប្បច្ច័យ គឺ ភពឡឺង្ការ-
 ហារ ជា ឧបាទិទ្ធ បាទានិយៈក្តី ជា អនុបាទិទ្ធ បាទានិយៈក្តី ជា បច្ច័យ
 នៃ ភាយ ជា ឧបាទិទ្ធ បាទានិយៈ ដោយសាហារប្បច្ច័យ ។

(ឆក្វ) ឧបាទិទ្ធ បាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិទ្ធ បាទានិយធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធ បាទានិយធម៌ ដោយសារហឫទ័យ គឺ ភព-
 ឡឺត្តិកហោរ ជាឧបាទិទ្ធ បាទានិយៈក្តី ជាអនុបាទិទ្ធ បាទានិយៈក្តី ជា
 បច្ច័យ នៃកាយ ជាអនុបាទិទ្ធ បាទានិយៈ ដោយសារហឫទ័យ ។

(៣៣៤) ឧបាទិស្វបាទានិយធម៌ភ្នំ អនុបាទិស្វបាទានិយធម៌ភ្នំ ជា
បច្ច័យ នៃឧបាទិស្វបាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិស្វបាទានិយធម៌ផង ដោយ
អាហារប្បច្ច័យ គឺ ករាជ្យង្គិកាហារ ជាឧបាទិស្វបាទានិយភ្នំ ជាអនុបា-
ទិស្វបាទានិយភ្នំ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាឧបាទិស្វបាទានិយផង ជាអនុ-
បាទិស្វបាទានិយផង ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

(៣៣៥) ឧបាទិស្ថានានិយោ ធម្មោ ឧបាទិស្ថានានិយស្ស ធម្មស្ស សង្ខេយ្យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទិស្ថានានិយោ សង្ខេយោ សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ សង្ខេយ្យប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិត្វាលោ ឧបាទិស្ថានានិយោ សង្ខេយោ សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ កដត្តា ច វូចានំ សង្ខេយ្យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ ចក្កុទ្ធិយំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស កាយទ្ធិយំ កាយវិញ្ញាណស្ស រូបជីវិតទ្ធិយំ កដត្តាវូចានំ សង្ខេយ្យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៣៦) ឧបាទិស្ថានានិយោ ធម្មោ អនុបាទិស្ថានានិយស្ស ធម្មស្ស សង្ខេយ្យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទិស្ថានានិយោ សង្ខេយោ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ វូចានំ សង្ខេយ្យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៣៧) ឧបាទិស្ថានានិយោ ធម្មោ ឧបាទិស្ថានានិយស្ស ច អនុបាទិស្ថានានិយស្ស ច ធម្មស្ស សង្ខេយ្យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទិស្ថានានិយោ សង្ខេយោ សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានំ វូចានំ សង្ខេយ្យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៣៨) ឧបាទិស្ថានានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិស្ថានានិយធមិ ដោយសង្ខេយ្យប្បច្ច័យ គឺ ពួកសង្ខេយ្យ ជាឧបាទិស្ថានានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកានុ ដោយសង្ខេយ្យប្បច្ច័យ ពួកសង្ខេយ្យ ជាឧបាទិស្ថានានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកានុផង នៃពួកកដត្តា រូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយសង្ខេយ្យប្បច្ច័យ ចក្កុទ្ធិយំ ជាបច្ច័យ នៃចក្កុវិញ្ញាណ កាយទ្ធិយំ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ រូបជីវិតទ្ធិយំ ជាបច្ច័យ នៃពួកកដត្តា ដោយសង្ខេយ្យប្បច្ច័យ ។

(៣៣៩) ឧបាទិស្ថានានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្ថានានិយធមិ ដោយសង្ខេយ្យប្បច្ច័យ គឺ ពួកសង្ខេយ្យ ជាឧបាទិស្ថានានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយសង្ខេយ្យប្បច្ច័យ ។

(៣៣៧) ឧបាទិស្ថានានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិស្ថានានិយធមិផង នៃអនុបាទិស្ថានានិយធមិផង ដោយសង្ខេយ្យប្បច្ច័យ គឺ ពួកសង្ខេយ្យ ជាឧបាទិស្ថានានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកានុផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយសង្ខេយ្យប្បច្ច័យ ។

(៣៣៨) អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិន្ទ-
បាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ឥន្ទ្រិយោ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ
ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ខ រូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ។

(៣៣៩) អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
បាទិន្ទអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ឥន្ទ្រិយោ សម្ប-
យុត្តកានំ ខន្ធានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៤០) អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
បាទិន្ទបាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ឥន្ទ្រិយោ ចិត្តសមុដ្ឋា-
នានំ រូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៤១) អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបា-
ទិន្ទបាទានិយស្ស ច អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយស្ស ច
ធម្មស្ស ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបាទិន្ទអនុ-
បាទានិយោ ឥន្ទ្រិយោ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្ត-
សមុដ្ឋានានក្ខ រូបានំ ឥន្ទ្រិយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៣៨) អនុបាទិន្ទបាទានិយោធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទា-
និយោធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ពួកឥន្ទ្រិយ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយោ
ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងន័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រដង ដោយ
ឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

(៣៣៩) អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទ-
អនុបាទានិយោធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ពួកឥន្ទ្រិយ ជាអនុបា-
ទិន្ទបាទានិយោ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងន័យ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

(៣៤០) អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបា-
ទានិយោធម៌ ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ គឺ ពួកឥន្ទ្រិយ ជាអនុបាទិន្ទអនុ-
បាទានិយោ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រដង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

(៣៤១) អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបា-
ទានិយោធម៌ផង នៃអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោធម៌ផង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ
គឺ ពួកឥន្ទ្រិយ ជាអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្ត-
កក្នុងន័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រដង ដោយឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ។

[៣៤២] ឧបាទ្ទន្តិកាតានិយោ ឆន្ទោ ឧបាទ្ទន្តិកា-
 តានិយស្ស ឆន្ទស្ស ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបា-
 ទ្ទន្តិកាតានិយានិ ឈានង្គានិ សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ
 ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ការោ ឧបាទ្ទន្តិ-
 កាតានិយានិ ឈានង្គានិ សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ
 កកដត្តា ច រូបានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៤៣] ឧបាទ្ទន្តិកាតានិយោ ឆន្ទោ អនុបាទ្ទន្តិ-
 កាតានិយស្ស ឆន្ទស្ស ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ឧបាទ្ទន្តិកាតានិយានិ ឈានង្គានិ ចិត្តសមុដ្ឋាតានំ
 រូបានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៤៤] ឧបាទ្ទន្តិកាតានិយោ ឆន្ទោ ឧបាទ្ទន្តិ-
 កាតានិយស្ស ច អនុបាទ្ទន្តិកាតានិយស្ស ច ឆន្ទស្ស
 ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទ្ទន្តិកាតានិយានិ ឈា-
 នង្គានិ សម្បយុត្តកានំ ទដ្ឋានំ ចិត្តសមុដ្ឋាតានំ
 រូបានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៤៥] ឧបាទ្ទន្តិកាតានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទ្ទន្តិកា-
 តានិយធម៌ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គឈានទាំងឡាយ ជាឧបាទ្ទន្តិកា-
 តានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្កន្ធ ដោយឈានប្បច្ច័យ អង្គ
 ឈានទាំងឡាយ ជាឧបាទ្ទន្តិកាតានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្កន្ធ
 ផង នៃពួកកកដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

[៣៤៦] ឧបាទ្ទន្តិកាតានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទ្ទន្តិ-
 កាតានិយធម៌ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គឈានទាំងឡាយ ជាឧបា-
 ទ្ទន្តិកាតានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

[៣៤៧] ឧបាទ្ទន្តិកាតានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទ្ទន្តិកា-
 តានិយធម៌ផង នៃអនុបាទ្ទន្តិកាតានិយធម៌ផង ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គ
 ឈានទាំងឡាយ ជាឧបាទ្ទន្តិកាតានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្ត-
 កក្កន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

[៣៤៥] អនុបាទិន្នបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិន្នបាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបាទិន្នបាទានិយានិ ឈានត្ថានិ សម្បយុត្តកានិ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាបាទេវ រូបានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៤៦] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយានិ ឈានត្ថានិ សម្បយុត្តកានិ ខន្ធានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៤៧] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិន្នបាទានិយស្ស ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយានិ ឈានត្ថានិ ចិត្តសមុដ្ឋាបាទេវ រូបានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៤៨] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិន្នបាទានិយស្ស ច អនុបាទិន្នអនុបាទានិយស្ស ច ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយានិ ឈានត្ថានិ សម្បយុត្តកានិ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាបាទេវ រូបានំ ឈានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៤៩] អនុបាទិន្នបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្នបាទានិយធមិ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គឈានទាំងឡាយ ជាអនុបាទិន្នបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកក្ខន្ធដ៍ នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូប ផង ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

[៣៥០] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្នអនុបាទានិយធមិ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គឈានទាំងឡាយ ជាអនុបាទិន្នអនុបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

[៣៥១] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្នបាទានិយធមិ ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គឈានទាំងឡាយ ជាអនុបាទិន្នអនុបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

[៣៥២] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្នបាទានិយធមិផង នៃអនុបាទិន្នអនុបាទានិយធមិផង ដោយឈានប្បច្ច័យ គឺ អង្គឈានទាំងឡាយ ជាអនុបាទិន្នអនុបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកក្ខន្ធដ៍ នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយឈានប្បច្ច័យ ។

[៣៤៧] ឧបាទ្ទន្តិកាណាមិយោ ធម្មោ ឧបាទ្ទន្តិកា-
 ណាមិយស្ស ធម្មស្ស មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបា-
 ទ្ទន្តិកាណាមិយាមិ មក្កង្គាមិ សម្មយុត្តកាមិ ទដ្ឋានំ
 មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្កុណោ . . . ។

[៣៤៨] ឧបាទ្ទន្តិកាណាមិយោ ធម្មោ អនុបាទ្ទន្តិ-
 កាណាមិយស្ស ធម្មស្ស មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបា-
 ទ្ទន្តិកាណាមិយាមិ មក្កង្គាមិ ចិត្តសមុដ្ឋានាមិ រូបាមិ
 មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៤៩] ឧបាទ្ទន្តិកាណាមិយោ ធម្មោ ឧបាទ្ទន្តិ-
 កាណាមិយស្ស ច អនុបាទ្ទន្តិកាណាមិយស្ស ច ធម្មស្ស
 មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទ្ទន្តិកាណាមិយាមិ មក្ក-
 ង្គាមិ សម្មយុត្តកាមិ ទដ្ឋានំ ចិត្តសមុដ្ឋានាមិ រូ-
 បាមិ មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៥០] អនុបាទ្ទន្តិកាណាមិយោ ធម្មោ អនុ-
 បាទ្ទន្តិកាណាមិយស្ស ធម្មស្ស មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អនុបាទ្ទន្តិកាណាមិយាមិ មក្កង្គាមិ សម្មយុត្តកាមិ
 ទដ្ឋានំ ចិត្តសមុដ្ឋានាមិ រូបាមិ មក្កប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៣៥១] ឧបាទ្ទន្តិកាណាមិយាមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទ្ទន្តិកា-
 និយាមិ ដោយមក្កប្បច្ច័យ គឺ អង្គមក្កតាំងឡាយ ជាឧបាទ្ទន្តិកាណា-
 មិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្មយុត្តកក្កន ដោយមក្កប្បច្ច័យ ក្នុងខណៈ
 នៃបដិសន្ធិ . . . ។

[៣៥២] ឧបាទ្ទន្តិកាណាមិយាមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទ្ទន្តិកា-
 និយាមិ ដោយមក្កប្បច្ច័យ គឺ អង្គមក្កតាំងឡាយ ជាឧបាទ្ទន្តិកាណា-
 និយៈ ជាបច្ច័យ នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានាមិ ដោយមក្កប្បច្ច័យ ។

[៣៥៣] ឧបាទ្ទន្តិកាណាមិយាមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទ្ទន្តិកា-
 និយាមិផង នៃអនុបាទ្ទន្តិកាណាមិយាមិផង ដោយមក្កប្បច្ច័យ គឺ អង្គ
 មក្កតាំងឡាយ ជាឧបាទ្ទន្តិកាណាមិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្មយុត្តកក្កន
 ផង នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានាមិផង ដោយមក្កប្បច្ច័យ ។

[៣៥៤] អនុបាទ្ទន្តិកាណាមិយាមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទ្ទន្តិ-
 កាណាមិយាមិ ដោយមក្កប្បច្ច័យ គឺ អង្គមក្កតាំងឡាយ ជាអនុបាទ្ទន្តិ-
 កាណាមិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្មយុត្តកក្កនផង នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានាមិ
 ផង ដោយមក្កប្បច្ច័យ ។

(៣៥៣) អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយានិ មក្កត្ថានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៥៤) អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិន្ទបាទានិយស្ស ធម្មស្ស មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយានិ មក្កត្ថានិ ចិត្តសមុដ្ឋាវានំ រូបានំ មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៥៥) អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិន្ទបាទានិយស្ស ច អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយស្ស ច ធម្មស្ស មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយានិ មក្កត្ថានិ សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាការណា រូបានំ មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៥៦) ឧបាទិន្ទបាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិន្ទបាទានិយស្ស ធម្មស្ស សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទិន្ទបាទានិយោ ឯកោ ខន្ធានំ តិណ្ឌានំ ខន្ធានំ សម្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ធ្វេ ខន្ធានំ ទិន្ទ ខន្ធានំ បដិសន្ធិកុលោ . . . ។

(៣៥៧) អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធមិ ដោយមក្កប្បច្ច័យ គឺ អង្គមក្កទាំងឡាយ ជាអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភក្កសម្បយុត្តកក្កន្ធ ដោយមក្កប្បច្ច័យ ។

(៣៥៨) អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយធមិ ដោយមក្កប្បច្ច័យ គឺ អង្គមក្កទាំងឡាយ ជាអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភក្កចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយមក្កប្បច្ច័យ ។

(៣៥៩) អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយធមិផង នៃអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធមិផង ដោយមក្កប្បច្ច័យ គឺ អង្គមក្កទាំងឡាយ ជាអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃភក្កសម្បយុត្តកក្កន្ធផង នៃភក្កចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយមក្កប្បច្ច័យ ។

(៣៦០) ឧបាទិន្ទបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបាទានិយធមិ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ គឺ ឧបាទិន្ទបាទានិយក្កន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធាន ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធទ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធទ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ . . . ។

(៣៥៩) អនុបាទិទ្ធិបាទានិយោ ឆម្មោ អនុបាទិទ្ធិបាទានិយស្ស ឆម្មស្ស សម្មយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ អនុបាទិទ្ធិបាទានិយោ ឯកោ ទន្ធាតិស្តាន្តំ ទន្ធានំ សម្មយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ទ្វេទន្ធា ទ្វិទ្ធិ ទន្ធានំ ។

(៣៦០) អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ឆម្មោ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយស្ស ឆម្មស្ស សម្មយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយោ ឯកោ ទន្ធាតិស្តាន្តំ ទន្ធានំ សម្មយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ទ្វេទន្ធា ទ្វិទ្ធិ ទន្ធានំ ។

(៣៦១) ឧបាទិទ្ធិបាទានិយោ ឆម្មោ ឧបាទិទ្ធិបាទានិយស្ស ឆម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បន្ទាជាតំ ។ សហជាតា បដិសន្ធិក្កុលោ ឧបាទិទ្ធិបាទានិយោ ទន្ធា កដត្តា រូបាទំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ទន្ធា វត្ថុស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ វត្ថុ ទន្ធានំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចក្ខុយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។ បេ ។

(៣៦២) អនុបាទិទ្ធិបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិបាទានិយធមិ ដោយសម្មយុត្តប្បដ្ឋយេន គឺ អនុបាទិទ្ធិបាទានិយក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធភ ដោយសម្មយុត្តប្បដ្ឋយេន ខន្ធ ២ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ។

(៣៦៣) អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយធមិ ដោយសម្មយុត្តប្បដ្ឋយេន គឺ អនុបាទិទ្ធិអនុបាទានិយក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធភ ដោយសម្មយុត្តប្បដ្ឋយេន ខន្ធ ២ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ។

(៣៦៤) ឧបាទិទ្ធិបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិទ្ធិបាទានិយធមិ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បានដល់សហជាត បុរេជាត និង បន្ទាជាត ។ សហជាត គឺ ឧបាទិទ្ធិបាទានិយក្ខន្ធានិច្ចាយ ជាបច្ច័យ នៃត្ថកកដត្តា ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ខន្ធានិច្ចាយ ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធានិច្ចាយ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។ ឯបុរេជាត គឺ ចក្ខុយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។ បេ ។

កាយាយតនៈ កាយវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន
 បច្ចយោ វត្ថុ ឧបាទិដ្ឋតាទានិយានំ ទទ្ធានំ វិប្ប-
 យុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។ បញ្ញាជាតា ឧបាទិដ្ឋ-
 តាទានិយា ទទ្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស ឧបាទិដ្ឋតា-
 ទានិយស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៣៦០] ឧបាទិដ្ឋតាទានិយោ នោ អនុបាទិដ្ឋ-
 តាទានិយស្ស នម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ
 សហជាតំ បុរេជាតំ បញ្ញាជាតំ ។ សហជាតា ឧបា-
 ទិដ្ឋតាទានិយា ទទ្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបាទំ វិប្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ វត្ថុ អនុបាទិដ្ឋ-
 តាទានិយានំ ទទ្ធានំ វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។
 បញ្ញាជាតា ឧបាទិដ្ឋតាទានិយា ទទ្ធា បុរេជាតស្ស
 ឥមស្ស អនុបាទិដ្ឋតាទានិយស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្ត-
 ប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៣៦១] ឧបាទិដ្ឋតាទានិយោ នោ អនុបាទិដ្ឋ-
 អនុបាទានិយស្ស នម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ
 បុរេជាតំ វត្ថុ អនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយានំ ទទ្ធានំ វិប្ប-
 យុត្តប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន វត្ថុ
 ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋតាទានិយក្នុងទាំងឡាយ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។
 ឯបញ្ញាជាត គឺ ឧបាទិដ្ឋតាទានិយក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយ
 នេះ ជាឧបាទិដ្ឋតាទានិយៈ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។

[៣៦០] ឧបាទិដ្ឋតាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋតា-
 ទានិយធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បានដល់សហជាត បុរេជាត
 និងបញ្ញាជាត ។ សហជាត គឺ ឧបាទិដ្ឋតាទានិយក្នុងទាំងឡាយ
 ជាបច្ច័យ នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។ ឯបុរេជាត
 គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋតាទានិយក្នុងទាំងឡាយ ដោយ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។ ឯបញ្ញាជាត គឺ ឧបាទិដ្ឋតាទានិយក្នុងទាំងឡាយ
 ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាអនុបាទិដ្ឋតាទានិយៈ ដែលកើតមុន ដោយ
 វិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។

[៣៦១] ឧបាទិដ្ឋតាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋអនុបា-
 ទានិយធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន បានដល់បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
 នៃអនុបាទិដ្ឋអនុបាទានិយក្នុងទាំងឡាយ ដោយវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយេន ។

(៣៦២) ឧបាទិទ្ធ្បាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិទ្ធ្បាទានិ-
យៈធម៌ផង នៃអនុបាទិទ្ធ្បាទានិយធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បាន
ដល់បញ្ចជាត គឺ ឧបាទិទ្ធ្បាទានិយក្ខន្ធាន្តរាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយ
នេះ ជាឧបាទិទ្ធ្បាទានិយៈផង ជាអនុបាទិទ្ធ្បាទានិយៈផង ដែលកើត
មុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

(៣៦៣) អនុបាទិទុបាទានិយធម៌ ជាច្បើយ ខែអនុបាទិទុបា-
និយធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងឯបច្ឆាជាត ។
សហជាត គឺ អនុបាទិទុបាទានិយក្ខន្ធាន័ឡាយ ជាច្បើយ ខែត្ថក
ចិត្តសមុដ្ឋាន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ អនុបា-
ទិទុបាទានិយក្ខន្ធាន័ឡាយ ជាច្បើយ ខែភាយនេះ ជាអនុបាទិទុបា-
ទានិយៈ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

(៣៦៤) អនុបាទិនុបាទានិយធនិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិនុបាទានិយធនិ ដោយវិជ្ជាយុក្កប្បច្ច័យ បានដល់បច្ច័យនេះ គឺ អនុបាទិនុបាទានិយក្ខន្ធានិឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាឧបាទិនុបាទានិយៈ ដែលភេតមុន ដោយវិជ្ជាយុក្កប្បច្ច័យ ។

[៣៦៥] អនុបាទិន្នបាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិន្នបាទានិយស្ស ច អនុបាទិន្នបាទានិយស្ស ច ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា អនុបាទិន្នបាទានិយោ ទដ្ឋា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស ឧបាទិន្នបាទានិយស្ស ច អនុបាទិន្នបាទានិយស្ស ច កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៦៦] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិន្នបាទានិយស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ទដ្ឋា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស ឧបាទិន្នបាទានិយស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៦៧] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិន្នបាទានិយស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ទដ្ឋា ចិត្តសមុជ្ជាទានំ រូទានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ទដ្ឋា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស អនុបាទិន្នបាទានិយស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៦៨] អនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្នបាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បច្ចាជាត គឺ អនុបាទិន្នបាទានិយក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាឧបាទិន្នបាទានិយផង ជាអនុបាទិន្នបាទានិយផង ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៣៦៩] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្នបាទានិយធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បច្ចាជាត គឺ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាឧបាទិន្នបាទានិយ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៣៧០] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្នបាទានិយធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ចាជាត ។ សហជាត គឺ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃឧកតិក្កសមុជ្ជានុបេ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ចាជាត គឺ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាអនុបាទិន្នបាទានិយ ដែលកើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៣៦៨] អនុបាទិស្ថានុបាទានិយោ ធម្មោ ឧបា-
ទិស្ថានុបាទានិយស្ស ច អនុបាទិស្ថានុបាទានិយស្ស ច
ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ចាជាតា
អនុបាទិស្ថានុបាទានិយោ ទន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
ឧបាទិស្ថានុបាទានិយស្ស ច អនុបាទិស្ថានុបាទានិយស្ស ច
កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៦៩] ឧបាទិស្ថានុបាទានិយោ ធម្មោ ឧបាទិស្ថានុ-
បាទានិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
បុរេជាតំ បច្ចាជាតំ អាហារំ នធូរិយំ ។ សហជាតោ
ឧបាទិស្ថានុបាទានិយោ ឯកោ ទន្ធា តិណ្ឌន្នំ ទន្ធានំ
អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា ទ្វិន្នំ ទន្ធានំ អត្ថ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិកុលោ ឧបាទិស្ថានុ-
បាទានិយោ ឯកោ ទន្ធា តិណ្ឌន្នំ ទន្ធានំ កដត្តា ច
រូបាទំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា ទ្វិន្នំ
ទន្ធានំ កដត្តា ច រូបាទំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ទន្ធា វត្ថុស្ស វត្ថុ ទន្ធានំ ឯកំ មហាក្ខតំ . . .
មហាក្ខតា កដត្តារូបាទំ ឧបាទានុបាទំ អត្ថប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អសញ្ញាសត្តានំ ឯកំ មហាក្ខតំ . . . មហាក្ខតា

[៣៧០] អនុបាទិស្ថានុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិស្ថានុបាទ-
ានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិស្ថានុបាទានិយធម៌ផង ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បាន
ដល់បច្ចាជាត អនុបាទិស្ថានុបាទានិយក្ខន្ធានីឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយ
នេះ ជាឧបាទិស្ថានុបាទានិយៈផង ជាអនុបាទិស្ថានុបាទានិយៈផង ដែលកើតមុន
ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[៣៧១] ឧបាទិស្ថានុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិស្ថានុបាទានិយធម៌
ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ចាជាត អាហារ
និងនធូរិយ ។ សហជាត គឺ ឧបាទិស្ថានុបាទានិយក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ
នៃទន្ធា ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ទន្ធា ជាបច្ច័យ នៃទន្ធា ដោយ
អត្ថប្បច្ច័យ ឧបាទិស្ថានុបាទានិយក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃទន្ធា ផង នៃភូត
កដត្តារូបផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ទន្ធា ជាបច្ច័យ
នៃទន្ធា ផង នៃភូតកដត្តារូបផង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ទន្ធានីឡាយ
(ជាបច្ច័យ) នៃវត្ថុ វត្ថុ (ជាបច្ច័យ) នៃទន្ធានីឡាយ មហាក្ខត ១ . . .
មហាក្ខតនីឡាយ ជាបច្ច័យ នៃភូតកដត្តារូប និងឧបាទានុបាទ ដោយ
អត្ថប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ របស់ភូតអសញ្ញាសត្វ . . . មហាក្ខតនីឡាយ

កងត្ថាវចានំ ឧបាសាវចានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បុរេជានំ សេត្តា វា បុរេជានំ វា ចត្តំ អនិច្ចតោ
 ធុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សនំ អស្សនេនំ អភិធម្មនំ
 តំ អារត្ត រាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ
 កុសលាកុសលេ ឱវេទេ វិចារោ តនាម្មណាតា
 ឧប្បជ្ជតិ សោតំ . . . យានំ ជ្ជំ កាយំ ឧបា-
 ធិន្ទាទានិយេ បុរេ កន្លះ រស ដោជ្ជតេ . . .
 ត្រៃ អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សនំ
 អស្សនេនំ អភិធម្មនំ តំ អារត្ត រាតោ ឧប្បជ្ជតិ
 ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ កុសលាកុសលេ ឱវេទេ
 វិចារោ តនាម្មណាតា ឧប្បជ្ជតិ ឧបាធិន្ទាទា-
 និយំ ក្លាយតនំ ចត្តវិញ្ញាណស្ស ឧបាធិន្ទាទានិយំ
 ក្លាយតនំ . . . រសាយតនំ . . . ដោជ្ជតាយតនំ
 កាយវិញ្ញាណស្ស ចត្តាយតនំ ចត្តវិញ្ញាណស្ស
 ។ បេ ។ កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ ឧបា-
 ធិន្ទាទានិយានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បច្ឆាជានា ឧបាធិន្ទាទានិយា ខន្ធា បុរេជានស្ស
 វេសស្ស ឧបាធិន្ទាទានិយស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។ ឧបាធិន្ទាទានិយោ កតធិកាវោ

ដាបច្ច័យ ខៃត្ថកកងត្ថាវចេ និងឧបាសាវចេ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាន
 គឺ ត្ថកសេត្តបុគ្គលក្តី ត្ថកបុរេជានក្តី ពិចារណាយេញច្បាស់ ទ្រព្យ
 ជាមិនរឿង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន វេទនាត្រេកអរ រីករាយ រតៈ
 ប្រាជ្ញា ទ្រព្យនោះ រើបើកឡើង រោមនស្ស កើតឡើង កាលបើ
 កុសលនិងអកុសល លេចហើយ វិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះអំពើនោះ
 ជាអារម្មណ៍ (ត្ថកសេត្តបុគ្គល និងបុរេជាន) ពិចារណាយេញច្បាស់ ទ្រ
 សោតៈ . . . យានៈ ចិត្តំ កាយ ឧបាធិន្ទាទានិយប្បវាងឡាយ
 ភ្លិន រស ដោជ្ជតៈ . . . ទ្រព្យ ជាមិនរឿង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន
 វេទនាត្រេកអរ រីករាយ រតៈ ប្រាជ្ញា ទ្រព្យនោះ រើបើកឡើង
 រោមនស្ស កើតឡើង កាលបើកុសលនិងអកុសល លេចហើយ វិបាក
 ក៏កើតឡើង ព្រោះអំពើនោះជាអារម្មណ៍ ប្រាយតនៈ ជាឧបាធិន្ទាទានិយៈ
 (ដាបច្ច័យ) ខៃចត្តវិញ្ញាណ គន្លាយតនៈ ជាឧបាធិន្ទាទានិយៈ . . .
 រសាយតនៈ . . . ដោជ្ជតាយតនៈ (ដាបច្ច័យ) ខៃកាយវិញ្ញាណ ចត្តា-
 យតនៈ (ដាបច្ច័យ) ខៃចត្តវិញ្ញាណ ។ បេ ។ កាយាយតនៈ (ដាបច្ច័យ)
 ខៃកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ដាបច្ច័យ ខៃឧបាធិន្ទាទានិយក្នុងឡាយ
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាន គឺ ឧបាធិន្ទាទានិយក្នុងឡាយ
 ដាបច្ច័យ ខៃកាយនេះ ជាឧបាធិន្ទាទានិយៈ ដែលកើត
 មុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ កតធិកាវោ ជាឧបាធិន្ទាទានិយៈ

អាហារោ ឧបាទ្ទន្តាទានិយស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។ រូបជីវិត្ត្រ័យំ កដត្តារូទានំ អត្ថិប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៧០) ឧបាទ្ទន្តាទានិយោ ឆន្ទោ អនុបាទ្ទន្ត-
 ាទានិយស្ស ឆន្ទស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ចាជាតំ អាហារំ ។ សហ-
 ជាតា ឧបាទ្ទន្តាទានិយា ខន្ធា មិត្តសមុដ្ឋានានំ
 រូទានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ ចតុត្ថំ
 អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សនេន្តិ
 អភិណ្ឌន្តិ តំ អារត្ត រាតោ ឧប្បជ្ជតិ នោមនស្សំ
 ឧប្បជ្ជតិ សោតំ . . . យានំ ជីវិតំ កាយំ ឧបាទ្ទន្តាទា-
 និយេ រូបេ កន្ធូ រាសេ ដោដ្ឋត្វេ . . . វត្ថុំ អនិច្ចតោ
 ធុត្តតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ អស្សនេន្តិ អភិណ្ឌន្តិ
 តំ អារត្ត រាតោ ឧប្បជ្ជតិ នោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ជិត្វេន
 ចតុត្ថា ឧបាទ្ទន្តាទានិយំ រូបំ បស្សតិ វត្ថុ អនុបា-
 ទ្ទន្តាទានិយានំ ខន្ធានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ជាបច្ច័យ ខែកាយ ជាឧបាទ្ទន្តាទានិយៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ រូប-
 ជីវិត្ត្រ័យ ជាបច្ច័យ ខែត្ថកកដត្តារូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

(៣៧០) ឧបាទ្ទន្តាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ ខែអនុបាទ្ទន្តាទា-
 និយធមិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ចាជាត
 និងអាហារ ។ សហជាត គឺ ឧបាទ្ទន្តាទានិយក្នុងទាំងឡាយ
 ជាបច្ច័យ ខែត្ថកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាតៈ
 គឺ ត្ថកបុគ្គល ពិចារណាយើញច្បាស់ ឡើង ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ
 មិនមែនខ្លួន វេទនៈត្រេកអរ រីករាយ ពនៈ ប្រាភូ ឡើងនោះ ទើប
 កើតឡើង ហេមនស្ស កើតឡើង (ត្ថកបុគ្គល) ពិចារណាយើញច្បាស់
 ឡើសោតៈ . . . យានៈ ជីវិតំ កាយ ឧបាទ្ទន្តាទានិយរូបទាំងឡាយ ក្នុង
 សេ ដោដ្ឋត្វៈ . . . ឡើង ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន វេទនៈ
 ត្រេកអរ រីករាយ ពនៈ ប្រាភូ ឡើងនោះ ទើបកើតឡើង ហេមនស្ស
 កើតឡើង (បុគ្គល) ឃើញ ឡើងឧបាទ្ទន្តាទានិយរូប ដោយទិព្វចក្ខុ
 វត្ថុ ជាបច្ច័យ ខែអនុបាទ្ទន្តាទានិយក្នុងទាំងឡាយ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

បញ្ញាជាតា ឧបាទិទ្គុបាទានិយោ ខន្ធា បុរេជាតស្ស
 ឥមស្ស អនុបាទិទ្គុបាទានិយស្ស កាយស្ស អត្ថិ-
 ប្បវត្តយេន បច្ចយោ ។ ឧបាទិទ្គុបាទានិយោ កត-
 ធឿកាហោ អាហារោ អនុបាទិទ្គុបាទានិយស្ស កា-
 យស្ស អត្ថិប្បវត្តយេន បច្ចយោ ។

[៣៧០] ឧបាទិទ្គុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបាទិទ្គុ-
 អនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បវត្តយេន បច្ចយោ
 បុរេជាតំ វត្ថុ អនុបាទិទ្គុអនុបាទានិយានំ ខន្ធជំ
 អត្ថិប្បវត្តយេន បច្ចយោ ។

[៣៧២] ឧបាទិទ្គុបាទានិយោ ធម្មោ ឧបា-
 ទិទ្គុបាទានិយស្ស ច អនុបាទិទ្គុបាទានិយស្ស ច
 ធម្មស្ស អត្ថិប្បវត្តយេន បច្ចយោ សហជាតំ បញ្ញាជាតំ
 អាហារំ ។ សហជាតោ ឧបាទិទ្គុបាទានិយោ ឯកោ
 ខន្ធា តិណ្ណាទ្ធិំ ខន្ធជំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបាទំ
 អត្ថិប្បវត្តយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្ធិទ្ធិំ ខន្ធជំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបាទំ អត្ថិប្បវត្តយេន បច្ចយោ ។
 បញ្ញាជាតា ឧបាទិទ្គុបាទានិយោ ខន្ធា បុរេជាតស្ស
 ឥមស្ស ឧបាទិទ្គុបាទានិយស្ស ច អនុបាទិទ្គុបាទា-
 និយស្ស ច កាយស្ស អត្ថិប្បវត្តយេន បច្ចយោ ។

ឯបញ្ញាជាត គឺ ឧបាទិទ្គុបាទានិយក្ខន្ធាន្តឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ
 ជាអនុបាទិទ្គុបាទានិយៈ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បវត្តយ ។ កតទ្ធិត្ថិ-
 កហារ ជាឧបាទិទ្គុបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាអនុបាទិទ្គុបា-
 ទានិយៈ ដោយអត្ថិប្បវត្តយ ។

[៣៧១] ឧបាទិទ្គុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្គុអនុ-
 បាទានិយធមិ ដោយអត្ថិប្បវត្តយ បានដល់បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ
 នៃអនុបាទិទ្គុអនុបាទានិយក្ខន្ធាន្តឡាយ ដោយអត្ថិប្បវត្តយ ។

[៣៧២] ឧបាទិទ្គុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិទ្គុបាទា-
 និយធមិផង នៃអនុបាទិទ្គុបាទានិយធមិផង ដោយអត្ថិប្បវត្តយ បានដល់
 សហជាត បញ្ញាជាត និងកាយា ។ សហជាត គឺ ឧបាទិទ្គុ-
 បាទានិយក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានុបដង
 ដោយអត្ថិប្បវត្តយ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង នៃភូតចិត្ត-
 សមុដ្ឋានុបដង ដោយអត្ថិប្បវត្តយ ។ ឯបញ្ញាជាត គឺ ឧបាទិទ្គុបាទា-
 និយក្ខន្ធាន្តឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាឧបាទិទ្គុបាទានិយៈផង
 ជាអនុបាទិទ្គុបាទានិយៈផង ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បវត្តយ ។

ឧបាទិដ្ឋតាទានិយោ កតត្ថីកាវេ អាហារវេ ឧបា-
ទិដ្ឋតាទានិយស្ស ច អនុបាទិដ្ឋតាទានិយស្ស ច
កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៩៣] អនុបាទិដ្ឋតាទានិយោ ធម្មោ អនុបា-
ទិដ្ឋតាទានិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ។ សហជាតោ
អនុបាទិដ្ឋតាទានិយោ ឯកោ ទេវោ តិណ្ណន្នំ ទទ្ធានំ
ចិត្តសមុដ្ឋាធានញ្ច រូបាទំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ទ្វេ ទទ្ធា ទ្វិន្នំ ទទ្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានញ្ច រូបាទំ
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឯកំ មហាក្ខតំ តិណ្ណន្នំ
មហាក្ខតានំ មហាក្ខតា ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូបាទំ
ឧបាទានុទានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តាហិវ . . .
អាហារសមុដ្ឋានំ . . . ឧតុសមុដ្ឋានំ ឯកំ មហាក្ខតំ ។
បុរេជាតំ អនុបាទិដ្ឋតាទានិយេ រូបេ . . . សន្នេ កន្ធូ
រសេ . . . ដោជ្ជទ្វេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
វិបស្សនិ អស្សាទេនិ អភិទន្ធនិ តំ វារត្ត វារតោ
ឧប្បជ្ឈនិ ទោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈនិ ទិព្វេន ចក្កុបា អនុ-
បាទិដ្ឋតាទានិយំ រូបំ បស្សនិ ទិព្វាយ សោតនាតុយា
សន្នំ សុណាតិ ។ បច្ឆាជាតា អនុបាទិដ្ឋតាទានិយា

កតត្ថីកាវេ ឧបាទិដ្ឋតាទានិយោ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាឧបាទិដ្ឋ-
បាទានិយោផង ជាអនុបាទិដ្ឋតាទានិយោផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៣៩៣] អនុបាទិដ្ឋតាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិដ្ឋតា-
ទានិយធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត
និងអាហារ ។ សហជាត គឺ អនុបាទិដ្ឋតាទានិយក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ
នៃខន្ធ ៣ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២
ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២ ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
មហាក្ខត ១ ជាបច្ច័យ នៃមហាក្ខត ៣ មហាក្ខតទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ឧបាទានរូប ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ តាហិវរូប . . .
អាហារសមុដ្ឋានរូប . . . មហាក្ខត ១ មានដូចជាសមុដ្ឋាន ។ ឯបុរេ-
ជាត គឺ បុគ្គល វិចារណាឃើញច្បាស់ នូវអនុបាទិដ្ឋតាទានិយរូប
ទាំងឡាយ . . . សំឡេង ភ្លឺន សេ . . . នូវដោជ្ជព្វៈ ជា
មិនឡើង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន រមែងត្រេកអរ រីករាយ រតនៈ
ប្រាថ្នា នូវដោជ្ជព្វៈនោះ ទើបកើតឡើង ទោមនស្ស កើតឡើង
បុគ្គល ឃើញនូវអនុបាទិដ្ឋតាទានិយរូប ដោយទិព្វចក្ខុ ស្តាប់សំឡេង
ដោយទិព្វសោតធាតុ ។ ឯបច្ឆាជាត អនុបាទិដ្ឋតាទានិយក្ខន្ធទាំងឡាយ

ខត្តា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស អនុបាទិន្ទបាទានិយស្ស
កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អនុបាទិន្ទបា-
ទានិយោ កតត្បិកាហោ អាហារោ អនុបាទិន្ទបាទា-
និយស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧២] អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ធម្មោ ឧបា-
ទិន្ទបាទានិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បុរេជាតំ បច្ចាជាតំ អាហារំ ។ បុរេជាតំ អនុបា-
ទិន្ទបាទានិយេ រូបេ . . . សន្នេ កន្ធូ រសេ . . .
ដោដ្ឋត្វេ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សនិ
អស្សាទេតិ អភិទទ្គតិ តំ អារត្ត រាតោ ឧប្បជ្ជតិ
នោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ តុសលាតុសលេ ធិន្តរូ
វិចារតោ តនារម្មណតា ឧប្បជ្ជតិ អនុបាទិន្ទបាទា-
និយំ រូបាយតនំ ធម្មវិញ្ញាណស្ស ដោដ្ឋព្វាយតនំ
កាយវិញ្ញាណស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ចា-
ជាតា អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ខត្តា បុរេជាតស្ស
ឥមស្ស ឧបាទិន្ទបាទានិយស្ស កាយស្ស អត្ថិប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។ អនុបាទិន្ទបាទានិយោ កតត្បិ-
កាហោ អាហារោ ឧបាទិន្ទបាទានិយស្ស កាយស្ស
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈ ដែលកើតមុន ដោយ
អត្ថិប្បច្ច័យ ។ កតត្បិកាហោ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ
នៃកាយ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៣៧២] អនុបាទិន្ទបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបាទានិ-
យធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត បច្ចាជាត និងអាហារ ។
បុរេជាត គឺ បុគ្គល ពិចារណាយេញច្បាស់ នូវអនុបាទិន្ទបាទានិ-
យរូបចាំងឡាយ . . . សំឡេង ភ្លឺន រស . . . នូវដោដ្ឋព្វៈ ជាមិន
ឡើង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន រមែងត្រួតត្រា រីករាយ រតនៈ ប្រារព្ធ
នូវដោដ្ឋព្វៈនោះ ទើបកើតឡើង ចោមនស្ស កើតឡើង កាលបើ
កុសលនិងអកុសល រលត់ហើយ វិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះអំពើនោះ
ជាអារម្មណ៍ រូបាយនេះ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុ-
វិញ្ញាណ ដោដ្ឋព្វាយនេះ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយអត្ថិប្ប-
ច្ច័យ ។ ឯបច្ចាជាត គឺ អនុបាទិន្ទបាទានិយក្នុងចាំងឡាយ ជាបច្ច័យ
នៃកាយនេះ ជាឧបាទិន្ទបាទានិយៈ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។
កតត្បិកាហោ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាឧបា-
ទិន្ទបាទានិយៈ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៣៧៥] អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ធម្មោ ឧបា-
 ទិន្ទបាទានិយស្ស ច អនុបាទិន្ទបាទានិយស្ស ច
 ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ បញ្ញាជាតំ អាហារំ ។
 បញ្ញាជាតា អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ទន្ធា បុរេជាតស្ស
 សមស្ស ឧបាទិន្ទបាទានិយស្ស ច អនុបាទិន្ទបាទា-
 និយស្ស ច កាយស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 អនុបាទិន្ទបាទានិយោ កកទ្ធិកាកោ អាហារោ
 ឧបាទិន្ទបាទានិយស្ស ច អនុបាទិន្ទបាទានិយស្ស ច
 កាយស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧៦] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុបា-
 ទិន្ទអនុបាទានិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ឋកោ ទន្ធា
 តិណ្ណន្តំ ទន្ធានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា
 ទ្ធិន្តំ ទន្ធានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧៧] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ធម្មោ ឧបា-
 ទិន្ទបាទានិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បញ្ញាជាតា អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ទន្ធា បុរេជា-
 តស្ស សមស្ស ឧបាទិន្ទបាទានិយស្ស កាយស្ស
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧៨] អនុបាទិន្ទបាទានិយោ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទបាទា-
 និយោធមិផង នៃអនុបាទិន្ទបាទានិយោធមិផង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់
 បញ្ញាជាតា និងអាហារ ។ បញ្ញាជាតា គឺ អនុបាទិន្ទបាទានិយក្នុងតាំង
 ឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាឧបាទិន្ទបាទានិយៈផង ជាអនុបាទិន្ទ-
 បាទានិយៈផង ដែលកើតមុន ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ ភព្យាភិវឌ្ឍនាហារ ជា
 អនុបាទិន្ទបាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាឧបាទិន្ទបាទានិយៈផង
 ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈផង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

[៣៧៩] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទ-
 អនុបាទានិយោធមិ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ គឺ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយក្នុង
 ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២
 ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

[៣៨០] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ទ-
 បាទានិយោធមិ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់បញ្ញាជាតា គឺ អនុបាទិន្ទ-
 អនុបាទានិយក្នុងតាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាឧបាទិន្ទបា-
 ទានិយៈ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

[៣៧៨] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 បាទិន្នបាទានិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា អនុបា-
 ទិន្នអនុបាទានិយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាបាធំ រូបាធំ អត្ថិ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អនុបាទិន្នអនុបា-
 ទានិយោ ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស អនុបាទិន្នបាទា-
 និយស្ស កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧៩] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ ធម្មោ ឧបា-
 ទិន្នបាទានិយស្ស ច អនុបាទិន្នអនុបាទានិយស្ស ច
 ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆា-
 ជាតំ ។ សហជាតោ អនុបាទិន្នអនុបាទានិយោ
 ឯកោ ខន្ធា តិល្លាភ្នំ ខន្ធាធំ បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
 ឧបាទិន្នបាទានិយស្ស ច កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ តយោ ខន្ធា ឯកស្ស ខន្ធស្ស បុរេជា-
 តស្ស ឥមស្ស ឧបាទិន្នបាទានិយស្ស ច កាយស្ស
 អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ខន្ធា ទ្វិភ្នំ ខន្ធាធំ
 បុរេជាតស្ស ឥមស្ស ឧបាទិន្នបាទានិយស្ស ច
 កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៨០] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ន-
 បាទានិយធមិ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។
 សហជាត គឺ នៃអនុបាទិន្នអនុបាទានិយក្ខន្ធាន្តរាជ្យោ ជាបច្ច័យ នៃ
 ពួកចិត្តសមុដ្ឋាន្តរាជ្យោ អត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ អនុបាទិន្ន-
 អនុបាទានិយក្ខន្ធាន្តរាជ្យោ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ជាអនុបាទិន្នបា-
 ទានិយៈ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៣៨១] អនុបាទិន្នអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិន្ន-
 បាទានិយធមិផង នៃអនុបាទិន្នអនុបាទានិយធមិផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ អនុបាទិន្ន-
 អនុបាទានិយក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃកាយនេះ ជា
 ឧបាទិន្នបាទានិយៈ ដែលកើតមុនផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣
 ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ១ ផង នៃកាយនេះ ជាឧបាទិន្នបាទានិយៈ
 ដែលកើតមុនផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ២
 ផង នៃកាយនេះ ជាឧបាទិន្នបាទានិយៈ ដែលកើតមុនផង ដោយ
 អត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៣៨០] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 បាទិន្ទអនុបាទានិយស្ស ច អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយស្ស
 ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ
 បច្ចាជាតំ ។ សហជាតោ អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយោ
 ឯកោ ខត្តោ តិណ្ណាដ្ឋំ ខត្តានំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានក្ស
 រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខត្តោ ឯកស្ស
 ខន្ធស្ស ចិត្តសមុដ្ឋាធានក្ស រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទ្វេ ខត្តោ ទ្ធិដ្ឋំ ខត្តានំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានក្ស
 រូបានំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ចាជាតោ អនុ-
 បាទិន្ទអនុបាទានិយោ ឯកោ ខត្តោ តិណ្ណាដ្ឋំ ខត្តានំ
 បុរេជាតស្ស ឥមស្ស អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយស្ស ច
 កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ខត្តោ
 ឯកស្ស ខន្ធស្ស បុរេជាតស្ស ឥមស្ស អនុបាទិន្ទ-
 បាទានិយស្ស ច កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទ្វេ ខត្តោ ទ្ធិដ្ឋំ ខត្តានំ បុរេជាតស្ស ឥមស្ស អនុ-
 បាទិន្ទអនុបាទានិយស្ស ច កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៣៨០] អនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិន្ទ-
 បាទានិយធមិផង នៃអនុបាទិន្ទអនុបាទានិយធមិផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ
 បាទដល់សហជាត ខឹង បច្ចាជាត ។ សហជាត គឺ អនុបាទិន្ទ-
 អនុបាទានិយក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ផង នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទផង នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋាន-
 រូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធល ជាបច្ច័យ នៃខន្ធលផង នៃភូត-
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ចាជាត គឺ អនុបាទិន្ទ-
 អនុបាទានិយក្ខន្ធទ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ ផង នៃកាយនេះ ជាអនុបា-
 ទិន្ទបាទានិយៈ ដែលកើតមុនផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធទ ជាបច្ច័យ
 នៃខន្ធទផង នៃកាយនេះ ជាអនុបាទិន្ទបាទានិយៈ ដែលកើតមុនផង
 ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធល ជាបច្ច័យ នៃខន្ធលផង នៃកាយនេះ ជា
 អនុបាទិន្ទបាទានិយៈ ដែលកើតមុនផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

(៣៨០) អនុចាទិន្នាអនុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចា-
 ទិន្នាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្នាទានិយស្ស ច
 ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតា អនុ-
 ចាទិន្នាអនុចាទានិយោ ទន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស
 ឧចាទិន្នាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្នាទានិយស្ស
 ច កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៨២) អនុចាទិន្នាអនុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចា-
 ទិន្នាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្នាទានិយស្ស ច អនុ-
 ចាទិន្នាអនុចាទានិយស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា អនុចា-
 ទិន្នាអនុចាទានិយោ ឯកោ ទន្ធា តិណ្ណន្នំ ទន្ធានំ
 បុរេជាតស្ស ឥមស្ស ឧចាទិន្នាទានិយស្ស ច អនុ-
 ចាទិន្នាទានិយស្ស ច កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ តយោ ទន្ធា ឯកស្ស ទន្ធស្ស បុរេជាតស្ស
 ឥមស្ស ឧចាទិន្នាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្នាទា-
 និយស្ស ច កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ
 ទន្ធា ទ្វិន្នំ ទន្ធានំ បុរេជាតស្ស ឥមស្ស ឧចា-
 ទិន្នាទានិយស្ស ច អនុចាទិន្នាទានិយស្ស ច
 កាយស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៣៨១) អនុចាទិន្នាអនុចាទានិយោ ជាបច្ច័យ នៃឧចាទិន្នា-
 ចាទានិយធម៌ផង នៃអនុចាទិន្នាចាទានិយធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បាន
 ដល់បច្ឆាជាត គឺ អនុចាទិន្នាអនុចាទានិយកន្លតាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃ
 កាយនេះ ជាឧចាទិន្នាចាទានិយផង ជាអនុចាទិន្នាចាទានិយផង ដែល
 កើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

(៣៨២) អនុចាទិន្នាអនុចាទានិយោ ជាបច្ច័យ នៃឧចាទិន្នា-
 ចាទានិយធម៌ផង នៃអនុចាទិន្នាចាទានិយធម៌ផង នៃអនុចាទិន្នាអនុចាទា-
 និយធម៌ផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។
 សហជាត គឺ អនុចាទិន្នាអនុចាទានិយកន្លត ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣
 ផង នៃកាយនេះ ជាឧចាទិន្នាចាទានិយធម៌ផង ជាអនុចាទិន្នាចាទានិយ-
 ផង ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ៣ ជាបច្ច័យ នៃ
 ខន្ធ ១ ផង នៃកាយនេះ ជាឧចាទិន្នាចាទានិយផង ជាអនុចាទិន្នាចា-
 ទានិយផង ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ ជាបច្ច័យ នៃ
 ខន្ធ ២ ផង នៃកាយនេះ ជាឧចាទិន្នាចាទានិយផង ជាអនុចាទិន្នាចា-
 និយផង ដែលកើតមុន ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៣៨៣] ឧបាទិស្ថានានិយោ ច អនុបាទិស្ថានានិយោ ច ធម្មា ឧបាទិស្ថានានិយស្ស ធម្មស្ស អនុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតំ វិនិច្ឆ័យំ ។ បច្ឆាជាតា អនុបាទិស្ថានានិយោ ទន្ធា ច រូបជីវិតិន្ទ្រិយេត្ថ កតត្ថាទ្វាជំ អនុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៨៤] ឧបាទិស្ថានានិយោ ច អនុបាទិស្ថានានិយោ ច ធម្មា អនុបាទិស្ថានានិយស្ស ធម្មស្ស អនុប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ អនុបាទិស្ថានានិយោ ឯកោ ទន្ធា ច វត្ថុ ច តិណ្ណាជំ ទន្ធាជំ អនុប្បច្ចយេន បច្ចយោ តយោ ទន្ធា ច វត្ថុ ច ឯកស្ស ទន្ធស្ស អនុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ធា ច វត្ថុ ច ទ្វិជំ ទន្ធាជំ អនុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៨៥] អនុបាទិស្ថានានិយោ ច អនុបាទិស្ថានានិយោ ច ធម្មា ឧបាទិស្ថានានិយស្ស ធម្មស្ស អនុប្បច្ចយេន បច្ចយោ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ។ បច្ឆាជាតា អនុបាទិស្ថានានិយោ ទន្ធា ច អនុបាទិស្ថានានិយោ កតត្ថាវិញ្ញាណោ អាហារោ ច ឧបាទិស្ថានានិយស្ស កាយស្ស អនុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៨៦] ឧបាទិស្ថានានិយេនិក្ខំ អនុបាទិស្ថានានិយេនិក្ខំ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិស្ថានានិយេនិក្ខំ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាតនិក្ខំវិនិច្ឆ័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ អនុបាទិស្ថានានិយក្ខន្ធានិច្ឆាយក្ខំ រូបជីវិតិន្ទ្រិយក្ខំ ជាបច្ច័យ នៃភូតកដក្ខន្ធរូប ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

[៣៨៧] ឧបាទិស្ថានានិយេនិក្ខំ អនុបាទិស្ថានានិយេនិក្ខំ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិស្ថានានិយេនិក្ខំ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតនិក្ខំបុរេជាត ។ សហជាត គឺ អនុបាទិស្ថានានិយក្ខន្ធទ ក្ខំ វត្ថុក្ខំ ជាបច្ច័យ នៃទន្ធទ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ទន្ធទ ក្ខំ វត្ថុក្ខំ ជាបច្ច័យ នៃទន្ធទ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ទន្ធទ ក្ខំ វត្ថុក្ខំ ជាបច្ច័យ នៃទន្ធទ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

[៣៨៨] អនុបាទិស្ថានានិយេនិក្ខំ អនុបាទិស្ថានានិយេនិក្ខំ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិស្ថានានិយេនិក្ខំ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាតនិក្ខំអាហារ ។ បច្ឆាជាត គឺ អនុបាទិស្ថានានិយក្ខន្ធានិច្ឆាយក្ខំ កតត្ថាវិញ្ញាណោ ជាអនុបាទិស្ថានានិយក្ខំ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាឧបាទិស្ថានានិយេនិក្ខំ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

[៣៧៦] អនុបាទិទ្ធោតានិយោ ច អនុបាទិទ្ធ-
 អនុបាទានិយោ ច ធម្មា អនុបាទិទ្ធោតានិយស្ស
 ធម្មស្ស អន្តិប្បដ្ឋយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ចាជាតំ
 អាហារំ ។ សហជាតា អនុបាទិទ្ធអនុបាទានិយោ ខត្វា
 ច មហាព្វត ច ជិត្តសនុដ្ឋានានំ រូតានំ អន្តិប្បដ្ឋ-
 យេន បច្ចយោ ។ បច្ចាជាតា អនុបាទិទ្ធអនុបាទានិយោ
 ខត្វា ច អនុបាទិទ្ធោតានិយោ កតវ្យាភារោ អាហារ-
 ោ ច អនុបាទិទ្ធោតានិយស្ស កាយស្ស អន្តិប្បដ្ឋ-
 យេន បច្ចយោ ។

[៣៧៧] អនុបាទិទ្ធោតានិយោ ច អនុបាទិទ្ធ-
 អនុបាទានិយោ ច ធម្មា អនុបាទិទ្ធោតានិយស្ស ច
 អនុបាទិទ្ធោតានិយស្ស ធម្មស្ស អន្តិប្បដ្ឋយេន
 បច្ចយោ បច្ចាជាតំ អាហារំ ។ បច្ចាជាតា អនុបា-
 ទិទ្ធអនុបាទានិយោ ខត្វា ច អនុបាទិទ្ធោតានិយោ
 កតវ្យាភារោ អាហារោ ច អនុបាទិទ្ធោតានិយស្ស
 ច អនុបាទិទ្ធោតានិយស្ស ច កាយស្ស អន្តិប្ប-
 ដ្ឋយេន បច្ចយោ ។

[៣៧៦] អនុបាទិទ្ធោតានិយធម៌ក្តី អនុបាទិទ្ធអនុបាទានិយធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធោតានិយធម៌ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហ-
 ជាត បច្ចាជាត និងអាហារ ។ សហជាត គឺ អនុបាទិទ្ធអនុ-
 បាទានិយក្នុងទាំងឡាយក្តី មហាព្វតទាំងឡាយក្តី ជាបច្ច័យ នៃពួក
 ជិត្តសនុដ្ឋាន ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ចាជាត គឺ អនុបាទិទ្ធ-
 អនុបាទានិយក្នុងទាំងឡាយក្តី កតវ្យាភារោ ជាអនុបាទិទ្ធោតានិយក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាអនុបាទិទ្ធានិយោ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

[៣៧៧] អនុបាទិទ្ធានិយធម៌ក្តី អនុបាទិទ្ធអនុបាទានិយធម៌ក្តី
 ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្ធានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិទ្ធានិយធម៌ផង
 ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់បច្ចាជាត និងអាហារ ។ បច្ចាជាត គឺ
 អនុបាទិទ្ធអនុបាទានិយក្នុងទាំងឡាយក្តី កតវ្យាភារោ ជាអនុបាទិទ្ធ-
 បាទានិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាអនុបាទិទ្ធានិយោផង ជាអនុបា-
 ទិទ្ធានិយធម៌ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

[៣៨៧] ឧបាទិទ្គហនាទានិយោ ច អនុបាទិទ្គហនាទានិយោ ច ធម្មា អនុបាទិទ្គហនាទានិយស្ស ធម្មស្ស អនុប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ។ សហជាតា ឧបាទិទ្គហនាទានិយោ ខន្ធា ច មហាកូតា ច ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អនុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បុរេជាតំ អនុបាទិទ្គហនាទានិយំ រូបាយតនក្ខ វត្ថុ ច អនុបាទិទ្គហនាទានិយានំ ខន្ធានំ ។ សន្និទ្ធិតំ ។ អនុបាទិទ្គហនាទានិយំ ដោជ្ជត្វាយតនក្ខ វត្ថុ ច អនុបាទិទ្គហនាទានិយានំ ខន្ធានំ អនុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា ឧបាទិទ្គហនាទានិយោ ខន្ធា ច អនុបាទិទ្គហនាទានិយោ តតឡីតារោ អាហារោ ច អនុបាទិទ្គហនាទានិយស្ស កាយស្ស អនុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ឧបាទិទ្គហនាទានិយោ ច អនុបាទិទ្គហនាទានិយោ ច តតឡីតារោ អាហារោ អនុបាទិទ្គហនាទានិយស្ស កាយស្ស អនុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៨៧] ឧបាទិទ្គហនាទានិយធម៌ក្កំ អនុបាទិទ្គហនាទានិយធម៌ក្កំ ជា បច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្គហនាទានិយធម៌ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆាជាត និងអាហារ ។ សហជាត គឺ ឧបាទិទ្គហនាទានិយក្ខន្ធានំខ្យាយក្កំ មហាកូតាខ្យាយក្កំ ជាបច្ច័យ នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ ឯបុរេជាត គឺ រូបាយតនក្ក វត្ថុ ជាអនុបាទិទ្គហនាទានិយៈ (ជាបច្ច័យ) នៃអនុបាទិទ្គហនាទានិយក្ខន្ធានំខ្យាយ ។ សេចក្តីបំប្រែ ។ ដោជ្ជត្វាយតនក្ក វត្ថុ គឺ អនុបាទិទ្គហនាទានិយៈ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិទ្គហនាទានិយក្ខន្ធានំខ្យាយ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ ឧបាទិទ្គហនាទានិយក្ខន្ធានំខ្យាយក្កំ តតឡីតារោ ជាអនុបាទិទ្គហនាទានិយៈក្កំ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាអនុបាទិទ្គហនាទានិយៈ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ តតឡីតារោ ជាឧបាទិទ្គហនាទានិយៈក្កំ ជាអនុបាទិទ្គហនាទានិយៈក្កំ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាអនុបាទិទ្គហនាទានិយៈ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

[៣៧០] ឧបាទិស្ឋិតាទានិយោ ច អនុបាទិស្ឋិតា-
ទានិយោ ច ធម្មា ឧបាទិស្ឋិតាទានិយស្ស ច អនុ-
បាទិស្ឋិតាទានិយស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អាហារំ ឧបាទិស្ឋិតាទានិយោ ច អនុបាទិស្ឋិតា-
ទានិយោ ច កតឡីការោ អាហារោ ឧបាទិស្ឋិតា-
ទានិយស្ស ច អនុបាទិស្ឋិតាទានិយស្ស ច កាយស្ស
អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧១] ឧបាទិស្ឋិតាទានិយោ ច អនុបាទិស្ឋិតា-
ទានិយោ ច អនុបាទិស្ឋិតាទានិយោ ច ធម្មា ឧបា-
ទិស្ឋិតាទានិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
បច្ឆាជាតំ អាហារំ ឥន្ទ្រិយំ ។ បច្ឆាជាតា អនុបា-
ទិស្ឋិតាទានិយោ ទទ្វា ច អនុបាទិស្ឋិតាទានិយោ
កតឡីការោ អាហារោ ច រូបជីវិតន្ទ្រិយក្ខ កដត្តា-
រូបាធំ អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧២] ឧបាទិស្ឋិតាទានិយោ ច ធម្មា ឧបាទិស្ឋិតា-
ទានិយស្ស ធម្មស្ស អត្ថិប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . .
វិភតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . អវិភតប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ ។ សម្ពិទ្ធិត្ថំ ។

[៣៧០] ឧបាទិស្ឋិតាទានិយធម៌ក្ខំ អនុបាទិស្ឋិតាទានិយធម៌ក្ខំ ជា
បច្ច័យ នៃឧបាទិស្ឋិតាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិស្ឋិតាទានិយធម៌ផង ដោយ
អត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់អាហារ គឺ កតឡីការហារ ជាឧបាទិស្ឋិតា-
ទានិយក្ខំ ជាអនុបាទិស្ឋិតាទានិយក្ខំ ជាបច្ច័យ នៃកាយ ជាឧបាទិស្ឋិតា-
ទានិយផង ជាអនុបាទិស្ឋិតាទានិយផង ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៣៧១] ឧបាទិស្ឋិតាទានិយធម៌ក្ខំ អនុបាទិស្ឋិតាទានិយធម៌ក្ខំ អនុ-
បាទិស្ឋិតាទានិយធម៌ក្ខំ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិស្ឋិតាទានិយធម៌ ដោយ
អត្ថិប្បច្ច័យ បានដល់បច្ឆាជាតិ អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។ បច្ឆាជាតិ គឺ
អនុបាទិស្ឋិតាទានិយក្ខន្ធានិឡាយក្ខំ កតឡីការហារ ជាអនុបា-
ទិស្ឋិតាទានិយក្ខំ រូបជីវិតន្ទ្រិយក្ខំ ជាបច្ច័យ នៃភូតកដត្តាប្ប ដោយ
អត្ថិប្បច្ច័យ ។

[៣៧២] ឧបាទិស្ឋិតាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិស្ឋិតា-
ទានិយធម៌ ដោយអត្ថិប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយវិភតប្បច្ច័យ . . .
ជាបច្ច័យ ដោយអវិភតប្បច្ច័យ ។ សេចក្តីបំប្រញ ។

[៣៩៣] ហេតុយា សត្ត អារម្មណេ ធម៌

បតិយា បញ្ច អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត
សហជាតេ នវ អញ្ញាមញ្ញេ តីណិ ធិស្សយេ ឯកា-
ធន ឧបធិស្សយេ នវ បុរេជាតេ សត្ត បច្ឆាជាតេ
នវ អាសវានេ ទ្វេ កាម្មេ អដ្ឋ វិចារកេ ធម៌ អាហារេ
ទ្វាធន វេទ្ធិយេ សត្ត ឈានេ សត្ត មក្កេ សត្ត
សម្មយុត្តេ តីណិ វិប្បយុត្តេ ធន អត្ថិយា តេវីស
នត្ថិយា សត្ត វិគតេ សត្ត អវិគតេ តេវីស ។

[៣៩៤] ហេតុប្បច្ចយា អធិបតិយា ចត្តារិ . . .

សហជាតេ សត្ត អញ្ញាមញ្ញេ តីណិ ធិស្សយេ សត្ត
វិចារកេ ធម៌ វេទ្ធិយេ សត្ត មក្កេ សត្ត សម្មយុត្តេ
តីណិ វិប្បយុត្តេ ចត្តារិ អត្ថិយា សត្ត អវិគតេ សត្ត ។

[៣៩៥] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចយ

មានព័រៈ ៦ ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ មានព័រៈ ៥ ក្នុងអនន្តរប្បច្ចយ មាន
ព័រៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ មាន
ព័រៈ ៩ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយ មាន
ព័រៈ ១១ ក្នុងឧបធិស្សយប្បច្ចយ មានព័រៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ចយ មាន
ព័រៈ ៧ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ចយ មានព័រៈ ៩ ក្នុងអាសវានប្បច្ចយ មាន
ព័រៈ ២ ក្នុងកាម្មប្បច្ចយ មានព័រៈ ៨ ក្នុងវិចារកប្បច្ចយ មានព័រៈ ៦ ក្នុង
អាហារប្បច្ចយ មានព័រៈ ១២ ក្នុងវេទ្ធិយប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុង
ឈានប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងមក្កប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងសម្ម-
យុត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ១ ក្នុង
អត្ថិប្បច្ចយ មានព័រៈ ២៣ ក្នុងនត្ថិប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្ប-
ច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានព័រៈ ២៣ ។

[៣៩៦] ក្នុងអធិបតិប្បច្ចយ មានព័រៈ ២ ព្រោះហេតុប្បច្ចយ

. . . ក្នុងសហជាតប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយ មាន
ព័រៈ ៣ ក្នុងធិស្សយប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងវិចារកប្បច្ចយ មានព័រៈ ៦
ក្នុងវេទ្ធិយប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងមក្កប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងសម្ម-
យុត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ចយ មានព័រៈ ២ ក្នុងអត្ថិប្ប-
ច្ចយ មានព័រៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ចយ មានព័រៈ ៧ ។

ឧបាទិដ្ឋត្តិកេ បញ្ញាវាហ

ឧបាទិដ្ឋត្តិកេ បញ្ញាវាហ

សង្ខតំ

សេចក្តីបំប្រញ

យថា កុសលត្ថិតស្ស កណ្តាតា សង្ខា-

បណ្ឌិតឃ្លីរាប់ ដូចជាភារកប់ ខ្ញុំកុសលត្ថិតៈ ដែលលោកកប់

យមក្កេន កណ្តាតា ឯវំ កណោតញ ។

ហើយ តាមផ្លូវនៃការស្វាធារៈ ។ ភារកប់ ក្នុងឧបាទិដ្ឋត្តិកៈ

កុសលត្ថិតស្ស កណ្តាតេន ឧបាទិដ្ឋត្ថិតេ កណ្តាតា

ដ៏ជ្រាលជ្រៅនិងស្និទ្ធស្នាលជាងភារកប់ ខ្ញុំកុសលត្ថិតៈទៅទៀត បណ្ឌិត

កត្តិក សុខុមភក ច ឯវំ កាត្វេន អសម្មោហន្តេន

កាលមិនវង្វេង ឧប្បត្តិយ៉ាងនេះ ហើយរាប់ប៉ុន្មាន ។

កណោតញំ ។

អនុលោមំ ។

ចប់ អនុលោម ។

[៣៧៩] ឧបាទិដ្ឋតាតាតិយោ ធម្មោ ឧបាទិដ្ឋ-

[៣៧៩] ឧបាទិដ្ឋតាតាតិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិដ្ឋតាតាតិយ.

តាតាតិយស្ស ធម្មស្ស ភារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ

ធម៌ ដោយភារម្មណប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ . . .

. . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . ឧបនិស្សយប្ប-

ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាត-

ច្ចយេន បច្ចយោ . . . បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . .

ប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបច្ចាជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយ

បច្ចាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . អាហារប្បច្ចយេន

អាហារប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយវិន័យប្បច្ច័យ ។

បច្ចយោ . . . វិន័យប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧៦] ឧបាទិក្ខុបាទានិយោ ឆន្ទោ អនុបា-
 ទិក្ខុបាទានិយស្ស ឆន្ទស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ . . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . ឧប-
 ទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . ឧបជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ . . . បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . អាហារ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧៧] ឧបាទិក្ខុបាទានិយោ ឆន្ទោ អនុបាទិក្ខុ-
 អនុបាទានិយស្ស ឆន្ទស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ . . . ឧបជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧៨] ឧបាទិក្ខុបាទានិយោ ឆន្ទោ ឧបាទិក្ខុ-
 បាទានិយស្ស ច អនុបាទិក្ខុបាទានិយស្ស ច ឆន្ទស្ស
 សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ . . . អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៣៧៩] អនុបាទិក្ខុបាទានិយោ ឆន្ទោ អនុបាទិក្ខុ-
 បាទានិយស្ស ឆន្ទស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 . . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . ឧបទិស្សយប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ . . . ឧបជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 . . . បច្ឆាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . អាហារប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[៣៨០] ឧបាទិក្ខុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិក្ខុបា-
 ទានិយធមិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយសហជា-
 តប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ
 ដោយឧបជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ . . .
 ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៣៨១] ឧបាទិក្ខុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិក្ខុអនុ-
 បាទានិយធមិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយ
 ឧបជាតប្បច្ច័យ ។

[៣៨២] ឧបាទិក្ខុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិក្ខុបាទា-
 និយធមិនី នៃអនុបាទិក្ខុបាទានិយធមិនី ដោយសហជាតប្បច្ច័យ . .
 ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[៣៨៣] អនុបាទិក្ខុបាទានិយធមិ ជាបច្ច័យ នៃអនុបាទិក្ខុបា-
 ទានិយធមិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយសហជាត-
 ប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយ
 ឧបជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ . . . ជា
 បច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ ។

[illegible]

(၆၀၀) နန္ဒတရားနိဗ္ဗာန်သီလော နန္ဒတရား
 နိဗ္ဗာန်နိဗ္ဗာန်သီလော နန္ဒတရား နန္ဒတရား
 နိဗ္ဗာန်သီလော ၇

(၆၀၆) အနုဇာတိန္ဒြဇာတိယော သမ္ဘော ခုတိန္ဒြဇာတိယောယန္တု ဝ အနုဇာတိန္ဒြဇာတိယောယန္တု ဝ သဗ္ဗန္တု ဗညာဓာတုဗ္ဗုဗ္ဗယေသ ဗဗ္ဗုယော . . . အာဟာရဗ္ဗုဗ္ဗယေသ ဗဗ္ဗုယော ။

(២០៣) អនុចាទិន្នអនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
ចាទិន្នអនុចាទានិយស្ស ធម្មស្ស សហជាតច្បង្គយេន
បច្ចយោ . . . ឧបនិស្សយច្បង្គយេន បច្ចយោ ។

(၆၀၆) အနုစာအိဉ္စအနုစာအာသိယော ဓမ္မော အနု-
 အိဉ္စအာသိယန္တိ ဓမ္မန္တိ အနုစာသိယန္တိ ဓမ္မန္တိ
 ဓမ္မန္တိ . . . ဓမ္မန္တိ ဓမ္မန္တိ ဓမ္မန္တိ ဓမ္မန္တိ .

[២០០] អនុបាទិទុបាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧបាទិទុបាទា-
និយធម៌ ដោយការម្តងហើយប្លង់ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្ស-
យប្លង់ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបុរេនាគប្លង់ . . . ជាបច្ច័យ ដោយ
បច្ចុប្បន្នប្លង់ . . . ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្លង់ . . . ជាបច្ច័យ
ដោយអាហារប្លង់ ។

(២០១) អនុបុរិវិទ្យា ភតិយនិ ជានុយ វៃអនុបុរិវិទ្យា
បុរិវិទ្យា អាយនុនិស្សយប្បវ័យ ។

(២២) កុំចុះទិដ្ឋភាពនិយមន័យ ជាបង្វែរ នៃកុំចុះទិដ្ឋភាពនិ-
យមន័យ នៃកុំចុះទិដ្ឋភាពនិយមន័យ ដោយបង្ហាញជាការបង្កើត . . .
ជាបង្កើត ដោយការបង្កើត ។

(២០៣) អនុបុរិស្ថអនុបុរិស្ថាទិយនមិ ជាបច្ច័យ វិនិយោគអនុបុរិស្ថ-
អនុបុរិស្ថនមិ ដោយសហជាតប្បវត្តិយ . . . ជាបច្ច័យ ដោយ
ឧបាសិទ្ធករណប្បវត្តិយ ។

(២២២) អនុបាទិកអនុបាទនិយមន៍ ជាបង្កើត នៃអនុបាទិក
និយមន៍ ដោយឧបនិស្សយប្បវត្តិយ . . . ជាបង្កើត ដោយបញ្ញាជាតិ
ប្បវត្តិយ ។

[៤០៥] អនុចាទិទ្ធ អនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុចា-
 ទិទ្ធានានិយស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ . . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . បក្កាជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៤០៦] អនុចាទិទ្ធ អនុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចា-
 ទិទ្ធានានិយស្ស ច អនុចាទិទ្ធអនុចាទានិយស្ស ច
 ធម្មស្ស សហជាតំ បក្កាជាតំ ។

[៤០៧] អនុចាទិទ្ធ អនុចាទានិយោ ធម្មោ អនុ-
 ចាទិទ្ធានានិយស្ស ច អនុចាទិទ្ធអនុចាទានិយស្ស
 ច ធម្មស្ស សហជាតំ បក្កាជាតំ ។

[៤០៨] អនុចាទិទ្ធ អនុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចា-
 ទិទ្ធានានិយស្ស ច អនុចាទិទ្ធអនុចាទានិយស្ស ច
 ធម្មស្ស បក្កាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤០៩] អនុចាទិទ្ធ អនុចាទានិយោ ធម្មោ ឧចា-
 ទិទ្ធានានិយស្ស ច អនុចាទិទ្ធអនុចាទានិយស្ស ច
 អនុចាទិទ្ធអនុចាទានិយស្ស ច ធម្មស្ស សហជាតំ
 បក្កាជាតំ ។

[៤១០] អនុចាទិទ្ធអនុចាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអនុចាទិទ្ធា-
 ទានិយធម៌ ដោយការមូលប្បច្ច័យ . . (ជាបច្ច័យ) ដោយសហជាត-
 ប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ
 ដោយបក្កាជាតប្បច្ច័យ ។

[៤១១] អនុចាទិទ្ធអនុចាទានិយធម៌ (ជាបច្ច័យ) នៃឧចាទិទ្ធា-
 ទានិយធម៌ផង នៃអនុចាទិទ្ធអនុចាទានិយធម៌ផង បានដល់សហជាត
 និងបក្កាជាត ។

[៤១២] អនុចាទិទ្ធអនុចាទានិយធម៌ (ជាបច្ច័យ) នៃអនុចាទិទ្ធា-
 ទានិយធម៌ផង នៃអនុចាទិទ្ធអនុចាទានិយធម៌ផង បានដល់សហជាត
 និងបក្កាជាត ។

[៤១៣] អនុចាទិទ្ធអនុចាទានិយធម៌ ជាបច្ច័យ នៃឧចាទិទ្ធា-
 ទានិយធម៌ផង នៃអនុចាទិទ្ធអនុចាទានិយធម៌ផង ដោយបក្កាជាតប្បច្ច័យ ។

[៤១៤] អនុចាទិទ្ធអនុចាទានិយធម៌ (ជាបច្ច័យ) នៃឧចាទិទ្ធា-
 ទានិយធម៌ផង នៃអនុចាទិទ្ធអនុចាទានិយធម៌ផង នៃអនុចាទិទ្ធអនុចាទា-
 និយធម៌ផង បានដល់សហជាត និងបក្កាជាត ។

(២១០) ឧបាទ្ទិស្តចាតាដ៏យោ ច អនុចាទ្ទិស្តអនុ-
ចាតាដ៏យោ ច ធម្មា ឧបាទ្ទិស្តចាតាដ៏យស្ស ធម្មស្ស
បន្ទាដាតំ វង្វ័យំ ។

(૬૦૭) જીનાદિગુણાનાદિયો ૯ અનુભવદિ-
અનુભવાનાદિયો ૯ તથા અનુભવદિઃપ્રમુખાનુભવાનાદિયઃપ્ર-
મુખ્યસૂત્ર સ્વરૂપાદિ ૧

(២១៩) អនុបាទិទ្ធិតាណាមិយា ៨ អនុបាទិទ្ធិអនុ-
តាណាមិយា ៨ ធម្មា ទុតានិទ្ធិតាណាមិយស្ស ធម្មស្ស
បញ្ចនាតំ ពហាវ ។

[၆၈၈] အနုစာမိစ္ဆာဇာနည်ယော ၁ အနုစာမိစ္ဆာအနု-
ဇာနည်ယော ၈ ခန္ဓာ အနုစာမိစ္ဆာဇာနည်ယော ၁၂ ခန္ဓာ ၁၂
ပညာသင်္ခါ ၂ ဝိညာသင်္ခါ ၂ အာရဟံ ၁

(២១២) អនុបាទិន្ទ្រាទានិយោ ច អនុបាទិន្ទ្រ-
អនុបាទានិយោ ច ធម្មា វុទាទិន្ទ្រាទានិយស្ស ច
អនុបាទិន្ទ្រាទានិយស្ស ច ធម្មស្ស បច្ឆាហនំ អ.
ហារំ ។

(២១៥) ឧបាទិដ្ឋថានាងយាយ ច សុខាធិស្ឋនា-
ណារីយោ ច នត្តា ឧបាទិដ្ឋថានាងយស្ស ធម្មស្ស
មហេវរំ . បញ្ញាជានំ អាហារំ កន្ថៃយំ ។

(៤១០) ឧបាទិស្សបាទនិយមមិត្ត អនុបាទិស្សអនុបាទនិយមមិត្ត
(តាមបច្ច័យ) វិនុបាទិស្សបាទនិយមមិត្ត បានដល់ចេញជាតិ និងកម្រិតយ ។

(២១១) ឧបាទិទ្ធបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិទ្ធអនុបាទានិយធម៌ក្តី
(ជាបច្ច័យ) នៃអនុបាទិទ្ធអនុបាទានិយធម៌ បានផ្សព្វផ្សាយជាតិ និងប្រព្រ-
ជានិក ។

(៤១៤) អនុបាទិទ្ធបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិទ្ធអនុបាទានិយធម៌
ក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃអនុបាទិទ្ធអនុបាទានិយធម៌ បានដល់បច្ច័យជាតិ និង
អាហារ ។

(២ទព) អនុបាទិទបាទានិយដមីក្កំ អនុបាទិទអនុបាទានិយដមីក្កំ
(ដាបថ្វយ) នៃឧបាទិទបាទានិយដមី បានដល់សហជាត បច្ឆាជាត
និងអាហារ ។

(២១២) អនុបាទិនុបាទានិយធម៌ក្តី អនុបាទិនុអនុបាទានិយធម៌ក្តី
(ជាបច្ច័យ) នៃអនុបាទិនុបាទានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិនុបាទានិយធម៌ផង
បានដល់បុព្វជានិក្ខេប និងសាហារ ។

(២១៥) ឧបាទិទ្ធបាតានិយធម៌ក្តី អនុបាទិទ្ធបាតានិយធម៌ក្តី (ជា
បច្ច័យ) នៃឧបាទិទ្ធបាតានិយធម៌ បានដល់បុរាណគ បច្ច័យគ អាហារ
និងអន្ត្រិយ ។

(២០៦) ឧបាទិទ្គតាតានិយោ ច អនុបាទិទ្គតាតា-
 និយោ ច ធម្មា អនុបាទិទ្គតាតានិយស្ស ធម្មស្ស
 សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ ។

(២០៧) ឧបាទិទ្គតាតានិយោ ច អនុបាទិទ្គតាតា-
 និយោ ច ធម្មា ឧបាទិទ្គតាតានិយស្ស ច អនុបា-
 ទិទ្គតាតានិយស្ស ច ធម្មស្ស អាហារំ ។

(២០៨) ឧបាទិទ្គតាតានិយោ ច អនុបាទិទ្គ-
 តាតានិយោ ច អនុបាទិទ្គអនុបាទានិយោ ច ធម្មា
 ឧបាទិទ្គតាតានិយស្ស ធម្មស្ស បច្ឆាជាតំ អាហារំ
 ឥន្ទ្រិយំ ។

(២០៩) នហេតុយា ចតុរិសតិ នការម្មណ្ឌ
 ចតុរិសតិ នអធិបតិយា ចតុរិសតិ នអនន្តរេ ចតុ-
 រិសតិ នសមនន្តរេ ចតុរិសតិ នសហជាតេ រិសតិ
 នអញ្ញាមញ្ញោ រិសតិ នជិស្សន្តរេ រិសតិ នឧបនិស្ស-
 យេ តេរិសតិ នបុរេជាតេ តេរិសតិ នបច្ឆាជាតេ
 សត្តរស នអាសេវនេ ចតុរិសតិ នកម្មេ ចតុរិសតិ
 នវិចារកេ ចតុរិសតិ នអាហារេ រិសតិ នឥន្ទ្រិយេ
 តារិសតិ នឈានេ ចតុរិសតិ នមគ្គេ ចតុរិសតិ

(២១០) ឧបាទិទ្គតាតានិយធម៌ក្កំ អនុបាទិទ្គតាតានិយធម៌ក្កំ (ជា
 បច្ច័យ) នៃអនុបាទិទ្គតាតានិយធម៌ បានដល់សហជាត បុរេជាត បច្ឆា-
 ជាត និងអាហារ ។

(២១១) ឧបាទិទ្គតាតានិយធម៌ក្កំ អនុបាទិទ្គតាតានិយធម៌ក្កំ (ជា
 បច្ច័យ) នៃឧបាទិទ្គតាតានិយធម៌ផង នៃអនុបាទិទ្គតាតានិយធម៌ផង បាន
 ដល់អាហារ ។

(២១២) ឧបាទិទ្គតាតានិយធម៌ក្កំ អនុបាទិទ្គតាតានិយធម៌ក្កំ អនុ-
 បាទិទ្គអនុបាទានិយធម៌ក្កំ (ជាបច្ច័យ) នៃឧបាទិទ្គតាតានិយធម៌ បានដល់
 បច្ឆាជាត អាហារ និងឥន្ទ្រិយ ។

(២១៣) ក្នុងនហេតុប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២២ ក្នុងនការម្មណ្ឌ-
 ប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២២ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២២ ក្នុង
 នអនន្តរប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២២ ក្នុងនសមនន្តរប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២២
 ក្នុងនសហជាតប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២០ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ មាន
 ព័រៈ ២០ ក្នុងនជិស្សប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២០ ក្នុងនឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២៣ ក្នុងនបុរេជាតប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២៣ ក្នុង
 នបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានព័រៈ ១៧ ក្នុងនអាសេវនប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២២
 ក្នុងនកម្មប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២២ ក្នុងនវិចារកប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២២
 ក្នុងនអាហារប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២០ ក្នុងនឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២២
 ក្នុងនឈានប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២២ ក្នុងនមគ្គប្បច្ច័យ មានព័រៈ ២២

នសម្បយុត្តេ វីសតិ នវិប្បយុត្តេ ចុទ្ធស បោសត្តិយា
 នវ បោសត្តិយា ចតុវីសតិ បោសត្តេ ចតុវីសតិ
 បោសត្តេ នវ ។

[២២០] នវហត្ថប្បដ្ឋយា នវាម្ពណ្ឌេ ចតុវីស ។
 សង្ខតំ ។ យថា កុសលត្ថិតេ បច្ចុទ្ទយកណាថា
 វិគ្គាវិតា ឯវំ វិគ្គាវតតំ ។

បច្ចុទ្ទយំ ។

[២២១] ហត្ថប្បដ្ឋយា នវាម្ពណ្ឌេ សត្ត . . .
 នវចិបតិយា សត្ត នវនន្តរេ សត្ត នសមនន្តរេ សត្ត
 នវត្រាមញ្ញេ ចត្តាវិ នវបដិស្សយេ សត្ត នបុរេជាតេ
 សត្ត នបច្ឆាជាតេ សត្ត នវាសវនេ សត្ត នកម្ម
 សត្ត នវិចារេ ចត្តាវិ នវាហារេ សត្ត នវន្ត្រិយេ
 សត្ត នណារេ សត្ត នវត្តេ សត្ត នសម្បយុត្តេ ចត្តាវិ
 នវិប្បយុត្តេ តិណិ បោសត្តិយា សត្ត បោសត្តេ សត្ត ។

ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព័រ: ២០ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព័រ: ១៤
 ក្នុងនោសត្តិប្បដ្ឋយ មានព័រ: ៨ ក្នុងនោត្តិប្បដ្ឋយ មានព័រ: ២៤
 ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានព័រ: ២២ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានព័រ: ៨ ។

[២២០] ក្នុងនាម្ពណ្ឌប្បដ្ឋយ មានព័រ: ២២ ព្រោះនេហត្ថប្ប-
 ដ្ឋយ ។ សេចក្តីបំប្លែង ។ បណ្ឌិតតប្បវិស្តារ ដូចជាការបំ-
 ប្លែងនេះ: ក្នុងកុសលត្ថិត: ដែលនាម្ពណ្ឌប្បដ្ឋយហើយដែរ ។
 ចប់បច្ចុទ្ទយ: ។

[២២១] ក្នុងនាម្ពណ្ឌប្បដ្ឋយ មានព័រ: ៧ ព្រោះនេហត្ថប្ប-
 ដ្ឋយ . . . ក្នុងនេធិបតិប្បដ្ឋយ មានព័រ: ៣ ក្នុងនេនន្តប្បដ្ឋយ មាន
 ព័រ: ៧ ក្នុងនសមនន្តប្បដ្ឋយ មានព័រ: ៧ ក្នុងនត្រាមញ្ញប្បដ្ឋយ មាន
 ព័រ: ២ ក្នុងនបុរេជាតប្បដ្ឋយ មានព័រ: ៧ ក្នុងនបច្ឆាជាតប្បដ្ឋយ
 មានព័រ: ៧ ក្នុងនវាសវនប្បដ្ឋយ មានព័រ: ៧ ក្នុងនកម្មប្បដ្ឋយ មានព័រ: ៧ ក្នុងនវិចារប្បដ្ឋយ មាន
 ព័រ: ២ ក្នុងនវាហារប្បដ្ឋយ មានព័រ: ៧ ក្នុងនវន្ត្រិយប្បដ្ឋយ មាន
 ព័រ: ៧ ក្នុងនណារប្បដ្ឋយ មានព័រ: ៧ ក្នុងនវត្តប្បដ្ឋយ មានព័រ: ៧
 ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព័រ: ២ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានព័រ: ៣
 ក្នុងនោសត្តិប្បដ្ឋយ មានព័រ: ៧ ក្នុងនោវិតតប្បដ្ឋយ មានព័រ: ៧ ។

ហេតុសហជាតនិស្សយេ អត្ថិអវិកតន្តិ ធម្មារម្មណេ សត្ត

... ធម្មិបតិយា សត្ត ធម្មនន្តរេ សត្ត ។

សន្ធិត្ថំ

យថា កុសលន្តិកេ អនុលោមបច្ចនីយ-

តណាថា វិកត្តា ឯវំ កណោតត្វា ។

អនុលោមបច្ចនីយំ ។

[២២២] ធម្មាតុប្បដ្ឋយា អារម្មណេ ធម្ម... អធិ-

បតិយា បញ្ច អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត សហជា-

តេ នវ អញ្ញមញ្ញេ តីណិ និស្សយេ ឯកាទស ឧប-

និស្សយេ នវ បុរេជាតេ សត្ត បច្ឆាជាតេ នវ អាសេវនេ

ទ្វេ កក្កេ អដ្ឋ វិចាកេ ធម្ម អាហារេ ប្បាទស វគ្គិយេ

សត្ត ឈានេ សត្ត មក្កេ សត្ត សម្បយុត្តេ តីណិ

ពាក្យថា សហជាតប្បច្ចីយ និស្សយប្បច្ចីយ អត្ថប្បច្ចីយ អវិកតប្ប-

ច្ចីយ ដូច្នេះ ក្នុងអារម្មណប្បច្ចីយ មានវារៈ ៧ ព្រោះហេតុប្បច្ចីយ

... ក្នុងអធិបតិប្បច្ចីយ មានវារៈ ៧ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចីយ មាន

សេចក្តីបំប្រែញ

បដ្ឋិត គប្បីរាប់ ដូចជាការរាប់ នូវអនុលោមបច្ចនីយៈ ក្នុងកុស-
លន្តិកៈ ដែលលោកបានចែកហើយដែរ ។

• ធម្មនុលោមបច្ចនីយ

[២២២] ក្នុងអារម្មណប្បច្ចីយ មានវារៈ ៦ ព្រោះនរហេតុប្បច្ចីយ
... ក្នុងអធិបតិប្បច្ចីយ មានវារៈ ៥ ក្នុងអនន្តរេប្បច្ចីយ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងសមនន្តរេប្បច្ចីយ មានវារៈ ៧ ក្នុងសហជាតប្បច្ចីយ មាន
វារៈ ៩ ក្នុងអញ្ញមញ្ញប្បច្ចីយ មានវារៈ ៣ ក្នុងនិស្សយប្បច្ចីយ មាន
វារៈ ១១ ក្នុងឧបនិស្សយប្បច្ចីយ មានវារៈ ៩ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ចីយ មាន
វារៈ ៧ ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ចីយ មានវារៈ ៩ ក្នុងអាសេវនប្បច្ចីយ មានវារៈ ២
ក្នុងកក្កេប្បច្ចីយ មានវារៈ ៨ ក្នុងវិចាកប្បច្ចីយ មានវារៈ ៦ ក្នុងអាហារ-
ប្បច្ចីយ មានវារៈ ១២ ក្នុងវគ្គិយប្បច្ចីយ មានវារៈ ៧ ក្នុងឈានប្បច្ចីយ
មានវារៈ ៧ ក្នុងមក្កប្បច្ចីយ មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ចីយ មានវារៈ ៣

បាទីខ្ញុំពេ បញ្ចាវរ

វិប្បយុត្តេ ធន អត្ថិយា តេវីសតិ ធនិយា សត្ត
វិគតេ សត្ត អវិគតេ តេវីសតិ ។

សង្ខត្តំ

យថា កុសលត្ថិកេ បច្ចនីយានុលោម
កណ្តា វិគតា ឯវំ កណ្តាតញ្ច ។

បាទីខ្ញុំពេ បញ្ចាវរ ធម្មិកំ ។

បាទីខ្ញុំពេ បញ្ចាវរ

កងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ មានព្រះ ១០ កងអត្ថប្បច្ច័យ មានព្រះ ២៣ កង
វិគតប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ កងវិគតប្បច្ច័យ មានព្រះ ៧ កងអវិគតប្បច្ច័យ
មានព្រះ ២៣ ។

សេចក្តីបំប្រួញ

បណ្ឌិតឃ្លីរាប់ ដូចជាការរាប់ ខ្ញុំបច្ចនីយានុលោម កងកុស-
លត្ថិកៈ ដែលរលាកបានចែកចេញហើយដែរ ។

ចប់ បាទីខ្ញុំពេ ទី ៤ ។

សន្តិលីដ្ឋតិកំ

បដិច្ចវិវា

(២២៣) សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកំ ធម្មំ បដិច្ច
 សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្ប-
 ច្ចយា សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច
 តយោ ទន្ធា ទេ ទន្ធិ បដិច្ច ទេ ទន្ធា ។
 សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកំ ធម្មំ បដិច្ច អសន្តិលីដ្ឋ-
 សន្តិលេសិកោ ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា
 សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ទន្ធិ បដិច្ច ចិត្តសមុ-
 ដ្ឋានំ រូបំ ។ សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកំ ធម្មំ បដិច្ច
 សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ច អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិ-
 កោ ច ធម្មា ឧប្បជ្ឈតិ ហេតុប្បច្ចយា សន្តិលីដ្ឋ-
 សន្តិលេសិកំ ឯកំ ទន្ធិ បដិច្ច តយោ ទន្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋានក្ខ រូបំ ទេ ទន្ធិ បដិច្ច ទេ ទន្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋានក្ខ រូបំ ។

សន្តិលីដ្ឋតិកំ

បដិច្ចវិវា

(២២៣) សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកធម៌ (ធម៌ដែលសៅហ្មងហើយ
 ទាំងគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង) អាស្រ័យសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកធម៌ ទើប
 កើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ទន្ធិ ៣ អាស្រ័យសន្តិលីដ្ឋសន្តិ-
 លេសិកក្នុង ១ ទន្ធិ ២ អាស្រ័យទន្ធិ ២ ។ អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកធម៌
 (ធម៌ដែលមិនសៅហ្មងហើយ តែគួរដល់សេចក្តីសៅហ្មង) អាស្រ័យ
 សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូប អាស្រ័យសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ។ សន្តិ-
 លីដ្ឋសន្តិលេសិកធម៌ក្តី អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកធម៌ក្តី អាស្រ័យសន្តិលីដ្ឋ-
 សន្តិលេសិកធម៌ ទើបកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ច័យ គឺ ទន្ធិ ៣ ក្តី
 ចិត្តសមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកក្នុង ១ ទន្ធិ ២ ក្តី ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យទន្ធិ ២ ។

ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកំ
 ឯកំ ខន្ធ បដិច្ច តយោ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានក្ខ រូបំ
 ទេ ខន្ធ បដិច្ច ទេ ខន្ធ ចិត្តសមុដ្ឋានក្ខ រូបំ ។

[២២៦] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្ខ អសន្តិលិង្គអ-
 សន្តិលេសិកក្ខ ធម្មំ បដិច្ច អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ
 ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា អសន្តិលិង្គអសន្តិលេ-
 សិកោ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបំ ។

[២២៧] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្ខ អសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកក្ខ ធម្មំ បដិច្ច អសន្តិលិង្គសន្តិលេ-
 សិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ ហេតុប្បច្ចយា សន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកោ ខន្ធ ច មហាក្ខតេ ច បដិច្ច ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានំ រូបំ ។ សន្តិកំ ។

[២២៨] ហេតុយា នវ អាម្ពៈលា តិណិ ។ សន្តិកំ ។
 វិចារេត ចក្ខុ អវិកតេ នវ ។ យថា តុសលត្ថិតោ
 វិកតំ វាវ វិកតិតំ ។

[២២៩] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកំ ធម្មំ បដិច្ច សន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ជន្តិ នហេតុប្បច្ចយា
 វិចិត្តិញ្ញាសហតតេ ឧទ្ធចូសហតតេ ខន្ធ បដិច្ច
 វិចិត្តិញ្ញាសហតតោ ឧទ្ធចូសហតតោ មោហោ ។

ទេហកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ កក្ក ចិត្តសមុដ្ឋានបូក
 អាស្រ័យអសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកក្ខ ខ ខន្ធ ២ កក្ក ចិត្តសមុដ្ឋានបូក
 អាស្រ័យខន្ធ ២ ។

[២២៦] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ អាស្រ័យអសន្តិលិង្គសន្តិ-
 លេសិកធមិធម៌ អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធមិធម៌ ទេហកើតឡើង ព្រោះ
 ហេតុប្បច្ចយ ចិត្តសមុដ្ឋានបូក អាស្រ័យអសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកក្ខទាំង
 ឡាយផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។

[២២៧] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ អាស្រ័យសន្តិលិង្គសន្តិលេ-
 សិកធមិធម៌ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិធម៌ ទេហកើតឡើង ព្រោះហេតុ-
 ប្បច្ចយ ចិត្តសមុដ្ឋានបូក អាស្រ័យសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្ខទាំងឡាយ
 ផង មហាក្ខតទាំងឡាយផង ។ សេចក្តីបំប្រាញ ។

[២២៨] ក្នុងហេតុប្បច្ចយ មានពីរៈ ៧ ក្នុងការម្សោប្បច្ចយ
 មានពីរៈ ៣ ។ សេចក្តីបំប្រាញ ។ ក្នុងវិបុលប្បច្ចយ មានពីរៈ ៥
 ក្នុងអវិកតប្បច្ចយ មានពីរៈ ៧ ។ បណ្ឌិត គប្បីចែក ដូចជាបទដែល
 លោកវិចារេហ័យ ក្នុងកុសលត្ថិតៈដែរ ។

[២២៩] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ អាស្រ័យសន្តិលិង្គសន្តិលេ-
 សិកធមិ ទេហកើតឡើង ព្រោះហេតុប្បច្ចយ គឺ មោហា ដែលច្រឡំ
 ដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយឧទ្ធចូៈ អាស្រ័យខន្ធទាំងឡាយ ដែលច្រឡំ
 ដោយវិចិត្តិញ្ញា ច្រឡំដោយឧទ្ធចូៈ ។

[២៣០] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកំ ធម្មំ បដិច្ច
 អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ ឧប្បជ្ឈតិ នហេតុ-
 ប្បច្ចយា អហេតុកំ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកំ ឯកំ
 ខន្ធំ បដិច្ច តយោ ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានោ រូបំ អហេ-
 តុកប្បដិសន្ធិក្ខណោ អសញ្ញាសន្តានំ ឯកំ មហាភូតំ
 . . . ។ សន្តិភ្នំ ។ យថា កុសលន្តិកោ វិភត្តំ
 ឯវំ វិភជិតំ ។

នហេតុយា ទ្វេ នការម្មណោ បញ្ច នអធិបតិ-
 យា ធី ។ សន្តិភ្នំ ។ ហេតុប្បច្ចយា នការម្មណោ
 បញ្ច ។ សន្តិភ្នំ ។ នហេតុប្បច្ចយា ការម្មណោ
 ទ្វេ ។ សន្តិភ្នំ ។ សហជាតករោបិ បច្ចយេនិស្ស-
 យសំសដ្ឋសម្បយុត្តករោបិ វិន្ទាវេតតោ ។

បញ្ញាវិញ្ញាណ

[២៣១] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ
 ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៣០] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ អាស្រ័យអសន្តិលិង្គសន្តិ-
 លេសិកធមិ ទើបកើតឡើង ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ពា ក្តី ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានរូបក្តី អាស្រ័យអសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុងខន្ធ ដែលជាអហេតុកៈ
 មហាភូតខ របស់ពួកអសញ្ញាសត្វ ក្នុងខណៈនៃអហេតុកប្បដិសន្ធិ . . . ។
 សេចក្តីបំប្រែញ ។ បណ្ឌិត គប្បីចែក ដូចជាបទដែលលោកចែកហើយ
 ក្នុងកុសលន្តិកៈដែរ ។ ក្នុងនហេតុប្បច្ចយ មានព្រះ ២ ក្នុងនការម្មណប្ប-
 ច្ចយ មានព្រះ ៥ ក្នុងនអធិបតិប្បច្ចយ មានព្រះ ៦ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។
 ក្នុងនការម្មណប្បច្ចយ មានព្រះ ៥ ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ ។
 សេចក្តីបំប្រែញ ។ ក្នុងនការម្មណប្បច្ចយ មានព្រះ ២
 ព្រោះនហេតុប្បច្ចយ ។ សេចក្តីបំប្រែញ ។ សហជាត-
 ករៈក្តី បច្ចយករៈក្តី និស្សយករៈក្តី សំសដ្ឋករៈក្តី សម្ប-
 យុត្តករៈក្តី បណ្ឌិត គប្បីទិព្វស្តារចុះ ។

បញ្ញាវិញ្ញាណ

[២៣១] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ចយ នៃសន្តិលិង្គសន្តិ-
 លេសិកធមិ ដោយហេតុប្បច្ចយ ពួកហេតុ ជាសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកៈ
 ជាបច្ចយ នៃសម្បយុត្តកក្នុងទាំងឡាយ ដោយហេតុប្បច្ចយ ។

[២៣២] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ធម្មោ អសន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកាស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ហេតុ ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ
 រូបាទំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៣៣] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ធម្មោ សន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកាស្ស ច អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិ-
 កាស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ សន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកា ហេតុ សម្បយុត្តកាទំ ទទ្ធានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋាធានក្ស រូបាទំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៣៤] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ធម្មោ
 អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកាស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ហេតុ សម្បយុត្ត-
 កាទំ ទទ្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានក្ស រូបាទំ ហេតុប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ អសន្តិលិង្គសន្តិ-
 លេសិកា ហេតុ សម្បយុត្តកាទំ ទទ្ធានំ កាដត្តា
 ច រូបាទំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៣៥] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកាធមិ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកាធមិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ពួកហេតុ ជាសន្តិលិង្គសន្តិលេ-
 សិកា ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រេ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៣៦] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកាធមិ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិលិង្គសន្តិ-
 លេសិកាធមិផង នៃអសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកាធមិផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ
 ពួកហេតុ ជាសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង
 នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រេផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៣៧] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកាធមិ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកាធមិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ពួកហេតុ ជាអសន្តិលិង្គសន្តិលេ-
 សិកា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានប្រេផង
 ដោយហេតុប្បច្ច័យ ពួកហេតុជាអសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ជាបច្ច័យ
 នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកកដត្តាប្រេផង ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ
 ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៣៥] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
 អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកោ ហេតុ សម្ប-
 យុត្តកានំ ខន្ធានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៣៦] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
 អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកោ ហេតុ ចិត្ត-
 សមុដ្ឋានានំ រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៣៧] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
 អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស ច អសន្តិលិង្គអសន្តិ-
 លេសិកស្ស ច ធម្មស្ស ហេតុប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកោ ហេតុ សម្បយុត្តកានំ
 ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបានំ ហេតុប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២៣៨] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ភតំ អស្សាទេតិ អតិទទ្គតិ តំ អារត្ត
 រាតា ឧប្បជ្ជតិ ធិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ វិចិត្តិច្ឆា

[២៣៩] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិ-
 លិង្គអសន្តិលេសិកធមិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ពួកហេតុ ជាអសន្តិលិង្គអ-
 សន្តិលេសិកៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្ខន្ធ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៤០] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកធមិ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ពួកហេតុ ជាអសន្តិលិង្គអសន្តិ-
 លេសិកៈ ជាបច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានុបេ ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៤១] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកធមិផង នៃអសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធមិផង ដោយ
 ហេតុប្បច្ច័យ ពួកហេតុ ជាអសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកៈ ជាបច្ច័យ នៃពួក
 សម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានុបេផង ដោយហេតុប្បច្ច័យ ។

[២៤២] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិលិង្គសន្តិ-
 លេសិកធមិ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ បុគ្គល ព្រឹក្សា ភិកាយ នឹងរាគៈ
 រាគៈ ប្រាសាទរាគៈនោះ រើបកើតឡើង ធិដ្ឋិ ក៏កើតឡើង វិចិត្តិច្ឆា

ឧប្បជ្ឈតិ ឧទ្ធច្ចំ ឧប្បជ្ឈតិ ឆោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ ធិដ្ឋិ
 អស្សនេតិ វិចីកំច្ចំ អារត្តំ ឧទ្ធច្ចំ អារត្តំ ឆោមនស្សំ
 អារត្តំ ។ យថា កុសលត្ថិតោ វិភត្តំ ឯវំ វិភជិតតំ ។

[២៣៩] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ឆោមនស្សំ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ឆម្មស្ស អារម្មណាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អរិយា បហំនេ កិលេសេ បច្ចវេត្តន្តិ
 វិក្កត្តេត កិលេសេ បច្ចវេត្តន្តិ បុរេ សមុទាចំណ្លោ
 កិលេសេ ជាទន្ធិ សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ខន្ធ
 អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ ចេតោបរិ-
 យញ្ញាលោន សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកាចិត្តសមម្ព័ស្ស
 ចិត្តំ ជាទន្ធិ សេត្វា វា បុច្ចដ្ឋនា វា សន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកោ ខន្ធ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ
 វិបស្សន្តិ កុសលេ ឱរេន្ធ វិចារកោ តទារម្មណតា
 ឧប្បជ្ឈតិ សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ខន្ធ អស្សា-
 នេត្តិ អភិទទ្ធិន្តិ ឆោមនស្សំ ឧប្បជ្ឈតិ អកុសលេ
 ឱរេន្ធ វិចារកោ តទារម្មណតា ឧប្បជ្ឈតិ សន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកោ ខន្ធ ចេតោបរិយញ្ញាលាស្ស

កើតឡើង ឧទ្ធច្ចៈ កើតឡើង រោមនស្ស កើតឡើង បុគ្គល គ្រេកអរ
 នឹងខ្លួន ប្រាជ្ញាឲ្យចិត្តថ្លា ប្រាជ្ញាឲ្យឧទ្ធច្ចៈ ប្រាជ្ញាឲ្យរោមនស្ស ។
 បណ្ឌិត គប្បីចែក ដូចជាបទដែលលោក ចែកហើយ ក្នុងកុសលត្ថិតៈ
 ដែរ ។

[២៣៩] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកធម៌ ដោយការម្សៅប្រច័យ គឺត្រូវរើយៈទាំងឡាយ គឺចារ-
 ណា ឲ្យកិលេសទាំងឡាយ ដែលលះបង់ហើយ គឺចារណា ឲ្យកិលេស
 ទាំងឡាយ ដែលសង្កត់សង្កិនហើយ ដឹងច្បាស់ ឲ្យកិលេសទាំងឡាយ
 ដែលសន្សំខុសហើយ ក្នុងកាលមុន ឃើញច្បាស់ ឲ្យសន្តិលិង្គសន្តិ-
 លេសិកក្នុងទាំងឡាយ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ដឹងច្បាស់
 ឲ្យចិត្ត របស់បុគ្គលអ្នកច្រកបដោយសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកៈ ដោយចេ-
 តោបរិយញ្ញាលា ពួកសេតុបុគ្គលក្តី ពួកបុច្ចដ្ឋនក្តី ឃើញច្បាស់ ឲ្យសន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន កាល
 បើកុសល លេចហើយ វិបាក កើតឡើង ព្រោះអំពើនោះជាអារម្មណ៍
 (ពួកសេតុបុគ្គលនឹងបុច្ចដ្ឋន) គ្រេកអរ រីករាយ នឹងសន្តិលិង្គសន្តិលេសិក-
 ក្នុងទាំងឡាយ រោមនស្ស ក៏កើតឡើង កាលបើអកុសល លេចហើយ
 វិបាក ក៏កើតឡើង ព្រោះអំពើនោះជាអារម្មណ៍ សន្តិលិង្គសន្តិលេសិក-
 ក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃការចារណា ឲ្យចេតោបរិយញ្ញាលា

លេសិកធម៌ ដោយការធូលាប្បថ្នយ គឺបុគ្គល ឲ្យបាន សមាទានសិល
ធ្វើឧបាសថកម្ម ពិចារណា ឲ្យកុសលនោះ ពិចារណា ឲ្យកុសលតាំង
ឡាយ ដែលសន្សំទុកហើយ ក្នុងកាលមុន ចេញចាកឈាន ពិចារណា-
ឈាន ពួកព្រះអរិយៈ ពិចារណាគោត្រកូ ពិចារណាវេទានៈ ឃើញច្បាស់
ឲ្យចក្ខុ ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ពិចារណាឃើញច្បាស់ ឲ្យសោតៈ
... យានៈ ដង្កោ កាយ ប្រឆាំងឡាយ សំឡេង ក្លិន រស ផោដ្ឋព្វៈ
វត្ថុ ... ឲ្យអសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ
មិនមែនខ្លួន ឃើញប្រ ដោយទិព្វចក្ខុ ឮសំឡេង ដោយទិព្វសាត-
ពាត្យ ដឹងច្បាស់ ឲ្យចិត្ត នៃបុគ្គលអ្នកប្រកបដោយអសន្តិលិង្គសន្តិលេ-
សិកចិត្ត ដោយរចនាចរិយញ្ញាណ អាកាសានញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃ
វិញ្ញាណញ្ញាយតនៈ ភាគិញ្ញាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃនេវេសញ្ញានាសញ្ញា-
យតនៈ ដោយការធូលាប្បថ្នយ ប្រាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃចក្ខុវិញ្ញាណ

អាម្ពណាប្បច្ច័យេន បច្ចុយោ ។ បេ ។ ដោដ្ឋញ្ចាយតំ
 កាយវិញ្ញាណាស្ស អាម្ពណាប្បច្ច័យេន បច្ចុយោ
 អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកា ទត្វា ឥទ្ធិវិជញ្ញាណាស្ស
 ចេតោបរិយញ្ញាណាស្ស បុព្វេនិវាសាទុស្សតិញ្ញាណាស្ស
 យថាភិក្ខុបកញ្ញាណាស្ស អនាគតសញ្ញាណាស្ស អា-
 វដ្ឋនាយ អាម្ពណាប្បច្ច័យេន បច្ចុយោ ។

[២២០] អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកា ឆម្មោ
 សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកាស្ស ឆម្មស្ស អាម្ពណាប្ប-
 ច្ច័យេន បច្ចុយោ នាម ទត្វា សីលំ សមាធយេត្វា
 ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ អស្សាទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ
 អារត្តំ រាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ទោមទស្សំ
 ឧប្បជ្ជតិ បុព្វេ សុចន្តានំ អស្សាទេតិ ឈាតា
 វដ្ឋហិត្វា ឈាតំ អស្សាទេតិ ចត្តុំ អស្សាទេតិ...
 ដោដ្ឋព្វេ...វត្ថុ... អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកា ទទ្ធវេ
 អស្សាទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ អារត្តំ រាតោ ឧប្បជ្ជតិ
 ទោមទស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។

ដោយអាម្ពណាប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ដោដ្ឋញ្ចាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយ-
 វិញ្ញាណ ដោយអាម្ពណាប្បច្ច័យ អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ
 ជាបច្ច័យ នៃការចំពោះណា ឲ្យឥទ្ធិវិជញ្ញាណ ចេតោបរិយញ្ញាណ បុព្វ
 និងសាទុស្សតិញ្ញាណ យថាភិក្ខុបកញ្ញាណ និងអនាគតសញ្ញាណ ដោយ
 អាម្ពណាប្បច្ច័យ ។

[២២១] អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិលីដ្ឋ-
 សន្តិលេសិកធម៌ ដោយអាម្ពណាប្បច្ច័យ គឺបុគ្គល ឲ្យខាន សមាខាន-
 សីល ធ្វើឧបោសថកម្ម រមែងត្រេកអរ រីករាយ នឹងកុសលកម្មនោះ
 រាគៈ ប្រាព្វឲ្យកុសលនោះ ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ កើតឡើង ទោ-
 មទស្ស កើតឡើង បុគ្គល ត្រេកអរ នឹងកុសលទាំងឡាយ ដែល
 សន្សំខូចហើយ ក្នុងកាលមុន ចេញចាកឈាន ត្រេកអរនឹងឈាន
 ត្រេកអរនឹងចក្ខុ... ដោដ្ឋព្វៈ... ឲ្យវត្ថុ... ត្រេកអរ រីករាយ នឹង
 អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ រាគៈ ប្រាព្វឲ្យខានទាំងនោះ
 ទើបកើតឡើង ទោមទស្ស កើតឡើង ។

[២២២] អសង្ក្ខិលវិជ្ជាអសង្ក្ខិលេសិកោ ធម្មោ

អសង្ក្ខិលវិជ្ជាអសង្ក្ខិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ការម្មណាប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ និព្វានំ មគ្គស្ស ផលស្ស ការម្ម-
ណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២៣] អសង្ក្ខិលវិជ្ជាអសង្ក្ខិលេសិកោ ធម្មោ

អសង្ក្ខិលវិជ្ជាអសង្ក្ខិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ការម្មណាប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា មគ្គា វដ្តហិតា មគ្គំ
បច្ចវេក្ខន្តិ ផលំ បច្ចវេក្ខន្តិ និព្វានំ បច្ចវេក្ខន្តិ
និព្វានំ តោត្រកុស្ស រោធានស្ស អាវដ្ឋនាយ ការម្មណា-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អរិយា ចេតោបរិយញ្ញាណេន
អសង្ក្ខិលវិជ្ជាអសង្ក្ខិលេសិកចិត្តមន្តិស្ស ចិត្តំ ជានន្តិ
អសង្ក្ខិលវិជ្ជាអសង្ក្ខិលេសិកោ ទន្ធា ចេតោបរិយញ្ញា-
ណស្ស បុរោខិវសាទុស្សតិញ្ញាណស្ស អនាគតំសញ្ញា-
ណស្ស អាវដ្ឋនាយ ការម្មណាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២២] អសង្ក្ខិលវិជ្ជាអសង្ក្ខិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខិលវិជ្ជា

អសង្ក្ខិលេសិកធម៌ ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ
នៃមគ្គ និងផល ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ ។

[២២៣] អសង្ក្ខិលវិជ្ជាអសង្ក្ខិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសង្ក្ខិលវិជ្ជា

សង្ក្ខិលេសិកធម៌ ដោយការម្មណាប្បច្ច័យ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញ
ចាកមគ្គ ចំពោះឈាមគ្គ ចំពោះឈាផល ចំពោះឈាព្រះនិព្វាន ព្រះ
និព្វានជាបច្ច័យ នៃការចំពោះឈា ទូរោគាគ្រកុស្ស និងរោគានៈ ដោយ
ការម្មណាប្បច្ច័យ ពួកព្រះអរិយៈ ដឹងឲ្យចិត្ត នៃមគ្គលវិសេសប្រកបដោយ
អសង្ក្ខិលវិជ្ជាអសង្ក្ខិលេសិកចិត្ត ដោយចេតោបរិយញ្ញាណ អសង្ក្ខិលវិជ្ជា-
អសង្ក្ខិលេសិកក្នុងគំនិត ជាបច្ច័យ នៃការចំពោះឈា ទូរោគាគ្រកុស្ស
យញ្ញាណ បុរោខិវសាទុស្សតិញ្ញាណ និងអនាគតំសញ្ញាណ ដោយ
ការម្មណាប្បច្ច័យ ។

(២២៤) សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អាម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។ អាម្មណាធិបតិ
 ភតំ កុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ កុំ កត្វា
 រាតោ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ទិដ្ឋិ កុំ កត្វា អស្សា-
 ទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ កុំ កត្វា រាតោ ឧប្បជ្ជតិ
 ទិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។ សហជាតាធិបតិ សន្តិលិង្គសន្តិ-
 លេសិកាធិបតិ សម្មយុត្តកានំ ទម្លានំ អធិប-
 តិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២២៥) សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ សហជាតាធិបតិ សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកាធិបតិ
 ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូរាធានំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២២៦) សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ច អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស
 ច ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជា-
 តាធិបតិ សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកាធិបតិ សម្មយុត្ត-
 កានំ ទម្លានំ ចិត្តសមុដ្ឋាធានក្ស រូរាធានំ អធិបតិប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២២៤) សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិលិង្គសន្តិ-
 លេសិកធមិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អាម្មណាធិបតិ និងសហ-
 ជាតាធិបតិ ។ អាម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ធ្វើគុះឱ្យជាទីគោរព
 ហើយត្រេកអរ រីករាយ រដះ ធ្វើគុះនោះឱ្យជាទីគោរព ទើបកើត
 ឡើង ទិដ្ឋិ ក៏កើតឡើង បុគ្គល ធ្វើទិដ្ឋិឱ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ
 រីករាយ រដះ ធ្វើទិដ្ឋិនោះឱ្យជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ទិដ្ឋិ ក៏កើត
 ឡើង ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ ជាអសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកៈ
 ជាបច្ច័យ នៃសម្មយុត្តកក្ខន្ធហាំងឡាយ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២២៥) សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកធមិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ
 អធិបតិ ជាសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកៈ ជាបច្ច័យ នៃភូគចិត្តសមុដ្ឋានប្រេ
 ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២២៦) សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកធមិផង នៃអសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិផង ដោយអធិបតិ-
 ប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ ជាសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកៈ
 ជាបច្ច័យ នៃភូគសម្មយុត្តកក្ខន្ធផង នៃភូគចិត្តសមុដ្ឋានប្រេផង ដោយ
 អធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២២៧) អសន្តិវិជ្ជាសន្តិវិសិកោ ធម្មោ

អសន្តិវិជ្ជាសន្តិវិសិកោស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។
អារម្មណាធិបតិ ធានំ ធនា សីលំ សមាធយិត្តា
ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ
ឬត្វេ សុចិដ្ឋានំ កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ ឈានា
វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ សេត្វា
គោត្រកុំ កុំ កត្វា បច្ចវេក្ខតិ វេទានំ កុំ កត្វា
បច្ចវេក្ខតិ ។ សហជាតាធិបតិ អសន្តិវិជ្ជាសន្តិវិសិ-
កោធិបតិ សម្មយុត្តកានំ ទទ្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋាបា-
នញ្ច រូបាទំ អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២២៨) អសន្តិវិជ្ជាសន្តិវិសិកោ ធម្មោ

សន្តិវិជ្ជាសន្តិវិសិកោស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អារម្មណាធិបតិ ធានំ ធនា សីលំ សមា-
ធយិត្តា ឧបោសថកម្មំ កត្វា តំ កុំ កត្វា អស្ស-
នេតិ អភិធន្តតិ តំ កុំ កត្វា រកោ ឧប្បជ្ជតិ
ជិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ឬត្វេ សុចិដ្ឋានំ កុំ កត្វា អស្ស-
នេតិ អភិធន្តតិ ឈានា វុដ្ឋហិត្វា ឈានំ កុំ កត្វា

(២២៩) អសន្តិវិជ្ជាសន្តិវិសិកោ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិវិជ្ជា

សន្តិវិសិកោ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ និង
សហជាតាធិបតិ ។ អារម្មណាធិបតិ គឺ បុគ្គល ឲ្យខាន សមា-
ខានសីល ធ្វើឧបាសថកម្ម ធ្វើកុសលនោះឲ្យជាទីគោរព ហើយតិ-
បារណា ធ្វើឲ្យកុសលទាំងឡាយ ដែលសន្សំទុកហើយ ក្នុងកាលមុន
ឲ្យជាទីគោរព ហើយតិបារណា ចេញចាកឈាន ធ្វើឈានឲ្យជាទីគោរព
ហើយតិបារណា ពួកសេតុបុគ្គល ធ្វើឲ្យគោត្រកុំឲ្យជាទីគោរព ហើយ
តិបារណា ធ្វើឲ្យវេទានៈឲ្យជាទីគោរព ហើយតិបារណា ។ ឯសហ-
ជាតាធិបតិ គឺ អធិបតិ ជាអសន្តិវិជ្ជាសន្តិវិសិកោ ជាបច្ច័យ នៃពួក
សម្មយុត្តកត្តទាំងឡាយ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋាប្បវដ្ត ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២៣០) អសន្តិវិជ្ជាសន្តិវិសិកោ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិវិជ្ជា

សន្តិវិសិកោ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណាធិបតិ គឺ
បុគ្គល ឲ្យខាន សមាខានសីល ធ្វើឧបាសថកម្ម ធ្វើកុសលនោះ
ឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ រក្សា ធ្វើឲ្យកុសលនោះឲ្យ
ជាទីគោរព ទើបកើតឡើង ជិដ្ឋិ ក៏កើតឡើង បុគ្គល ធ្វើឲ្យកុសល
ទាំងឡាយ ដែលសន្សំទុកហើយ ក្នុងកាលមុន ឲ្យជាទីគោរព
ហើយត្រេកអរ រីករាយ ចេញចាកឈាន ធ្វើឈានឲ្យជាទីគោរព

អស្សាទេតិ អភិទទ្ទតិ ចត្តុំ កុំ កត្វា អស្សាទេតិ
អភិទទ្ទតិ ដោដ្ឋព្វេ . . . វត្ថុ . . . អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេ-
សំគេ ខន្ធ កុំ កត្វា អស្សាទេតិ អភិទទ្ទតិ តំ
កុំ កត្វា វាគោ ឧប្បជ្ជតិ ធិដ្ឋិ ឧប្បជ្ជតិ ។

(២២៩) អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសំគោ ធម្មា
អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសំគាស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណាធិបតិ សហជាតាធិបតិ ។
ការម្មណាធិបតិ ធិព្វាធំ មគ្គស្ស វេលស្ស អធិបតិ
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ សហជាតាធិបតិ អសន្តិ-
លិដ្ឋអសន្តិលេសំគាធិបតិ សម្បយុត្តកាធំ ឧព្វាធំ
អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៣០) អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសំគោ ធម្មា
អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសំគាស្ស ធម្មស្ស អធិបតិប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណាធិបតិ សហជាតាធិ-
បតិ ។ ការម្មណាធិបតិ អវិយា មគ្គា វុដ្ឋហិត្វា មគ្គំ
កុំ កត្វា បច្ចវេត្តន្តិ ដលំ កុំ កត្វា បច្ចវេត្តន្តិ
ធិព្វាធំ កុំ កត្វា បច្ចវេត្តន្តិ ធិព្វាធំ គោត្រ-
កុស្ស វេបាទស្ស អធិបតិប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ហើយត្រេកអរ រីករាយ ធ្វើតត្ថុឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ
ឲ្យដោយព្រះតាំងឡាយ . . . វត្ថុ . . . ធ្វើឲ្យអសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសំគុក្ខ
តាំងឡាយឲ្យជាទីគោរព ហើយត្រេកអរ រីករាយ ពតៈ ធ្វើឲ្យខន្ធ
តាំងនោះឲ្យជាទីគោរព ខេចកើតឡើង ធិដ្ឋិ កំភើតឡើង ។

(២៣១) អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសំគមិ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិ-
លិដ្ឋអសន្តិលេសំគមិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណាធិបតិ
និងសហជាតាធិបតិ ។ ការម្មណាធិបតិ គឺព្រះនិព្វាន ជាបច្ច័យ នៃ
មគ្គនិងផល ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។ ឯសហជាតាធិបតិ គឺអធិបតិ
ជាអសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសំគុក្ខ ជាបច្ច័យ នៃត្រកសម្បយុត្តកុក្ខ ដោយ
អធិបតិប្បច្ច័យ ។

(២៣២) អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសំគមិ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិដ្ឋ-
សន្តិលេសំគមិ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ បានដល់ការម្មណាធិបតិ និង
សហជាតាធិបតិ ។ ការម្មណាធិបតិ គឺ ពួកព្រះអរិយៈ ចេញចាកមគ្គ
ធ្វើតត្ថុឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ធ្វើផលឲ្យជាទីគោរព ហើយ
ពិចារណា ធ្វើព្រះនិព្វានឲ្យជាទីគោរព ហើយពិចារណា ព្រះនិព្វាន
ជាបច្ច័យ នៃគោត្រក្ខ និងវេទនៈ ដោយអធិបតិប្បច្ច័យ ។

សហជាតាធិបតី អសន្តិវិជ្ជាអសន្តិវេសិកាធិបតី
ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៥០) អសន្តិវិជ្ជាអសន្តិវេសិកា ធម្មោ
អសន្តិវិជ្ជាអសន្តិវេសិកាស្ស ច អសន្តិវិជ្ជាសន្តិ-
វេសិកាស្ស ច ធម្មស្ស អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតាធិបតី អសន្តិវិជ្ជាអសន្តិវេសិកាធិបតី
សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានកា រូបានំ
អធិបតីប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៥១) សន្តិវិជ្ជាសន្តិវេសិកា ធម្មោ សន្តិ-
វិជ្ជាសន្តិវេសិកាស្ស ធម្មស្ស អនន្តាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា សន្តិវិជ្ជាសន្តិវេសិកា
ខន្ធា បច្ឆិមានំ បច្ឆិមានំ សន្តិវិជ្ជាសន្តិវេសិកានំ
ខន្ធានំ អនន្តាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៥២) សន្តិវិជ្ជាសន្តិវេសិកា ធម្មោ អសន្តិ-
វិជ្ជាសន្តិវេសិកាស្ស ធម្មស្ស អនន្តាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សន្តិវិជ្ជាសន្តិវេសិកា ខន្ធា វុដ្ឋានស្ស
អនន្តាប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ឯសហជាតាធិបតី គឺ អធិបតី ជាអសន្តិវិជ្ជាអសន្តិវេសិកា ជាបច្ច័យ
នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ ។

(២៥៣) អសន្តិវិជ្ជាអសន្តិវេសិកាធិបតី ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិវិជ្ជា-
អសន្តិវេសិកាធិបតី នៃអសន្តិវិជ្ជាសន្តិវេសិកាធិបតី ដោយអធិប-
តីប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតាធិបតី គឺ អធិបតី ជាអសន្តិវិជ្ជាអសន្តិ-
វេសិកា ជាបច្ច័យ នៃពួកសម្បយុត្តកក្នុងផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប
ផង ដោយអធិបតីប្បច្ច័យ ។

(២៥៤) សន្តិវិជ្ជាសន្តិវេសិកាធិបតី ជាបច្ច័យ នៃសន្តិវិជ្ជាសន្តិ-
វេសិកាធិបតី ដោយអនន្តាប្បច្ច័យ សន្តិវិជ្ជាសន្តិវេសិកាក្នុងខាងឡាយ
មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិវិជ្ជាសន្តិវេសិកាក្នុងខាងឡាយ ក្រោយ ។
ដោយអនន្តាប្បច្ច័យ ។

(២៥៥) សន្តិវិជ្ជាសន្តិវេសិកាធិបតី ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិវិជ្ជាស-
ន្តិវេសិកាធិបតី ដោយអនន្តាប្បច្ច័យ សន្តិវិជ្ជាសន្តិវេសិកាក្នុងខាងឡាយ
ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ ដោយអនន្តាប្បច្ច័យ ។

[២៥៤] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ធម្មា អសន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ បុរិមា បុរិមា អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ទន្ធា
 បច្ចិមា បច្ចិមា អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ទន្ធា
 អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនុលោម គោត្រកុស្ស
 អនុលោម រោធានស្ស អាវជ្ជនា អសន្តិលិង្គសន្តិលេ-
 សិកា ទន្ធា អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៥៥] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ធម្មា
 សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អាវជ្ជនា សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ទន្ធា
 អនន្តរប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៥៦] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ធម្មា អសន្តិ-
 លិង្គអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ គោត្រកុ មគ្គស្ស រោធាន មគ្គស្ស អនុ-
 លោម ផលសមាបត្តិយា វិរោធា វុដ្ឋហន្តស្ស លោ-
 សញ្ញា ពាសញ្ញាយតនំ ផលសមាបត្តិយា អនន្តរប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ។

[២៥៧] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុងទាំង-
 ឡាយ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ
 ក្រោយ ។ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃគោត្រកុ
 អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃរោធានៈ អាវជ្ជនៈ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[២៥៨] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ អាវជ្ជនៈ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[២៥៩] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកធម៌ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ គោត្រកុ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ
 រោធានៈ (ជាបច្ច័យ) នៃមគ្គ អនុលោម (ជាបច្ច័យ) នៃផលសមាបត្តិ
 លោសញ្ញា ពាសញ្ញាយតនៈ របស់បុគ្គលភាវៈចញ្ចូលក្នុងវិវាទ ជាបច្ច័យ
 នៃផលសមាបត្តិ ដោយអនន្តរប្បច្ច័យ ។

[២២៧] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកា ធម្មា
 អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរាប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា អសន្តិលិង្គអសន្តិ-
 លេសិកា ទដ្ឋា បច្ឆិមា បច្ឆិមា អសន្តិលិង្គ-
 អសន្តិលេសិកា ទដ្ឋា អនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 មត្តោ ផលស្ស ផលំ ផលស្ស អនន្តរាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២២៨] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកា ធម្មា
 អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អនន្តរាប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ផលំ វុដ្ឋានស្ស អនន្តរាប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២២៩] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ធម្មា សន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស សមនន្តរាប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។ បេ ។ . . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . .
 អញ្ញាមញ្ញប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . ធិស្សយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ . . . ឧបធិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ការម្មណ្ឌ-
 បធិស្សយោ អនន្តរាប្បធិស្សយោ បតក្ខបធិស្សយោ ។

[២៣០] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិ-
 លិង្គអសន្តិលេសិកធមិ ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិ-
 កក្ខន្ធាន្តរាប្បច្ច័យ មុន ។ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកក្ខ-
 ន្ធាន្តរាប្បច្ច័យ ព្រាយ ។ ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ មត្ត (ជាបច្ច័យ) នៃផល
 ផល ជាបច្ច័យ នៃផល ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ ។

[២៣១] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិ-
 លិង្គអសន្តិលេសិកធមិ ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ ផល ជាបច្ច័យ នៃវុដ្ឋានៈ
 ដោយអនន្តរាប្បច្ច័យ ។

[២៣២] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិលិង្គសន្តិ-
 លេសិកធមិ ដោយសមនន្តរាប្បច្ច័យ ។ បេ ។ . . ជាបច្ច័យ ដោយ
 សហជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយអញ្ញាមញ្ញប្បច្ច័យ . . . ជា
 បច្ច័យ ដោយធិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបធិស្សយប្បច្ច័យ
 បានផលការម្មណ្ឌបធិស្ស័យ អនន្តរាប្បធិស្ស័យ វិនិច្ឆ័យបធិស្ស័យ ។

បកក្ខបនិស្សយោ ភកំ ឧបនិស្សយោ ចាណំ មាណស្ស័ កំនុតិ ទោសំ ឧបនិស្សយោ ចាណំ មាណស្ស័ កំនុតិ ភកោ . . . បត្តនា ភកស្ស បត្តនាយ ឧបនិស្សយោ បច្ចយេន បច្ចយោ ចាណាតិចាតោ កាណាតិចាតស្ស ឧបនិស្សយោ បច្ចយេន បច្ចយោ ជិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិយា ឧបនិស្សយោ បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២០] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយោ បច្ចយេន អនន្តរូបនិស្សយោ បកក្ខបនិស្សយោ ។ បកក្ខបនិស្សយោ ភកំ ឧបនិស្សយោ ឆានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ ឧទោសថកម្មំ កកោតិ ឈានំ . . . វិបស្សនំ . . . អភិញ្ញំ ឧប្បាទេតិ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ បត្តនំ ឧបនិស្សយោ ឆានំ ទេតិ សមាបត្តិ ឧប្បាទេតិ ភកោ . . . បត្តនា សត្វាយ កាយិកស្ស សុខស្ស កាយិកស្ស ឧត្តស្ស ឧបនិស្សយោ បច្ចយេន បច្ចយោ ចាណំ មាណស្ស តស្ស បជិយាតត្ថាយ ឆានំ ទេតិ សីលំ សមាទិយតិ

បកក្ខបនិស្សយោ គី បុគ្គល អាស្រ័យភកៈ ហើយសម្លាប់សត្វ បំបែកសង្ឃ អាស្រ័យភាសៈ ហើយសម្លាប់សត្វ បំបែកសង្ឃ ភកៈ . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជាច្រើន ខែភកៈ និងសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្សយោ បច្ចយេន បុណ្ណភិបាត ជាច្រើន ខែបុណ្ណភិបាត ដោយឧបនិស្សយោ បច្ចយេន និយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ជាច្រើន ខែនិយតមិច្ឆាទិដ្ឋិ ដោយឧបនិស្សយោ បច្ចយេន ។

[២២១] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាច្រើន ខែអសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ដោយឧបនិស្សយោ បច្ចយេន បានដល់អនន្តរូបនិស្សយោ និងបកក្ខបនិស្សយោ ។ បកក្ខបនិស្សយោ គី បុគ្គល អាស្រ័យភកៈ ហើយឱវាទ សមាទានសីល ធ្វើឧបាសថកម្ម ធ្វើឈាន . . . វិបស្សនា . . . ធ្វើអភិញ្ញាឱ្យកើតឡើង ធ្វើសមាបត្តិឱ្យកើតឡើង អាស្រ័យសេចក្តីប្រាថ្នា ហើយឱវាទ ធ្វើសមាបត្តិ ឱ្យកើតឡើង ភកៈ . . . សេចក្តីប្រាថ្នា ជាច្រើន ខែសត្វ សេចក្តីសុខប្រព្រឹត្ត ទៅក្នុងកាយ និងសេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ដោយឧបនិស្សយោ បច្ចយេន បុគ្គល សម្លាប់សត្វ ហើយឱវាទ សមាទានសីល

សីលំ . . . សុតំ ចាតំ បញ្ញា កាយិកំ សុខំ កាយិកំ
 ទុក្ខំ ទុក្ខំ ភោជនំ . . . សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ
 នាមំ ទេតិ សមាបត្តិ ឧប្បទេតិ សទ្ធា . . .
 សេនាសនំ សទ្ធាយ កាយិកស្ស សុខស្ស ឧប-
 និស្សាយប្បច្ចយេន បច្ចយោ កុសលំ កម្មំ វិចា-
 កស្ស ឧបនិស្សាយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បឋមស្ស
 ឈានស្ស បរិកម្មំ បឋមំ បឋមស្ស ឈានស្ស
 អាកិក្ខញ្ញាយតនំ នេវសញ្ញានាសញ្ញាយតនស្ស ។

[២៦៣] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិតោ ធម្មោ សន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិតកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សាយប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អារម្មណ្យបនិស្សយោ អនន្តរូបនិស្សយោ
 បកតូបនិស្សយោ ។ បកតូបនិស្សយោ សន្តំ ឧប-
 និស្សាយ នាមំ ជេហ្មតិ ជិដ្ឋំ តត្ថ្យាតិ សីលំ . . .
 សេនាសនំ ឧបនិស្សាយ វាលំ ហានតិ សង្ឃំ កិក្ខតិ
 សទ្ធា . . . សេនាសនំ កកស្ស បត្តនាយ ឧប-
 និស្សាយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

អាស្រ័យសីល . . . សុតៈ ចាតៈ បញ្ញា សេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ
 សេចក្តីទុក្ខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ដូច ភោជន . . . អាស្រ័យសេនាសនៈ
 ហើយឲ្យបាន ធ្វើសមាបត្តិឲ្យកើតឡើង សទ្ធា . . . សេនាសនៈ ជា
 បច្ច័យ នៃសទ្ធា និងសេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តទៅក្នុងកាយ ដោយឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ កុសលកម្ម ជាបច្ច័យ នៃវិបាក ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ
 បរិកម្ម នៃឈានវិ ១ ឈានវិ ១ (ជាបច្ច័យ) នៃឈានទី ១ អាកិក្ខ-
 ញ្ញាយននៈ (ជាបច្ច័យ) នៃទេវសញ្ញានាសញ្ញាយននៈ ។

[២៦៣] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិតធមិ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិតធមិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សាបនិស្ស័យ
 អនន្តរូបនិស្ស័យ និងបកតូបនិស្ស័យ ។ បកតូបនិស្ស័យ គឺ ចុត្តល
 អាស្រ័យសទ្ធា ហើយដទៃម្ខាងនោះ ប្រការវិដ្ឋិ (អាស្រ័យ) សីល . . .
 អាស្រ័យសេនាសនៈ ហើយសម្លាប់សត្វ ចំបែកសង្ឃី សទ្ធា . . .
 សេនាសនៈ ជាបច្ច័យ នៃភតៈ និងសេចក្តីប្រាថ្នា ដោយឧបនិស្ស-
 យប្បច្ច័យ ។

[២២២] អសន្តិសុខភូមិសក្ការៈ ធម្មា
 អសន្តិសុខភូមិសក្ការៈ ធម្មា ឧបទិស្សយ
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកក្ខប-
 ទិស្សយោ ។ បកក្ខបទិស្សយោ បឋមស្ស មគ្គស្ស
 បរិកម្មំ បឋមស្ស មគ្គស្ស . . . ទុតិយស្ស តតិ-
 យស្ស ចតុត្ថស្ស មគ្គស្ស ឧបទិស្សយ ប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២២៣] អសន្តិសុខភូមិសក្ការៈ ធម្មា
 អសន្តិសុខភូមិសក្ការៈ ធម្មា ឧបទិស្សយ
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អារម្មណ៍រូបទិស្សយោ អនន្តរូ-
 បទិស្សយោ បកក្ខបទិស្សយោ ។ បកក្ខបទិស្ស-
 យោ បឋមោ មគ្គោ ទុតិយស្ស មគ្គស្ស ទុតិយោ
 មគ្គោ តតិយស្ស មគ្គស្ស តតិយោ មគ្គោ ចតុត្ថស្ស
 មគ្គស្ស ចតុត្ថោ មគ្គោ វេលសមាបត្តិយោ ឧបទិស្ស-
 យ ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២២៤] អសន្តិសុខភូមិសក្ការៈ ធម្មា ឧបទិស្សយ
 អសន្តិសុខភូមិសក្ការៈ ធម្មា ឧបទិស្សយ ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកក្ខប-
 ទិស្សយោ ។ បកក្ខបទិស្សយោ បឋមស្ស មគ្គស្ស
 បរិកម្មំ បឋមស្ស មគ្គស្ស . . . ទុតិយស្ស តតិ-
 យស្ស ចតុត្ថស្ស មគ្គស្ស ឧបទិស្សយ ប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[២២៥] អសន្តិសុខភូមិសក្ការៈ ធម្មា ឧបទិស្សយ
 អសន្តិសុខភូមិសក្ការៈ ធម្មា ឧបទិស្សយ ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អនន្តរូបទិស្សយោ បកក្ខប-
 ទិស្សយោ ។ បកក្ខបទិស្សយោ បឋមស្ស មគ្គស្ស
 បរិកម្មំ បឋមស្ស មគ្គស្ស . . . ទុតិយស្ស តតិ-
 យស្ស ចតុត្ថស្ស មគ្គស្ស ឧបទិស្សយ ប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

(៤៤៤) អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
 អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឧបទិស្សយ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ អាម្ពណ្ណបទិស្សយោ អនន្តរុប-
 ទិស្សយោ បកត្ថបទិស្សយោ ។ បកត្ថបទិស្ស-
 យោ អរិយោ មគ្គំ ឧបទិស្សយ អនុប្បដ្ឋំ សមាបត្តិ
 ឧប្បាទេន្តំ ឧប្បដ្ឋំ សមាបត្តិ សមាបដ្ឋន្តំ សង្ខារ-
 អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តំ មត្តោ អរិ-
 យានំ អត្ថប្បទិស្តិទាយ ធម្ម . . . និរុត្តិ . . . បដិ-
 កាលា . . . ម៉ាតា ម៉ាតា កាសស្ស ឧបទិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ ផលសមាបត្តិ កាយិកស្ស សុខស្ស
 ឧបទិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៤៤៥) អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស បុរេជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ អាម្ពណ្ណបុរេជាតំ វត្ថុបុរេជាតំ ។ អាម្ពណ្ណ-
 បុរេជាតំ ចត្តំ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សន្តិ
 សោតំ . . . យានំ ជីវិតំ កាយំ រូបេ សន្តេ កន្ធិ រសេ

(៤៤៦) អសន្តិលិដ្ឋអសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិដ្ឋ-
 សន្តិលេសិកធមិ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សាន្តបទិស្សយ
 អនន្តរុបទិស្សយ និងបកត្ថបទិស្សយ ។ បកត្ថបទិស្សយ គឺ ពួកព្រះ
 អរិយៈ អាស្រ័យទូរមគ្គ ហើយធ្វើសមាបត្តិ ដែលមិនខាន់កើតឲ្យកើត
 ឡើង ចូលកាន់សមាបត្តិ ដែលកើតឡើងហើយ ពិចារណាយើងច្បាស់
 នូវសង្ខារវេទន្យាយ ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន មគ្គ (ជា
 បច្ច័យ) នៃអត្ថប្បទិស្តិទាយ របស់ពួកព្រះអរិយៈ ធម្ម . . . និរុត្តិ . . .
 បដិកាលា . . . និងបំបាត់នោកាសល្យ ដោយឧបទិស្សយប្បច្ច័យ
 ផលសមាបត្តិ ជាបច្ច័យ នៃសេចក្តីសុខប្រព្រឹត្តនៅក្នុងកាយ ដោយ
 ឧបទិស្សយប្បច្ច័យ ។

(៤៤៧) អសន្តិលិដ្ឋសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិដ្ឋ-
 សន្តិលេសិកធមិ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ បានដល់ការម្សាន្តបុរេជាត
 និងវត្ថុបុរេជាត ។ ការម្សាន្តបុរេជាត គឺ បុគ្គល ពិចារណាយើង
 ច្បាស់ នូវចក្ខុ ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ពិចារណាយើង
 ច្បាស់ នូវសោតៈ . . . យានៈ ជីវិតំ កាយំ រូបេ សន្តេ កន្ធិ រសេ

ដោយដូច្នេះ... វត្ថុ អនិច្ចតោ ទុក្ខតោ អនត្តតោ វិបស្សនិ
និព្វាន ចក្កុយា រូបំ បស្សនិ និព្វាយ សោតនាគុយា
សន្តិ សុណាតិ រូបាយតនំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស ដោយដូច្នេះ
យតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស បុរេជានំ ។ វត្ថុបុរេជានំ
ចក្កាយតនំ ចក្កុវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ កាយ-
វិញ្ញាណស្ស បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ អសន្តិសុខ-
សន្តិលេសិកានំ ទទ្ធានំ បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៦៨] អសន្តិសុខសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
សន្តិសុខសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស បុរេជានប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ អារម្មណបុរេជានំ វត្ថុបុរេជានំ ។
អារម្មណបុរេជានំ ចក្កុ អស្សាទេតិ អភិទទ្ធាតំ តំ
អារត្ត វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ខោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ សោតំ...
។ បេ ។ ដោយដូច្នេះ... វត្ថុ អស្សាទេតិ អភិទទ្ធាតំ តំ
អារត្ត វាតោ ឧប្បជ្ជតិ ខោមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ ។
វត្ថុបុរេជានំ វត្ថុ សន្តិសុខសន្តិលេសិកានំ ទទ្ធានំ
បុរេជានប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ដោយដូច្នេះ... ឧប្បត្តិ ជាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខ្លួន ឃើញរូប
ដោយវិញ្ញាណ ឆ្លស់រលួយ ដោយវិញ្ញាណ រូបាយតនៈ (ជាបុរេ-
ជាន) នៃចក្កុវិញ្ញាណ ដោយដូច្នេះតនៈ ជាបុរេជាន នៃកាយ-
វិញ្ញាណ ។ ឯវត្ថុបុរេជាន គឺ ចក្កាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្កុវិញ្ញាណ
កាយាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ
វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិសុខសន្តិលេសិកក្នុងចំណោម ដោយបុរេ-
ជានប្បច្ច័យ ។

[២៦៨] អសន្តិសុខសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិសុខសន្តិ-
លេសិកធម៌ ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ បានដល់អារម្មណបុរេជាន និងវត្ថុ-
បុរេជាន ។ អារម្មណបុរេជាន គឺ បុគ្គល គ្រេកអរ រីករាយ និងចក្កុ-
ភតៈ ប្រាព្វឲ្យវត្ថុនោះ ទើបកើតឡើង ខោមនស្ស កើតឡើង សោតៈ
... ។ បេ ។ ដោយដូច្នេះ... បុគ្គល គ្រេកអរ រីករាយ និងវត្ថុ ភតៈ
ប្រាព្វ ឲ្យវត្ថុនោះ ទើបកើតឡើង ខោមនស្ស កើតឡើង ។ ឯវត្ថុ-
បុរេជាន គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិសុខសន្តិលេសិកក្នុងចំណោម
ដោយបុរេជានប្បច្ច័យ ។

[៤៦៨] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មា
អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស បុរោជាតប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកានំ
ទត្វានំ បុរោជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៦៩] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មា អសន្តិ-
លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស បុរោជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បុរោជាតា សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ទត្វា
បុរោជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បុរោជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៤៧០] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មា
អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស បុរោជាតប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ បុរោជាតា អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ
ទត្វា បុរោជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បុរោជាតប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៧១] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មា
អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស បុរោជាតប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ បុរោជាតា អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិ-
កោ ទត្វា បុរោជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស បុរោ-
ជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៦៨] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកធម៌ ដោយបុរោជាតប្បច្ច័យ គឺ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិ-
លិង្គសន្តិលេសិកក្នុងខាងឡាយ ដោយបុរោជាតប្បច្ច័យ ។

[៤៦៩] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកធម៌ ដោយបុរោជាតប្បច្ច័យ បានដល់បុរោជាត គឺ សន្តិ-
លិង្គសន្តិលេសិកក្នុងខាងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
ដោយបុរោជាតប្បច្ច័យ ។

[៤៧០] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកធម៌ ដោយបុរោជាតប្បច្ច័យ បានដល់បុរោជាត គឺ អសន្តិ-
លិង្គសន្តិលេសិកក្នុងខាងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
ដោយបុរោជាតប្បច្ច័យ ។

[៤៧១] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិ-
លិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ដោយបុរោជាតប្បច្ច័យ បានដល់បុរោជាត គឺ
អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកក្នុងខាងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែល
កើតមុន ដោយបុរោជាតប្បច្ច័យ ។

[៤៧៣] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន
បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា
ខត្វា បច្ឆិមា បច្ឆិមា សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ខ
ខត្វា អាសេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៧៤] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ បុរិមា បុរិមា ។ បេ ។ អនុលោមំ
តោត្រកុស្ស អនុលោមំ វេទានស្ស អាសេវនប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៧៥] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
លិង្គអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អាសេវនប្បច្ចយេន
បច្ចយោ តោត្រកុ មត្តស្ស វេទានំ មត្តស្ស អា-
សេវនប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៧៦] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស កក្កប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ចេតថា សម្បយុត្ត-
កានំ ខត្វានំ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៤៧៧] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ ខៃសន្តិលិង្គសន្តិ-
លេសិកធមិ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុងខាង-
ឡាយ មុន ។ ជាបច្ច័យ ខៃសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុងខាងឡាយក្រោយ ។
ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៤៧៨] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអសន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកធមិ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ ត្បកខន្ធមុន ។ ។ បេ ។
អនុលោម (ជាបច្ច័យ) ខៃតោត្រកុ អនុលោម ជាបច្ច័យ ខៃវេទានៈ
ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៤៧៩] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ ខៃអសន្តិលិង្គ-
អសន្តិលេសិកធមិ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ គឺ តោត្រកុ (ជាបច្ច័យ)
ខៃមគ្គ វេទានៈ ជាបច្ច័យ ខៃមគ្គ ដោយអាសេវនប្បច្ច័យ ។

[៤៨០] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ ខៃសន្តិលិង្គសន្តិ-
លេសិកធមិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ គឺ សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកចេតនា ជា
បច្ច័យ ខៃព្វកសម្បយុត្តកក្កន្ធ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២៧៣] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស កក្កប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ សហជាតា នាបាខណិកា ។ សហជាតា
 សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ចេតនា ចិត្តសមុដ្ឋានំ
 រូបាមំ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នាបាខណិកា
 សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ចេតនា វិចារកាមំ ខន្ធាមំ
 កក្កត្តា ច រូបាមំ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៤] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ច អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស
 ច ធម្មស្ស កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ សន្តិលិង្គសន្តិលេ-
 សិកា ចេតនា សម្បយុត្តកាមំ ខន្ធាមំ ចិត្តសមុដ្ឋា-
 នានញ្ច រូបាមំ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៥] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស កក្កប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ សហជាតា នាបាខណិកា ។ សហជាតា អសន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកា ចេតនា សម្បយុត្តកាមំ ខន្ធាមំ
 ចិត្តសមុដ្ឋានានញ្ច រូបាមំ កក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៧៦] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកធមិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនា-
 ខណិកៈ ។ សហជាត គឺ សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកចេតនា ជាបច្ច័យ
 នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ នាខណិកៈ គឺ សន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកចេតនា ជាបច្ច័យ នៃភូតវិចារកក្កដនំ នៃភូតកដ្ឋានរូប
 ផនំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២៧៧] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិលិង្គសន្តិ-
 លេសិកធមិផនំ នៃអសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិផនំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ
 សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកចេតនា ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកក្កដនំ នៃ
 ភូតវិចារកសមុដ្ឋានរូបផនំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២៧៨] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកធមិ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងនា-
 ខណិកៈ ។ សហជាត គឺ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកចេតនា ជាបច្ច័យ
 នៃភូតសម្បយុត្តកក្កដនំ នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូបផនំ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

នាធាខណ៌កា អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកា ចេតនា
វិបាកានំ ខន្ធានំ កដត្តា ច រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[២៨០] អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកា ធម្មោ
អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ សហជាតា នាធាខណ៌កា ។ សហ-
ជាតា អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកា ចេតនា សម្ម-
យុត្តកានំ ខន្ធានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ នាធា-
ខណ៌កា អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកា ចេតនា វិបា-
កានំ អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកានំ ខន្ធានំ កម្ម-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨១] អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកា ធម្មោ អ-
សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតា អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកា ចេ-
តនា ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបានំ កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨២] អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកា ធម្មោ
អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ច អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិ-
លេសិកស្ស ច ធម្មស្ស កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតា អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកា ចេតនា

ឯនាធាខណ៌កៈ គឺ អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកចេតនា ជាបច្ច័យ នៃតួក
វិបាកក្នុងផង នៃតួកកដត្តារូបផង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២៨០] អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលីដ្ឋ-
អសន្តិលេសិកធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត ខឹងនាធា-
ខណ៌កៈ ។ សហជាត គឺ អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកចេតនា ជាបច្ច័យ
នៃតួកសម្បយុត្តកក្នុង ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។ ឯនាធាខណ៌កៈ គឺ អសន្តិ-
លីដ្ឋអសន្តិលេសិកចេតនា ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកក្នុង
ទាំងឡាយ ដែលជាវិបាក ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[២៨១] អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលីដ្ឋ-
សន្តិលេសិកធម៌ ដោយកម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត គឺ អសន្តិ-
លីដ្ឋអសន្តិលេសិកចេតនា ជាបច្ច័យ នៃតួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ ។

[២៨២] អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិ-
លីដ្ឋសន្តិលេសិកធម៌ផង នៃអសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកធម៌ផង ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត គឺ អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកចេតនា

សម្បយុត្តកាខំ ទន្ទាខំ ចិត្តសមុដ្ឋាបាទញ្ច រូបាខំ
កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨៣] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកាស្ស ធម្មស្ស វិចាកប្បច្ចយេន
បច្ចយោ វិចាកោ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ឯកោ
ខន្ធា តិណ្ឌង្គំ ទន្ទាខំ ចិត្តសមុដ្ឋាបាទញ្ច រូបាខំ
វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ទា ទ្វិដ្ឋំ ទន្ទាខំ
បដិសន្ធិត្ថលោ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ឯកោ
ខន្ធា តិណ្ឌង្គំ ទន្ទាខំ កាដត្តា ប រូបាខំ វិចា-
កប្បច្ចយេន បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ទា ទ្វិដ្ឋំ ទន្ទាខំ
ទន្ទា វត្ថុស្ស វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨៤] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកាស្ស ធម្មស្ស វិចាកប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ វិចាកោ អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកោ
ឯកោ ខន្ធា តិណ្ឌង្គំ ទន្ទាខំ វិចាកប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ទ្វេ ទន្ទា ទ្វិដ្ឋំ ទន្ទាខំ ។

ជាបច្ច័យ នៃភូកសម្បយុត្តកក្ខន្ធទ័ន្ទ នៃភូកចិត្តសមុដ្ឋានរូបទ័ន្ទ ដោយ
កម្មប្បច្ច័យ ។

[២៨៣] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្ខន្ធ ១
ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ទ័ន្ទ នៃភូកចិត្តសមុដ្ឋានរូបទ័ន្ទ ដោយ
វិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្ខន្ធ ១
បច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ទ័ន្ទ នៃភូកកដត្តារូបទ័ន្ទ ក្នុងខណៈវាចបដិសន្ធិ
ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ (ជាបច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ខន្ធាទ័ន្ធយោ ជា
ជាបច្ច័យ នៃវត្ថុ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[២៨៤] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-
អសន្តិលេសិកធម៌ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកក្ខន្ធ ១
ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ (ជា
បច្ច័យ) នៃខន្ធ ២ ។

[២៨៥] អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
 អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វិចាកប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ វិចាកា អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកា ខន្ធា
 ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៨៦] អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
 អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ច អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិ-
 លេសិកស្ស ច ធម្មស្ស វិចាកប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកោ ឯកោ ខន្ធា តិណ្ឌន្នំ
 ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ស រូបានំ វិចាកប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ទេ ខន្ធា ។ ខេ ។

[២៨៧] សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
 លីដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ តិណ្ឌ ។

[២៨៨] អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
 អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកា អាហារ
 សម្បយុត្តកានំ ខន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានក្ស រូបានំ

[២៨៩] អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលីដ្ឋ-

សន្តិលេសិកធមិ ដោយវិបាកប្បច្ច័យ គឺ អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកធមិ
 ជាវិបាក ជាបច្ច័យ នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ។

[២៩០] អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលីដ្ឋ-

សន្តិលេសិកធមិផង នៃអសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកធមិផង ដោយវិបាក-
 ប្បច្ច័យ គឺ អសន្តិលីដ្ឋអសន្តិលេសិកក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធា ផង
 នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយវិបាកប្បច្ច័យ ខន្ធានំ ២ ។ ខេ ។

[២៩១] សន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិលីដ្ឋសន្តិ-

លេសិកធមិ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ខន្ធា ។

[២៩២] អសន្តិលីដ្ឋសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលីដ្ឋសន្តិ-

លេសិកធមិ ដោយអាហារប្បច្ច័យ គឺ ភូតអាហារ ជាអសន្តិលីដ្ឋសន្តិ-
 លេសិកៈ ជាបច្ច័យ នៃភូតសម្បយុត្តកក្ខន្ធផង នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង

អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ កតត្ថិ-
តាវោ អាហារោ សមស្ស តាយស្ស អាហារប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។

[២៨៩] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អាហារប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ តីណិ ។

[២៩០] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិលិង្គ-
អសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វត្ថុយប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ តីណិ ។ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វត្ថុយប្បច្ច-
យេន បច្ចយោ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា វត្ថុយ
សម្បយុត្តកានំ ទទ្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានា រូចានំ
វត្ថុយប្បច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ ចត្ត-
ត្រ័យំ ចត្តវិញ្ញាណស្ស កាយត្រ័យំ កាយវិញ្ញា-
ណស្ស វត្ថុយប្បច្ចយេន បច្ចយោ រូបជីវិតត្រ័យំ
កដត្តារូចានំ វត្ថុយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ អសន្តិ-
លិង្គអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ តីណិ ។

ដោយអាហារប្បច្ចយ កតត្ថិកាហារ ជាបច្ចយ នៃកាយនេះ ក្នុង
ខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយអាហារប្បច្ចយ ។ បេ ។

[២៨៩] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ចយ នៃអសន្តិលិង្គ-
អសន្តិលេសិកធមិ ដោយអាហារប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព ។

[២៩០] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ចយ នៃសន្តិលិង្គអសន្តិ-
លេសិកធមិ ដោយវត្ថុយប្បច្ចយ គឺ ខន្ធ ព ។ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិ-
កធមិ ជាបច្ចយ នៃអសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ដោយវត្ថុយប្បច្ចយ
គឺ ពួកវត្ថុយ ជាអសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកៈ ជាបច្ចយ នៃពួកសម្បយុត្ត-
កក្កដនំ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបដនំ ដោយវត្ថុយប្បច្ចយ ចត្តត្រ័យ (ជា
បច្ចយ) នៃចត្តវិញ្ញាណ ក្នុងខណៈនៃបដិសន្ធិ កាយត្រ័យ ជាបច្ចយ
នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយវត្ថុយប្បច្ចយ រូបជីវិតត្រ័យ ជាបច្ចយ នៃ
ពួកកដត្តារូប ដោយវត្ថុយប្បច្ចយ ។ អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធមិ
គឺ ខន្ធ ព ។

[២៩០] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មា សន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកាស្ស ធម្មស្ស ឈានប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ . . . មក្កប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . សម្បយុត្តប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩២] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មា អសន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកាស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា សន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកា ខន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាធានំ រូចានំ
 វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា សន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកា ខន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កា-
 យស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩៣] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មា
 អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកាស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ ។
 សហជាតា អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ខន្ធា ចិត្ត-
 សមុដ្ឋាធានំ រូចានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 បដិសន្ធិក្កុលោ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ខន្ធា កា-
 ដត្តា ច រូចានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ខន្ធា
 វត្ថុស្ស វត្ថុ ខន្ធា វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[២៩១] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិលិង្គសន្តិ-
 លេសិកោ ដោយឈានប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយមក្កប្បច្ច័យ . . .
 ជាបច្ច័យ ដោយសម្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[២៩២] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកោ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆា-
 ជាត ។ សហជាត គឺ សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ
 នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានប្រ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ សន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
 ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[២៩៣] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកោ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត បុរេជាត
 និងបច្ឆាជាត ។ សហជាត គឺ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុងទាំង-
 ឡាយ ជាបច្ច័យ នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានប្រ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
 អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃភូតកដក្កប្រ ក្នុង
 ខណៈនៃបដិសន្ធិ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ខន្ធទាំងឡាយ (ជាបច្ច័យ)
 នៃវត្ថុ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទាំងឡាយ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

បុរេជាតំ ចក្ខាយតនំ ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស កាយាយតនំ
 កាយវិញ្ញាណស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ វត្ថុ
 អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកានំ ទទ្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា
 ទទ្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៩២) អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បុរេជាតំ វត្ថុ សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកានំ
 ទទ្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៩៣) អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិង្គអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បុរេជាតំ វត្ថុ អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកានំ
 ទទ្ធានំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

(២៩៤) អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ
 អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស វិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។

ឯបុរេជាត គឺ ចក្ខាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) នៃចក្ខុវិញ្ញាណ កាយាយតនៈ ជា
 បច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃអ-
 សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត
 គឺ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែល
 កើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

(២៩៥) អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជា
 បច្ច័យ នៃសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

(២៩៦) អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-
 អសន្តិលេសិកធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់បុរេជាត គឺ វត្ថុ
 ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ដោយវិប្បយុត្ត-
 ប្បច្ច័យ ។

(២៩៧) អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គសន្តិ-
 លេសិកធម៌ ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆាជាត ។

សហជាតា អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកា ទន្ធា ចិត្ត-
សមុដ្ឋាបាធំ រូបាធំ វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
បញ្ញាជាតា អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកា ទន្ធា បុរេ-
ជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស វិប្បយុត្តប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[២៩៧] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ធម្មោ សន្តិ-
លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ច-
យោ សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា វិកោ ទន្ធា តិណ្ឌាធំ
ទន្ធាធំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បេ ។

[២៩៨] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ធម្មោ អសន្តិ-
លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ
សហជាតំ បញ្ញាជាតំ ។ សហជាតា សន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកា ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋាបាធំ រូបាធំ អត្ថ-
ប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បញ្ញាជាតា សន្តិលិង្គសន្តិ-
លេសិកា ទន្ធា បុរេជាតស្ស ឥមស្ស កាយស្ស
អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

សហជាត គឺ អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។ ឯបញ្ញាជាត គឺ
អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែល
កើតមុន ដោយវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ ។

[២៩៧] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិលិង្គសន្តិ-
លេសិកធម៌ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ គឺ សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុង ១ ជា
បច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ បេ ។

[២៩៨] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកធម៌ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបញ្ញាជាត ។
សហជាត គឺ សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃ
ពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ ឯបញ្ញាជាត គឺ សន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែលកើតមុន
ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

[២៩៩] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ច អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិ-
 កស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ សន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកោ ឋកោ ទោ តិណ្ណំ ទទានំ
 ចិត្តសមុដ្ឋាបាធិត្វា រូបាធិ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 ទ្វេ ទទា . . . ។

[៣០០] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 សហជាតំ បុរេជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ វិជ្ជាយំ ។
 សហជាតោ អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ឋកោ ទោ
 តិណ្ណំ ទទានំ ចិត្តសមុដ្ឋាបាធិត្វា រូបាធិ អត្ថប្ប-
 ច្ចយេន បច្ចយោ បដិសន្ធិក្ខណោ អសញ្ញាសត្វាធិ
 ឋកំ មហាក្ខតំ តិណ្ណំ ទទានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ ។ បេ ។ បុរេជាតំ ចក្កំ អនិច្ចតោ ធុត្តតោ
 អនត្តតោ វិបស្សតិ សោតំ . . . ។ បេ ។ កាយំ
 រូបេ វេដ្ឋន្ទេ . . . វត្ថុំ អនិច្ចតោ ធុត្តតោ អនត្តតោ
 វិបស្សតិ ជំព្វេន ចក្កុយា រូបំ បស្សតិ ជំព្វាយ
 សោតនាតុយា សន្តំ សុណាតិ រូបាយតនំ ចក្កុ-
 វិញ្ញាណស្ស វេដ្ឋន្ទាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស

[២៩៩] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិលិង្គសន្តិ-
 លេសិកធម៌ផង នៃអសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ផង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ គឺ
 សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុង ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋាន
 រូបផង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធ ២ . . . ។

[៣០០] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកធមិ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហជាតេ បុរេជាត
 បច្ឆាជាត អាហារ និងវិជ្ជាយ ។ សហជាត គឺ អសន្តិលិង្គសន្តិ-
 លេសិកក្នុង ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ផង នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង
 ដោយអត្ថប្បច្ច័យ មហាក្ខត ១ របស់ភូតអសញ្ញាសត្វ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ
 ៣ ក្នុងបដិសន្ធិក្ខណៈ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ បេ ។ ឯបុរេជាត គឺ
 បុគ្គល ពិចារណាយើញ្ញាច្យាសំ នូវចក្ក ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែន
 ខន្ធ នូវសោតៈ . . . ។ បេ ។ នូវកាយ រូប វេដ្ឋន្ទៈ . . . ពិចា-
 រណាយើញ្ញាច្យាសំ នូវចក្ក ថាមិនទៀង ជាទុក្ខ មិនមែនខន្ធ យើញ្ញ
 រូប ដោយទិព្វចក្ក ព្រស់ខ្លួន ដោយទិព្វសោតនាតុ ព្រាយតនៈ (ជា
 បច្ច័យ) នៃចក្កវិញ្ញាណ វេដ្ឋន្ទាយតនៈ ជាបច្ច័យ នៃកាយវិញ្ញាណ

អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ចត្វាយតនំ ចត្វាវិញ្ញាណស្ស
 កាយាយតនំ កាយវិញ្ញាណស្ស វត្ថុ អសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកានំ ខន្ធានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បច្ឆាជាតា អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ខន្ធា បុរេជា-
 តស្ស ឥមស្ស កាយស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 កតឡើតារោ អាហារោ ឥមស្ស កាយស្ស រូបជី-
 វិត្ត្រិយំ កតត្ថារូរោនំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០០] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ធម្មោ សន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ច-
 យោ បុរេជាតំ ចត្វា អស្សាធនំ អភិធម្មតំ តំ អារក្ខ-
 កតា ឧប្បជ្ជតិ ធាមនស្សំ ឧប្បជ្ជតិ វត្ថុ អស្សាធនំ
 វត្ថុ សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកានំ ខន្ធានំ អត្ថប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[៥០២] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកា ធម្មោ
 អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ បុរេជាតំ វត្ថុ អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកានំ
 ខន្ធានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ដោយអត្ថប្បច្ចយ ចត្វាយតនៈ (ជាបច្ច័យ) ខែចតុវិញ្ញាណ កាយ-
 យតនៈ (ជាបច្ច័យ) ខែកាយវិញ្ញាណ វត្ថុ ជាបច្ច័យ ខែអសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ដោយអត្ថប្បច្ចយ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ
 អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ជាបច្ច័យ ខែកាយនេះ ដែល
 កើតមុន ដោយអត្ថប្បច្ចយ ។ កតឡើតារោ (ជាបច្ច័យ) ខែកាយ
 នេះ រូបជីវិត្ត្រិយ ជាបច្ច័យ ខែភូតកតត្ថារូ ដោយអត្ថប្បច្ចយ ។

[៥០១] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ ខែសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកធម៌ ដោយអត្ថប្បច្ចយ បានដល់បុរេជាត គឺ ចក្កល
 ត្រេកអរ រីករាយ នឹងចក្ក រាជៈ ប្រាជ្ញនូវចក្កនោះ ហើយកើតឡើង
 ខោមនស្ស កើតឡើង ចក្កល ត្រេកអរ នឹងវត្ថុ វត្ថុ ជាបច្ច័យ ខែ
 សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ដោយអត្ថប្បច្ចយ ។

[៥០២] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ ខែអសន្តិលិង្គ-
 អសន្តិលេសិកធម៌ ដោយអត្ថប្បច្ចយ បានដល់បុរេជាត គឺ វត្ថុ ជា
 បច្ច័យ ខែអសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយ ដោយអត្ថប្បច្ចយ ។

[៥០៣] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ

អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន
បច្ចយោ អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកោ ឋិតោ ទន្ធា
តិស្តាន្តំ ទន្ធានំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៤] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ

អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន
បច្ចយោ សហជាតំ បច្ឆាជាតំ ។ សហជាតា អសន្តិ-
លិង្គអសន្តិលេសិកោ ទន្ធា ចិត្តសមុដ្ឋានានំ រូបានំ
អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អសន្តិ-
លិង្គអសន្តិលេសិកោ ទន្ធា បុរេជាតស្ស នេមស្ស
តាយស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៥] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ

អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកស្ស ច អសន្តិលិង្គអសន្តិ-
លេសិកស្ស ច ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ
អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកោ ឋិតោ ទន្ធា តិស្តាន្តំ
ទន្ធានំ ចិត្តសមុដ្ឋានានកា រូបានំ អត្ថប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៥០៦] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-

អសន្តិលេសិកធមិ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ គឺ អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកក្ខន្ធ ១
ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

[៥០៧] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិ-

លិង្គសន្តិលេសិកធមិ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់សហជាត និងបច្ឆា-
ជាត ។ សហជាត គឺ អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកក្ខន្ធចាំងឡាយ ជា
បច្ច័យ នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ ឯបច្ឆាជាត គឺ
អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកក្ខន្ធចាំងឡាយ ជាបច្ច័យ នៃកាយនេះ ដែល
កើតមុន ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

[៥០៨] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិ-

លិង្គសន្តិលេសិកធមិផង នៃអសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធមិផង ដោយ
អត្ថប្បច្ច័យ គឺ អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកក្ខន្ធ ១ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣
ផង នៃពួកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

[៥០៦] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ច អសន្តិ-
 លិង្គអសន្តិលេសិកោ ច ធម្មា អសន្តិលិង្គសន្តិលេ-
 សិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
 ជាតំ បច្ឆាជាតំ អាហារំ វេទ្រិយំ ។ សហជាតា
 អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកោ ទន្ធា ច មហាកូតា ច
 ចិត្តសមុដ្ឋានំ រូបាណំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។
 បច្ឆាជាតា អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកោ ទន្ធា ច
 កកាឡិកាហោ អាហារោ ច វេស្ស កាយស្ស
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បច្ឆាជាតា អសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកោ ទន្ធា ច រូបជីវិត្រិយក្ខ កដត្តារូបាណំ
 អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៧] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ច អសន្តិ-
 លិង្គអសន្តិលេសិកោ ច ធម្មា អសន្តិលិង្គអសន្តិលេ-
 សិកស្ស ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហ-
 ជាតំ បុរេជាតំ ។ សហជាតោ អសន្តិលិង្គអសន្តិ-
 លេសិកោ ឯកោ ទន្ធា ច វត្ថុ ច តិណ្ឌូដ្ឋំ
 ទន្ធាណំ អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៦] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ក្តី អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិក-
 ធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បាន
 ដល់សហជាត បច្ឆាជាត អាហារ និងវេទ្រិយ ។ សហជាត គឺ
 អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយក្តី មហាកូតទាំងឡាយក្តី ជា
 បច្ច័យ នៃភូតចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ
 អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយក្តី កកាឡិកាហារក្តី ជាបច្ច័យ
 នៃកាយនេះ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ បច្ឆាជាត គឺ អសន្តិលិង្គសន្តិ-
 លេសិកក្នុងទាំងឡាយក្តី រូបជីវិត្រិយក្តី ជាបច្ច័យ នៃភូតកដត្តារូប
 ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

[៥០៧] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ក្តី អសន្តិលិង្គអសន្តិលេ-
 សិកធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធម៌ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ
 បានដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ ឯសហជាត គឺ អសន្តិលិង្គអសន្តិ-
 លេសិកក្នុង ១ ក្តី វត្ថុក្តី ជាបច្ច័យ នៃខន្ធ ៣ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

(៥០៨) សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ច អសន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកោ ច ធម្មា សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស
ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បុរេជាតំ ។
សហជាតោ សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ឯកោ ខន្ធទ្វា
ច វត្ថុ ច តិណ្ណាដ្ឋំ ខន្ធទ្វា អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ
ទ្វេ ខន្ធទ្វា ។

(៥០៩) សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ច អសន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកោ ច ធម្មា អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស
ធម្មស្ស អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ សហជាតំ បញ្ញា-
ជាតំ អាហារំ វិន្ទ្រិយំ ។ សហជាតោ សន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកោ ខន្ធទ្វា ច មហាភូតា ច ចិត្តសមុដ្ឋា-
នា រូបា អត្ថប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។ បញ្ញាជាតោ
សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ខន្ធទ្វា ច កតាធិការោ
អាហារោ ច បុរេជាតស្ស វេទស្ស កាយស្ស អត្ថប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។ បញ្ញាជាតោ សន្តិលិង្គសន្តិ-
លេសិកោ ខន្ធទ្វា ច រូបជីវិត្រិយញ្ច កតត្ថា រូបា អត្ថប្ប-
ច្ចយេន បច្ចយោ ។

(៥១០) សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ក្តី អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិក-
ធម៌ក្តី ជាបច្ច័យ នៃសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បាន
ដល់សហជាត និងបុរេជាត ។ ឯសហជាត គឺ សន្តិលិង្គសន្តិ-
លេសិកក្នុងខត្ត វត្ថុ ជាបច្ច័យ នៃខន្ធទ្វា ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ខន្ធទ្វា ។

(៥១១) សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ក្តី អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ក្តី
ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ដោយអត្ថប្បច្ច័យ បានដល់
សហជាត បញ្ញាជាត អាហារ និងវិន្ទ្រិយ ។ សហជាត គឺ សន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយក្តី មហាភូតទាំងឡាយក្តី ជាបច្ច័យ នៃភូត
ចិត្តសមុដ្ឋានរូប ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ ឯបញ្ញាជាត គឺ សន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយក្តី កតាធិការក្តី ជាបច្ច័យ នៃកាយ
នេះ ដែលកើតមុន ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។ បញ្ញាជាត គឺ សន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកក្នុងទាំងឡាយក្តី រូបជីវិត្រិយញ្ចក្តី ជាបច្ច័យ នៃភូតកតត្ថារូប
ដោយអត្ថប្បច្ច័យ ។

សហជាតេ សត្ត អញ្ញមញ្ញ តីណី ជិស្សយេ សត្ត
វិហារេ ចត្តារី វុដ្ឋិយេ មន្តេ ចត្តារី សម្មយុត្ត

ក្នុងសហគមន៍បច្ចុប្បន្ន មានការ: ៧ ក្នុងការប្រើប្រាស់បច្ចុប្បន្ន មានការ: ៧ ក្នុង
 វិស័យបច្ចុប្បន្ន មានការ: ៧ ក្នុងវិស័យបច្ចុប្បន្ន មានការ: ៤ ក្នុងវិស័យ
 បច្ចុប្បន្ន (មានការ: ៤) ក្នុងវិស័យបច្ចុប្បន្ន មានការ: ៤ ក្នុងវិស័យបច្ចុប្បន្ន

ហេតុសហជាតអត្តាមត្តា ធិស្សយវិកា កាវិយ្យយុត្តអត្ថិអវិ-
កតត្ថិ ឯកំ ។ យថា កុសលត្ថិកេ ឯវំ វិត្តាវេតតំ ។

អនុលោម ។

[៥០៤] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ . . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . .
ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៥] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អាម្ពណាប្បច្ចយេន
បច្ចយោ . . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . ឧប-
និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . ចត្តាជាតប្បច្ចយេន
បច្ចយោ . . . កម្មប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៦] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
លិង្គអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន
បច្ចយោ ។

[៥០៧] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
លិង្គសន្តិលេសិកស្ស អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកស្ស
ច ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

ពាក្យថា សហជាតប្បច្ចយេន អត្តាមត្តាប្បច្ចយេន ធិស្សយប្បច្ចយេន វិកា-
ប្បច្ចយេន វិយ្យយុត្តប្បច្ចយេន អត្ថិប្បច្ចយេន អវិកតប្បច្ចយេន ដូច្នេះ មានការៈ
ព្រោះហេតុប្បច្ចយេន ។ បណ្ឌិតកប្បវិទ្យាស្ថា ដូចជាក្នុងកុសលត្ថិកៈដែរ ។

ចប់ អនុលោម ។

[៥១៤] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ វៃសន្តិលិង្គសន្តិ-
លេសិកធមិ ដោយអាម្ពណាប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយសហជា-
តប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥១៥] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ វៃអសន្តិលិង្គសន្តិ-
លេសិកធមិ ដោយអាម្ពណាប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយសហជា-
តប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ
ដោយចត្តាជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ ។

[៥១៦] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ វៃអសន្តិលិង្គអ-
សន្តិលេសិកធមិ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ ។

[៥១៧] សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិ ជាបច្ច័យ វៃសន្តិលិង្គសន្តិ-
លេសិកធមិផន វៃអសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធមិផន ដោយសហជាត-
ប្បច្ច័យ ។

[៥០៨] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ . . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . ឧប-
 និស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . បុរេជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ . . . បន្ទាជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . តត្ថ-
 ប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . អាហារប្បច្ចយេន បច្ចយោ
 . . . ភ្នៀយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥០៩] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ សន្តិ-
 លិង្គសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស អារម្មណប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ . . . ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . .
 បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥១០] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិង្គអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស ឧបនិស្សយប្បច្ច-
 យេន បច្ចយោ . . . បុរេជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥១១] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកោ ធម្មោ អសន្តិ-
 លិង្គអសន្តិលេសិកស្ស ធម្មស្ស សហជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ . . . ឧបនិស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ ។

[៥១២] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយសហ-
 ជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ
 ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបន្ទាជាតប្បច្ច័យ . . .
 ជាបច្ច័យ ដោយកម្មប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយអាហារប្បច្ច័យ . . .
 ជាបច្ច័យ ដោយភ្នៀយប្បច្ច័យ ។

[៥១៣] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃសន្តិលិង្គ-
 សន្តិលេសិកធម៌ ដោយអារម្មណប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧប-
 និស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៥១៤] អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-
 អសន្តិលេសិកធម៌ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយ
 បុរេជាតប្បច្ច័យ ។

[៥១៥] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-
 អសន្តិលេសិកធម៌ ដោយសហជាតប្បច្ច័យ . . . ជាបច្ច័យ ដោយឧប-
 និស្សយប្បច្ច័យ ។

(២២២) អសង្កតិលិង្គអសង្កតិលសិកោ ធម្មា អសង្កតិ-
 លិង្គអសង្កតិលសិកស្ស ធម្មស្ស អាម្ពលាប្បច្ចយេន
 យោ . . . សហជាតប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . ឧប-
 ស្សយប្បច្ចយេន បច្ចយោ . . . បន្ទាជាតប្បច្ចយេន
 បច្ចយោ ។

[૬૬૩] អសន្តិលិង្គអសន្តិលសិកា ធម្មា
អសន្តិលិង្គអសន្តិលសិកាស្ស ឬ អសន្តិលិង្គអសន្តិល-
សិកាស្ស ឬ ធម្មស្ស សហជាតច្ចុត្តយេន បច្ចយោ ។

(២២២) អសង្ក្ខន្ធសង្ក្រាលសិកា ច អសង្ក្ខន្ធសង្ក្រាលសិកា ច ធម្មា អសង្ក្ខន្ធសង្ក្រាលសិកាស្ស ធម្មស្ស សហជានំ បច្ឆាជានំ រាហារំ វុទ្ធិយំ ។

[illegible][illegible]

សន្តិសុខស្ថិតិ: មជ្ឈមណ្ឌល:

(៥២២) អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធម៌ ជាច្ច័យ នៃអសន្តិលិង្គ-
អសន្តិលេសិកធម៌ ដោយភាវូណប្បច្ច័យ . . . ជាច្ច័យ ដោយ
សហជាតប្បច្ច័យ . . . ជាច្ច័យ ដោយឧបនិស្សយប្បច្ច័យ . . . ជា
ច្ច័យ ដោយច្ចាជាតប្បច្ច័យ ។

[៥២៣] អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធម៌ ជាបច្ច័យ វៃអសន្តិលិង្គ-
សន្តិលេសិកធម៌ផង វៃអសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធម៌ផង ដោយសហ-
ជាតបច្ច័យ ។

(៥២២) អសន្តិលិង្គសន្តិលសិកធម៌ក្តី អសន្តិលិង្គអសន្តិល-
សិកធម៌ក្តី (ជាបច្ច័យ) នៃអសន្តិលិង្គសន្តិលសិកធម៌ បានដល់សច្ចាជាត
បច្ចាជាត អាហារ និងនេត្រ្តិយ ។

(៥២៥) អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ក្តី អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិក-
ធម៌ក្តី (ជាបច្ច័យ) ខែអសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធម៌ បានដល់សហជាត
និងបុរេជាត ។

(៥២៦) សន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ក្តី អសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌
ក្តី (ជាបច្ច័យ) ខែសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកធម៌ បានដល់សហជាត
និងបូរជាត ។

[៥២៩] ហេតុប្បដ្ឋយា នការម្មណេ សត្ត

នអធិបតិយា នអនន្តរេ នសមនន្តរេ សត្ត នអញ្ញា-
 មញ្ញា ភីណិ នឧបនិស្សយេ នបុរេជានេ នបញ្ញា-
 ជានេ នអាសវនេ នកាមេ នវិចារកេ នអាហារេ
 នវត្ថុយេ នឈារេ សត្ត នមក្កេ សត្ត នសម្ប-
 យុត្តេ ភីណិ នវិប្បយុត្តេ ភីណិ ចោធន្តិយា សត្ត
 ចោវិគតេ សត្ត ។ ហេតុសហជាតនិស្សយអត្ថ-
 អវិគតន្តិ នការម្មណេ សត្ត ។ សន្តិភ័ន្ត ។ យថា
 កុសលត្ថិកេ អនុលោមបច្ចនិយតណា វិគតា វិ
 វិគតិតត្ថំ ។

អនុលោមបច្ចនិយ ។

[៥៣០] នហេតុប្បដ្ឋយា ការម្មណេ ន... អធិ-

បតិយា អដ្ឋ អនន្តរេ សត្ត សមនន្តរេ សត្ត សហ-
 ជានេ នវ អញ្ញាមញ្ញា ភីណិ និស្សយេ តេស

[៥២៩] ក្នុងនការម្មណប្បដ្ឋយ មានវា: ៧ ព្រោះហេតុប្ប-

ដ្ឋយ... ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ ក្នុងនអនន្តរេប្បដ្ឋយ ក្នុងនសមនន្តរេប្បដ្ឋយ
 មានវា: ៧ ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវា: ៧ ក្នុងនឧបនិស្សយប្ប-
 ដ្ឋយ ក្នុងនបុរេជានប្បដ្ឋយ ក្នុងនបញ្ញាជានប្បដ្ឋយ ក្នុងនអាសវនប្បដ្ឋយ
 ក្នុងនកាមប្បដ្ឋយ ក្នុងនវិចារកប្បដ្ឋយ ក្នុងនអាហារប្បដ្ឋយ ក្នុងនវត្ថុយ-
 ប្បដ្ឋយ ក្នុងនឈាប្បដ្ឋយ មានវា: ៧ ក្នុងនមក្កប្បដ្ឋយ មានវា: ៧
 ក្នុងនសម្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវា: ៧ ក្នុងនវិប្បយុត្តប្បដ្ឋយ មានវា: ៧
 ក្នុងនចោធន្តិយប្បដ្ឋយ មានវា: ៧ ក្នុងនចោវិគតប្បដ្ឋយ មានវា: ៧ ។
 ពាក្យថា សហជាតប្បដ្ឋយ និស្សយប្បដ្ឋយ អត្ថប្បដ្ឋយ អវិគតប្ប-
 ដ្ឋយ ដូច្នេះ ក្នុងនការម្មណប្បដ្ឋយ មានវា: ៧ ព្រោះហេតុប្បដ្ឋយ ។
 សេចក្តីបំប្រាកដ ។ បណ្ឌិត គប្បីចែក ដូចជាតារាង នូវអនុលោមបច្ច-
 និយ: ក្នុងកុសលត្ថិក: ដែលលោកចែកហើយដែរ ។

ចប់ អនុលោមបច្ចនិយ: ។

[៥៣០] ក្នុងនការម្មណប្បដ្ឋយ មានវា: ៦ ព្រោះនហេតុប្បដ្ឋយ

... ក្នុងនអធិបតិប្បដ្ឋយ មានវា: ៨ ក្នុងនអនន្តរេប្បដ្ឋយ មានវា: ៧
 ក្នុងនសមនន្តរេប្បដ្ឋយ មានវា: ៧ ក្នុងនសហជាតប្បដ្ឋយ មានវា: ៨
 ក្នុងនអញ្ញាមញ្ញប្បដ្ឋយ មានវា: ៧ ក្នុងននិស្សយប្បដ្ឋយ មានវា: ១៣

អភិធម្មបិដក អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋាន

ឧបទិស្សយេ អដ្ឋ បុរេជាតេ តីណិ បច្ឆាជាតេ តីណិ
 អាសេវនេ តីណិ កកម្មេ សត្ត វិចារកេ ចត្តារិ
 អាហារេ ឥន្ទ្រិយេ ឈានេ មាត្តេ សត្ត សម្បយុត្តេ
 តីណិ វិប្បយុត្តេ បញ្ច អត្តិយា តេរស នត្តិយា
 សត្ត វិគតេ សត្ត អវិគតេ តេរស ។

នហេតុប្បច្ចយា នអារម្មណប្បច្ចយា អធិបតិយា
 សត្ត ។

សង្ខត្តំ ។

យថា កុសលត្ថិកេ បច្ចនិយាទុលោ-
 មកណា វិកត្តា ឯវំ វិកជិតវំ ។

បច្ចនិយាទុលោមំ ។
 សន្តិលិដ្ឋត្តិកំ បរាមំ និដ្ឋិតំ ។
 អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋានំ បរិមំ ។

ក្នុងឧបទិស្សយប្បច្ច័យ មានវារៈ ៨ ក្នុងបុរេជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
 ក្នុងបច្ឆាជាតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងអាសវនប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣
 ក្នុងកម្មប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងវិចារកប្បច្ច័យ មានវារៈ ៤ ក្នុង
 អាហារប្បច្ច័យ ក្នុងឥន្ទ្រិយប្បច្ច័យ ក្នុងឈានប្បច្ច័យ ក្នុងមាត្តប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៧ ក្នុងសម្បយុត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ៣ ក្នុងវិប្បយុត្តប្បច្ច័យ
 មានវារៈ ៥ ក្នុងអត្តប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ក្នុងនត្តិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧
 ក្នុងវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ក្នុងអវិគតប្បច្ច័យ មានវារៈ ១៣ ។
 ក្នុងអធិបតិប្បច្ច័យ មានវារៈ ៧ ព្រោះនហេតុប្បច្ច័យ ព្រោះនអារម្មណ-
 ប្បច្ច័យ ។

សេចក្តីបំប្រញ ។

បណ្ឌិត គប្បីចែក ដូចជាការរាប់ នូវបច្ចនិយាទុលោម ក្នុងកុស-
 លត្ថិកៈ ដែលលោកចែកហើយដែរ ។

ចប់ បច្ចនិយាទុលោម ។
 ចប់ សន្តិលិដ្ឋត្តិកៈ ទី ៥ ។
 ចប់ អនុលោមន្តិកប្បដ្ឋាន ខាងដើម ។

អភិធម្មបិដកេ
បដ្ឋានស្ស តតិយោ ភាគោ
មាតិកាបន្ទានិ

មាតិកា	អង្កេត
វិបាកត្តិកំ	
បដិច្ចវារេ	១
អនុលោមំ	”
បច្ចនីយំ	១២
អនុលោមបច្ចនីយំ	២៦
បច្ចនីយានុលោមំ	២៧
សហជាតវារេ	២៨
បច្ចយវារេ	”
អនុលោមំ	”
បច្ចនីយំ	២២
អនុលោមបច្ចនីយំ	២៦
បច្ចនីយានុលោមំ	”
និស្សយវារេ	២៧
សំសង្កវារេ	២៨
អនុលោមំ	”
បច្ចនីយំ	២៨

អភិធម្មបិដក
បដ្ឋាន តតិយភគ
សន្ធិកប្រាប់មាតិកា

មាតិកា	ទំព័រ
វិបាកត្តិកៈ	
បដិច្ចវារេ	១
អនុលោម	”
បច្ចនីយៈ	១២
អនុលោមបច្ចនីយៈ	២៦
បច្ចនីយានុលោម	២៧
សហជាតវារេ	២៨
បច្ចយវារេ	”
អនុលោម	”
បច្ចនីយៈ	២២
អនុលោមបច្ចនីយៈ	២៦
បច្ចនីយានុលោម	”
និស្សយវារេ	២៧
សំសង្កវារេ	២៨
អនុលោម	”
បច្ចនីយៈ	២៨

មាតិកា	អង្កេត
អនុលោមបច្ចនីយ៍	៤៨
បច្ចនីយ៍នុលោម	៥០
សម្បយុត្តភព	"
បញ្ញាភព	"
អនុលោម	"
បច្ចនីយ៍	៨៨
អនុលោមបច្ចនីយ៍	៩៧
បច្ចនីយ៍នុលោម	៩៤

ឧបាទិស្ឋតិក្កំ

បដិច្ចភព	៩៦
អនុលោម	"
បច្ចនីយ៍	១០៣
អនុលោមបច្ចនីយ៍	១១២
បច្ចនីយ៍នុលោម	"
សហជាតភព	"
ច្បុយភព	១១៣
អនុលោម	"

មាតិកា	ទំព័រ
អនុលោមបច្ចនីយ៍	៤៨
បច្ចនីយ៍នុលោម	៥០
សម្បយុត្តភព	"
បញ្ញាភព	"
អនុលោម	"
បច្ចនីយ៍	៨៨
អនុលោមបច្ចនីយ៍	៩៧
បច្ចនីយ៍នុលោម	៩៤

ឧបាទិស្ឋតិក្កំ

បដិច្ចភព	៩៦
អនុលោម	"
បច្ចនីយ៍	១០៣
អនុលោមបច្ចនីយ៍	១១២
បច្ចនីយ៍នុលោម	"
សហជាតភព	"
ច្បុយភព	១១៣
អនុលោម	"

មាតិកា

អង្គ

ចក្ខុវិស័យ ១១៨

អនុលោមចក្ខុវិស័យ ១២៥

ចក្ខុវិស័យនុលោម ”

និស្សយករោ ១២៦

សំសង្កករោ ”

អនុលោម ”

ចក្ខុវិស័យ ១២៧

អនុលោមចក្ខុវិស័យ ១២៨

ចក្ខុវិស័យនុលោម ”

សម្បយុត្តករោ ”

ចញ្ញាករោ ១២៩

អនុលោម ”

ចក្ខុវិស័យ ១៣៥

អនុលោមចក្ខុវិស័យ ២០១

ចក្ខុវិស័យនុលោម ២០២

មាតិកា

ទំព័រ

ចក្ខុវិស័យ ១១៩

អនុលោមចក្ខុវិស័យ ១២៥

ចក្ខុវិស័យនុលោម ”

និស្សយករោ ១២៦

សំសង្កករោ ”

អនុលោម ”

ចក្ខុវិស័យ ១២៧

អនុលោមចក្ខុវិស័យ ១២៨

ចក្ខុវិស័យនុលោម ”

សម្បយុត្តករោ ”

ចញ្ញាករោ ១២៩

អនុលោម ”

ចក្ខុវិស័យ ១៣៥

អនុលោមចក្ខុវិស័យ ២០១

ចក្ខុវិស័យនុលោម ២០២

មាតិកា

អង្គ

សង្ខេបវិជ្ជា

បដិច្ចវេទ ២០៤

បញ្ញាវេទ ២០៧

អនុលោម ”

បច្ចនីយ ២២៣

អនុលោមបច្ចនីយ ២២៧

បច្ចនីយានុលោម ”

មាតិកា

ទំព័រ

សង្ខេបវិជ្ជា

បដិច្ចវេទ ២០៤

បញ្ញាវេទ ២០៧

អនុលោម ”

បច្ចនីយ ២២៣

អនុលោមបច្ចនីយ ២២៧

បច្ចនីយានុលោម ”

វិទ្យុបាលី	អវិទ្យុបាលី	អង្ក	រដ្ឋលេខាយំ
វិបាកធម្មធម្ម	វិបាកធម្មធម្ម	៦	១០
វិបាក	វិបាក	១៤	៦
នេវិបាកនវិបាកធម្មធម្ម	នេវិបាកនវិបាកធម្មធម្ម	២២	១២
បដិច្ចវិភាគ	បដិច្ចវិភាគ	៣១	១
"	"	៣៥	"
"	"	៣៧	"
"	"	៣៨	"
"	"	៤១	"
"	"	៤៣	"
"	"	៤៥	"
វិបាកមនោវិញ្ញាណធាតុ	វិបាកមនោវិញ្ញាណធាតុ	៦២	៦
ឧប្បាទេតិ	ឧប្បាទេតិ	៦៨	៨
ចក្ខុ	ចក្ខុ	៨៥	៥
បដិច្ចវិភាគ	បដិច្ចវិភាគ	១១៥	១
"	"	១១៧	"
បច្ចេយ្យ	បច្ចេយ្យ	១៦៨	៧

វិទ្យុបាលី	អវិទ្យុបាលី	អង្ក	រដ្ឋលេខាយំ
ឧបាទិដ្ឋបាទនិយស្ស	ឧបាទិដ្ឋបាទនិយស្ស	១៧៨	៦
ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស	ចក្ខុវិញ្ញាណស្ស	២២៥	៤
ហេតុបរិច្ចេយ្យ	ហេតុបរិច្ចេយ្យ	២៤១	១៤

សន្លឹកប្រាប់ពាក្យខុស-ត្រូវ

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ចង្អុលវារៈ	បច្ចយវារៈ	៣១	១
"	"	៣៣	"
"	"	៣៥	"
"	"	៣៧	"
"	"	៣៨	"
"	"	៤១	"
"	"	៤៣	"
"	"	៤៥	"
នេហតុប្បច្ច័យ	ហេតុប្បច្ច័យ	៤៧	៨
ក្នុងនការមណប្បច្ច័យ	ក្នុងនការមណប្បច្ច័យ	៥០	១២
នៃវិបាកធម៌	នៃវិបាកធម៌	៦១	៤
ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ	ដោយបុរេជាតប្បច្ច័យ . . .	៧១	៧
ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ	ក្នុងនោវិតតប្បច្ច័យ	៧៣	៣
អាស្រ័យមហាកូត	អាស្រ័យខន្ធចាំនឡាយ	១០៥	១១
ព្រោះអធិបតិប្បច្ច័យ	ព្រោះនអធិបតិប្បច្ច័យ	១០៦	១៤
ចង្អុលវារៈ	បច្ចយវារៈ	១១៥	១

ពាក្យខុស	ពាក្យត្រូវ	ទំព័រ	បន្ទាត់
ច្រឡំដោយឧបា-	ច្រឡំដោយឧបាទិទ្ធ-		
ទិទ្ធបាទានិយធម៌	បាទានិយធម៌	១២៦	៨
ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ	ក្នុងនអធិបតិប្បច្ច័យ	១២៨	"
អនុបាទិទ្ធអនុបាទានិយធម៌	អនុបាទិទ្ធអនុបាទានិយក្ខន្ធទ	១២៤	"
នៃចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង	នៃត្បកចិត្តសមុដ្ឋានរូបផង	១២៥	១១
នោហា: ទិដ្ឋិ . . .	នោហា: មាឌ: ទិដ្ឋិ . . .	១២៨	១២
បាទដល់បច្ចាជាន	បាទដល់បច្ចាជាន គឺ	១៧៨	៤
នៃអនុបាទិទ្ធអនុបាទានិយក្ខន្ធ	អនុបាទិទ្ធអនុបាទានិយក្ខន្ធ		
ទាំងឡាយ	ទាំងឡាយ	១៨៦	"
នៃឧបាទិទ្ធអនុបាទានិយធម៌	នៃឧបាទិទ្ធអនុបាទានិយធម៌	១៨៨	៨
នៃអនុបាទិទ្ធអនុបាទានិយធម៌ផង	នៃឧបាទិទ្ធអនុបាទានិយធម៌ផង	១៨៨	១២
ក្នុងនការមណប្បច្ច័យ	ក្នុងនការមណប្បច្ច័យ	២០១	៥
ជាសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកៈ	ជាសន្តិលិង្គសន្តិលេសិកៈ	២១៤	៨
អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិកធម៌	អសន្តិលិង្គអសន្តិលេសិ-		
	កក្ខន្ធទាំងឡាយ	២៣១	៣

សៀវភៅនេះ ត្រូវបានបោះពុម្ពឡើងវិញ ដោយប្រាក់អំណោយនៃ
អ្នកខាងក្រោមនេះ :

Printing costs were kindly met by the follwing organizations

Abbot Ohtani, Koshin Jodo Shinshu Hongwanji-ha
Honganji Monzencho Hanayacho-sagaru Horikawadori, Shi-
mokyo-ku, Kyoto, Japan

この本は次の方によって復刻されました。

浄土真宗 本願寺派 門主 大谷光真
〒500 京都市下京区堀川通花屋町下ル本願寺門前町

ព្រះត្រៃបិដក ភាគទី ១១០ " អភិធម្មបិដក "

ការផ្សាយរបស់ពុទ្ធសាសនចង្ហែព្យ, ភ្នំពេញ

ការបោះពុម្ពជាថ្មីឡើងវិញ របស់សភាឥសាន្តរាជ្យការបោះពុម្ពព្រះត្រៃបិដកវ្រៀងវិញ

បោះពុម្ព ថ្ងៃទី ១០ កក្កដា ឆ្នាំ ១៩៩៤

សហប្រតិបត្តិការរៀបចំ និងបោះពុម្ពនៅប្រទេសជប៉ុន

TRIPITAKA VOL.96

"ABHIDHAMMA PITAKA"

Published by the Buddhist Institute, phnum Penh

Reproduced with the kind cooperation of the

TRIPITAKA PUBLISHING COMMITTEE.

First edition 1994

printed in Japan by Hiroaki Sango Printing Ltd

トリピタカ (南伝大蔵経) 全110巻・アビダルマピタカ第96巻

発行：ブノンベン仏教研究所

復刻救援：カンボジア版トリピタカ (南伝大蔵経) 復刻救援委員会

発行：1994年12月8日

印刷・製本／弘前相互印刷株式会社

製作にあたり弘前相互印刷株式会社の多大な協力を得ました。